

Uputa za sastavljanje izvješća propisanih Odlukom o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja koja se Hrvatskoj narodnoj banci dostavljaju u elektroničkom obliku

(sastavni dio Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja)

Sadržaj

I. Opće odredbe.....	2
II. Upute za izradu i dostavljanje Izvješća o ostalim kreditnim poslovima s inozemstvom i Izvješća o depozitnim poslovima s inozemstvom (INOK-DEP)	3
III. Upute za izradu i dostavljanje Mjesečnog izvješća o kratkoročnim komercijalnim kreditima (KD-ZO)	76
IV. Uputa za izvještavanje o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom (US-PB)	91
V. Uputa za popunjavanje obrasca OS-HO (Transakcije rezidenata s nerezidentima povezane s osiguranjem)	113
VI. Uputa za popunjavanje obrasca TR-HT (prihodi i rashodi rezidentnih prijevoznika od pružanja transportnih usluga nerezidentima).....	119
VII. Uputa za popunjavanje obrasca TR-HO (prateće usluge u transportu nerezidentnim prijevoznicima i drugim nerezidentima)	125
VIII. Uputa za popunjavanje obrasca TR-IT (usluge nerezidentnih prijevoznika rezidentima)	130
IX. Uputa za popunjavanje obrasca OPL-M (upitnik o poslovima oplemenjivanja s inozemstvom)	136
X. Upute za popunjavanje obrasca GRAĐ-USL Međunarodne transakcije povezane s građevinskim uslugama.....	141
XI. Upute za popunjavanje obrasca IU-T2 (upitnik o inozemnim vlasničkim ulaganjima – stanja i transakcije)	145

I. Opće odredbe

Ovom Uputom propisuju se izvještajne tablice, oblik, sadržaj, način dostavljanja i metodološke upute za popunjavanje sljedećih izvješća:

INOK-DEP – Izvješće o ostalim kreditnim poslovima s inozemstvom i Izvješće o depozitnim poslovima s inozemstvom

KD-ZO – Mjesečno izvješće o kratkoročnim komercijalnim kreditima

US-PB – Izvješće o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom

OS-HO – Transakcije rezidenata s nerezidentima povezane s osiguranjem

TR-HT – Prihodi i rashodi rezidentnih prijevoznika od pružanja transportnih usluga nerezidentima

TR- HO – Prateće usluge u transportu nerezidentnim prijevoznicima i drugim nerezidentima

TR- IT – Usluge nerezidentnih prijevoznika rezidentima

GRAD-USL – Transakcije rezidenata s nerezidentima povezane s građevinskim uslugama

OPL-M – Upitnik o poslovima oplemenjivanja s inozemstvom

IU-T2 – Upitnik o inozemnim vlasničkim ulaganjima (stanja i transakcije).

Izvješća iz prethodnog stavka Hrvatskoj narodnoj banci dostavljaju se u elektroničkom obliku.

II. Upute za izradu i dostavljanje Izvješća o ostalim kreditnim poslovima s inozemstvom i Izvješća o depozitnim poslovima s inozemstvom (INOK-DEP)

1. SVRHA

Ova je Uputa sastavni dio Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja, a njome se detaljno propisuju sadržaj izvještajnih slogova, izrada izvješća, ugrađivanje formalnih i logičkih kontrola sadržaja sloga te dostavljanje podataka o inozemnom dugu i inozemnim potraživanjima obveznicima dostavljanja izvješća INOK-DEP.

Obveznici dostavljanja izvješća INOK-DEP dužni su sastavljati mjesečna izvješća u skladu s Odlukom i uputama koje se nalaze u ovom tekstu te ih dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci na propisani način i u propisanim rokovima.

2. UVOD

Hrvatska narodna banka, u skladu s odredbama članka 7. Zakona o službenoj statistici, jedan je od nositelja službene statistike te prema odredbama članka 14. spomenutog Zakona, kao i posebnih zakona, obavlja poslove službene statistike u sadržaju i rokovima određenima Programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i Godišnjim provedbenim planom.

U skladu s odredbama članka 66. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, radi ostvarivanja ciljeva i zadataka utvrđenih navedenim Zakonom, Hrvatska narodna banka pribavlja i statistički obrađuje podatke te posebnom odlukom utvrđuje popis statističkih podataka i osobe koje će ih dostavljati kao i oblike izvješćivanja.

Na temelju članka 49. Zakona o deviznom poslovanju, Hrvatska narodna banka izrađuje statistiku Republike Hrvatske u vezi s platnom bilancom kao analitičku podlogu za utvrđivanje zadataka monetarne i devizne politike te prati njezino ostvarenje. Ovim je člankom također propisana i obveza rezidenata da (posredno ili neposredno) izvješćuju Hrvatsku narodnu banku o poslovima i transakcijama s inozemstvom radi praćenja ostvarenja projekcije platne bilance.

Također, člankom 53. istog Zakona propisana je i obveza rezidenata da Hrvatsku narodnu banku izvješćuju o kreditnim poslovima zaključenima s inozemstvom u skladu s propisanim načinima i rokovima izvješćivanja.

Mjesečnim izvješćima INOK-DEP prikupljaju se podaci o:

- stanjima
- transakcijama
- vrijednosnim prilagodbama i
- ostalim prilagodbama

i to za sljedeća obilježja dužničkih instrumenata:

- glavnice
- kamate
- kašnjenje glavnice
- kašnjenje kamata
- ugovorenu neiskorištenu glavnice
- zatezne kamate i
- troškove.

3. OPĆI POJMOVI

U ovom se dijelu teksta ukratko pojašnjavaju osnovni pojmovi nužni za pravilno razumijevanje izvješćivanja u okviru izvješća INOK-DEP.

3.1. Inozemni dug

U skladu s međunarodnim statističkim standardima (*External Debt Statistics – Guide for Compilers and Users*, MMF, 2013.) inozemni se dug definira kao stanje obveza na osnovi glavnice i/ili kamata koje u određenom trenutku od dužnika potražuje vjerovnik, pri čemu je jedan od sudionika odnosa rezident, a drugi nerezident. Stanje inozemnog duga pritom obuhvaća obveze na osnovi nedospjele glavnice, obračunatih nedospjelih kamata kao i dospjelu neplaćenu glavnice i kamate.

Zadatak je statistike inozemnog duga pomoću izvješća INOK-DEP obuhvatiti podatke o nastalim dužničko-vjerovničkim odnosima rezidenata RH s nerezidentima (bez obzira na to je li rezident dužnik ili vjerovnik) na temelju nekog od niza postojećih dužničkih instrumenata. Izvješćivanje putem izvješća INOK-DEP pritom ne obuhvaća sljedeće oblike dužničko-vjerovničkih odnosa:

- kratkoročne komercijalne kredite
- uvjetovane dužničke obveze (jamstva i garancije)
- udjele rezidenta u sindiciranom kreditu koji drugom rezidentu odobrava međunarodni sindikat monetarnih financijskih institucija i
- ulaganja rezidenata u dužničke vrijednosne papire nerezidentnih izdavatelja (bez obzira na to jesu li kupljeni na domaćem ili inozemnom tržištu).

Izvješće INOK-DEP, ovisno o ulozi rezidenta u dužničko-vjerovničkom odnosu, obuhvaća podatke o:

- kreditnim poslovima s inozemstvom – na strani pasive
- o kreditnim poslovima s inozemstvom – na strani aktive i
- depozitnim poslovima s inozemstvom – na strani aktive.

Inozemni dug – pasiva uključuje sve dužničke odnose rezidenata – obveznika izvješćivanja s nerezidentima. Izvješćivanje o obvezama po dužničkim instrumentima prema inozemstvu u okviru ovog izvješća uključuje obveze s osnove:

- izdanih dužničkih vrijednosnih papira neovisno o ugovorenom roku dospijanja
- dugoročnih komercijalnih kredita
- primljenih i danih dugoročnih avansa
- ostalih kreditnih poslova
- ugovora o financijskom leasingu
- sindiciranih kredita zaključenih sa sindikatima monetarnih financijskih institucija
- ugovora o faktoringu i forfajtingu
- repo ugovora
- hibridnih i podređenih instrumenata
- *cash poolinga*
- sekuritizacije
- i svih ostalih oblika obveza po dužničkim instrumentima.

Analogno, inozemni dug – aktiva (inozemna potraživanja) uključuje sva potraživanja rezidenta – obveznika izvješćivanja od nerezidenata na osnovi bilo koje od spomenutih kategorija dužničko-vjerovničkih instrumenata.

Depozitni poslovi s inozemstvom (aktiva) obuhvaćaju potraživanja rezidenta – obveznika izvješćivanja po depozitima po viđenju, oročenim depozitima te transakcijskim računima u nerezidentnim financijskim institucijama.

3.2. Definicija rezidentnosti

U skladu s člankom 2. Odluke rezidentima se smatraju:

- pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, osim njihovih podružnica u inozemstvu
- podružnice stranih trgovačkih društava i trgovaca pojedinaca upisane u registar koji se vodi kod nadležnog tijela državne vlasti ili uprave u Republici Hrvatskoj
- trgovci pojedinci, obrtnici i druge fizičke osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje samostalnim radom obavljaju gospodarsku djelatnost za koju su registrirane (u nastavku teksta: poduzetnici pojedinci)
- fizičke osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj
- fizičke osobe bez prebivališta u Republici Hrvatskoj koje borave u Republici Hrvatskoj 12 mjeseci ili dulje, osim diplomatskih i konzularnih predstavnika stranih zemalja te članova njihovih obitelji i
- diplomatska, konzularna i druga predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu koja se financiraju iz proračuna te hrvatski državljani zaposleni u tim predstavništvima i članovi njihovih obitelji.

Sve druge osobe koje nisu navedene u prethodnom stavku smatraju se nerezidentima.

3.3. Izravna ulaganja

3.3.1. Neposredna izravna ulaganja

Članak 9. Zakona o deviznom poslovanju definira izravna ulaganja kao ulaganja rezidenata u inozemstvu i nerezidenata u Republici Hrvatskoj koja ulagač obavi s namjerom uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog utjecaja na upravljanje pravnom osobom.

Namjera uspostavljanja trajnoga ekonomskog odnosa iskazuje se ulaganjem u temeljni kapital trgovačkog društva kojim se ostvaruje 10 ili više posto udjela u temeljnom kapitalu, odnosno glasačkim pravima društva u koje se ulaže. Izravni ulagački odnos (inicijalno izravno ulaganje) može se uspostaviti ulaganjem u novo trgovačko društvo (osnivanje) ili stjecanjem udjela u postojećem.

Nakon što je inicijalnim ulaganjem uspostavljen izravan ulagački odnos, izravnim ulaganjima smatraju se također:

- sva naknadna ulaganja u takvo društvo koja za rezultat imaju povećanje kapitala društva i/ili ostvarivanje dodatnog udjela u temeljnom kapitalu (izravnim ulaganjima smatraju se i ulaganja koja za rezultat imaju i povećanje neke druge komponente kapitala društva, npr. pričuva, ne nužno temeljnoga kapitala)
- reinvestirana dobit, odnosno udio izravnog ulagača u dobiti trgovačkog društva koja se ne raspodjeljuje u obliku dividendi ili drugih oblika raspodjele dobiti i
- dužničke transakcije između izravnog ulagača i trgovačkog društva u koje je već izvršeno izravno ulaganje. Ovo uključuje dužničke vrijednosne papire, dugoročne komercijalne kredite, financijske kredite i ostale dužničko-vjerovničke odnose.

Nakon što je jednom uspostavljen izravan ulagački odnos izravnog ulagača i društva u koje je izvršeno ulaganje sve je naknadne dužničko-vjerovničke odnose ova dva subjekta potrebno u

okviru statistike inozemnog duga zasebno klasificirati u okviru sektora IZRAVNA ULAGANJA. S aspekta statistike inozemnog duga stoga je iznimno važno ispravno odrediti postoji li izravni ulagački odnos između rezidenta i nerezidenta koji uspostavljaju dužničko-vjerovnički odnos.

3.3.2. Posredna izravna ulaganja

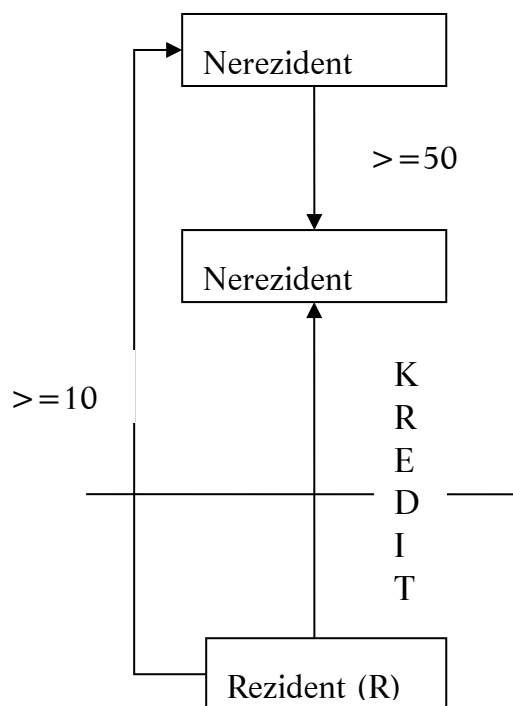
Posredno izravno ulaganje ostvaruje se pri zaključenju dužničko-vjerovničkog odnosa između rezidenta i nerezidenta koji nisu izravno povezani ulaganjem u temeljni kapital (dakle, nema povezanosti s 10% ili više udjela u temeljnom kapitalu), ali postoji posredna ulagačka povezanost.

Prema statističkim standardima, smatra se da posredna izravna ulagačka povezanost preko trećega pravnog subjekta postoji ako jedan od sudionika dužničko-vjerovničkog odnosa (rezident ili nerezident) drži 50% ili više udjela u temeljnom kapitalu trećeg subjekta koji istodobno ima status izravnog ulagača (10% ili više udjela u temeljnom kapitalu) u jednom od sudionika dužničko-vjerovničkog odnosa.

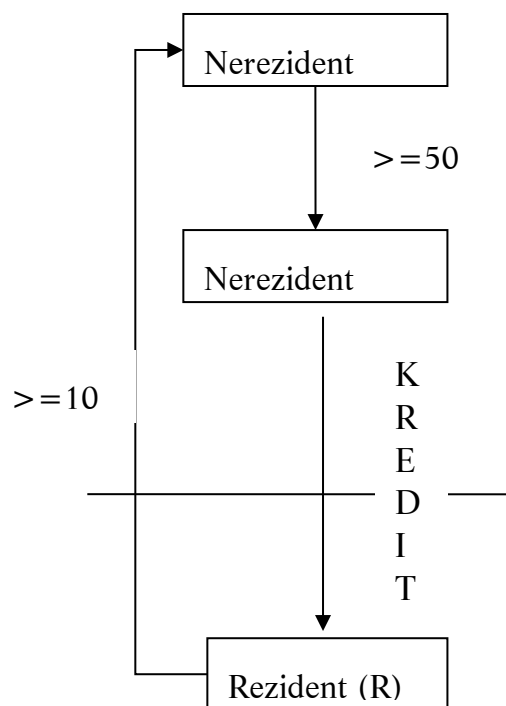
Pravilno razvrstavanje dužničkih instrumenata s obzirom na postojanje posredne izravne ulagačke povezanosti jednako kao i neposrednoga izravnoga ulagačkog odnosa za statistiku inozemnog duga i platne bilance iznimno je važno radi pravilnog sektoriziranja ovih dužničkih instrumenata.

Primjer: Rezident (R) odobrava kredit nerezidentu (N1). Među njima ne postoji izravna ulagačka povezanost. Međutim, rezident (R) ima status izravnog ulagača u nerezidenta (N2) koji istodobno drži 50% ili više udjela u temeljnom kapitalu nerezidenta (N1) (Slika 1.).

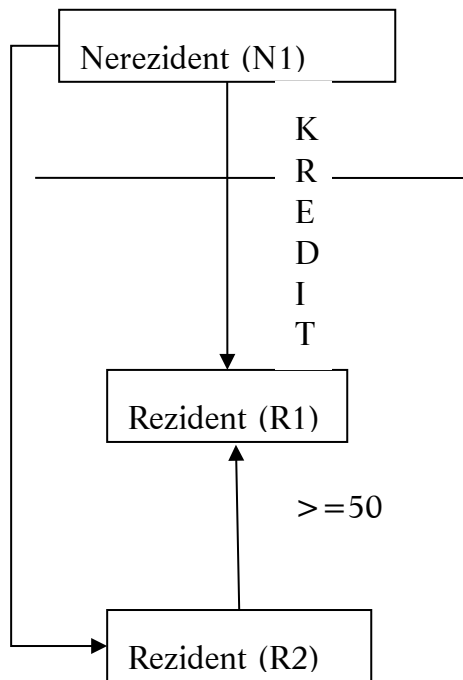
Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Rezident (R) zadužuje se kod nerezidenta (N1). Među njima ne postoji izravna ulagačka povezanost. Međutim, rezident (R) ima status izravnog ulagača u nerezidenta (N2), koji istodobno drži 50% ili više udjela u temeljnom kapitalu nerezidenta (N1) (Slika 2.).

Rezident (R) zadužuje se kod nerezidenta (N1). Među njima ne postoji izravna ulagačka povezanost. Međutim, nerezident (N1) ima status izravnog ulagača u rezidenta (R2) koji istodobno drži 50% ili više udjela u temeljnom kapitalu rezidenta (R1) (Slika 3.).

Navedeni primjeri ne prikazuju sve moguće kombinacije posrednih izravnih ulagačkih odnosa, već se nastoji istaknuti činjenica da se posredna izravna ulagačka povezanost uspostavlja preko trećeg subjekta s kojim mora postojati ulagački odnos s 50% ili više udjela u temeljnom kapitalu.

Izravna ulaganja između horizontalno povezanih trgovačkih društava

Osim neposrednih i posrednih izravnih ulaganja, kao posebnu skupinu potrebno je pratiti i horizontalno povezana trgovačka društva (engl. *fellow enterprises*).

Horizontalno povezana trgovačka društva jesu trgovačka društva koja kontrolira ili na koje ima utjecaj isti neposredni ili posredni izravni ulagatelj, pri čemu nijedno horizontalno povezano društvo ne kontrolira niti ima utjecaj na drugo horizontalno povezano društvo. Jednostavnije rečeno, horizontalno povezanim društvima smatraju se sva društva koja imaju istoga "konačnoga zajedničkog vlasnika".

Ako se ovakva društva nalaze u različitim ekonomijama, odnosno jedno društvo je rezident, a drugo nerezident, smatra se da među njima postoji odnos izravnih ulaganja koji je kao takav potrebno pratiti u okviru statistike inozemnog duga i statistike platne bilance.

Izješćivanje u okviru izvješća INOK-DEP obavlja se putem izvještajnog sloga. U nastavku teksta detaljno se pojašnjavaju struktura i elementi izvještajnog sloga.

4. KONCEPT IZVJEŠĆIVANJA

Izvjeshćivanje o dužničko-vjerovničkim odnosima s inozemstvom (odobrenja i zaduženja) obavlja se pomoću izvješća INOK-DEP pojedinačno za svaki zakljućeni dužničko-vjerovnički odnos.

Iznimno za pojedine vrste dužničkih instrumenata za koje bi pojedinačno izvješćivanje zbog njihove brojnosti ili dinamike događanja bilo suvišno, postoji mogućnost agregiranog izvješćivanja. Instrumenti čija priroda može zahtijevati agregirano izvješćivanje jesu:

- repo ugovori
- faktoring i forfajting
- *cash pooling* i
- sekuritizacija.

Agregirano izvješćivanje podrazumijeva agregiranje svakog od navedenih instrumenata na razini obilježja koja se prikupljaju u slogu dužničkog instrumenta. Tako će se, primjerice, moći agregirati svi depoziti koje rezident drži kod sektora banaka u eurima u Sjedinjenim AmeriĀkim Državama, a koji su oroćeni na tri mjeseca i slićno.

U slućaju agregiranog izvješćivanja neka od obilježja instrumenta u slogu popunjavat će se na drugaćiji naćin, odnosno neće se uopće popunjavati, o ćemu će se detaljnije govoriti u dijelu upute koji definira naćin popunjavanja pojedinih elemenata sloga.

Svaki pojedinaćni ili agregirani instrument jedinstveno će se odrediti identifikatorom dužničkog instrumenta koji će po zadanim pravilima generirati sam obveznik izvješćivanja. Jedinstveno definirani identifikator instrumenta definira se u Tablici 2. Instrumenti te ostaje nepromijenjen dok traje zakljućeni dužničko-vjerovnički odnos. U slućaju agregiranog izvješćivanja definirani identifikator postoji sve dok postoji najmanje jedan od instrumenata koji udovoljava definiciji agregata.

Izvjeshćivanje u okviru izvješća INOK-DEP podrazumijeva mjesećno dostavljanje podataka dostavljanjem slogova putem pet izvješćajnih tablica. To su:

Tablica 1. Osobe za kontakt (u nastavku teksta: T1)

Tablica 2. Instrumenti (u nastavku teksta: T2)

Tablica 3. Stanja i transakcije (u nastavku teksta: T3)

Tablica 4. Planovi otplate (u nastavku teksta: T4)

Tablica 5. Nerezidenti (u nastavku teksta: T5)

Tablica 6. Dužnićki vrijednosni papiri (u nastavku teksta: T6).

Tablica 1. Osobe za kontakt sadržava podatke o odgovornoj osobi obveznika za izvješćivanje te o osobi odgovornoj za operativno sastavljanje i dostavljanje izvješća i suradnju s Hrvatskom narodnom bankom. Ova se tablica dostavlja obvezno pri slanju prvog izvješća i svaki put kad dođe do promjene neke od odgovornih osoba obveznika za izvješćivanje.

Tablica 2. Instrumenti sadržava podatke o zakljućenim dužničko-vjerovničkim odnosima na temelju kojih se u bazi podataka Hrvatske narodne banke obavljaju agregiranje i grupiranje instrumenata za izvješćajne potrebe. Ova se tablica obvezno dostavlja pri prvom izvješćivanju, svaki put kada se promijeni neko od obilježja već zakljućenih instrumenata te u slućaju zakljućivanja novoga dužničko-vjerovničkog odnosa. Ako u izvješćajnom mjesecu nema izmjena obilježja već zakljućenih instrumenata niti je zakljućen novi dužničko-vjerovnički odnos, u tom se izvješćajnom razdoblju ova tablica neće dostavljati. Dakle, u Tablicu 2. podatak o dužničko-vjerovnićkom

instrumentu uključuje se u mjesecu u kojem je zaključen iako možda u tom istom mjesecu neće uslijediti korištenje ili plaćanje troškova ili kamata.

Tablica 3. Stanja i transakcije sadržava podatke o završnim stanjima i o transakcijama po dužničkim instrumentima tijekom izvještajnog mjeseca. Ova se tablica obvezno dostavlja u svakom izvještajnom razdoblju jer, čak i ako nema promjena uvjetovanih plaćanjem glavnice ili kamata, dolazi do promjene u stanju obračunatih nedospjelih kamata i tržišnim stanjima instrumenata kojima se trguje na uređenim tržištima novca i kapitala. Iznimno, ova se tablica ne dostavlja za instrumente s nultom kamatnom stopom kod kojih tijekom mjeseca nije bilo nikakvih promjena. Tablica se dostavlja za sve dužničko-vjerovničke instrumente koji u prethodnom mjesecu nisu otplaćeni odnosno za koje u podacima o završnom stanju postoji stanje glavnice ili stanje kašnjenja glavnice ili stanje ugovorene neiskorištene glavnice.

Tablica 4. Planovi otplate sadržava podatke o planu otplate glavnice i kamata po kalendarskim mjesecima do kraja ugovorenoga otplatnog razdoblja. Ova se tablica obvezno dostavlja svaki mjesec za instrumente za koje obveznik izvješćuje agregirano jer Hrvatska narodna banka u ovim slučajevima ne poznaje dinamiku otplate svakoga pojedinačnog instrumenta. Dostavljanje ove tablice obvezno je također u svakom mjesečnom izvješću za revolving kreditne linije i *cash pooling* odnosno za sve instrumente za koje obveznik odabire model dostavljanja plana otplate. Ako je obveznik odabrao jedan od ponuđenih modaliteta za plan otplate glavnice i kamata prema kojemu Hrvatska narodna banka obavlja izračun plana otplate, nije obavezan dostavljati T4.

Tablica 5. Nerezidenti sadržava informacije o nerezidentu s kojim se zaključuje dužničko-vjerovnički odnos. U ovoj će se tablici dostavljati podaci o sektoru, državi i ulagačkoj povezanosti s nerezidentom. Ako je nerezident monetarna financijska institucija s područja EU-a ili međunarodna financijska institucija, potrebno ga je dodatno označiti šifrom nerezidenta. U smislu ove Upute monetarnom financijskom institucijom smatraju se kreditne institucije i otvoreni novčani fondovi. Za nerezidenta se u slučaju pasivnog instrumenta (zaduženja) unosi udio s kojim sudjeluje u kreditu odobrenom rezidentu. Zadana vrijednost ovog polja iznosi 100% osim u slučaju sindiciranoga kredita zaduženja koji rezidentu odobravaju nerezidentne monetarne financijske institucije. U tom se slučaju za jedan identifikator (dužnički instrument – sindicirani kredit) dostavlja više slogova s podacima nerezidenata, pri čemu se udio svakog sudionika sindikata popunjava pripadajućim podatkom o iznosu sudjelovanja u sindiciranom kreditu. Putem ove će se tablice omogućiti geografska distribucija inozemnog duga kao i sektorsko definiranje nerezidenata.

Tablica 6. Dužnički vrijednosni papiri sadržava dodatne informacije o dužničkom vrijednosnom papiru koji je rezident izdao na stranom tržištu. Popunjava se samo za identifikatore koji se odnose na taj instrument i popunjava se samo jednom, odnosno pri prijavi izdanja dužničkoga vrijednosnog papira.

5. IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE I ROK DOSTAVE IZVJEŠĆA

Neovisno o broju nastalih promjena stanja ili transakcija obveznik izvješćivanja dužan je dostaviti izvješće INOK-DEP svakog mjeseca, osim za instrumente s nultom kamatnom stopom kod kojih tijekom mjeseca nije bilo nikakvih promjena. Izvještajni mjesec pritom obuhvaća kalendarski mjesec od prvoga do posljednjeg dana uključujući prvi i posljednji dan. Dostava izvješća podrazumijeva obveznu dostavu Tablice 3. Stanja i transakcije te preostalih izvještajnih tablica po potrebi, kao što je već navedeno.

Rok za dostavu izvješća propisan je člankom 46. Odluke, prema kojemu je obveznik podatke za proteklo izvještajno razdoblje obvezan dostaviti najkasnije 10 (deset) radnih dana nakon isteka izvještajnog razdoblja.

6. NAČIN DOSTAVLJANJA IZVJEŠĆA

Obveznici dostavljanja izvješća INOK-DEP obvezni su izvješće dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci isključivo telekomunikacijskim putem. U tu svrhu Hrvatska narodna banka izradila je aplikaciju <https://www.hnb.hr/hnbapp/> pomoću koje obveznici, koristeći se internetskom tehnologijom i sigurnom vezom za prijenos podataka, dostavljaju podatke putem datoteke u zadanom (.INO) obliku.

U okviru aplikacije Hrvatska narodna banka dodijelit će obveznicima izvješćivanja korisničko ime i lozinku koji su nužni za pristup aplikaciji.

Iznimno, ako server Hrvatske narodne banke ne funkcionira, podaci se Hrvatskoj narodnoj banci moraju dostaviti i na nekom drugom mediju za digitalni prijenos podataka.

Podaci se dostavljaju u datoteci sljedećih standardnih obilježja:

- format ASCII
- kodna stranica CP1250 (LATIN2)
- slogovi prema tablicama 1, 2, 3, 4 i 5
- svako obilježje unutar sloga, uključujući i posljednje, bez obzira na to postoji li sadržaj ili ne, odjeljuje se delimiterom #
- svaki slog završava delimiterom CRLF (X'0D0A').

Brojčana (numerička) polja (N), predviđena za unos vrijednosti, imaju definiranu maksimalnu duljinu od 15 znakova te ih nije potrebno popunjavati vodećim nulama, već se unose stvarni brojevi.

Slovno-brojčana (alfanumerička) polja (AN) također imaju definirane maksimalne duljine, a popunjavaju se slijeva, bez vodećih praznina.

Ako se slogovi dostavljaju u datoteci, svako obilježje unutar sloga obvezno se odvaja "delimiterom", tj. razdjelnikom # kako bi se omogućilo ispravno učitavanje podataka sloga. Ova se oznaka postavlja i ako je obilježje prazno, tj. ne sadržava podatak (ako je polje neobavezno) te iza posljednjeg obilježja sloga.

Posebno napominjemo da se matični brojevi unose bez vodećih nula, odnosno da se nula na početku unosi samo ukoliko je ona sastavni dio matičnog broja (npr. MB1 01234567 i MB2 1234567 dva su različita matična broja dvaju različitih trgovačkih društava).

OIB se unosi sa svih 11 znamenaka.

Hrvatska narodna banka obveznicima izvješćivanja stavlja na raspolaganje formatirane Excel tablice, čiji je format prikazan u **Prilogu 4.** uz Glavu III. ove Upute, a pomoću kojih se vrši unos i pretvaranje u zadani format datoteke za prijenos. Ove su tablice, kao i tekst ove Upute, dostupne na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke www.hnb.hr.

Naziv datoteke formira se pomoću sljedećih elemenata:

- matičnog broja (koji trgovačkom društvu dodjeljuje DZS)
- razdoblja u kojemu se podaci dostavljaju, odnosno godine i mjeseca u formatu GGGGMM
- rednog broj datoteke koja se dostavlja u izvještajnom mjesecu
- broja slogova koji sadržava datoteka odnosno tablica.

Dijelovi od kojih se naziv datoteke formira razdvajaju se pritom znakom minus "-". Tako će npr. naziv datoteke izgledati ovako: 01234567-202201-01-55. Dakle, riječ je o trgovačkom društvu matičnog broja 01234567, koje dostavlja podatke u siječnju 2022. godine prvi put i datoteka (u slogovima svih izvještajnih tablica) sadržava ukupno 55 slogova (popunjenih redaka).

Oznaka matičnog broja u nazivu datoteke rabi će se za međusobno povezivanje podataka izvještajnih tablica za jednog obveznika izvješćivanja.

Broj slogova znači ukupan broj slogova odnosno redaka koji se dostavlja u predmetnoj datoteci odnosno Excel tablici. Ovaj element naziva datoteke rabi se kao kontrolno polje za provjeru jesu li svi poslani slogovi i zaprimljeni u Hrvatskoj narodnoj banci.

Redni broj datoteke namijenjen je lakšem praćenju podataka koje dostavlja obveznik izvješćivanja. Tako će obveznik prvu dostavljenu datoteku označiti rednim brojem 1. Međutim, ako dostavljena datoteka sadržava formalne pogreške, smatra se da obveznik izvješće nije dostavio jer se formalno pogrešne datoteke ne preuzimaju u bazu podataka Hrvatske narodne banke te će obveznik izvješćivanja pri ponovljenoj dostavi datoteke s otklonjenim formalnim pogreškama ponoviti naziv datoteke s rednim brojem 1.

Ako je datoteka prihvaćena u bazu podataka Hrvatske narodne banke i nakon toga su konstatirane logičke pogreške, pri ponovnoj dostavi datoteke s ispravljenim logičkim pogreškama obveznik izvješćivanja datoteku označuje rednim brojem 2. Dakle, druga i svaka eventualna daljnja datoteka koja se dostavlja u izvještajnom mjesecu, a koja predstavlja ispravljanje logičkih pogrešaka ili ispravljanje pogrešnih podataka u slogu koje konstatira sam obveznik, nosit će redni broj datoteke povećan za jedan u odnosu na prethodno dostavljenu.

Označavanjem datoteke rednim brojem omogućit će se praćenje redoslijeda dostavljenih datoteka, lakše komuniciranje s obveznikom pozivanjem na određenu datoteku koja sadržava pogrešku te praćenje dinamike kojom obveznik popravljiva pogrešno dostavljene podatke.

Svaka datoteka koja se dostavlja Hrvatskoj narodnoj banci nosi oznaku rednog broja unutar izvještajnog mjeseca. Ako je datoteka odbijena iz formalnih razloga, pri ponovnoj dostavi datoteke ponavlja se i redni broj datoteke jer se datoteka koja sadržava formalne pogreške uopće ne preuzima u bazu podataka Hrvatske narodne banke.

Obveznik izvješćivanja obvezan je u najkraćem mogućem roku, a najkasnije istodobno s dostavom podataka za novo izvještajno razdoblje, dostaviti ispravljene podatke za prethodno razdoblje. Ako pogrešno dostavljeni podaci prethodnih razdoblja nisu dopunjeni slogovima koji ih ispravljaju, neće biti moguće ni preuzimanje podataka za novo izvještajno razdoblje te će se smatrati da oni nisu ni dostavljeni.

7. NAČIN GENERIRANJA LOZINKE ZA PRISTUP APLIKACIJI INOK-DEP

Na temelju prijavljenih kreditnih ili depozitnih poslova, odnosno na temelju zahtjeva za dodjelu korisničkog imena i lozinke, Hrvatska narodna banka na dostavljenu e-adresu nominiranoj će osobi dostaviti korisničko ime i lozinku za inicijalni pristup aplikaciji INOK-DEP.

Lozinka se dodjeljuje za svakog obveznika izvješćivanja – pravnu osobu. Dakle, istu lozinku mogu pri pristupu aplikaciji rabiti osobe čije će podatke obveznik izvješćivanja pri prvoj dostavi podataka putem novog sustava navesti u Tablici 1. Osobe za kontakt.

Hrvatska narodna banka obveznicima izvješćivanja također putem posebne procedure omogućuje izmjenu korisničkog imena i lozinke.

Naime, s obzirom na fluktuaciju radnika, i iz jedne pravne osobe u drugu i s jednoga radnog mjesta na drugo u istom trgovačkom društvu, može se pojaviti potreba izmjene korisničkog imena i lozinke.

Odluka o potrebi promjene korisničkog imena i lozinke odnosno e-adrese za kontakt u Tablici 1. pritom leži na obvezniku izvješćivanja. Naime, o promjeni odgovorne osobe ili osobe odgovorne za dostavu podataka obveznik izvješćivanja obavještava Hrvatsku narodnu banku dostavom novih podataka Tablice 1. Isto tako, ako smatra potrebnim, pristupa proceduri za izmjenu korisničkog imena i lozinke, u skladu s uputama za proceduru, te mijenja korisničko ime i lozinku.

Odgovornost je obveznika izvješćivanja da promjenom korisničkog imena i lozinke neovlaštenim osobama zapriječi pristup aplikaciji i podacima koje dostavlja.

8. PRAVILA POVJERLJIVOSTI

Zaprimljena izvješća INOK-DEP prikupljena u skladu s odredbama Odluke Hrvatska narodna banka upotrebljava radi praćenja ostvarenja platne bilance Republike Hrvatske, stanja inozemnog duga Republike Hrvatske i stanja međunarodnih ulaganja Republike Hrvatske.

Zaprimljene podatke Hrvatska narodna banka dužna je čuvati u skladu sa Zakonom o službenoj statistici te ih ne može dostavljati trećim osobama osim ako zakonskim odredbama nije drugačije određeno.

Dostavljene podatke Hrvatska narodna banka može javnosti učiniti dostupnima samo u agregiranom obliku.

Obveznici izvješćivanja pristupaju aplikaciji za dostavu izvješća INOK-DEP koristeći se korisničkim imenom i lozinkom. Lozinku za inicijalni pristup aplikaciji za svakog će obveznika izvješćivanja odrediti Hrvatska narodna banka. Nakon inicijalnog pristupa aplikaciji svaki će obveznik izvješćivanja, slijedeći proceduru izmjene lozinke, moći promijeniti dodijeljenu lozinku.

Radi osiguranja podataka koja se ovim izvješćem dostavljaju nužno je da odgovorna osoba (OS1) svakog obveznika izvješćivanja vodi brigu o tome tko ima pristup lozinki i postoji li potreba promjene lozinke kako bi se pristup aplikaciji onemogućio neovlaštenim osobama. Odgovornost je svakog obveznika izvješćivanja da neovlaštenim osobama onemogući pristup korisničkom imenu i lozinki.

9. PRIHVAT PODATAKA U HRVATSKOJ NARODNOJ BANCII

Nakon prihvata podataka koje obveznici dostave Hrvatskoj narodnoj banci, Hrvatska narodna banka provest će formalnu kontrolu ispravnosti dostavljenih podataka. Formalna kontrola pritom podrazumijeva provjeru odgovara li uneseni sadržaj obilježja instrumenata sadržaju "šifrnika", tj. mogućih vrijednosti za određena polja (npr. nepostojeći matični broj u nazivu datoteke, nepostojeći modalitet unutar obilježja i sl.).

Ako podaci ne udovoljavaju uvjetima formalne kontrole (minimalni uvjeti ispravnosti), neće se moći preuzeti u bazu podataka Hrvatske narodne banke i smatrat će se kao da podaci nisu ni dostavljeni. Istodobno sustav generira e-poruku za obveznika izvješćivanja.

Porukom se obveznik izvješćivanja upozorava da putem aplikacije preuzme datoteku koja će sadržavati poruke o pogreškama koje su ustanovljene formalnom kontrolom dostavljenih podataka.

U **Prilogu 6.** uz Glavu III. ove Upute sadržane su formalne kontrole koje se provode pri preuzimanju datoteke s podacima izvješća INOK-DEP.

Ako dostavljeni podaci udovolje uvjetima formalne kontrole, preuzimaju se u bazu podataka Hrvatske narodne banke i u sljedećem koraku prolaze logičku kontrolu.

Logička kontrola podrazumijeva prije svega provjeru dostavljenih numeričkih podataka odnosno provjere dostavljenih podataka o stanjima i transakcijama kao i dodatne provjere polja sa šifranicama (matični brojevi garanta, šifre nerezidentne monetarne financijske institucije) i slično.

10. DEFINICIJE SLOGOVA I ULAZNIH IZVJEŠTAJNIH TABLICA IZVJEŠĆA INOK

10.1. Tablica 1. Osobe za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o odgovornoj osobi i osobi koja operativno sastavlja podatke izvješća INOK-DEP. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka, ili u slučaju da podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Hrvatske narodne banke kontaktirat će osobe čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Slog u Tablici 1. čine sljedeća obilježja:

1. Oznaka izvješća

Ovo obilježje popunjava se oznakom T1.

2. Vrsta sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja:

01 redovan

02 storno.

3. Oznaka osobe – ovo obilježje popunjava se jednim od sljedećih modaliteta:

OS1 – odgovorna osoba

OS2 – osoba koja izrađuje i dostavlja izvješća.

Odgovorna osoba (OS1) smatrat će se odgovornom za sprječavanje pristupa neovlaštenih osoba aplikaciji i dostavljenim podacima izvješća INOK-DEP. U tu svrhu nužno je da odgovorna osoba korištenje korisničkog imena i lozinke omogući isključivo ovlaštenim osobama.

4. Ime i prezime

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju **jednim** praznim mjestom.

5. Telefon

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona.

6. Telefaks

Ovo obilježje popunjava se u jednakom formatu kao i broj telefona.

7. E-adresa

Ovo se obilježje popunjava podatkom o e-adresi odgovorne osobe ili osobe koja operativno sastavlja izvješća.

8. Datum početka odgovornosti

Podaci dostavljeni u ovoj tablici koristit će se za automatsko dostavljanje e-poruka kojima rezultira proces prihvata podataka u Hrvatskoj narodnoj banci, kao i u slučaju ako zaposlenici Hrvatske narodne banke budu imali potrebe za kontaktiranjem vezanim uz izvješće INOK-DEP.

Tablica u nastavku donosi definiciju izgleda sloga u Tablici 1.

Broj	Naziv polja	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja
1.	Oznaka izvješća	AN	2	T1
2.	Vrsta sloga	AN	2	
3.	Oznaka osobe	AN	3	
4.	Ime i prezime	AN	50	
5.	Telefon	AN	10	
6.	Telefaks	AN	10	
7.	E-adresa	AN	30	
8.	Datum početka odgovornosti	N	6	GGGGMM

Izveštajni slog Tablice 1. osobe za kontakt izgledao bi kako slijedi:

Oznaka tablice	Vrsta sloga	Oznaka osobe	Ime i prezime	Telefon	Telefaks
T1	01	OS1	Marko Marić	014565655	014565555

E-adresa	Datum
Marko.Maric@zg.htnet.hr	202201

Ovaj slog prikazuje podatke Tablice 1. za pravni subjekt i njegovu odgovornu osobu.

10.2. Tablica 2. Instrumenti

Ova tablica sadržava podatke o obilježjima zaključenoga dužničko-vjerovničkog instrumenta. Podaci iz ove tablice rabit će se kao kriteriji za agregiranje izvješća statistike inozemnog duga te za kontrolu dostavljenih podataka o stanjima i transakcijama u odnosu na nominalni iznos kredita.

U nastavku navodimo obilježja koja čine slog Tablice 2. Instrumenti i modalitete kojima se popunjavaju obilježja sloga.

1. Oznaka izvješća

Ovo obilježje popunjava se oznakom T2.

2. Razdoblje

U ovo se polje unosi podatak o razdoblju od kada se primjenjuju dostavljeni podaci određenog instrumenta. Unosi se podatak u formatu GGGGMM, godina i mjesec, npr. 202202.

Ovo obilježje omogućuje praćenje instrumenta tijekom vremena. Tako će npr. kod instrumenta koji je zaključen 202112 s određenim karakteristikama, ovo razdoblje označiti od kada ovaj instrument postoji sa svim svojim karakteristikama.

Ako je primjerice došlo do izmjene ugovorenog iznosa instrumenta, za isti će se instrument dostaviti novi slog koji će, uz ostale nepromijenjene podatke, sadržavati i izmijenjeni podatak o ugovorenom iznosu instrumenta te razdoblje od kada se ovaj podatak primjenjuje, npr. 202203, koje odgovara mjesecu zaključenja aneksa ugovora kojim je dogovoreno povećanje iznosa.

Prilikom prve prijave novog instrumenta obilježje razdoblje označuje i razdoblje zaključenja instrumenta jer je o instrumentu izvješćivanje potrebno započeti od trenutka zaključenja ugovora.

3. Identifikator instrumenta

To je jedinstveni ključ za svaki instrument o kojemu se izvješćuje pojedinačno ili agregirano.

Identifikator – jedinstveni ključ generira se pri prvom izvješćivanju o instrumentu i sve do konačne otplate pri izvješćivanju o tom instrumentu rabi se isti identifikator. Jednom upotrijebljeni identifikator obveznik izvješćivanja ne smije ponovno dodjeljivati novom instrumentu.

Identifikator instrumentu dodjeljuje sam obveznik izvješćivanja određivanjem rednog broja instrumenta i oznake toga je li instrument aktivan ili pasivan, odnosno čini li zaduženje u inozemstvu ili potraživanje od inozemstva.

Tako će, primjerice, identifikator za dugoročni kredit zaduženja zaključen 25. 12. 2022. koji je 55. ugovor koji je društvo zaključilo, glasiti P00055.

Za svakog obveznika izvješćivanja format identifikatora osigurava 10.000 brojeva za instrumente u aktivi i isto toliko u pasivi.

4. Osnova izvješćivanja

Ovo obilježje popunjava se obvezno za svaki identifikator izborom jednog od modaliteta:

01 pojedinačno

02 agregirano.

Modalitet 01 – pojedinačno označuje da izvješćivanje za određeni identifikator podrazumijeva jedan dužničko-vjerovnički instrument.

Modalitet 02 – agregirano označuje da izvješćivanje za određeni identifikator podrazumijeva skupinu dužničko-vjerovničkih instrumenata istih karakteristika, koje se za izvještajne svrhe agregiraju.

Odabir modaliteta 02 – agregirano u ovom obilježju ujedno znači da će obveznici izvješćivanja biti obvezni dostaviti planove otplate glavnice i kamata odnosno da neće biti obvezni popuniti obilježje iznos. Ova ograničenja neće se primjenjivati samo ako je uz modalitet 02 kao vrsta instrumenta odabrano 13 – sekuritizacija.

5. Vrsta sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja:

01 redovan

02 storno.

Svaki od modaliteta upućuje na vrstu podatka koji se dostavlja. Pri prvoj dostavi podatka obveznik upisuje modalitet 01 – redovan.

Ako datoteka u kojoj je slog dostavljen nije prihvaćena u bazu podataka HNB-a zbog formalne pogreške, pri ponovnoj dostavi datoteke svi slogovi označuju se ponovo kao redovni slogovi – 01.

Ako je slog prihvaćen u bazu Hrvatske narodne banke, ali je obveznik zaprimio poruku o logičkoj pogrešci koju slog sadržava, ili je sam obveznik konstatirao pogrešno popunjeno neko od obilježja, obvezan je za svaki pogrešan slog dostaviti dva nova sloga.

Jedan će slog u obilježju "Vrsta sloga" imati odabran modalitet 02 – storno i sadržavati vrijednosti svih obilježja posve identične prije dostavljenom slogu koji je automatizmom pri konstatiranju logičke pogreške dobio oznaku pogrešnog sloga.

Drugi slog u obilježju "Vrsta sloga" imat će oznaku 01 – redovan. Obilježja ovog sloga popunjavaju se podacima koji sadržavaju ispravljanje logičke pogreške iz prije dostavljenih podataka, odnosno točnim podatkom.

Ako obveznik izvješćivanja dostavi slog podataka za neki instrument koji sadržava vrijednosti svih obilježja popunjene podacima identičnima već postojećem slogu u bazi, dostavljeni slog neće moći biti prihvaćen u bazu podataka. Drugim riječima, nije moguće da za jedan instrument postoje dva identična sloga podataka koja se odnose na isto razdoblje.

Primjer:

U prvoj datoteci dostavljenoj za izvještajno razdoblje 202203 60. slog sadržavao je logičku pogrešku: "završno stanje ne odgovara dostavljenim podacima o transakcijama".

Ponovnim dostavljanjem podataka obveznik dostavlja slog u Tablici 3. koji sadržava oznaku 02 – storno i ponovljene podatke iz prethodne dostave te novi slog s oznakom 01 – redovno, koji se odnosi na isto razdoblje 202203 i sadržava npr. ispravljen podatak o otplati glavnice.

Ako obveznik izvješćivanja uoči da je pri izvješćivanju o nekom instrumentu pogrešno popunio neko od obilježja instrumenta (npr. pogrešno je označena država nerezidenta), pogrešku će ispraviti na identičan način kao što je opisano za slučaj logičke pogreške. Obveznik će dostaviti 02 – storno slog s podacima identičnima onom slogu koji je prije dostavio i želi izmijeniti te novi 01 – redovan slog koji sadržava podatke svih obilježja kao i ispravljeni podatak obilježja za koje je konstatirana pogreška.

Detaljniji opis procedure izmjene i ispravaka podataka dan je u **Prilogu 5.** uz Glavu III. ove Upute.

6. Vrsta instrumenta

Unosi se dvoznamenkasta numerička oznaka koja označuje vrstu dužničko-vjerovničkog instrumenta:

01 oročeni depozit

02 kredit (uključuje i hibridne i podređene ugovore, tj. "ugovore o kapitalu")

03 revolving kreditna linija

- 04 sindicirani kredit (samo ako je kreditor sindikat banaka)
- 05 dugoročni trgovački kredit/avans
- 06 robni kredit (financiranje kupnje robe ili usluge zaključene između kupca i dobavljača od strane treće osobe)
- 07 financijski leasing
- 08 vrijednosni papir (instrument tržišta novca ili kapitala)
- 09 repo ugovor
- 10 faktoring/forfajting
- 11 *cash pooling*
- 12 sekuritizacija
- 13 sredstva na transakcijskom računu i depoziti po viđenju (*a vista*)
- 99 ostalo.

Sindicirani krediti

U slučaju ugovaranja sindiciranoga kredita potrebno je u Tablici 5. Nerezidenti specificirati udio u sindikatu za svaku monetarnu financijsku instituciju (banku) sudionicu sindikata. Na temelju podataka o udjelima pojedinih monetarnih financijskih institucija Hrvatska narodna banka za izvještajne će potrebe podatke stanja, transakcija i planova otplate glavnice i kamata distribuirati po geografskim i ekonomskim regijama...

Ako rezident sudjeluje kao kreditor u sindiciranom kreditu, pri čemu je korisnik kredita drugi rezident, za takav kredit ne postoji obveza izvješćivanja u okviru ovog izvješća.

Ako rezident sudjeluje kao kreditor u sindiciranom kreditu, pri čemu je korisnik kredita nerezident, obveznik izvješćivanja – sudionik sindikata izvješćuje u okviru ovog izvješća samo o svom udjelu u kreditu i tretira kredit kao svaki drugi financijski kredit odobrenja. Dakle, obilježje "Vrsta instrumenta" popunit će oznakom modaliteta 02 – kredit, iznos kredita odgovarat će udjelu u sindikatu i u T5 podaci nerezidenta popunjavaju se podacima nerezidenta dužnika u sindiciranom kreditu (nikako agenta sindikata na kojeg se eventualno upućuju sredstva udjela u kreditu!). Jednako tako sve promjene stanja potraživanja po kreditu uvjetovane sekundarnim tržištem (kupnja i prodaja udjela u takvom sindiciranom kreditu) prikazivat će se u T3 u obilježju "Kupnja/prodaja", a ne u obilježjima "Korištenje" ili "Otplata".

7. Osiguranje izvozne agencije

Ovo obilježje popunjava se odabirom jednog od modaliteta:

- 01 da
- 02 ne.

Oznaka da je kredit osiguran od strane izvozne agencije zemlje kreditora upućuje, uz uvjet da je izvorni rok dospjeća duži od godinu dana, na činjenicu da je podoban za eventualne pregovore o reprogramiranju. Ovo obilježje rabi se samo kao indikativni podatak o prirodi instrumenta.

8. ISIN

Ako je u obilježju "Vrsta instrumenta" odabran modalitet 09 – vrijednosni papir, u ovo se obilježje unosi podatak o jedinstvenoj ISIN oznaci vrijednosnog papira.

Ako je riječ o vrijednosnom papiru koji nema ISIN (mjenice, certifikati o depozitu i sl.), u ovo će se obilježje upisati jedinstvena oznaka konstruirana na način da prve dvije pozicije čine dvoslovnu oznaku države u kojoj je rezident izdao takav vrijednosni papir te u nastavku slijedi oznaka da je riječ o ostalim vrijednosnim papirima "DEOSTA000000".

Međunarodni jedinstveni identifikacijski broj (ISIN) jest oznaka vrijednosnog papira određena u skladu s međunarodnim ISO standardima i rabi se u međunarodnom trgovanju vrijednosnim papirima. ISO standardi propisuju jedinstveni način označavanja različitih vrsta vrijednosnih papira, kako bi se u međunarodnom trgovanju postigla transparentnost.

9. Rok – izvorno dospijeće

Izvorno dospijeće odnosi se na fiksno razdoblje trajanja financijskog instrumenta. Drugim riječima, pod ugovorenim (izvornim) rokom dospijeća podrazumijeva se razdoblje od datuma puštanja kredita u tečaj, tj. korištenja kredita do datuma dospijeća kredita s jednokratnim dospijećem, odnosno za kredite koji se otplaćuju u ratama do datuma dospijeća posljednje rate.

Vrijednost obilježja izražava se u mjesecima, pri čemu se broj mjeseci izračunava tako da svaki mjesec ima kalendarski broj dana. Za ovo su obilježje predviđene najviše četiri znamenke (9999 mjeseci).

Primjer: Izvorno dospijeće mjeri se u mjesecima, pri čemu svaki mjesec ima kalendarski broj dana. Drugim riječima, broj dana koji će činiti jedan mjesec ovisi o konkretnom slučaju. Za potrebe ilustracije zamislimo kratkoročni kredit koji je odobren na 29 dana:

1. kredit je odobren 12. 2. 2021. – veljača ima 28 dana; izvorno dospijeće je duže od kalendarskog broja dana ($29/28 > 1$), pa se upisuje modalitet "2";
2. kredit je odobren 12. 2. 2020. – veljača ima 29 dana; izvorno dospijeće je isto kao i kalendarski broj dana veljače ($29/29 = 1$), pa se upisuje modalitet "1";
3. svi ostali mjeseci – izvorno dospijeće je kraće od kalendarskog broja dana ($29/30 < 1$ i $29/31 < 1$), pa se upisuje modalitet "1".

U slučaju da je kao vrsta instrumenta odabran faktoring i forfajting, u obilježje izvorno dospijeće upisuje se podatak koji označuje razdoblje od trenutka zaključenja ugovora o faktoringu ili forfajtingu do konačnog dospijeća otkupljenog potraživanja. U jednu skupinu izvještajnih instrumenata, ako je odabrano agregirano izvješćivanje, u ovom slučaju mogu se agregirati svi ugovori o faktoringu koji obuhvaćaju, primjerice, otkup mjenica za koje je od trenutka otkupa do dospijeća preostalo 120 dana. Dakle, skupinu mogu činiti mjenice čije je izvorno dospijeće bilo različito, ali su i ugovori o otkupu sklopljeni na različiti dan životnog vijeka mjenice, međutim svima je od dana zaključenja ugovora do konačnog dospijeća preostalo 120 dana.

Što se tiče depozita po viđenju (*a vista*) i sredstava na transakcijskim računima, u rok dospijeća upisuje se "1".

10. Garant

Ovo obilježje popunjava se matičnim brojem ako je obveza rezidenta dužnika dodatno osigurana garancijom drugog rezidenta. Ako za podmirenje obveze rezidenta garanciju izdaje nerezident, ovo se polje popunjava zbirnom oznakom za sve nerezidente "ND0000000".

Matični broj rezidenta garanta za potrebe ove Upute jest matični broj koji pravnim osobama dodjeljuje Državni zavod za statistiku.

Pojam garancije pri popunjavanju ovog obilježja obuhvaća sve instrumente koji mogu poslužiti kao instrument osiguranja otplate dužničke obveze kao što su garancija, jamstvo, mjenica, akreditiv, hipoteka i sl.

11. Vrsta kamatne stope

Ovo obilježje popunjava se unosom dvoznamenkaste numeričke oznake koja određuje vrstu ugovorene kamatne stope, ako je plaćanje kamata ugovoreno, po kojoj se obavlja izračun kamata koje je dužnik obavezan platiti:

- bez kamata
- fiksna stopa
- EURIBOR
- LIBOR
- ZIBOR
- ostale vrste fiksnih stopa (npr. dvije fiksne stope i sl.)
- ostale varijabilne stope
- ostalo.

U slučaju kada se kao vrsta kamatne stope odabere modalitet 97 – ostale vrste fiksnih stopa, obilježje "Visina kamatne stope" popunjava se podatkom o pretežnoj stopi.

U slučaju kada se kao vrsta kamatne stope odabere modalitet 98 – ostale vrste varijabilnih stopa, obilježje "Visina kamatne stope" popunjava se podatkom o trenutnoj vrijednosti varijabilne stope. Ako se varijabilna stopa zasniva na nekoj od pojedinačno navedenih vrsta stopa (npr. varijabilna kamatna stopa zasnovana na EURIBOR-u), ispravno je kao vrstu kamatne stope označiti EURIBOR, a kao visinu kamatne stope upisati podatak o odstupanju ugovorne stope od EURIBOR-a.

Kad se kao vrsta kamatne stope odabere modalitet 99 – ostalo, u obilježje "Visina kamatne stope" unosi se trenutna vrijednost ugovorene stope (koja uključuje i eventualni promjenjivi i fiksni dio).

12. Visina kamatne stope

Obilježje se popunjava unosom postotka na najmanje dvije (a najviše pet) decimale.

Ako je u prethodnom obilježju odabran modalitet 01 – bez kamata, ovo obilježje popunjava se iznosom 0,00%.

U slučaju odabira bilo kojeg od preostalih modaliteta, u ovo se obilježje unosi podatak o visini ugovorene kamatne stope.

Uneseni postotak označuje visinu ugovorene fiksne stope, odnosno ako odabrani modalitet predstavlja neku od varijabilnih kamatnih stopa, uneseni postotak predstavlja maržu koja se zaračunava uz trenutnu vrijednost ugovorene varijabilne stope ili trenutnu vrijednost nespomenute varijabilne stope.

13. Valuta otplate ili indeksacije

Raščlamba po valutama instrumenta osigurava u okviru statistike inozemnog duga izračun tokova inozemnog duga usklađenih za tečajne promjene. Jednako tako, na temelju ovog obilježja instrumenti se klasificiraju u valutnoj strukturi inozemnog duga/potraživanja.

Ovo obilježje popunjava se oznakom valute u kojoj se instrument otplaćuje. Ako je instrument ugovoren i otplaćuje se u jednoj valuti, ali je otplata indeksirana uz vrijednost druge valute, ovo obilježje popunjava se oznakom valute indeksacije jer je u toj valuti fiksirana dužnička obveza.

Tako će se, primjerice, za kredit koji je ugovoren u eurima i plativ u eurima, ali čija je otplata valutnom klauzulom vezana uz dolare (dakle, indeksirana u odnosu na tečaj dolara), ovo obilježje popuniti oznakom valute USD. Naime, realna dužnička obveza predstavlja dolarsku obvezu i u skladu sa standardima statistike inozemnog duga tretira se kao obveza u dolarima te u valutnoj strukturi također čini dio dolarskih kredita. Izvješćivanje Hrvatske narodne banke iz navedenog razloga, kako bi se korektno moglo pratiti stanje duga po ovom kreditu, mora biti u dolarima, iako se plaćanja obavljaju u eurima.

Obilježje "Valuta otplate ili indeksacije" popunjava se odabirom neke od troslovnih oznaka valuta definiranih u Prilogu 2. Odluke o načinu otvaranja transakcijskih računa, koji sadržava popis valuta. Popis je također raspoloživ na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke u dokumentu "INOK-DEP-prilozi i popisi".

Napominje se da se sve vrijednosti koje se odnose na novčane iznose u tablicama T3 i T4 iskazuju u ovoj valuti, odnosno valuti koja je u tablici T2 naznačena kao valuta otplate ili indeksacije.

Obilježje "Valuta otplate ili indeksacije" jedino je obilježje čija izmjena nije moguća. Naime, ako za ugovoreni dužnički instrument dođe do promjene valute otplate ili indeksacije, ovu je promjenu potrebno provesti kroz T3 Stanja i transakcije na način da se postojeći instrument u valuti npr. eurima prikaže otplaćenim i istodobno otvori novi dužnički instrument u T2 i T5 (s novim identifikatorom) u novoj valuti – primjerice švicarskim francima te prikaže njegovo korištenje u T3 u iznosu koji je ugovoren između dužnika i vjerovnika. Dakle, u slučaju promjene valute instrumenta riječ je zapravo o zatvaranju jednoga i otvaranju novoga dužničkog instrumenta.

14. Valuta ugovaranja

Obilježje "Valuta ugovaranja" popunjava se odabirom neke od troslovnih oznaka valuta prema popisu novčanih jedinica i drugih platnih sredstava i njihovih oznaka objavljenom u Odluci o transakcijskim računima – Prilog 2. Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi".

Ako je valuta otplate odnosno indeksacije različita od valute ugovaranja instrumenta, upisuje se oznaka valute različita od one odabrane u obilježju "Valuta otplate ili indeksacije".

Ako je kredit ugovoren u jednoj, a plativ u drugoj valuti, u ovom će se obilježju odabirom troznamenaste numeričke oznake valute naznačiti valuta ugovaranja.

Tako će se u opisanom slučaju kredita ugovorenog u eurima i plativog u eurima, ali indeksiranog uz dolare, ovo obilježje popuniti oznakom EUR. Ovo obilježje osigurava u kategorijama statistike inozemnog duga prepoznavanje inozemnog duga plativog u domaćoj valuti, ali vezanog uz tečaj strane valute (engl. *foreign currency linked debt*).

15. Iznos

U ovo obilježje unosi se podatak o ugovorenom nominalnom iznosu dužničkog instrumenta u jedinicama valute otplate odnosno indeksacije na dvije decimale.

Popunjavanje ovog obilježje obvezno je za sve instrumente za koje se izvješćuje pojedinačno, osim za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depoziti po viđenju (*a vista*). Za

agregirano izvješćivanje popunjavanje je obvezno ako je u obilježju "Vrsta instrumenta" odabran modalitet 12 – sekuritizacija.

Ako se o instrumentima izvješćuje agregirano (repo ugovori, oročeni depoziti, faktoring i forfajting), unos ovog podatka nije obavezan.

16. Način izračuna plana

U nastavku slijedi skupina obilježja kojom se definiraju planovi otplate glavnice ili kamata.

U prvom obilježju ove skupine obveznik izvješćivanja odabire modalitet izračuna plana. Ponuđeni modaliteti podrazumijevaju obvezu dostavljanja planova otplate glavnice ili kamate od strane obveznika izvješćivanja ili odabir jednog od modaliteta na temelju kojih će, prema elementima iz preostalih obilježja ove skupine, izračun plana otplate obavljati Hrvatska narodna banka. Detaljniji prikaz algoritama za izračun plana otplate sadržan je u **Prilogu 3.** uz Glavu III. ove Upute.

Ako je obveznik odabrao modalitet dostave planova otplate, obavezan je mjesečno dostavljati plan otplate glavnice i kamata. Pritom se plan otplate glavnice dostavlja samo za vrstu iznosa stanje glavnice koja se za tekući mjesec izvješćuje u Tablici 3. i pripadajuće kamate. Dostavljeni plan otplate za glavicu pritom mora zadovoljiti osnovnu logičku kontrolu da suma plana otplate glavnice mora odgovarati stanju glavnice izvještajnog mjeseca iz Tablice 3.

Napominjemo da je za instrumente za koje izvješćuje agregirano (repo, oročeni depozit, *cash pooling*, faktoring i forfajting) obveznik dužan odabrati modalitet 01 – dostava plana jednako kao i u slučaju da je kao vrsta instrumenta odabran modalitet 03 – revolving kreditna linija.

Za instrument "sekuritizacija", koji također podrazumijeva agregirano izvješćivanje zbog prirode ovog instrumenta, odabire se kao i za sve preostale instrumente bilo koji od ponuđenih modela izrade plana otplate.

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po videnju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

Ako je u obilježju "Način izračuna plana" odabran modalitet 01 – dostava plana, obveznik nije dužan dostaviti podatke za preostala obilježja ove skupine.

Pri odabiru bilo kojega od preostalih modaliteta obilježja "Način izračuna plana" obveznik je dužan dostaviti podatke i za preostala obilježja ove skupine.

Obilježje "Način izračuna plana" popunjava se unosom dvoznamenkaste oznake modaliteta dostave podataka o planovima otplate glavnice/kamata.

01 dostava plana

02 izračun – jednokratno

03 izračun – varijabilni anuitet s konstantnom otplatnom kvotom

04 izračun – konstantni anuitet s varijabilnom otplatnom kvotom.

Rezidenti obveznici izvješćivanja obvezni su i kod odabira modaliteta koji znači izračun plana od strane Hrvatske narodne banke naknadno izvješćivati o svakoj eventualnoj promjeni elemenata za izračun plana dostavljanjem podataka s izmjenom sloga u Tablici 2. Instrumenti kako bi Hrvatska narodna banka mogla plan otplate automatski revidirati u skladu s nastalim promjenama (primjerice u slučaju prolongiranja roka otplate i slično). Primjeri popunjavanja ovog obilježja u slučaju izmjene elemenata bitnih za izračun plana bit će detaljnije prikazani u **Prilogu 3.** uz Glavu III. ove Upute.

Sva obilježja u nastavku koja se odnose na podatke plana otplate obvezni su popuniti obveznici izvješćivanja koji su odabrali neki od modaliteta za koje izračun plana obavlja Hrvatska narodna banka.

17. Frekvencija otplate glavnice

U ovo obilježje unosi se odabrana dvoznamenkasta numerička oznaka:

- 01 mjesečno
- 02 tromjesečno
- 03 polugodišnje
- 04 godišnje
- 05 jednokratno.

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po viđenju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

18. Datum plaćanja glavnice

Ovo se obilježje popunjava unosom prvog mjeseca u kojemu započinje plaćanje glavnice u formatu GGGGMM.

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po viđenju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

19. Broj rata glavnice

U ovo se obilježje unosi troznamenkasta numerička oznaka broja rata otplate glavnice (npr. 8 rata – 8; 36 rata – 36; 120 rata – 120).

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po viđenju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

20. Frekvencija otplate kamata

U ovo obilježje unosi se odabrana dvoznamenkasta numerička oznaka:

- 01 mjesečno
- 02 tromjesečno
- 03 polugodišnje
- 04 godišnje
- 05 jednokratno.

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po viđenju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

21. Datum plaćanja kamata

Ovo se obilježje popunjava unosom prvog mjeseca u kojemu započinje plaćanje kamata u formatu GGGGMM.

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po viđenju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

22. Broj rata kamata

Za instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima i depozit po viđenju (*a vista*) ovo se obilježje ne popunjava.

U ovo se obilježje unosi troznamenasta numerička oznaka broja rata otplate kamata (analogno kao kod glavnice).

Tablica u nastavku donosi osnovne informatičke definicije obilježja sloga u tablici obilježja instrumenta:

Broj	Naziv polja	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja
1.	Oznaka izvješća	AN	2	T2
2.	Razdoblje	AN	6	GGGGMM
3.	Identifikator	AN	6	
4.	Osnova izvješćivanja	AN	2	
5.	Vrsta sloga	AN	2	
6.	Vrsta instrumenta	AN	2	
7.	Osiguranje izvozne agencije	AN	2	
8.	ISIN	AN	12	
9.	Rok – izvorno dospijeće	AN	4	
10.	Garant	AN	9	
11.	Vrsta kamatne stope	AN	2	
12.	Visina kamatne stope	N	10	Postotak na dvije decimale
13.	Valuta ugovaranja	AN	3	
14.	Valuta otplate ili indeksacije	AN	3	
15.	Iznos	N	15	
16.	Način izračuna plana	AN	2	
17.	Frekvencija otplate glavnice	AN	2	
18.	Datum plaćanja glavnice	AN	8	GGGGMM
19.	Broj rata glavnice	AN	2	
20.	Frekvencija otplate kamata	AN	2	
21.	Datum plaćanja kamata	AN	8	GGGGMM
22.	Broj rata kamata	AN	2	

Primjerice slog Tablice 2. za jedan instrument izgledao bi kako slijedi:

Oznaka izvješća	Razdoblje	Identifikator	Osnova izvješćivanja	Vrsta sloga	Vrsta instrumenta	Osiguranje izvozne agencije
T2	202201	P00055	01	01	02	02

ISIN	Rok – izvorno dospijeće	Garant	Vrsta kamatne stope	Visina kamatne stope
	126	ND0000000	03	2,22

Valuta otplate ili indeksacije	Valuta ugovaranja	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
EUR	EUR	100.000,00	03	01	202206

Broj rata glavnice	Frekvencija otplate kamata	Datum plaćanja kamata	Broj rata kamata
120	01	202206	120

Slog sadržava podatke o pasivnom dužničkom instrumentu pod oznakom P00055 za koji se izvješćuje pojedinačno. Dostavlja se redovan slog za ovaj instrument koji nastaje u siječnju 2022. godine. Riječ je o dugoročnom kreditu u iznosu od 100.000 EUR zaključenom na deset godina sa šest mjeseci počeka (izvorno dospijeće je 126 mjeseci, a broj rata glavnice 120). Ugovorena je mjesečna otplata i za glavnice i za kamate, pri čemu se plan izračunava po modelu konstantnog anuiteta s varijabilnom otplatnom kvotom.

10.3. Tablica 3. Stanja i transakcije

Ovom se tablicom prikupljaju podaci o stanjima te o transakcijama inozemnog duga koji se prikazuju na financijskom računu platne bilance RH i na tekućem računu u dijelu dohotka kada je riječ o dohotku ili rashodu od kamata. Sve vrijednosti koje se odnose na novčane iznose iskazuju se u valuti koja je u Tablici 2. naznačena kao valuta otplate ili indeksacije.

Za svaki instrument iz tablice instrumenata (T2) izvješćuje se u ovoj tablici o završnom stanju izvještajnog mjeseca te o transakcijskim i netransakcijskim promjenama koje rezultiraju promjenom stanja.

Transakcijske promjene pritom obuhvaćaju tokove korištenja, otplate glavnice i plaćanja kamata.

Netransakcijske promjene obuhvaćaju:

- vrijednosne prilagodbe i
- ostale prilagodbe.

Vrijednosne promjene mogu biti uzrokovane:

- otpisom ili djelomičnim otpisom duga
- promjenom cijene (kod instrumenata koji kotiraju na uređenim tržištima novca ili kapitala) i
- promjenom deviznih tečajeva.

Ostale prilagodbe (engl. *other adjustments*) pozicija su koja se rabi za prikaz reklasifikacije instrumenta zbog promjene nekog od osnovnih izvještajnih kriterija u statistici inozemnog duga, a to su:

- ugovoreni rok instrumenta (dugoročno/kratkoročno)
- priroda dužničko-vjerovničkog odnosa (nema ulagačke povezanosti ili postoji izravni ili posredni ulagački odnos) i
- sektorska pripadnost rezidenta (dužnika ili vjerovnika).

Kako bi se omogućilo pravilno prikazivanje stanja i transakcija u statistici inozemnog duga, obveznici izvješćivanja putem tablice stanja i transakcija dostavljat će podatke o stanjima, transakcijskim promjenama te o otpisima u dijelu netransakcijskih promjena.

Budući da je izvješćem INOK-DEP predviđeno izvješćivanje u valuti otplate ili indeksacije instrumenta, Hrvatska narodna banka na temelju raspoloživih podataka iz tablice instrumenata (T2) izračunavat će promjene uvjetovane promjenom deviznih tečajeva.

Jednako tako na temelju dostavljenih podataka o izmjenama nekog od obilježja instrumenata u Tablici 2. Hrvatska narodna banka izračunavat će ostale prilagodbe.

Tablica stanja i transakcija sadržava, dakle, iznose s opisom. Obilježja koja sadržava slog Tablica 3. opisat ćemo ukratko u nastavku.

1. Oznaka izvješća

Ovo se obilježje popunjava oznakom tablice koja se dostavlja – T3.

2. Razdoblje

U ovom se obilježju dostavlja oznaka razdoblja za koje se izvješće dostavlja. Razdoblje se označuje oznakom godine i izvještajnog mjeseca u formatu GGGGMM, npr. 202203.

Uobičajeno će u jednoj datoteci svi slogovi prikazivati transakcije iz prethodnog mjeseca. Primjerice, početkom travnja dostavljaju se podaci za ožujak. Međutim, ako je obveznik izvješćivanja uočio pogrešno dostavljen podatak, moguće je da uz slogove koji se odnose na prethodni mjesec datoteka sadrsadržavaži i slogove za neki drugi izvještajni mjesec. Primjerice, u travnju se dostavlja slog koji ispravlja podatke za siječanj.

3. Identifikator

Identifikator je obilježje koje jednoznačno određuje svaki instrument za obveznika izvješćivanja i generira se po zadanim pravilima.

U ovom se polju označuje instrument za koji se dostavljaju podaci o stanjima i transakcijama. Oznaka identifikatora ključ je na temelju kojeg se podaci iz tablice stanja i transakcija povezuju s tablicom instrumenata.

Logičkom kontrolom provjeravat će je li svaki od identifikatora iz ove tablice sadržan u tablici instrumenata.

4. Vrsta sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja:

01 redovan

02 storno.

5. Vrsta iznosa

Ovo obilježje predstavlja vrstu obveze po pojedinom (ili agregiranom) dužničkom instrumentu za koju se izvješćuje o stanjima i promjenama nastalima u tijeku izvještajnog mjeseca, a unosi se kao dvoznamenkasta numerička šifra pridružena odgovarajućoj opciji:

01 glavnica

02 kamate

03 kašnjenje glavnice

04 kašnjenje kamata

05 ugovorena neiskorištena glavnica

06 zatezne kamate

07 troškovi.

Tablica 3. u **Prilogu 4.** uz Glavu III. ove Upute prikazuje za koje će se vrste iznosa u pojedinim obilježjima T3 izvješćivati o iznosu transakcijske odnosno netransakcijske promjene, naravno ako se dogodila takva promjena po dužničkom instrumentu u izvještajnom mjesecu.

Podaci o iznosu koji se dostavljaju po pojedinim obilježjima pritom (uz dolje opisane iznimke) moraju biti pozitivni brojevi (>0).

Sve vrijednosti koje se odnose na novčane iznose iskazuju se u valuti koja je u Tablici 2. naznačena kao valuta otplate ili indeksacije.

6. Korištenje

Iznos korištenja dostavlja se samo za četiri osnovne vrste iznosa: glavnica, kamate, kašnjenje glavnice i kašnjenje kamata. Pritom iznos korištenja za svako od navedenih obilježja prikazuje iznos za koji se povećava stanje pojedine vrste iznosa konkretnoga dužničkog instrumenta.

Iznosi u ovom obilježju mogu biti samo pozitivni brojevi, osim za kamatu.

- **Vrsta iznosa: glavnica**

Iznos korištenja glavnice u izvještajnom mjesecu predstavlja povećanje stanja nedospjele glavnice:

- zbog povlačenja sredstava odobrenoga kreditnog iznosa
- zbog isporuke robe ili usluga

- zbog plaćanja određenog iznosa od strane kreditora po nalogu dužnika trećoj osobi (npr. korištenje kredita za refinanciranje postojeće kreditne obaveze, korištenje kredita za otkup vlastitih dužničkih papira...) i
- zbog drugih oblika povećavanja potraživanja/duga kao što su cesija, preuzimanje duga, prodaja potraživanja...

Ako dužnički instrument predstavlja emisiju vrijednosnih papira, korištenje čini priljev sredstava na osnovi izdanih vrijednosnih papira.

- **Vrsta iznosa: kamata**

Korištenje za ovu vrstu iznosa predstavlja iznos obračunatih nedospjelih kamata koji je obračunat za izvještajni mjesec.

Primjer:

Kamate se obračunavaju mjesečno i dospijevaju 15. u mjesecu, kada dospijeva i plaćanje glavnice.

Stanje obračunatih nedospjelih kamata na početku mjeseca (na kraju prethodnog mjeseca) odgovara dijelu kamata obračunatom za 15 dana prethodnog izvještajnog mjeseca.

Korištenje kamata tekućega izvještajnog mjeseca sastoji se od obračunatih nedospjelih kamata za cijeli izvještajni mjesec, pri čemu se kamate do 15. u mjesecu obračunavaju na stanje glavnice s početka mjeseca, dok se za drugih 15 dana do kraja mjeseca obračunavaju na stanje glavnice umanjeno za iznos rate koja dospijeva u tijeku mjeseca.

Istodobno, s opisanim prikazom stanja i korištenja u izvještajnom mjesecu prikazat će se otplata kamata 15. u mjesecu koje će rezultirati smanjenjem početnog stanja obračunatih nedospjelih kamata tako da će ono na kraju izvještajnog mjeseca odgovarati iznosu korištenja obračunatih nedospjelih kamata za 15 dana novoga obračunskog razdoblja kamata koje je započelo 15. dana izvještajnog mjeseca.

- **Vrsta iznosa: kašnjenje glavnice**

Iznos korištenja za ovu vrstu iznosa predstavlja glavnice koje su dospjele tijekom izvještajnog mjeseca, a nisu podmirene o dospijeću (odnosno do kraja izvještajnog mjeseca), pri čemu se ovaj iznos istovremeno prikazuje i u obilježju "Otplata" za vrstu iznosa glavnica.

- **Vrsta iznosa: kašnjenje kamata**

Iznos korištenja za ovu vrstu iznosa predstavlja kamate koje su dospjele tijekom izvještajnog mjeseca, a nisu podmirene, pri čemu se ovaj iznos istodobno prikazuje i u obilježju "Otplata" za vrstu iznosa kamate.

7. Otplata

Otplate su iznos za koji se umanjuje stanje po nekoj od četiri osnovne vrste iznosa koje se prate u ovom izvješću, a to su: glavnica, kamate, kašnjenje glavnice i kašnjenje kamata. Istodobno otplata se prikazuje i za vrstu iznosa troškovi i zatezne kamate. Ove se dvije vrste iznosa ne prate kroz stanja, već samo u transakcijama plaćanja. Na taj se način omogućuje procjena cijene zaduživanja u inozemstvu (koja uz ugovorene kamate uključuje i troškove). Osim toga, prate se zatezne kamate koje kreditor obračunava za zakašnjele obveze.

- **Vrsta iznosa: glavnica**

Otplata glavnice predstavlja iznose glavnice plaćene tijekom izvještajnog mjeseca, pri čemu su navedeni iznosi imali i dospijeće u izvještajnom mjesecu, ili su plaćeni prijevremeno.

U ovom obilježju potrebno je prikazati otplatu (umanjenje stanja nedospjele glavnice) i za iznose koji su dospjevali u tom izvještajnom mjesecu, ali nisu podmireni (nastanak kašnjenja) uz istodobno prikazivanje ovog iznosa u obilježju "Korištenje" za vrstu iznosa kašnjenje glavnice.

Dakle, iznosi prikazani u obilježju "Otplata" prikazuju svako smanjenje obveze na osnovi nedospjelih iznosa glavnice.

Termin "otplata" glavnice pri tome uz klasičnu otplatu s računa dužnika po instrumentu podrazumijeva i druge oblike "plaćanja" koji rezultiraju smanjenjem stanja nedospjele glavnice kao što su:

- izvoz robe ili usluge
- prijebom međusobnih dugovanja i potraživanja
- prijenos potraživanja na drugog vjerovnika
- preuzimanje duga od drugog dužnika
- podmirenje obveze od strane garanta
- podmirenje obveze od strane treće osobe po nalogu dužnika (asignacija) i
- umanjeње nedospjele glavnice radi nastanka kašnjenja glavnice.

Bilo kojim od navedenih načina otplate moguće je podmiriti obvezu i za preostale vrste iznosa ovisno o dogovoru dužnika i vjerovnika.

- **Vrsta iznosa: kamate**

Otplata kamata predstavlja iznos plaćanja tijekom izvještajnog mjeseca za kamate koje su dospjevale tijekom izvještajnog mjeseca, ili su plaćene unaprijed. U ovom se obilježju (kao i kod glavnice) prikazuje umanjeње i za iznose kamata koji nisu podmireni, ali su dospjevali u izvještajnom mjesecu, pri čemu je istodobno potrebno prikazati za taj iznos korištenje u vrsti iznosa kašnjenje kamata.

Kao i za glavicu oblici plaćanja, tj. umanjeња ove obveze podrazumijevaju sve spomenute oblike umanjeња obveze na osnovi kamata.

- **Vrsta iznosa: kašnjenje glavnice**

Iznos otplate za vrstu iznosa kašnjenje glavnice predstavljat će iznose kojima se umanjuje stanje zakašnjele glavnice koja je dospjevala u razdobljima koja su prethodila izvještajnom mjesecu, a plaćanje se obavlja tijekom izvještajnog mjeseca.

- **Vrsta iznosa: kašnjenje kamata**

Iznos otplate za vrstu iznosa kašnjenje kamata predstavljat će iznose kojima se umanjuje stanje zakašnjenih kamata koje su dospjevale u razdobljima koja su prethodila izvještajnom, a plaćanje se obavlja tijekom izvještajnog mjeseca.

Kroz obilježje "Otplata" prate se i plaćanja troškova za ugovoreni dužnički instrument kao i plaćanja zateznih kamata.

8. Pretvaranje duga u kapital (engl. *debt/equity swap*)

Iznos prikazan u ovom obilježju predstavlja specifičan oblik umanjeња obveze po dužničkom instrumentu kojim dužnik i vjerovnik ugovaraju da se potraživanje na osnovi dospjele i/ili nedospjele glavnice i/ili dospjelih i/ili obračunatih nedospjelih kamata zamjenjuje povećanjem udjela vjerovnika u kapitalu (temeljnem kapitalu ili pričuvama) dužnika.

9. Otpust (oprost) duga

Iznos prikazan u ovom obilježju predstavlja specifičan oblik umanjenja obveze po dužničkom instrumentu kojim dužnik i vjerovnik ugovaraju da se potraživanje na osnovi dospjele i/ili nedospjele glavnice i/ili dospjelih i/ili obračunatih nedospjelih kamata otpušta.

10. Otpis, diskont, rabat

Iznos prikazan u ovom obilježju predstavlja specifičan oblik umanjenja obveze po dužničkom instrumentu u slučaju da vjerovnik jednostranom odlukom dužniku otpiše dio ili cijelo potraživanje, odnosno odobri popust ili rabat za uvezenu robu ili usluge.

Iznos otpisa, diskonta ili rabata može obuhvatiti ovisno o odluci vjerovnika iznose dospjele i/ili nedospjele glavnice i/ili dospjelih i/ili obračunatih nedospjelih kamata.

Iznosi otpisa, diskonta i rabata predstavljaju netransiakcijske promjene stanja za pojedinu vrstu iznosa te su stoga izdvojene i nužno ih je prikazivati kao zasebno obilježje.

U skladu s ekonomskom prirodom logično je očekivati da se otpis može pojaviti na strani aktive kao otpis dijela ili cijelog iznosa potraživanja jednostranom odlukom vjerovnika, odnosno da se diskont ili rabat mogu pojaviti i na strani pasive, ali isključivo vezano uz potraživanja na osnovi robe i usluga.

11. Završno stanje

Stanje, kao i svi ostali iznosi, navodi se u valuti otplate odnosno valuti uz koju je instrument indeksiran, a koja je za svaki identifikator definirana u T2.

Stanje se prati prema nominalnom iznosu dužničke obveze i izračunava na završni datum izvještajnog razdoblja. Završni datum je posljednji dan izvještajnog mjeseca, primjerice 31. ožujka ili 28. veljače.

- **Vrsta iznosa: glavnica**

Iznos stanja za vrstu iznosa glavnica izračunava se kao iznos iskorištene glavnice po dužničkom instrumentu umanjen za iznos zakašnjele ili otplaćene glavnice. Završno stanje glavnice (ZSG), dakle, predstavlja iznos nedospjele glavnice i izračunava se tako da se na završno stanje prethodnog izvještajnog mjeseca (ZSG_{t-1}) pribroje transakcije korištenja tekućeg mjeseca, dok se transakcije otplate oduzimaju.

$$ZSG_t = ZSG_{t-1} + \text{Korištenje}_t - \text{Otplata}_t$$

Pritom Otplata_t obuhvaća sve oblike umanjenja obveze na osnovi glavnice, tj. obilježja "Otplata", "Debt/equity swap", "Oprost" i "Otpis tijekom izvještajnog mjeseca".

Na temelju ove formule provodi se kontrola dostavljenih podataka.

- **Vrsta iznosa: kamate**

Iznos stanja za ovo obilježje predstavlja stanje obračunatih nedospjelih kamata (vremenska razgraničenja kamata) na završni izvještajni datum.

U skladu s metodološkim standardima u statistici inozemnog duga smatra se da kamate kontinuirano dopijevaju i povećavaju vrijednost instrumenta u podlozi sve do trenutka njihova plaćanja.

Kako bi ovo bilo moguće, potrebno je zasebno pratiti stanje kamata (obračunatih nedospjelih kamata) odnosno kumuliranje obveze po kamatama (korištenje kamata) i smanjenje obveze po kamatama (obilježja otplate kamata).

- **Vrsta iznosa: kašnjenje glavnice**

Iznos stanja kašnjenja glavnice predstavlja iznos dospjele neplaćene glavnice po određenom dužničkom instrumentu na završni dan izvještajnog mjeseca. Kako za glavicu tako i za kašnjenje glavnice završno stanje izvještajnog mjeseca mora proizlaziti iz dostavljenih podataka u prethodnim razdobljima.

$$SKG_t = SKG_{t-1} + \text{Korištenje}_t - \text{Otplata}_t$$

- **Vrsta iznosa: kašnjenje kamata**

Iznos stanja kašnjenja kamata predstavlja stanje dospjelih neplaćenih kamata po određenom dužničkom instrumentu na završni dan izvještajnog mjeseca.

- **Vrsta iznosa: ugovorena neiskorištena glavnica**

Iznos stanja ugovorene neiskorištene glavnice za određeni dužnički instrument predstavlja stanje glavnice koja dužniku stoji na raspolaganju za korištenje na završni dan izvještajnog mjeseca. Stanje ugovorene neiskorištene glavnice predstavlja razliku ugovorenog iznosa instrumenta i kumulativa korištene glavnice do kraja izvještajnog razdoblja za koje se izvješće dostavlja.

Ako je dužnički instrument u cijelosti neiskorišten i dužnik po njemu odustaje od njegova korištenja, instrument je potrebno "stornirati" iz baze podataka. Odustajanje od korištenja kredita obveznik će prikazati dostavljanjem sloga izvještajne Tablice 3., u kojem će se stanje ugovorene neiskorištene glavnice u izvještajnom mjesecu u kojem je donesena odluka o odustajanju od korištenja svesti na 0. Na taj će način kredit postati podoban za zatvaranje u bazi podataka Hrvatske narodne banke jer mu je stanje glavnice, kašnjenja glavnice i ugovorene neiskorištene glavnice = 0.

12. Indeks tržišne vrijednosti

Indeks tržišne vrijednosti podatak je koji se rabi za procjenu tržišne vrijednosti duga/za instrumente koji kotiraju na uređenim tržištima novca i kapitala.

Podatak se unosi kao pozitivan broj sa četiri decimalna mjesta.

Iznos indeksa manji od 1 pokazuje da je tržišna vrijednost instrumenta manja od nominalne, dok indeks veći od 1 predstavlja instrument koji na tržištu vrijedi više od nominalnog iznosa.

Ovo se obilježje popunjava samo za vrstu iznosa glavnica. Ovo se obilježje obvezno popunjava samo za vrijednosne papire izdane na inozemnim tržištima.

Tablica u nastavku donosi osnovne informatičke definicije obilježja sloga u tablici obilježja instrumenta:

Broj	Naziv polja	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja
1.	Oznaka izvješća	AN	2	T3
2.	Razdoblje izvješća	AN	6	GGGMM
3.	Identifikator	AN	10	
4.	Vrsta sloga	AN	2	
5.	Vrsta iznosa	AN	2	
6.	Korištenje	N	15	Iznos na dvije decimale

7.	Otplata	N	15	Iznos na dvije decimale
8.	Pretvaranje duga u kapital (<i>debt/equity swap</i>)	N	15	Iznos na dvije decimale
9.	Oprost duga	N	15	Iznos na dvije decimale
10.	Otpis, diskont, rabat	N	15	Iznos na dvije decimale
11.	Završno stanje	N	15	Iznos na dvije decimale
12.	Indeks tržišne vrijednosti	N	15	Iznos na četiri decimale

Izgled sloga u ovoj tablici bio bi kako slijedi:

Oznaka izvješća	Razdoblje izvješća	Identifikator	Vrsta sloga	Vrsta iznosa	Korištenje	Otplata
T3	202203	P00055	01	01	100000,00	
T3	202203	P00055	01	02		1000,00
T3	202203	P00055	01	06		150,00

Pretvaranje duga u kapital	Oprost duga	Otpis, diskont, rabat	Završno stanje	Indeks tržišne vrijednosti
			1000000,00	
			32,26	

Slog prikazuje korištenje glavnice u iznosu od 100.000,00 za instrument P00055, koje se odnosi na izvještajno razdoblje za ožujak 2022. godine. U istom su razdoblju za isti instrument plaćene kamate u iznosu od 10.000,00 te troškovi u iznosu od 150. Navedene transakcije rezultirale su završnim stanjem instrumenta za glavicu u iznosu od 1.000.000,00 i kamate (stanje obračunatih nedospjelih kamata od 32,26). Budući da iznosi za preostale vrste iznosa (kašnjenje glavnice i kamata te zatezne kamate) ne postoje, ta se obilježja ne popunjavaju.

10.4. Tablica 4. Planovi otplate

Ako je u Tablici 2., u obilježju "Način izračuna plana" odabran modalitet 01 – dostava plana, obveznik izvješćivanja obavezan je svaki mjesec dostavljati Tablicu 4., koja sadržava plan otplate koji odgovara stanju (nedospjele) glavnice i pripadajućih kamata za svaki dužnički instrument za koji je odabran ovaj model dostave podataka o planovima.

Dostava plana otplate podrazumijeva prikaz dinamike dospijevanja glavnice i kamata za cijelo razdoblje trajanja dužničkog instrumenta.

Sve vrijednosti koje se odnose na novčane iznose iskazuju se u valuti koja je u Tablici 2. naznačena kao valuta otplate ili indeksacije.

Plan otplate prvi se put dostavlja pri prvom korištenju dužničkog instrumenta, dakle pri formiranju stanja glavnice.

Ako je za instrument odabran neki od preostalih modaliteta obilježja "Način izračuna plana" iz T2, obveznik ne dostavlja T4, ali je obvezan u T2 prijaviti promjenu bilo kojeg od elemenata bitnih za izračun plana, npr. vrste kamatne stope, prolongiranje ugovorenog roka otplate i sl.

Izveštajni slog Tablice 4. čine sljedeća obilježja:

1. Oznaka izvješća

Ovo se obilježje popunjava oznakom tablice koja se dostavlja – T4.

2. Identifikator

Identifikator je obilježje koje se jednoznačno određuje svaki instrument za obveznika izvješćivanja i generira se po pravilima zadanim u Tablici 2. Instrumenti.

U ovom se polju označuje instrument za koji se dostavljaju podaci o stanjima i transakcijama. Oznaka identifikatora ključ je na temelju kojeg se podaci iz tablice planova otplate povezuju s tablicom instrumenata i tablicom stanja i transakcija.

Formalnom kontrolom provjeravat će se je li svaki od identifikatora iz ove tablice sadržan u tablici instrumenata.

3. Vrsta plana

Predstavlja vrstu obveze po pojedinom (ili agregiranom) dužničkom instrumentu za koju se dostavljaju podaci o planu otplate, a unosi se kao dvoznamenkasta numerička oznaka:

01 glavnica

02 kamate.

4. Razdoblje dospijevanja

U ovom se obilježju dostavlja oznaka razdoblja u kojemu dospijeva iznos glavnice ili kamata. Razdoblje se označuje oznakom godine i mjeseca u formatu GGGGMM, npr. 202203.

5. Iznos

U ovo se polje unosi iznos dospijevanja glavnice ili kamata u određenom razdoblju. Iznos se unosi u zadanom formatu s decimalnim zarezom i dva decimalna mjesta.

Tablica u nastavku donosi osnovne informatičke definicije obilježja sloga u tablici stanja i transakcija:

Broj	Naziv polja	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja
1.	Oznaka izvješća	AN	2	T4
2.	Identifikator	AN	10	

3.	Vrsta plana	AN	2	
4.	Razdoblje dospijeca	AN	6	GGGGMM
5.	Iznos	N	15	Iznos na dvije decimale

Izveštajni slogovi Tablice 4. izgledali bi kako slijedi:

Oznaka izvješća	Identifikator	Vrsta plana	Razdoblje dospijeca	Iznos
T4	P00055	01	202303	10000,00
T4	P00055	01	202306	10000,00
T4	P00055	01	202309	10000,00
T4	P00055	01	202312	10000,00
T4	P00055	01	202403	10000,00
T4	P00055	01	202406	10000,00
T4	P00055	01	202409	10000,00
T4	P00055	01	202412	10000,00
T4	P00055	02	202303	1500,00
T4	P00055	02	202306	1312,50
T4	P00055	02	202309	1125,00
T4	P00055	02	202312	937,50
T4	P00055	02	202403	750,00
T4	P00055	02	202406	562,50
T4	P00055	02	202409	375,00
T4	P00055	02	202412	187,50

Slogovi, dakle, prikazuju plan otplate glavnice i kamata za dužnički instrument s identifikatorom P00055. Plan se dostavlja jer je dužnički instrument revolving kreditna linija.

U **Prilogu 3.** uz Glavu III. ove Upute prikazani su algoritmi kojima će se Hrvatska narodna banka koristiti pri izračunu plana otplate glavnice i kamata za instrumente za koje je obveznik izvješćivanja odabrao jedan od ponuđenih modaliteta izračuna plana.

10.5. Tablica 5. Nerezidenti

Tablica 5. rabi se za dostavljanje podataka o nerezidentu – protustranci pri ugovaranju dužničko-vjerovničkog odnosa. Uz osnovne podatke o državi, sektoru i ulagačkoj povezanosti s

nerezidentom, ako je nerezident monetarna financijska institucija s područja EU-a, ova tablica mora sadržavati i dodatnu identifikaciju nerezidenta šifrom nerezidenta.

Osim navedenog ova tablica omogućuje utvrđivanje udjela s kojim nerezidentne monetarne financijske institucije sudjeluju u odobravanju sindiciranih kredita putem obilježja "Udio u kreditu".

Popunjavanje ove tablice obvezno je za svaki dužnički instrument pri njegovoj prvoj prijavi kao i pri izmjeni podataka o nerezidentu.

Izvještajni slog Tablice 5. čine sljedeća obilježja:

1. Oznaka izvješća

Ovo se obilježje popunjava oznakom tablice koja se dostavlja – T5.

2. Vrsta sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja:

01 redovan

02 storno.

3. Identifikator

Identifikator je obilježje kojim se jednoznačno određuje svaki instrument za obveznika izvješćivanja i generira se po pravilima zadanim u Tablici 2. Instrumenti.

U ovom se polju označuje instrument za koji se dostavljaju podaci o nerezidentima. Oznaka identifikatora ključ je na osnovi kojega se podaci iz Tablice 5. povezuju s tablicom instrumenata, tablicom stanja i transakcija i tablicom planova otplate.

Formalnom kontrolom provjeravat će se je li svaki od identifikatora iz ove tablice sadržan u tablici instrumenata.

4. Razdoblje

Ovim se obilježjem definira razdoblje od kojeg se primjenjuju podaci za određenoga kreditora. Podatak se unosi u formatu GGGGMM.

Ako se, primjerice, naknadno promijeni struktura kreditora, dostavlja se novi slog, koji sadržava novi podatak o kreditoru i razdoblju od kojeg se podatak primjenjuje. Tako će, primjerice, u slučaju da neki kreditor poveća ili smanji svoj udio u kreditu, novi slog sadržavati podatak o razdoblju od kojeg se primjenjuje novi iznos s kojim kreditor sudjeluje u odobrenom kreditu. Istodobno s povećanjem udjela jednoga kreditora mora se prijaviti odgovarajuća promjena odnosno smanjenje udjela drugoga kreditora kako bi suma udjela uvijek bila 100(%)

Ako kreditor prestaje biti sudionik sindiciranoga kredita, dostavlja se slog u kojemu će od razdoblja npr. 200709 iznos udjela ovoga kreditora iznositi 0,00.

5. Država (ili međunarodna institucija)

Sastavljanje statistike inozemnog duga i platne bilance zahtijeva geografsku identifikaciju nerezidenata prema državama odnosno identifikaciju određenih međunarodnih institucija u skladu s posebnim popisom.

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO). Popisi su također raspoloživi na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi".

Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

6. Sektor

Sastavljanje statistike inozemnog duga i platne bilance zahtijeva sektorsku identifikaciju protustranaka sa sjedištem izvan Republike Hrvatske u skladu sa standardima sektorizacije propisanim Sustavom nacionalnih računa SNA 2008 i Europskim sustavom nacionalnih i regionalnih računa ESA 2010, kao i priručnicima za sastavljanje platne bilance i statistike inozemnog duga.

Unosi se dvoznamenkasta brojčana oznaka koja označuje sektor nerezidenta u skladu s definicijama sektora iz ESA 2010:

01 Nefinancijska društva

02 Središnja banka (ovaj modalitet zahtijeva i popunjavanje šifre nerezidenta za središnje banke koje su u Europskoj uniji)

03 Društva koja primaju depozite osim središnje banke (ovaj modalitet zahtijeva i popunjavanje šifre nerezidenta za monetarne financijske institucije koje su u Europskoj uniji prema posebnom popisu koji objavljuje ESB, raspoloživom na web-stranici HNB-a u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi").

23 Novčani fondovi (ovaj modalitet zahtijeva i popunjavanje šifre nerezidenta za monetarne financijske institucije koje su u Europskoj uniji prema posebnom popisu koji objavljuje ESB, a raspoloživom na web-stranici HNB-a u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi".)

04 Ostali financijski posrednici, osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova

24 Nenovčani investicijski fondovi

05 Financijske pomoćne institucije

06 Osiguravajuća društva

16 Mirovinski fondovi

07 Središnja država

08 Savezna država

09 Lokalna država

10 Fondovi socijalne sigurnosti

11 Kućanstva

12 Nefinancijske institucije koje služe stanovništvu

13 Međunarodne institucije (ovaj modalitet zahtijeva i popunjavanje šifre nerezidenta za međunarodnu instituciju prema posebnom popisu međunarodnih institucija iz popisa

međunarodnih institucija i njihovih oznaka koje objavljuje Eurostat. Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi"

99 Rezident (samo u slučaju rezidentnih sudionika međunarodnoga sindiciranog kredita).

Izbor modaliteta obilježja, odnosno sektora nerezidenta, obavlja se svrstavanjem pojedinog nerezidenta u skladu s definicijama sektora nerezidenata iz **Priloga 1.** uz Glavu III. ove Upute. Ako se kao sudionik sindiciranoga kredita pojavi rezidentna monetarna financijska institucija, u ovo se obilježje unosi modalitet 99 Rezident.

7. Šifra

Ovo obilježje se za banke, novčane fondove i središnje banke s područja Europske unije popunjava u skladu s "Popisom monetarnih financijskih institucija i ostalih institucija za zemlje EU-a", koji objavljuje Europska središnja banka.

Također, popunjava se i šifra međunarodne institucije u skladu s popisom međunarodnih institucija i njihovih oznaka koje objavljuje Eurostat.

Popisi su raspoloživi na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi".

8. Ulagački odnos

Ovim obilježjem identificira se eventualna ulagačka povezanost izvještajne institucije rezidenta i protustranke.

Detaljnije pojašnjenje pojmova izravni i posredni ulagač koji determiniraju vrstu ulagačke povezanosti rezidenta i nerezidenta dano je u uvodnom dijelu teksta ove Upute.

Obilježje se popunjava unosom dvoznamenkaste numeričke oznake odnosno odabirom jednog od ponuđenih modaliteta:

01 rezident je izravni ulagač u nerezidenta (ima udio u temeljnom kapitalu nerezidenta od 10% ili više)

02 nerezident je izravni ulagač u rezidenta (ima udio u temeljnom kapitalu rezidenta od 10% ili više)

03 rezident je posredni ulagač u nerezidenta

04 nerezident je posredni ulagač u rezidenta

05 ne postoji ulagačka povezanost

06 rezident i nerezident horizontalno su povezana društva.

Ako se kao sudionik sindikata kreditora pojavi rezidentna monetarna financijska institucija, u ovo se polje obvezno upisuje modalitet 05.

9. Udio

U ovo se obilježje unosi udio s kojim nerezident sudjeluje u dužničkom instrumentu. Ovo polje ima definiranu vrijednost 100,00% za sve kredite osim ako je kao vrsta instrumenta označen sindicirani kredit zaduženja. U tom slučaju unosi se udio kojim svaki od kreditora sudjeluje u zaključenom sindiciranom kreditu. Udio se unosi kao postotni iznos s pet decimalnih mjesta.

U slučaju sindiciranih kredita potrebno je u T5 Nerezidenti specificirati udio u sindikatu za svaku monetarnu financijsku instituciju (banku) sudionicu sindikata. Na temelju podataka o

udjelima pojedinih monetarnih financijskih institucija podaci stanja, transakcija i planova otplate glavnice i kamata distribuirat će se po geografskim regijama za izvještajne potrebe.

Ako je kao vrsta instrumenta označen sindicirani kredit u smjeru zaduženja (identifikator instrumenta započinje s P), obveznik izvješćivanja kao iznos kredita u Tablici 2. navodi ukupno ugovoreni iznos, dok se u Tablici 5. dostavlja podatak o udjelu svake od sudionica sindikata u svoti kredita. Ako se kao **sudionici sindiciranoga** kredita zaduženja pojavljuju i **rezidentne** monetarne financijske institucije, njihove je udjele također potrebno identificirati u ovoj tablici na način da se kao država kreditor upisuje dvoslovna oznaka za Hrvatsku HR te da se kao šifra kreditora upisuje HR i matični broj rezidentne monetarne financijske institucije (HR01234567). U slučaju domaće sudionice sindiciranoga kredita, obilježje ulagački odnos popunjava se odabirom modaliteta 05 – ne postoji ulagački odnos, a obilježje sektor popunjava se odabirom modaliteta 99 Rezident.

Broj	Naziv polja	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja
1.	Oznaka izvješća	AN	2	T5
2.	Vrsta sloga	AN	2	
3.	Identifikator	AN	6	
4.	Razdoblje	AN	6	GGGGMM
5.	Država	A	2	
6.	Sektor	AN	2	
7.	Šifra	AN	13	prema popisu ESB-a / oznaka HR s matičnim brojem rezidenta
8.	Ulagački odnos	AN	2	
9.	Udio	N		Postotak na pet decimalnih mjesta

Primjer sloga Tablice 5. u nastavku prikazuje strukturu kreditora za dužnički instrument P00055. Strukturu čine tri monetarne financijske institucije iz inozemstva i jedna koja je rezident RH. Podaci za sve kreditore sudionike sindikata primjenjuju se počevši od siječnja 2022. godine.

Oznaka izvješća	Identifikator	Razdoblje	Država	Sektor	Šifra
T5	P00055	202201	BE	03	BEABERBE21
T5	P00055	202201	FR	03	FR40298457
T5	P00055	202201	BE	03	BE1991003822

T5	P00055	202201	HR	99	HR01234567
----	--------	--------	----	----	------------

Ulagački odnos	Udio
05	25,00000%
05	30,00000%
05	30,00000%
05	15,00000%

10.6. Tablica 6. Dužnički vrijednosni papiri

Tablica 6. popunjava se samo za identifikatore koji se odnose na izdane dužničke vrijednosne papire u inozemstvu, a rabi se za dostavljanje dodatnih podataka o dužničkom vrijednosnom papiru koji nisu sadržani u Tablici 2.

Popunjavanje ove tablice obvezno je za svaki dužnički vrijednosni papir (u nastavku teksta: DVP) pri njegovoj prvoj prijavi kao i pri izmjeni nekog od podataka.

Izveštajni slog Tablice 6. čine sljedeća obilježja:

1. Oznaka izvješća

Ovo se obilježje popunjava oznakom tablice koja se dostavlja – T6.

2. Vrsta sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja:

01 redovan

02 storno.

3. Identifikator

Identifikator je obilježje kojim se jednoznačno određuje svaki instrument za obveznika izvješćivanja i generira se po pravilima zadanim u Tablici 2. Instrumenti.

U ovom se polju označuje instrument za koji se dostavljaju podaci o DVP. Oznaka identifikatora ključ je na osnovi kojega se podaci iz Tablice 6. povezuju s tablicom instrumenata, tablicom stanja i transakcija i tablicom planova otplate.

Formalnom kontrolom provjeravat će se je li svaki od identifikatora iz ove tablice sadržan u tablici instrumenata.

4. Razdoblje

Ovim se obilježjem definira razdoblje od kojeg se primjenjuju podaci za određeni DVP. Podatak se unosi u formatu GGGGMM.

Ako se, primjerice, naknadno promijeni neki od podataka vezan uz konkretni DVP, dostavlja se novi slog, koji sadržava novi podatak o izmijenjenom obilježju i razdoblju od kojeg se podatak primjenjuje.

5. CFI oznaka (kod)

U ovo se obilježje upisuje CFI oznaka. CFI oznaka je šesteroslovna oznaka određena ISO/CD 10962 standardom koji klasificira vrijednosni papir odnosno financijski instrument. Prvo slovo označuje osnovnu vrstu financijskog instrumenta, drugo slovo označuje поблизу podvrstu financijskog instrumenta, a daljnja slova predstavljaju razna druga obilježja financijskog instrumenta. CFI oznaku na emisijskom tržištu dodjeljuje ovlaštena nacionalna agencija za dodjelu oznaka vrijednosnih papira.

6. Cijena izdanja

U ovo se obilježje upisuje cijena vrijednosnog papira kod izdanja. Upisuje se u kao postotak s četiri decimalna mjesta, ali bez oznake postotka; odnosno npr. za izdanje uz diskont od 0,081% upisuje se 99,9190 ili za izdanje uz premiju od 0,0545% upisuje se 100,0545. Ako nema ni diskonta, ni premije, upisuje se 100,0000.

7. Država depozitorija

U ovo se obilježje upisuje dvoslovna oznaka države u kojoj je depozitorij u kojemu se vodi dužnički vrijednosni papir prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka. Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi".

8. Ugrađena izvedenica (derivat)

U ovo se obilježje upisuje modalitet obilježja koji označuje postojanje ili nepostojanje ugrađenog derivata, odnosno izvedenice. Ugrađeni derivat je neodvojiva komponenta financijskog instrumenta, u skladu s MRS-om 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje.

Napomena: Izvedenica povezana s DVP-om koja se ugovorno može odvojiti od same vrijednosnice ili ima različitu ugovornu stranu nego ta vrijednosnica nije ugrađeni derivat, nego zaseban financijski instrument koji se u ovoj tablici prikazuje kao vezana izvedenica.

Mogući su modaliteti ovog obilježja:

01 DVP ima ugrađenu izvedenicu

02 DVP nema ugrađenu izvedenicu.

9. Odnosna varijabla ugrađenog derivata

U ovo se obilježje upisuje odnosna (engl. *underlying*) varijabla ugrađene izvedenice. To je varijabla na osnovi čije se promjene vrijednosti mijenja vrijednost izvedenice ili financijskog instrumenta s ugrađenim derivatom. Ovim se obilježjem označavaju različite vrste izvedenih financijskih instrumenata.

Moguća obilježja i njihova značenja:

01 – kamatna stopa

02 – tečaj

03 – tečaj i kamatna stopa. Ovaj modalitet vrijednosti obilježja upisuje se kod valutno-kamatnih ugovora o razmjeni (engl. *cross-currency interest rate swaps*).

- 04 – cijena vlasničkih vrijednosnih papira
- 05 – kredit
- 06 – roba
- 07 – indeks. Ovaj modalitet obuhvaća burzovne indekse ili fiksne košarice vlasničkih ili dužničkih instrumenata.
- 08 – kratkoročni dužnički vrijednosni papir (instrument novčanog tržišta). Ovaj modalitet odabire se samo za transakcije *short selling*.
- 09 – dugoročni dužnički vrijednosni papir. Ovaj modalitet odabire se samo za transakcije *short selling*.
- 10 – vlasnički vrijednosni papir. Ovaj modalitet odabire se samo za transakcije *short selling*.
- 99 – ostale odnosne varijable ili kombinacije varijabla.

10. Vezana izvedenica (derivat)

Upisuje se, odnosno odabire se modalitet obilježja koji označuje postojanje ili nepostojanje povezanog derivata, odnosno izvedenice. Povezana izvedenica je izvedenica povezana s DVP-om, ali koja se ugovorno može odvojiti od same vrijednosnice ili ima različitu ugovornu stranu nego ta vrijednosnica.

Mogući su modaliteti:

- 01 – DVP ima vezanu izvedenicu
- 02 – DVP nema vezanu izvedenicu.

11. Odnosna varijabla vezanog derivata

U ovo se obilježje upisuje odnosna (engl. *underlying*) varijabla povezane izvedenice. To je varijabla na osnovi čije se promjene vrijednosti mijenja vrijednost izvedenice ili financijskog instrumenta s povezanim derivatom. Ovim se obilježjem označavaju različite vrste izvedenih financijskih instrumenata.

Moguća obilježja i njihova značenja:

- 01 – kamatna stopa
- 02 – tečaj
- 03 – tečaj i kamatna stopa. Ovaj modalitet vrijednosti obilježja upisuje se kod valutno-kamatnih ugovora o razmjeni (engl. *cross-currency interest rate swaps*).
- 04 – cijena vlasničkih vrijednosnih papira
- 05 – kredit
- 06 – roba
- 07 – indeks. Ovaj modalitet obuhvaća burzovne indekse ili fiksne košarice vlasničkih ili dužničkih instrumenata.
- 08 – kratkoročni dužnički vrijednosni papir (instrument novčanog tržišta). Ovaj

modalitet odabire se samo za transakcije *short selling*.

09 – dugoročni dužnički vrijednosni papir. Ovaj modalitet odabire se samo za transakcije *short selling*.

10 – vlasnički vrijednosni papir. Ovaj modalitet odabire se samo za transakcije *short selling*.

99 – ostale odnosne varijable ili kombinacije varijabla.

Prilozi uz Glavu II. Upute za sastavljanje izvješća propisanih Odlukom o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja koja se Hrvatskoj narodnoj banci dostavljaju u elektroničkom obliku

Prilog 1. Definicije sektora nerezidenata

Definicije sektora nerezidenata temelje se Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa ESA 2010., kao i na s njima usklađenim definicijama propisanim u Odluci o statističkoj klasifikaciji institucionalnih sektora 2010. – SKIS 2010., koju je donio Hrvatski zavod za statistiku (u nastavku teksta: SKIS 2010.)

01 Nefinancijska društva

Sektor nefinancijskih društava sastoji se od institucionalnih jedinica koje su neovisni pravni subjekti i tržišni proizvođači te čija je glavna aktivnost proizvodnja dobara i nefinancijskih usluga. Sektor nefinancijskih društava također uključuje i nefinancijska kvazidruštva (Prema SKIS 2010, sve jedinice uključene u sektor 11)

02 Središnja banka

Podsektor središnja banka sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštava, čija je glavna funkcija emisija primarnog novca, održavanje unutarnje i vanjske valutne vrijednosti i držanje svih dijelova međunarodnih državnih rezervi (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 121)

03 Društva koja primaju depozite osim središnje banke

Podsektor društava koja primaju depozite osim središnje banke obuhvaća sva financijska društva i kvazidruštva, osim onih razvrstanih u podsektore središnje banke i novčanih fondova, koje ponajprije obavljaju financijsko posredovanje i čije se poslovanje sastoji od primanja depozita i/ili sličnih nadomjestaka za depozite od institucionalnih jedinica, dakle ne samo od monetarnih financijskih institucija, te odobravanja zajmova i/ili ulaganja u vrijednosnice za vlastiti račun. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 122)

23 Novčani fondovi

Podsektor novčanih fondova sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštava, osim onih razvrstanih u podsektorima središnje banke i kreditnih ustanova, koje ponajprije obavljaju financijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela ili jedinica u investicijskim fondovima kao sličnih nadomjestaka za depozite od institucionalnih jedinica te, za vlastiti račun, ulaganje uglavnom u udjele/jedinice novčanih fondova, kratkoročne dužničke instrumente i/ili depozite. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 123)

04 Ostali financijski posrednici, osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova

Podsektor ostalih financijskih posrednika osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštva koji ponajprije obavljaju financijsko

posredovanje preuzimanjem obveza u oblicima koji nisu gotovina, depoziti ili udjeli u investicijskim fondovima ili u vezi sa sustavima osiguranja, mirovinskog osiguranja i standardiziranih jamstava od institucionalnih jedinica. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 125)

24 Nenovčani investicijski fondovi

Podsektor nenovčanih investicijskih fondova sastoji se od svih oblika kolektivnog ulaganja, osim onih razvrstanih u podsektor novčanih fondova, a koji prvenstveno obavljaju financijsko posredovanje. Njihovo poslovanje sastoji se od izdavanja udjela ili jedinica u investicijskim fondovima koji nisu slični nadomjesci za depozite i, za vlastiti račun, ulaganja prvenstveno u financijsku aktivu osim kratkoročne financijske aktive i nefinancijske aktive (obično nekretnine). (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 124).

05 Financijske pomoćne institucije

Ova grupa sektora nerezidenata obuhvaća dva podsektora: pomoćne financijske institucije i društva koja se bave prijenosom financijskih sredstava.

Podsektor pomoćnih financijskih institucija sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštava koja ponajprije obavljaju djelatnosti usko povezane s financijskim posredovanjem, ali koja sama po sebi nisu financijski posrednici. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 126)

Podsektor društava koja se bave prijenosom financijskih sredstava i zajmodavaca sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštava koji se ne bave ni financijskim posredovanjem ni pružanjem pomoćnih financijskih usluga te ako većina njihove aktive ili pasive nije predmet transakcija na otvorenim tržištima. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 127)

06 Osiguravajuća društva

Podsektor osiguravajućih društava sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštava koji se ponajprije bave financijskim posredovanjem kao posljedica udruživanja rizika uglavnom u obliku izravnog osiguranja ili reosiguranja. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 128)

16 Mirovinski fondovi

Podsektor mirovinskih fondova sastoji se od svih financijskih društava i kvazidruštava koja ponajprije obavljaju poslove financijskog posredovanja kao rezultat udruživanja socijalnih rizika i potreba osiguranika (socijalno osiguranje). Mirovinski fondovi kao oblici socijalnog osiguranja osiguravaju dohodak u mirovini te često mirovine nakon smrti i invalidnosti. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 129)

07 Središnja država

Ovaj podsektor uključuje sve državne upravne odjele i ostale središnje agencije čija se nadležnost obično prostire na cijelo ekonomsko područje, osim upravljanja fondovima socijalne sigurnosti. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 1311)

08 Savezna država

Ovaj se podsektor sastoji od onih vrsta javne uprave koje predstavljaju zasebne institucionalne jedinice i izvršavaju određene upravne funkcije na nižoj razini od središnje države, a višoj od upravnih institucionalnih jedinica na lokalnoj razini, osim upravljanja fondovima socijalne sigurnosti. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 1312)

09 Lokalna država

Ovaj podsektor uključuje one vrste javne uprave čija se nadležnost ograničava samo na lokalni dio ekonomskog područja, osim lokalnih agencija fondova socijalne sigurnosti. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u podsektor 1313)

10 Fondovi socijalne sigurnosti

Podsektor fondova socijalne sigurnosti uključuje središnje, savezne i lokalne institucionalne jedinice čija se glavna aktivnost sastoji od pružanja socijalnih naknada i koje zadovoljavaju sljedeća dva kriterija:

(a) po zakonu ili po propisima određene su skupine stanovništva obvezne sudjelovati u sustavu ili plaćati doprinose; i

(b) ukupna država je odgovorna za upravljanje institucijama u smislu određivanja ili odobravanja doprinosa i naknada, neovisno o svojoj ulozi nadzornog tijela ili poslodavca.

Iznos doprinosa koji plaća određena osoba obično nije izravno povezan s rizikom kojemu je ta osoba izložena.

Prema SKIS 2010, obuhvaća jedinice uključene u podsektor 1314.

11 Kućanstva

Sektor kućanstava sastoji se od pojedinaca ili grupa pojedinaca kao potrošača i poduzetnika koji proizvode tržišna dobra i nefinancijske i financijske usluge (tržišni proizvođači) pod uvjetom da dobra i usluge ne proizvode zasebni subjekti koji se tretiraju kao kvazidruštva. Ovaj sektor uključuje i pojedince ili grupe pojedinaca u ulozi proizvođača dobara i nefinancijskih usluga za isključivo vlastitu finalnu uporabu. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u sektor 14).

12 Neprofitne ustanove koje služe kućanstvima

Sektor neprofitne ustanove koje služe kućanstvima sastoji se od neprofitnih ustanova koje su zasebni pravni subjekti, koje služe kućanstvima i koje su privatni netržišni proizvođači. Njihovi glavni izvori su dobrovoljni prilozi kućanstava u gotovini ili u naturi u njihovoj ulozi potrošača, uplate sredstava ukupne države i vlasnički dohodci. (Prema SKIS 2010, jedinice uključene u sektor 15)

13 Međunarodne institucije

Međunarodne institucije koje su osnovane od strane više država ili drugih međunarodnih institucija te su subjekt međunarodnoga prava. Popis tih institucija raspoloživ je na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke, u dokumentu INOK-DEP-prilozi i popisi.

Prilog 2. Definicije instrumenata

01 Oročeni depozit

Oročeni depoziti u smislu ove Upute odnose se na novčana sredstva izvještajne institucije kod drugih monetarnih financijskih institucija, čije se upotrebe deponent/izvještajna institucija odriče na određeno ugovoreno vrijeme. Sredstva oročenih depozita ne mogu se rabiti za plaćanja. Oročenim depozitom smatra se i ugovor o depozitu na neodređeno vrijeme uz otkazni rok.

02 Kredit

Kredit predstavlja kreiranje financijske aktive na temelju ugovora sklopljenog između kreditora i dužnika kojim kreditor dužniku odobrava sredstava. Ovisno o namjeni korištenja odobrenih sredstava kredit može biti potrošački, stambeni, hipotekarni, kredit za refinanciranje i dr. U ovu kategoriju uključuju se i "hibridni i podređeni instrumenti" ili "ugovori o kapitalu", tj. krediti odobreni od pravne osobe povezane na temelju izravnih ulaganja koji imaju određena obilježja

kapitala i knjigovodstveno čine kategoriju rezervi, međutim suštinski predstavljaju ugovor o kreditu s obvezom povrata glavnice i/ili kamata.

03 Revolving kreditna linija

Revolving kredit je sporazum po kojemu davatelj kredita stavlja određeni iznos novčanih sredstava na raspolaganje klijentu s tim da se njima korisnik kredita može koristiti u svakom trenutku u obliku kontinuiranih kratkoročnih kredita. Kredit se odobrava kao revolving iznos. Svako korištenje smanjuje raspoloživa sredstva, a vraćanje kredita obnavlja ih do prvotnoga revolving iznosa.

04 Sindicirani kredit

Sindicirani krediti posebna su vrsta financijskih kredita u čijem odobravanju sudjeluju dva ili više davatelja kredita – sudionika sindikata. Svaki od sudionika sindiciranoga kredita u iznosu kredita sudjeluje sa svojim udjelom. Jedan od sudionika kredita uobičajeno preuzima ulogu agenta iako postoje i slučajevi da agent sindiciranoga kredita nije i sam sudionik sindikata kreditora. Agent je zadužen za koordinaciju međusobnih odnosa između korisnika kredita i svih sudionika u sindikatu.

05 Dugoročni trgovački kredit/avans

Ugovor o kupnji ili prodaji robe ili usluga sklopljen između kupca i prodavatelja robe ili usluga kojim je ugovoreno plaćanje robe ili usluge u roku dužem od jedne godine odnosno plaćanje unaprijed uz ugovoreni rok isporuke duži od jedne godine.

06 Robni kredit

Financiranje kupnje ili prodaje robe ili usluga ugovorene između kupca i prodavatelja od treće strane. Treća strana koja financira ugovorenu kupnju ili prodaju robe ili usluga pritom može biti banka ili bilo koje nefinancijsko trgovačko društvo. Izdvajanje ove vrste kredita kao posebne vrste kreditnih poslova omogućuje praćenje širega koncepta "*trade related credits*", tj. kreditnih poslova vezanih izravno ili posredno uz trgovinu robom. U ovu kategoriju kredita ubrajaju se i faktoring i forfajting.

07 Financijski najam (leasing)

Financijski najam (leasing) je ugovor kojim zakonski vlasnik trajnog dobra ("davatelj leasinga") daje u najam predmetnu imovinu trećoj strani ("primatelj leasinga") na rok koji čini gotovo cijeli, ako ne i cijeli životni ekonomski vijek imovine, u zamjenu za obroke plaćanja koji pokrivaju trošak dobra uvećan za uračunati kamatni trošak. Smatra se da primatelj leasinga zapravo prima sve koristi koje proizlaze iz korištenja navedenog dobra i da snosi troškove i rizike povezane s vlasništvom. U izvještajne svrhe financijski se najam smatra kreditom koji davatelj leasinga daje primatelju leasinga (i primatelju leasinga omogućuje kupnju trajnog dobra). Imovina (trajno dobro) koja je dana primatelju leasinga ne knjiži se u bilanci davatelja leasinga.

08 Vrijednosni papir

Vrijednosni papir je kratkoročni ili dugoročni dužnički instrument (s izvornim rokom dospijeća do ili više od jedne godine) kojim se trguje na tržištu novca ili kapitala. Kupac izdanoga vrijednosnog papira (obveznice, komercijalnog zapisa, certifikata o depozitu i sl.) posuđuje iznos na koji izdani papir glasi njegovu izdavatelju, a izdavatelj vrijednosnog papira jamči da će tijekom utvrđenog razdoblja imatelju tog papira plaćati utvrđeni iznos kamata te o dospijeću isplatiti iznos na koji izdani papir glasi (nominalnu vrijednost).

09 Repo ugovor

Kreditni na osnovi repo poslova protustavka su novčanih sredstava primljenih u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koje su izvještajne institucije prodale po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu ponovne kupnje istih (ili sličnih) vrijednosnih papira/zlata po fiksnoj cijeni na određeni budući datum. Iznosi koje su primile izvještajne institucije u zamjenu za vrijednosne papire/zlato, a koji su preneseni nekoj trećoj strani ("privremeni stjecatelj") klasificiraju se u okviru "ugovora o ponovnoj kupnji" kada postoji čvrsta obveza, a ne samo mogućnost, izvršenja obratne operacije. To podrazumijeva da izvještajne institucije zadržavaju efektivno (ekonomsko) vlasništvo nad osnovnim vrijednosnim papirima/zlatom tijekom operacije. U tom smislu, prijenos zakonskog vlasništva nije relevantna stavka za utvrđivanje postupanja s operacijama koje nalikuju repo operacijama.

10 Faktoring i forfajting

Faktoring je specifičan oblik kratkoročnog financiranja na temelju prodaje kratkoročne, obično neosigurane aktive (ponajprije potraživanja od kupaca – bez sredstava osiguranja plaćanja) faktoru. Faktor otkupljuje potraživanja od kupaca i drugih dužnika po određenoj kamatnoj stopi koja je uvećana za manji iznos premije rizika kao i za proviziju za eventualne druge usluge faktora te snosi rizik naplate takvih potraživanja. Ako ugovor o faktoringu uključuje samo financiranje, ali ne i odgovornost faktora za naplatu od dužnika (kupca robe ili usluga), tada se kao protustranka navodi prodavatelj potraživanja. Suprotno tome, ako ugovor o faktoringu osim financiranja uključuje i odgovornost faktora za naplatu tražbine od dužnika (kupca robe ili usluge), onda se kao protustranka navodi kupac robe ili usluge. Forfajting je kupnja potraživanja bez prava regresa prema prodavatelju u slučaju nemogućnosti naplate po dospelju. Instrumenti forfajtinga jesu akceptirane i avalirane mjenice što su ih izdali kreditno sposobni kupci uz klauzulu "bez prava regresa". U procesu forfajtinga rokovi dospelja potraživanja duži su od godinu dana.

11 Cash pooling

Cash pooling je specifičan financijski proizvod koji omogućuje da se pozitivna i negativna salda na bankovnim računima različitih poslovnih subjekata ujedine (promatraju kao zbirni saldo) ili objedinjavaju na jedinstvenom krovnom računu. Uobičajeno se na ovaj način prelijevaju dnevni viškovi i manjkovi po računima tvrtki unutar iste grupe. Ako se viškovi/manjkovi prelijevaju od rezidenta nerezidentnim članicama grupe, transakcije je potrebno pratiti kao potraživanje od inozemstva ili dug prema inozemstvu.

Cash pooling u koji je rezident uključen zajedno s nerezidentima izvještajno, u skladu s ovom Odlukom, može se tretirati kao ostali kreditni posao ili depozitni posao, ovisno o vrsti *cash poolinga*.

Ako je riječ o koncentraciji novčanih sredstava na glavni račun *poola* – odnosno o stvarnom/fizičkom *cash pooling*u, npr. "Zero Balance" ili "Target Balance" modelu *cash poolinga* (sa stvarnim transferom sredstava od rezidenta nerezidentu/nerezidentima ili u suprotnom smjeru), izvještajno se takav posao smatra ostalim kreditnim poslom s inozemstvom (zaduženja i/ili odobrenja) i u slučaju izvješćivanja putem INOK-DEP izvješća potrebno ga je specificirati kao instrument 11 – *Cash pooling*.

Zasebno vrstom *cash poolinga* smatra se i tzv. "single legal account pooling" ili objedinjavanje na jedinstveni račun, također poznato i kao grupni račun ili "Balance netting".

Objedinjavanje na jedinstveni račun zasniva se na jednom legalnom bankovnom računu po kojemu se događaju sva plaćanja i naplate. U pravilu, nositelj grupnog računa je kompanija majka ili posebna riznična jedinica, koja i sama posluje kao trgovačko društvo. Ostali sudionici u ovakvoj vrsti objedinjavanja polažu i povlače novčana sredstava izravno na taj račun, ali korištenjem svog referentnog broja (podračuna) na kojemu se sve transakcije polaganja odnosno povlačenja

sredstava zrcale. Dakle, sudionici u ovakvom tipu *poola* nemaju svoje stvarne račune (koji bi bili legalni, registrirani računi za obavljanje platnog prometa, ili npr. u Hrvatskoj, bili registrirani u jedinstvenom registru računa), nego određenu vrstu administrativnih podračuna.

Suštinski, ovdje je također riječ o sustavu objedinjavanja sa stvarnim transferom sredstava, pri čemu svi članovi ovakvog sustava (osim nositelja grupnog računa) imaju dug ili potraživanje samo prema nositelju računa, odnosno društvu majci ili "internoj banci", te praktično nemaju odnos s bankom-institucijom u kojoj je račun otvoren, niti s ostalim sudionicima objedinjavanja.

U skladu s prethodno navedenim, izvještajno se takav posao također smatra ostalim kreditnim poslom s inozemstvom (zaduženja i/ili odobrenja) i u slučaju izvješćivanja putem INOK-DEP izvješća potrebno ga je specificirati kao instrument 11 – *Cash pooling*.

Ako je riječ o obračunskom objedinjavanju sredstava između rezidenta i nerezidentata (*Notional/virtual cash pooling*) bez stvarnog transfera sredstava, pri čemu rezident u svakom trenutku u potpunosti i neograničeno raspolaže sredstvima na vlastitom računu otvorenom u inozemnoj financijskoj instituciji uključenom u obračunsko objedinjavanje ("*notional*" *cash pooling*) ovakav se tip posla u izvještajnom smislu smatra depozitnim poslom s inozemstvom i u slučaju izvješćivanja putem INOK-DEP izvješća iskazuje se kao instrument 13 – sredstva na transakcijskim računima.

12. Sekuritizacija

Sekuritizaciju (engl. *securitization*) čine nove tehnike financiranja u kojima se klasični oblici potraživanja preobražavaju u nove odnose izdavanjem vrijednosnih papira. Tehnikom sekuritizacije nelikvidna ili "zaleđena" potraživanja (dijelovi aktive) transformiraju se u utržive instrumente financijskog tržišta. U procesu sekuritizacije na osnovi skupa potraživanja jedne institucije ili korporacije emitiraju se udjelni papiri na taj skup potraživanja ili obveznice kojima se kupcima novoemitiranih vrijednosnih papira obećavaju priljevi po otplatama standardnoga sekuritiziranog potraživanja i prinosi (kamate) koji će se na temelju prihoda od standardnog potraživanja tijekom vremena ostvarivati. Ako je u posao sekuritizacije potraživanja uključena i treća osoba (specijalizirana financijska institucija ili trust), ona za svoje usluge zaračunava provizije. Kod sekuritizacije potraživanja jedna se vrsta potraživanja pretvara u obvezu koja će biti ispunjavana u iznosima, dospjećima, dinamičnom isplatu glavnice i prinosa i sa svim drugim karakteristikama koje vrijede za sekuritizirano potraživanje. Emitirane obveze utemeljene su, a njihovo ispunjavanje osigurano dijelom aktive korporacije ili financijskim plasmanima sličnih karakteristika u aktivi financijskih organizacija (*asset-backed securities* – vrijednosni papiri utemeljeni na aktivi). U okviru inozemnog duga potrebno je pratiti slučajeve prijenosa dijela aktive na nerezidentnu specijaliziranu financijsku instituciju osnovanu za provođenje sekuritizacije ili izdavanje vrijednosnog papira na nerezidentnom tržištu od strane rezidenta inicijatora sekuritizacije, odnosno rezidentne specijalizirane financijske institucije osnovane za provođenje sekuritizacije.

13. Sredstva na transakcijskim računima i depoziti po viđenju (*a vista*)

Transakcijski računi, u smislu ove Upute, jesu svi računi preko kojih se vrši određeno plaćanje ili na koje se primaju uplate. Depoziti po viđenju (*a vista*), u smislu ove Upute, svi su ugovori o depozitu kod kojih nije ugovoren rok oročenja, nego su raspoloživi po viđenju, bez najave i kaznenih uvjeta. U skladu s navedenim, kod ovog se instrumenta izvještava o novčanim sredstvima izvještajne institucije na transakcijskim računima kod nerezidentnih financijskih institucija ili o novčanim sredstvima depozita po viđenju (*a vista*) položenih kod nerezidentnih financijskih institucija. Računi uključeni u obračunski *cash pooling* u inozemstvu (vidjeti pod 11.) također se iskazuju pod ovim obilježjem.

Prilog 3. Algoritmi za izračun plana

U ovom ćemo prilogu na nekoliko primjera prikazati na koji će način i primjenom kojih algoritama Hrvatska narodna banka izračunavati planove otplate glavnice i kamata u slučaju da obveznik izvješćivanja u obilježju način izračuna plana odabere jedan od ponuđenih modaliteta izračuna plana. U svim modelima izračune će Hrvatska narodna banka obavljati primjenom njemačke metode za broj dana obračuna, tj. 30 dana za mjesec i 360 dana za godinu.

Način izračuna plana otplate = 02 – jednokratno

Primjena ovog algoritma podrazumijeva jednokratno dospijeće glavnice na ugovoreni datum, dok se za izračun plana otplate kamata primjenjuju parametri koje obveznik izvješćivanja odabere u obilježjima Tablice 2.

Primjer u nastavku prikazuje izračun plana otplate za kreditni posao ugovoren u lipnju 2007. godine u iznosu od 100.000,00 eura s jednokratnim dospijećem glavnice u lipnju 2010. godine. Ugovorena je primjena fiksne kamatne stope u iznosu od 5,5%, pri čemu se kamate plaćaju polugodišnjom dinamikom u šest rata sve do konačne otplate glavnice.

Obilježja sloga Tablice 2. Instrumenti za opisani slučaj bit će popunjena kako slijedi:

Primjer izračun plana model 02 – jednokratna otplata

Vrsta kamatne stope	Visina kamatne stope	Valuta otplate	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
02	5,5	EUR	100.000,00	02	05	202406

Broj rata glavnice	Frekvencija otplate kamata	Datum plaćanja kamata	Broj rata kamata
1	03	202112	6

Glavnica dospijeva u cijelom iznosu na dogovoreni datum, dok se za izračun plana otplate kamata primjenjuje sljedeći algoritam:

$$I_{k2} = C_0 * p/100 * d_{k2}/g_{k2}$$

Iznos kredita u valuti otplate (C_0):	100.000,00
Broj rata glavnice (n_1):	1
Datum plaćanja glavnice:	202406
Vrsta kamatne stope:	fiksna
Visina kamatne stope (p):	5,50

Frekvencija otplate kamata (m_2):	2
Broj rata kamata (n_2):	6
Prvi datum plaćanja kamata:	202112
k_1 (k_2) ... redni broj rate glavnice (kamata)	
d_{k2} ...broj dana između dva obračuna kamata	180 (polugodišnji obračun)
g_{k2} ...broj dana između dva obračuna glavnice	360 (godina)

Izračun:

Datum	Korištenje	Otpl. glavnice	k_1	Stanje duga	k_2	Pl. kamata
202106	100.000,00			100.000,00		
202112			1	100.000,00	1	2.750,00
202206			1	100.000,00	2	2.750,00
202212			1	100.000,00	3	2.750,00
202306			1	100.000,00	4	2.750,00
202312			1	100.000,00	5	2.750,00
202406		100.000,00	1	0,00	6	2.750,00
		100.000,00				16.500,00

Način izračuna plana otplate = 03 – anuitet s konstantnom otplatnom kvotom

Primjena ovog algoritma podrazumijeva plan otplate glavnice u jednakim ratama prema ugovorenoj dinamici plaćanja, dok se plan otplate kamata izračunava na padajući dug u skladu s obavljenim otplatama glavnice i dogovorenim dinamikom plaćanja kamata.

Primjer: anuitet s konstantnom otplatnom kvotom i jednakim intervalima plaćanja glavnice i kamata

Primjer u nastavku prikazuje izračun plana otplate za kreditni posao ugovoren u lipnju 2021. godine u iznosu od 500.000,00 eura. Ugovorena je otplata glavnice u šest jednakih polugodišnjih rata i otplata kamata jednakom dinamikom, tj. u šest polugodišnjih rata uz primjenu ugovorene kamatne stope šestomjesečnog EURIBOR-a uvećano za iznos fiksne marže od 1,1%.

Obilježja sloga Tablice 2. Instrumenti za opisani slučaj bit će popunjena kako slijedi:

Tablica 2. Instrumenti

Primjer izračun plana model 03 – anuitet s konstantnom otplatnom kvotom

Vrsta kamatne stope	Visina kamatne stope	Valuta otplate	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
03	1,1	EUR	500.000,00	03	03	202112

Broj rata glavnice	Frekvencija kamata otplate	Datum plaćanja kamata	Broj rata kamata
6	03	202112	6

Otplata glavnice temelji se na ukupnom iznosu kredita.

Iznos kredita u valuti otplate (C_0): 500.000,00

Broj rata glavnice (n_1): 6

Prvi datum otplate glavnice: 202112

Vrsta kamatne stope: EURIBOR (4,00)

Visina kamatne stope (p): 1,10

Broj rata kamata (n_2): 6

Prvi datum plaćanja kamata: 202112

k_1 (k_2) ... redni broj rate glavnice (kamata)

d_{k1} (d_{k2}) ... broj dana između dva obračuna glavnice (kamata) 180 (polugodišnje)

g = broj dana u godini 360

Izračun:

– glavnice $R = C_0 / n_1$

– kamata $I_{k2i} = ((C_0 - (k_{1i} - 1) * R) * (p/100)) * (d_{k2}/g)$ $k_{1i} = 1,2,...6$

$k_{2i} = 1,2,...6$

Pri izračunu svi se iznosi zaokružuju na dva decimalna mjesta, dok se usklađenje razlike obavlja na posljednjoj rati.

Datum	Korištenje	Otpl. glavnice	k_{1i}	Stanje duga	k_{2i}	Pl. kamata
202106	500.000,00			500.000,00		
202112		83.333,33	1	416.666,67	1	12.750,00
202206		83.333,33	2	333.333,33	2	10.625,00
202212		83.333,33	3	250.000,00	3	8.500,00

202306	83.333,33	4	166.666,67	4	6.375,00
202312	83.333,33	5	83.333,33	5	4.250,00
202406	83.333,35	6	0,00	6	2.125,00
	500.000,00				44.625,00

Primjer 2.: anuitet s konstantnom otplatnom kvotom i različitim intervalima plaćanja glavnice i kamata

U prosincu 2021. ugovoren je kredit u iznosu od 5.000.000,00 eura. Otplata je ugovorena uz dvije godine počeka za glavnice i zatim otplatu u četiri jednake polugodišnje rate. Ugovoreno je također plaćanje kamata tromjesečnom dinamikom uz primjenu fiksne kamatne stope od 8,22%.

Obilježja sloga Tablice 2. Instrumenti za opisani slučaj bit će popunjena kako slijedi:

Tablica 2. Instrumenti

Primjer izračun plana model 03 – anuitet s konstantnom otplatnom kvotom

Vrsta kamatne stope	Visina kamatne stope	Valuta otplate	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
02	8,22	EUR	5.000.000,00	03	03	202312

Broj rata glavnice	Frekvencija kamata otplate	Datum plaćanja kamata	Broj rata kamata
4	02	202203	14

Otplata glavnice temelji se na ukupnom iznosu kredita.

Iznos kredita u valuti otplate (C_0): 5.000.000,00

Broj rata glavnice (n_1): 4

Prvi datum otplate glavnice: 202312

Vrsta kamatne stope: fiksna stopa

Visina kamatne stope (p): 8,22

Broj rata kamata (n_2): 14

Prvi datum plaćanja kamata: 202203

k_1 (k_2) ...	redni broj rate glavnice (kamata)	
d_{k1} ...	broj dana između dva obračuna glavnice	180 (polugodišnje)
d_{k2} ...	broj dana između dva obračuna kamata	90 (tromjesečno)
g = broj dana u godini		360

Izračun:

- glavnice $R = C_0 / n_1$
- kamata $I_{k2i} = ((C_0 - (k_{1i} - 1) * R) * (p/100)) * (d_{k2}/g)$ $k_{1i} = 1,2,...4$
 $k_{2i} = 1,2,...14$

Pri izračunu svi se iznosi zaokružuju na dva decimalna mjesta, dok se usklađenje razlike obavlja na posljednjoj rati.

04 Način izračuna plana otplate = anuitet s varijabilnom otplatnom kvotom

Primjena ovog algoritma podrazumijeva plan otplate u jednakim anuitetima, pri čemu se udio glavnice i kamata u anuitetu mijenja tijekom vremena. Kao i u prethodnom slučaju moguće je da pri izračunu anuiteta dinamika plaćanja glavnice i kamata bude različita.

Primjer 1.: anuitet s varijabilnom otplatnom kvotom i jednakim intervalima plaćanja glavnice i kamata

U prosincu 2022. ugovoren je kredit u iznosu od 5.000.000,00 eura. Otplate je ugovorena u 20 jednakih tromjesečnih anuiteta s varijabilnom otplatnom kvotom. Ugovoren je također obračun kamata primjenom fiksne kamatne stope od 8,22% u jednakim vremenskim intervalima kao i glavnica.

Obilježja sloga Tablice 2. Instrumenti za opisani slučaj bit će popunjena kako slijedi:

Tablica 2. Instrumenti

Primjer izračun plana model 04 – anuitet s varijabilnom otplatnom kvotom

Vrsta kamatne stope	Visina kamatne stope	Valuta otplate	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
02	8,22	EUR	5.000.000,00	04	02	202303

Broj rata glavnice	Frekvencija kamata	otplate	Datum kamata	plaćanja	Broj rata kamata
20	02		202303		20

Otplata glavnice temelji se na ukupnom iznosu kredita.

Iznos kredita u valuti otplate (C_0):	5.000.000,00
Broj rata glavnice (n_1):	20
Prvi datum otplate glavnice:	202303
Vrsta kamatne stope:	fiksna stopa
Visina kamatne stope (p):	8,22
Broj rata kamata (n_2):	20
Prvi datum plaćanja kamata:	202303
k_1 (k_2) ... redni broj rate glavnice (kamata)	
d_{k1} ... broj dana između dva obračuna glavnice	90 (tromjesečno)
d_{k2} ... broj dana između dva obračuna kamata	90 (tromjesečno)
g = broj dana u godini	360

k ... broj obračuna glavnice (kamata)

d_{k1} (d_{k2}) ... broj dana između dva obračuna glavnice (kamata)

Izračun:

– anuiteta $a = C_0 * (1 + p/100 * d/g)^n * (1 + p/100 * d/g - 1) / ((1 + p/100 * d/g)^n - 1)$

– glavnice $R_{ki} = a / (1 + p/100 * d/g)^{(1+n-ki)}$, $k_i = 1, 2, \dots, 20$

– kamata $I_{ki} = C_{ki-1} * (p/100) * (d/g)$, $k_i = 1, 2, \dots, 20$

Izmjene parametara plana otplate i izvornog roka dospijeca instrumenta

U slučaju da je za dužnički instrument evidentiran izvješćem INOK-DEP došlo do ugovorne promjene uvjeta otplate, nove je uvjete otplate potrebno prijaviti izmjenom parametara u T2. Izmijenjeni parametri za izračun plana otplate vrijede od datuma sklapanja aneksa ugovora kojim su definirani i primjenjuju se na zatečeno stanje glavnice. Pretpostavimo da je izvorno ugovoren kreditni posao u iznosu od 2.000.000,00 eura s rokom otplate od četiri godine u jednakim polugodišnjim ratama. Nakon isteka prve godine zatečeno stanje glavnice iznosi 1.500.000,00 EUR. Za preostalu glavnice ugovoreno je prolongiranje otplate za još dvije godine. U T2 izvorno prijavljeni instrument prijavljen je na sljedeći način (navodimo samo obilježja bitna za izračun plana otplate glavnice):

Oznaka izvješća	Razdoblje	Identifikator	Vrsta sloga	Vrsta instrumenta		Rok izvorno dospijeće –
T2	202112	P00100	01	02	...	48
	Valuta otplate ili indeksacije	Iznos				
...	EUR	2.000.000,00				

Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice	Broj rata glavnice
03	03	202206	8

Nakon isteka prve godine otplaćen je iznos glavnice od 500.000,00 EUR i prikazano stanje glavnice u T3 od 1.500.000,00 EUR. Zaključeni aneks ugovora potrebno je u T2 prikazati kako slijedi:

Oznaka izvješća	Razdoblje	Identifikator	Vrsta sloga	Vrsta instrumenta		Rok izvorno dospijeće –
T2	202301	P00100	01	02	...	72

	Valuta otplate ili indeksacije	Iznos				
...	EUR	2.000.000,00				

Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice	Broj rata glavnice

03	03	202306	10
----	----	--------	----

Prijavljena izmjena odnosi se na isti dužnički instrument, ali izmjena se primjenjuje od siječnja 2023. godine. Prolongiranim rokom otplate mijenja se ukupno izvorno dospijeće instrumenta i ono nakon izmjene iznosi ukupno 72 mjeseca odnosno šest godina. Uvjeti otplate koje je potrebno prikazati u T2 odnose se **isključivo na buduće razdoblje i zatečeno stanje glavnice**. Dakle, otplata glavnice (1.500.000,00 eura) za pet preostalih godina trajanja kredita (jedna je već prošla i otplaćeno je 500.000,00 eura) dogovorena je i nadalje u jednakim polugodišnjim ratama glavnice, pri čemu prva rata dospijeva u lipnju 2023. godine, a posljednja u prosincu 2027. godine, što iznosi ukupno deset polugodišnjih rata glavnice u iznosu od 150.000,00 eura.

Prilog 4. Excel tablice za dostavu podataka

Tablica 1. Osobe za kontakt

Oznaka izvješća	Vrsta sloga	Datum poč. odgovornosti	Oznaka osobe	Ime i prezime	Telefon	Telefaks	E-adresa

Tablica 2. Instrumenti

1. dio

Oznaka izvješća	Vrsta sloga	Identifikator	Razdoblje	Osnova izvješćivanja	Vrsta instrumenta	Osiguranje izvozne agencije	ISIN	Rok – izvorno dospijeće u mjesecima	Garant

Tablica 2. Instrumenti

2. dio

Vrsta kamatne stope	Visina kamatne stope (%)	Valuta otplate	Valuta ugovaranja	Iznos	Način izračuna plana

Tablica 2. Instrumenti

3. dio

Frekvencija otplate glavnice	Prvi datum plaćanja glavnice	Broj rata glavnice	Frekvencija otplate kamata	Prvi datum plaćanja kamata	Broj rata kamata	Ostatak vrijednosti

Tablica 3. Stanja i transakcije

Oznaka izvješća	Vrsta sloga	Identifikator	Razdoblje	Vrsta iznosa	Korištenje	Otplata	Pretvaranje duga u kapital	Otpust duga	Otpis, diskont, rabat	Završno stanje	Indeks tržišne vrijednosti
				Glavnica	√	√	√	√	√	√	√
				Kamata	√	√	√	√	√	√	
				Kašnjenje glavnice	√	√	√	√	√	√	
				Kašnjenje kamata	√	√	√	√	√	√	
				Ugovorena neiskorištena glavnica						√	
				Zatezne kamate		√	√	√	√		
				Troškovi		√					

Tablica 4. Planovi otplate

Oznaka izvješća	Identifikator	Razdoblje dospijeća	Vrsta plana	Iznos

Tablica 5. Podaci o nerezidentu

Oznaka izvješća	Vrsta sloga	Identifikator	Razdoblje	Država nerezidenta	Sektor nerezidenta	Šifra nerezidenta	Ulagački odnos	Udio nerezidenta u kreditu (%)

Tablica 6. Dužnički vrijednosni papiri

Oznaka izvješća	Vrsta sloga	Identifikator	Razdoblje	CFI oznaka (kod)	Cijena izdanja	Država depozitorija	Ugrađena izvedenica	Odnosna varijabla UI	Vezana izvedenica	Odnosna varijabla VI

Prilog 5. Procedure ispravaka dostavljenih podataka i dostavljanja novih podataka po već prijavljenim instrumentima

Sustav razlikuje dvije procedure kojima se postojeći podaci o instrumentima evidentiranima u bazi podataka Hrvatske narodne banke mogu mijenjati.

1. Ako je konstatirana pogreška u prijavljenim podacima, bez obzira na to je li o strane Hrvatske narodne banke provođenjem logičkih kontrola ili od strane samog obveznika izvješćivanja konstatiranjem da je neko obilježje pogrešno popunjeno, pristupa se storniranju postojećeg sloga i prijavi novog sloga za isto razdoblje važenja podataka.
2. Ako je zbog aneksa ugovora došlo do promjene nekog od obilježja već postojećeg instrumenta, prijavljuje se izmjena podataka u bazi dostavljanjem novog podatka.

1. Primjeri za ispravak pogrešnih podataka

Ako je obveznik izvješćivanja dostavio Hrvatskoj narodnoj banci podatke za određeni instrument za koji je konstatirano pogrešno popunjeno obilježje, primjerice Ime i prezime u Tablici 1. Osobe za kontakt. Kako bi se pogrešno popunjeni slog ispravio, obveznik će u Hrvatsku narodnu banku dostaviti novu datoteku (Excel tablicu) koja će u svom nazivu sadržavati oznaku rednog broja uvećanu za 1 u odnosu na prethodno dostavljenu datoteku.

Primjerice, prva dostavljena datoteka nosi oznaku: 01234567-200701-01-100. Obveznik je konstatirao da je pogrešno upisan podatak o imenu i prezimenu u slogu Tablice 1. i dostavlja novu datoteku koja sadržava samo dva sloga. Nova datoteka nosi naziv: 01234567-200701-02-2. Nova datoteka mora za svaki slog za koji se ispravlja podatak sadržavati po dva sloga. Prvi slog sadržava u svim obilježjima podatke identične već dostavljenom slogu u inicijalnoj datoteci osim u obilježju "Vrsta sloga", koji mora imati vrijednost 02 – storno.

Na taj će se način postojeći slog u bazi sa svim dostavljenim podacima proglašiti nevažećim. Nakon što je storniranje provedeno, moguće je u bazu podataka prihvatiti novi slog koji se odnosi na isto razdoblje primjene, s ispravljenim podatkom koji se odnosi na ime i prezime osobe za kontakt. Izgled slogova za opisani slučaj bio bi kako slijedi:

Inicijalno dostavljeni slog u datoteci: 01234567-200701-01-100

Oznaka tablice	Vrsta sloga	Oznaka osobe	Datum	Ime i prezime	Telefon	Telefaks
T1	01	OS1	202201	Marko Marić	014565655	014565555

E-adresa
Marko.Maric@zg.htnet.hr

Dostavljeni slogovi u datoteci koja sadržava ispravljene podatke: 01234567-200701-02-2.

Oznaka tablice	Vrsta sloga	Oznaka osobe	Datum	Ime i prezime	Telefon	Telefaks
T1	02	OS1	202201	Marko Marić	014565655	014565555

E-adresa
Marko.Maric@zg.htnet.hr

Oznaka tablice	Vrsta sloga	Oznaka osobe	Datum	Ime i prezime	Telefon	Telefaks
T1	01	OS1	202201	Luka Marić	014565655	014565555

E-adresa
Marko.Maric@zg.htnet.hr

Dakle, kako bi se pogrešno popunjeno obilježje u slogu izmijenilo, potrebno je ponoviti dostavu identičnog sloga uz oznaku vrste sloga 02 – storno te istodobno dostaviti novi redovan slog koji sadržava ispravne podatke. Bitno je pritom u istoj datoteci dostaviti storno slog i novi slog s ispravljenim podatkom.

2. Primjeri dostave novih podataka o instrumentu

Ako je u naknadnom ugovaranju između rezidenta i nerezidenta došlo do izmjene nekog od obilježja instrumenta, nastalu promjenu potrebno je evidentirati i u bazi podataka Hrvatske narodne banke. Budući da je ovdje riječ o promjeni koja stupa na snagu kako je ugovorom određeno, potrebno je i u bazi podataka evidentirati putem obilježja "Razdoblje" upravo tu činjenicu, tj. promjenu na instrumentu koja se primjenjuje od vremena kada je ugovorena.

Primjer 1. Povećanje iznosa kredita zbog kapitalizacije kamata

Ako je, primjerice, ugovoren iznos kredita od 100.000,00 eura u siječnju 2021., a aneksom ugovora u siječnju 2022. iznos kredita povećan za 50.000 eura, što uključuje kapitalizaciju kamata za proteklu godinu u iznosu od 6.000,00 eura i novu glavnica koja se dužniku stavlja na raspolaganje.

U izvješću za siječanj 2021. u datoteci naziva 01234567-202102-01-100 obveznik je u Tablici 2. dostavio slog za ovaj instrument sljedećeg sadržaja:

Oznaka izvješća	Razdoblje	Identifikator	Vrsta sloga	Vrsta instrumenta	Osiguranje izvozne agencije
T2	202101	P00055	01	02	

ISIN	Rok – izvorno dospijeće	Matični broj garanta	Vrsta kamatne stope	Visina ugovorene kamatne stope
	126	ND0000000	03	2,22

Valuta nominacije	Valuta plaćanja	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
EUR		100000,00	03	01	202202

Broj rata glavnice	Frekvencija kamata	otplate	Datum kamata	plaćanja	Broj rata kamata
120	01		202202		120

U siječnju 2022. obveznik dostavlja sljedeći slog koji odražava ugovorene izmjene:

Oznaka izvješća	Razdoblje	Identifikator	Vrsta sloga	Vrsta instrumenta	Osiguranje izvozne agencije
T2	202201	P00055	01	02	

ISIN	Rok – izvorno dospijeće	Matični broj garanta	Vrsta kamatne stope	Visina ugovorene kamatne stope	
	126	ND0000000	03	2,22	
Valuta nominacije	Valuta plaćanja	Iznos	Način izračuna plana	Frekvencija otplate glavnice	Datum plaćanja glavnice
EUR		150000,00	03	01	202202

Broj rata glavnice	Frekvencija kamata	otplate	Datum kamata	plaćanja	Broj rata kamata
120	01		202202		120

Dostavljeni slog za postojeći instrument evidentiran u bazi s identifikatorom P00055 pokazuje povećanje iznosa kredita na 150.000,00 eura, koje se primjenjuje od siječnja 2022. Skrenimo ovdje pozornost na činjenicu da će u slučaju promjene iznosa kredita možda biti nužno izmijeniti i parametre za izračun plana otplate kao i da će kapitalizacija kamata zahtijevati prikaz otplate kamata u Tablici 3. i istodobnoga korištenja u vrsti iznosa glavnica. Primjer ovakve izmjene podataka instrumenta bit će prikazan u nizu primjera koji ćemo priložiti ovoj Uputi.

Primjer 2. Izmjene podataka sindiciranih kredita.

U slučaju kada neki od sudionika sindikata proda svoj udio i prestaje biti kreditor, potrebno je dostavom dva nova sloga prikazati nastalu promjenu u strukturi kreditora. Naime, za kreditora koji "izlazi" iz sindikata potrebno je dostaviti novi slog, koji će imati u obilježju "Razdoblje" naznačen mjesec od kojeg se izmjena primjenjuje te u obilježju "Udio" novi podatak, tj. udio kreditora koji iznosi 0%. Za novoga kreditora dostavlja se slog koji će imati obilježje "Razdoblje" popunjeno istim razdobljem kao kreditor koji "izlazi" iz sindikata kreditora te obilježje "Udio" iznosom udjela koji je preuzeo od drugih kreditora. Suma svih udjela sudionika kredita u određenom razdoblju pritom, naravno, mora iznositi 100%.

Primjerice, slogovi Tablice 5. Nerezidenti za instrument P00100 zaključen u siječnju 2021. dostavljeni su u sljedećem obliku.

Oznaka izvješća	Identifikator	Razdoblje	Država	Sektor	Šifra	Ulagački odnos	Udio
T5	P00055	202101	BE	03	BEABERBE21	05	25,00%
T5	P00055	202101	FR	03	FR40298457	05	30,00%
T5	P00055	202101	BE	03	BE1991003822	05	30,00%
T5	P00055	202101	HR	99	HR01234567	05	15,00%

U rujnu 2021. izmijenjena je struktura kreditora na način da kreditor BE1991003822 prodaje svoj udio, pri čemu se kao novi kreditor pojavljuje GB0445, koji preuzima 15% udjela u kreditu, a preostalih 15% preuzima kreditor BEABERBE21. U podacima koje dostavlja za rujanj 2021. obveznik dostavlja sljedeće slogove:

Oznaka izvješća	Identifikator	Razdoblje	Država	Sektor	Šifra	Ulagački odnos	Udio
T5	P00055	202109	BE	03	BEABERBE21	05	40,00%
T5	P00055	202109	BE	03	BE1991003822	05	0,00%
T5	P00055	202109	GB	03	GB0445	05	15,00%

Slogovi dostavljeni u rujnu odnose se samo na kreditore kod kojih je došlo do promjene podataka, tj. nove kreditore koji se prvi put pojavljuju. Za kreditore kod kojih nije došlo do promjene u podacima, ne dostavljaju se slogovi niti bi mogli biti prihvaćeni u bazu podataka jer identični slogovi za njih već postoje u bazi podataka.

3. Primjer "storniranja" kredita – odustajanja od korištenja prijavljenoga kreditnog posla

Kreditni je posao zaključen, primjerice, u prosincu 2021. godine. Dostavljen je slog u T2 Instrumenti u siječnju 2022. nakon isteka mjeseca zaključenja. U siječnju je također dostavljena i T3 Stanja i transakcije, koja sadržava slogove i za novi ugovor iz prosinca, pri čemu je samo podatak za stanje ugovorene neiskorištene glavnice > 0 . T3 dostavljana je sukcesivno sve do rujna 2022., kada je odlučeno da se od korištenja kredita odustaje.

T3 svakoga mjesečnog izvješća INOK-DEP za predmetni kredit sadržava slogove koji imaju stanja 0 osim sloga za stanje ugovorene neiskorištene glavnice.

U izvješću koje se dostavlja u listopadu, nakon što je u rujnu donesena odluka o odustajanju od korištenja kredita, potrebno je ponovo dostaviti slogove u kojima će i stanje ugovorene neiskorištene glavnice iznositi 0. Na taj će način kreditni posao u bazi udovoljiti uvjetima "zatvorenoga" kredita koji sva stanja ima svedena na 0. Tako se u idućim izvještajnim razdobljima za ovaj kreditni posao neće očekivati podatak.

Prilog 6. Obilježja izvještajnih tablica i logičke kontrole

Tablica 1. Osobe za kontakt						
Red. br. obilježja	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja/ OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
1	Oznaka izvješća	T1	AN	2	O	
2	Vrsta sloga	01 redovan	AN	2	O	
		02 storno				
3	Datum početka odgovornosti	GGGGMM	N	6	O	
4	Oznaka osobe	OS1	AN	3	O	
		OS2				
5	Ime i prezime		AN	50	O	
6	Telefon		AN	10	O	
7	Telefaks		AN	10	N	
8	E-adresa		AN	30	N	

Tablica 2. Instrumenti – 1. dio

	Obilježje	Sadržaj polja/modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
1	Oznaka izvješća	T2	AN	2	O	
2	Vrsta sloga	01 redovan	AN	2	O	
		02 storno				
3	Identifikator	A00000 / P00000	AN	6	O	
4	Razdoblje	GGGGMM	AN	6	O	
5	Osnova izvještavanja	01 pojedinačno	AN	2	O	
		02 agregirano				
6	Vrsta instrumenta	01 oročeni depozit	AN	2	O	
		02 kredit				
		03 revolving kreditna linija				
		04 sindicirani kredit				
		05 dugoročni trgovački kredit / avans				
		06 robni kredit				
		07 financijski leasing				
		08 vrijednosni papir				
		09 repo ugovor				
		10 faktoring/forfajting				
		11 cash pooling				
		12 sekuritizacija				
		13 sredstva na tr. račun i depoziti po viđenju (a vista)				
99 ostalo						

Tablica 2. Instrumenti – 2. dio

	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
7	Osiguranje izvozne agencije	01 da	AN	2	N	unijeti ako je ugovoreno
		02 ne				
8	ISIN		AN	12	UO	obvezan je ako je vrsta instrumenta = vrijednosni papir
9	Rok – izvorno dospijeće		AN	4	O	unijeti broj mjeseci izvornog dospijeća, a ako je riječ o depozitu po viđenju ili transakcijskom računu, unijeti 1
10	Garant	RPS = registar poslovnih subjekata	AN	9	N	unijeti ako je ugovoreno
11	Vrsta kamatne stope	01 bez kamata	AN	2	O	
		02 fiksna stopa				
		03 EURIBOR				
		04 LIBOR				
		05 ZIBOR				
		97 ostale vrste fiksnih stopa				
		98 ostale varijabilne stope				
	99 ostalo					
12	Visina kamatne stope	postotak na četiri decimale	N	10	UO	ne popunjava se ako je vrsta kamatne stope 01 – besamatni

Tablica 2. Instrumenti – 3. dio

	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
13	Valuta otplate ili indeksacije	šifrarnik valuta	AN	3	O	
14	Valuta ugovaranja	šifrarnik valuta	AN	3	N	unijeti ako je ugovoreno
15	Iznos	iznos na dvije decimale	N	15	UO	obvezan osim za instrument = 13, također nije obvezan za osnovu izvještavanja = 02
16	Način izračuna plana	01 dostava plana	AN	2	UO	ako je osnova izvještavanja = 02 i vrsta instrumenta ≠ 12, ovo obilježje mora imati vrijednost = 01 ili ako je osnova izvještavanja = 01 i vrsta instrumenta = 03, ovo obilježje mora imati vrijednost 01, za instr. = 13 prazno
		02 izračun – jednokratno				
		03 izračun – anuitet s konstantnom otplatnom kvotom				
		04 izračun – anuitet s varijabilnom otplatnom kvotom				
17	Frekvencija otplate glavnice	01 mjesečno	AN	2	UO	ako je način izrade plana ≠ 01, popunjavanje polja je obvezno, za instr. = 13 prazno
		02 tromjesečno				
		03 polugodišnje				
		04 godišnje				
		05 jednokratno				

Tablica 2. Instrumenti – 4. dio

	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
18	Datum plaćanja glavnice	GGGGMM	AN	6	UO	ako je način izrade plana ≠ 01, popunjavanje polja je obvezno, za instr. = 13 prazno
19	Broj rata glavnice		N	4	UO	ako je način izrade plana ≠ 01, popunjavanje polja je obvezno, za instr. = 13 prazno
20	Frekvencija otplate kamata	01 mjesečno	AN	2	UO	ako je način izrade plana ≠ 01 i vrsta kamatne stope ≠ 01, popunjavanje polja je obvezno, za instr. = 13 prazno
		02 tromjesečno				
		03 polugodišnje				
		04 godišnje				
		05 jednokratno				
21	Datum plaćanja kamata	GGGGMM	AN	6	UO	ako je način izrade plana ≠ 01 i vrsta kamatne stope ≠ 01, popunjavanje polja je obvezno, za instr. = 13 prazno
22	Broj rata kamata		N	4	UO	ako je način izrade plana ≠ 01 i vrsta kamatne stope ≠ 01, popunjavanje polja je obvezno, za instr. = 13 prazno
23	Ostatak vrijednosti		N	15	N	unijeti ako je ugovoreno

Tablica 3. Stanja i transakcije – 1. dio

	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
1	Oznaka izvješća	T3	AN	2	O	
2	Vrsta sloga	01 redovan	AN	2	O	
		02 storno				
3	Identifikator	A00000 /P00000	AN	6	O	za svaki identifikator iz T3 mora postojati slog u T2 i u T5
4	Razdoblje izvješća	GGGGMM	AN	6	O	
5	Vrsta iznosa	01 glavnica	AN	2	O	
		02 kamate				
		03 kašnjenje glavnice				
		04 kašnjenje kamata				
		05 zatezne kamate				
		06 troškovi				
		07 ugovorena neiskorištena glavnica				
6	Korištenje	0,00	N	15	N	> 0, osim ako se odnosi na prolongiranje obveze prethodno evidentirane kao zakašnjela obveza i osim za kamate(ako je KS<0)
7	Otplata	0,00	N	15	N	> 0, osim ako se odnosi na prolongiranje obveze prethodno evidentirane kao zakašnjela obveza i osim za kamate (ako je KS<0)
8	Pretvaranje duga u kapital (debt/equity swap)	0,00	N	15	N	mora biti > 0
9	Otpust (oprost) duga	0,00	N	15	N	mora biti > 0

Tablica 3. Stanja i transakcije – 2. dio						
	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
10	Otpis, diskont, rabat	0,00	N	15	N	mora biti >0
11	Završno stanje	0,00	N	15	UO	ako je vrsta iznosa ≠ 05 i ≠ 06, mora biti ≥ 0
12	Indeks tržišne vrijednosti	0,0000	N	15	UO	broj s 4 decimalna mjesta, obvezno za vrstu instrumenta 09 – vrijednosni papir koji ima u obilježju ISIN podatak ≠"***OSTA000000".

Tablica 4. Planovi otplate						
	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje/kontrola
1	Oznaka izvješća	T4	AN	2	O	
2	Identifikator	A00000 /P00000	AN	6	O	
3	Razdoblje dospjeća	GGGGMM	AN	6	O	
4	Vrsta plana	01 glavnica	AN	2	O	
		02 kamate				
5	Iznos	0,00	N	15	O	

Tablica 5. Nerezidenti – 1.dio

R. br.	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje
1	Oznaka izvješća	T5	AN	2	O	
2	Vrsta sloga	01 redovan	AN	2	O	
		02 storno				
3	Identifikator	A00000 /P00000	AN	6	O	Za svaki identifikator u T5 mora postojati slog s istim identifikatorom u T2
4	Razdoblje	GGGGMM	AN	6	O	
5	Država nerezidenta	prema šifrniku država i međunarodnih institucija	A	2	O	mora biti HR ako je sektor 99
6	Sektor nerezidenta	01 Nefinancijska društva	AN	2	O	
		02 Središnja banka				
		03 Društva koja primaju depozite osim središnje banke				
		23 Novčani fondovi				
		04 Ostali financijski posrednici, osim osigur. društava i MF-a				
		24 Nenovčani investicijski fondovi				
		05 Financijske pomoćne institucije				
		06 Osiguravajuća društva				
		16 Mirovinski fondovi				
		07 Središnja država				
		08 Savezna država				
		09 Lokalna država				
		10 Fondovi socijalne sigurnosti				
		11 Kućanstva				
12 Neprofitne institucije koje služe stanovništvu						

13 Međunarodne institucije

99 Rezident

Tablica 5. Nerezidenti – 2. dio

	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje
7	Šifra nerezidenta	prema objašnjenju	AN	13	U	popunjava se samo ako je sektor kreditora = 02 ili 03 i država kreditora = EU odnosno ako je sektor 13, upisuje se šifra međunarodne institucije
8	Ulagački odnos	01 rezident je izravni ulagač u nerezidenta (ima udio u tem. kapitalu nerezidenta od 10% ili više) 02 nerezident je izravni ulagač u rezidenta (ima udio u tem. kapitalu rezidenta od 10% ili više) 03 rezident je posredni ulagač u nerezidenta 04 nerezident je posredni ulagač u rezidenta 05 ne postoji ulagačka povezanost 06 rezident i nerezident horizontalno su povezani	AN	2	O	model 05 popunjava se i uvijek kada je kreditor rezident RH
9	Udio (%)	100,00%	N	15	O	

Tablica 6. Dužnički vrijednosni papiri – 1. dio						
R. br. obilježja	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje
1	Oznaka izvješća	T6	AN	2	O	
2	Vrsta sloga	01 – redovan	AN	2	O	
		02 – storno				
3	Identifikator	P00000	AN	6	O	
4	Razdoblje	GGGGMM	AN	6	O	
5	CFI oznaka (kod)	XXXXXX	A	6	U	
6	Cijena izdanja (%)	???,????	N	8	O	
7	Država depozitorija	prema šifrarniku država	A	2	O	
8	Ugrađena izvedenica (derivat)	01 DVP ima ugrađeni derivat	AN	2	O	
		02 DVP nema ugrađeni derivat				
9	Odnosna varijabla ugrađenog derivata	01 – kamatna stopa	AN	2	O	
		02 – tečaj				
		03 – tečaj i kamatna stopa				
		04 – cijena vlasničkih vrijednosnih papira				
		05 – kredit				
		06 – roba				
		07 – indeks				
		08 – kratkoročni dužnički vrijednosni papir				
		09 – dugoročni dužnički vrijednosni papir				
		10 – vlasnički vrijednosni papir				
	99 – ostale odnosne varijable ili kombinacije varijabla					

Tablica 6. Dužnički vrijednosni papiri – 2. dio

R. br. obilježja	Obilježje	Sadržaj polja / modaliteti	Tip polja	Maks. duljina polja / OBVEZNA DULJINA	Obveznost polja	Objašnjenje
10	Vezana izvedenica (derivat)	01 DVP ima povezani derivat	AN	2	O	
		02 DVP nema povezani derivat				
11	Odnosna varijabla vezanog derivata	01 – kamatna stopa	AN	2	O	
		02 – tečaj				
		03 – tečaj i kamatna stopa				
		04 – cijena vlasničkih vrijednosnih papira				
		05 – kredit				
		06 – roba				
		07 – indeks				
		08 – kratkoročni dužnički vrijednosni papir				
		09 – dugoročni dužnički vrijednosni papir				
		10 – vlasnički vrijednosni papir				
	99 – ostale odnosne varijable ili kombinacije varijabla					

III. Upute za izradu i dostavljanje Mjesečnog izvješća o kratkoročnim komercijalnim kreditima (KD-ZO)

1. SVRHA

Ovom se Uputom detaljno propisuju sadržaj izvještajnih slogova, izrada izvješća, ugrađivanje formalnih i logičkih kontrola sadržaja sloga te dostavljanje podataka o inozemnim kratkoročnim komercijalnim kreditima obveznicima dostavljanja izvješća KD-ZO.

Obveznici dostavljanja izvješća KD-ZO dužni su sastavljati mjesečna izvješća u skladu s Odlukom i ovim uputama te ih dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci na propisani način i u propisanim rokovima.

2. UVOD

Prema članku 11. Zakona o deviznom poslovanju trgovački ili komercijalni krediti jesu odgode plaćanja, odnosno plaćanja unaprijed robe i usluga.

Trgovački krediti predstavljaju potraživanja i obveze koje nastaju direktnim odobravanjem kredita od strane kupaca i dobavljača za transakcije u robi i uslugama i/ili avansnim plaćanjima koja su povezana s takvim transakcijama.

Kratkoročni komercijalni krediti za potrebe izvještavanja obuhvaćaju odgode plaćanja s ugovorenim rokom plaćanja od 8 dana do 12 mjeseci (uključujući i 12 mjeseci), odnosno plaćanja unaprijed do 12 mjeseci (uključujući i 12 mjeseci), ugovorena izravno između kupca i dobavljača, za robu i usluge odnosno plaćanje investicijskih radova.

Uvoz/izvoz uz gotovinsko plaćanje, dugoročnu odgodu plaćanja (više od 12 mjeseci) kao ni dugoročni avansi nisu predmet izvještavanja u ovom izvješću, osim u dijelu izvještavanja ukupnog uvoza/izvoza izvještajnog mjeseca.

3. KONCEPT IZVJEŠĆIVANJA

Obveznici dostavljanja podataka izvješća "KD-ZO" jesu svi rezidenti odabrani u skladu s odredbama Odluke. Ako je rezident odabran u uzorak i pisanim putem obaviješten o obvezi izvješćivanja o kratkoročnim trgovačkim kreditima, obavezan je mjesečno izvješćivati.

Izvješćivanje o kratkoročnim trgovačkim kreditima s inozemstvom (odobrenja i zaduženja) obavlja se putem izvješća "KD-ZO".

Izvješćivanje u okviru izvješća "KD-ZO" podrazumijeva mjesečno dostavljanje datoteke izvješća koja se kreira iz Excel tablice predloška putem internetske aplikacije Hrvatske narodne banke na adresi <https://www.hnb.hr/hnbapp/>, a sadržava tri izvještajne tablice:

Tablica 1. – Osobe za kontakt (u nastavku teksta: T1)

Tablica 2. – Ukupni uvoz i ukupni izvoz (u nastavku teksta: T2)

Tablica 3. – Stanja i transakcije (u nastavku teksta: T3)

4. DEFINICIJA SLOGOVA I ULAZNIH IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Tablica 1. OSOBE ZA KONTAKT

Tablica "Osobe za kontakt" sadržava podatke o odgovornoj osobi obveznika za izvješćivanje te o osobi odgovornoj za operativno sastavljanje, dostavljanje izvješća i suradnju s Hrvatskom narodnom bankom. Ova se tablica dostavlja obvezno pri prvom izvješću i svaki put kad dođe do promjene neke od odgovornih osoba obveznika za izvješćivanje.

Slog u tablici čine sljedeća obilježja:

1. Oznaka izvješća

Ovo obilježje popunjava se oznakom tablice koja se dostavlja – T1.

2. Oznaka sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja:

01 redovan

02 storno

3. Oznaka osobe – ovo obilježje popunjava se jednim od sljedećih modaliteta:

OS1 – Odgovorna osoba

OS2 – Osoba koja izrađuje i dostavlja izvješća

Odgovorna osoba (OS1) smatrat će se odgovornom za sprječavanje pristupa aplikaciji i dostavljenim podacima "KD-ZO" izvješća neovlaštenim osobama. U ovu svrhu nužno je da odgovorna osoba korištenje korisničkog imena i lozinke omogući isključivo ovlaštenim osobama.

4. Datum početka odgovornosti

Podaci dostavljeni u ovoj tablici koristit će se za automatsko dostavljanje e-mail poruka kojima rezultira proces prihvata podataka u Hrvatskoj narodnoj banci kao i u slučaju potrebe kontaktiranja od strane djelatnika Hrvatske narodne banke vezano za izvješće "KD-ZO".

5. Ime i prezime

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju **jednim** praznim mjestom.

6. Telefon

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu Pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona.

7. Telefaks

Ovo obilježje popunjava se u jednakom formatu kao i broj telefona.

8. E-mail adresa

Ovo se obilježje popunjava podatkom o e-mail adresi odgovorne osobe ili osobe koja operativno sastavlja izvješća.

Tablica u nastavku donosi definiciju izgleda sloga u T1:

Red. br. obilježja	Obilježje	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja / modaliteti
1	Oznaka izvješća	AN	2	T1
2	Oznaka sloga	AN	2	
3	Oznaka osobe	AN	3	
4	Datum početka odgovornosti	N	6	GGGMM
5	Ime i prezime	AN	50	
6	Telefon	AN	10	
7	Telefaks	AN	10	
8	E-adresa	AN	30	

Izveštajni slog Tablice 1. Osobe za kontakt izgledao bi kako slijedi:

Oznaka izvješća	Oznaka sloga	Oznaka osobe	Datum početka odgovornosti	Ime i prezime
T1	01	OS1	202101	Ivan Ivančić
T1	01	OS2	202101	Marija Marić

Broj telefona	Broj telefaksa	E-mail adresa
011234567	011234567	ivan.ivancic@bit.hr
011234568	011234567	marija.maric@bit.hr

Tablica 2. UKUPNI UVOZ I UKUPNI IZVOZ

Tablica "Ukupni uvoz i ukupni izvoz" sadržava podatke o ukupnom uvozu i ukupnom izvozu u izvještajnom mjesecu. Ova se tablica obvezno dostavlja u svakom izvještajnom razdoblju. Sve vrijednosti koje se odnose na novčane iznose iskazuju se u valuti EUR.

Izveštajni slog Tablice 2. čine sljedeća obilježja:

1. Oznaka izvješća

Ovo obilježje popunjava se oznakom T2.

2. Oznaka sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja.

redovan

storno

3. Razdoblje

U ovo se polje unosi podatak o razdoblju za koje se dostavljanju podaci. Unosi se podatak u formatu GGGGMM, godina i mjesec; npr. 202010.

4. Ukupan uvoz

Ovo obilježje popunjava se iznosom ukupno ostvarenog uvoza robe i usluga u izvještajnom razdoblju bez obzira na način plaćanja (gotovinsko plaćanje, dani kratkoročni avansi i odgode plaćanja, dugoročni avansi i odgode plaćanja, krediti).

Vrijednosti se iskazuju u eurskoj protuvrijednosti.

5. Ukupan izvoz

Ovo obilježje popunjava se iznosom ukupnog izvoza robe i usluga u izvještajnom razdoblju bez obzira na način plaćanja (gotovinsko plaćanje, primljeni kratkoročni avansi i odgode plaćanja, dugoročni avansi i odgode plaćanja, krediti).

Vrijednosti se iskazuju u eurskoj protuvrijednosti.

Tablica u nastavku donosi osnovne informatičke definicije obilježja sloga u T2:

Red. br. obilježja	Obilježje	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja / modaliteti
1	Oznaka izvješća	AN	2	T2
2	Oznaka sloga	AN	2	
3	Razdoblje	AN	6	GGGGMM
4	Ukupan Uvoz	N	15	Iznos na dvije decimale
5	Ukupan izvoz	N	15	Iznos na dvije decimale

Primjer izgleda izvještajnog sloga tablice "Ukupan uvoz i ukupan izvoz":

Oznaka izvješća	Oznaka sloga	Razdoblje	Ukupan uvoz	Ukupan izvoz
T2	01	202101	555.000,00	200.000,00

Tablica 3. STANJA I TRANSAKCIJE

Tablica "Stanja i transakcije" sadržava podatke o nerezidentu te stanjima i transakcijama izvještajnog mjeseca za svaki pojedini instrument uvoza i izvoza. Podaci u tablici agregirani su na

razini skupine država i sektora nerezidenta. Ova se tablica obvezno dostavlja u svakom izvještajnom razdoblju čak i ako nema promjena uvjetovanih korištenjem ili otplatom.

U nastavku navodimo obilježja koja čine slog Tablice 3. i modalitete kojima se popunjavaju obilježja sloga.

1. Oznaka izvješća

Ovo obilježje popunjava se oznakom izvješća – T3.

2. Vrsta sloga

Ovo obilježje popunjava se za svaki slog.

U ovo obilježje unosi se modalitet kojim se definira vrsta sloga koji se dostavlja.

redovan

storno

3. Razdoblje izvješća

U ovo se polje unosi podatak o razdoblju za koje se primjenjuju dostavljeni podaci. Unosi se podatak u formatu GGGMM, godina i mjesec; npr. 202010.

4. Oznaka segmenta izvještavanja

Ovo obilježje popunjava se obvezno izborom jednog od modaliteta:

01 uvoz

02 izvoz

5. Vrsta instrumenta

Unosi se dvoznamenkasta numerička oznaka koja označuje vrstu instrumenta:

01 dani avansi za uvoz robe i usluga

02 uvoz robe i usluga s odgodom plaćanja 0 – 6 mjeseci

03 uvoz robe i usluga s odgodom plaćanja 6 – 12 mjeseci

04 primljeni avansi za izvoz robe i usluga

05 izvoz robe i usluga s odgodom naplate 0 – 6 mjeseci

06 izvoz robe i usluga s odgodom naplate 6 – 12 mjeseci.

Ako je izabran segment uvoza, potrebno je odabrati instrument 01, 02 ili 03.

Ako je, pak, odabran izvoz, potrebno je odabrati između instrumenata 04, 05 ili 06.

6. Država nerezidenta

Za sastavljanje ovog izvješća potrebno je obaviti geografsku identifikaciju nerezidenata prema određenim skupinama država.

Ovo obilježje popunjava se utvrđenom dvoslovnom oznakom u skladu s popisom u Tablici T3. Stanja i transakcije i popisom u listu "Države EMU-a i države EU-non EMU".

Unosi se dvoslovnna oznaka koja označuje skupinu država:

EM – za nerezidente iz zemalja EMU-a u skladu s popisom država EMU-a

EU – za nerezidente iz zemalja EU-a koje nisu članice EMU-a u skladu s popisom država EU-NON EMU

OS – za nerezidente iz država koje nisu u EU-u.

7. Sektor nerezidenta

Sastavljanje statistike inozemnog duga i platne bilance zahtijeva sektorsku identifikaciju protustrana sa sjedištem izvan Republike Hrvatske u skladu sa standardima sektorizacije propisanim Sustavom nacionalnih računa SNA 2008 i Europskim sustavom nacionalnih računa ESA 2010, kao i priručnicima za sastavljanje platne bilance i statistike inozemnog duga.

Unosi se dvoznamenkasta brojčana oznaka koja označuje sektor nerezidenta u skladu s definicijama sektora iz ESA 2010:

- 01 Nefinancijska društva
- 02 Središnja banka (ovaj modalitet zahtjeva i popunjavanje obilježja šifra nerezidenta)
- 03 Ostale monetarne financijske institucije (ovaj modalitet zahtjeva i popunjavanje obilježja šifra nerezidenta)
- 04 Ostali financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova
- 05 Financijske pomoćne institucije
- 06 Društva za osiguranje i mirovinski fondovi
- 07 Središnja država
- 08 Federalna država
- 09 Lokalna država
- 10 Fondovi socijalnog osiguranja
- 11 Stanovništvo
- 12 Neprofitne ustanove koje služe kućanstvima.

8. Tip ulaganja

Sastavljanje statistike inozemnog duga i platne bilance zahtijeva identifikaciju vlasničke povezanosti između izvještajne institucije rezidenta i nerezidentne protustrane.

Unosi se dvoznamenkasta brojčana oznaka koja označuje postoji li između izvještajne institucije i nerezidenta izravna vlasnička povezanost (vlasnički udio od 10% i više) ili nema izravne vlasničke povezanosti (ne postoji vlasnički udio ili postoji vlasnički udio manji od 10%):

- 01 Ostala ulaganja (ne postoji ulagačka povezanost kupaca/dobavljača – vlasnički udio manji od 10%)
- 02 Izravna ulaganja (postoji ulagačka povezanost kupaca/dobavljača – vlasnički udio jednak ili veći od 10%).

9. Završno stanje prethodnog mjeseca

Završno stanje prethodnog mjeseca prati se po pojedinom instrumentu, skupini država, sektoru nerezidenta i tipu ulaganja te predstavlja iznos zaduženja ili odobrenja za uvoz ili izvoz robe i usluga na posljednji datum mjeseca koji prethodi izvještajnom mjesecu. Primjerice, kod izvještavanja za rujun 2010. završno stanje prethodnog mjeseca je stanje 31. kolovoza 2010.

Vrijednosti u inozemnoj valuti iskazuju se u eurskoj protuvrijednosti.

Za iskazivanje završnog stanja prethodnog mjeseca primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na posljednji dan prethodnog razdoblja.

10. Korištenja (nastanak obveze ili potraživanja)

Korištenje je svaki nastanak obveze ili potraživanja, a prati se po pojedinom instrumentu, sektoru nerezidenta i tipu ulaganja.

Iznos korištenja prikazuje iznos za koji se povećava stanje pojedine vrste instrumenta.

Korištenja mogu biti:

- primljeni avansi kod izvoza robe
- nastanak potraživanja po odgodama plaćanja kod izvoza robe
- nastanak obveze po odgodama plaćanja kod uvoza robe.
- dani avansi kod uvoza robe

Vrijednosti u inozemnoj valuti iskazuju se u eurskoj protuvrijednosti.

Za iskazivanje transakcija primjenjuje se tekući tečaj Hrvatske narodne banke na dan transakcije.

11. Otplata (prestanak obveze ili potraživanja)

Otplate predstavljaju iznos za koji se umanjuje stanje po nekom instrumentu, tj. predstavljaju iznose podmirene obveze ili potraživanja tijekom izvještajnog mjeseca, a prati se po pojedinom instrumentu, državi, sektoru nerezidenta i tipu ulaganja.

Otplate mogu biti:

- realizacija izvoza po primljenim avansima
- smanjenje potraživanja po odgodama plaćanja kod izvoza robe
- smanjenje obveze po odgodama plaćanja kod uvoza robe
- realizacija uvoza po danim avansima.

Vrijednosti u inozemnoj valuti iskazuju se u eurskoj protuvrijednosti.

Za iskazivanje transakcija primjenjuje se tekući tečaj Hrvatske narodne banke na dan transakcije.

12. Prilagodba

Prilagodbe su netransakcijske promjene po stanjima obveza i/ili potraživanja, koje nisu nastale (gotovinskim ili obračunskim) plaćanjem ili naplatom računa/računa za predujmove, odnosno korespondentnim uvozom i izvozom robe i usluga. Prilagodbe su promjene koje se, kao i sva ostala stanja i transakcije, prate za pojedini slog podataka, a koji za svako izvještajno razdoblje predstavlja jedinstvenu kombinaciju obilježja instrumenta, države, sektora nerezidenta i tipa ulaganja.

Podaci u ovom stupcu upisuju se u iznimnim slučajevima. Situacije koje zahtijevaju popunjavanje ovog stupca jesu:

- promjena instrumenta (npr. prvotno je ugovoreno plaćanje do šest mjeseci, a naknadno prolongirano na devet mjeseci)
- promjena tipa ulaganja (npr. dobavljač postaje izravni ulagač u izvještajnu jedinicu)
- spajanje i pripajanje društava
- knjigovodstvena odobrenja i terećenja u iznosima koji nadmašuju trenutno stanje pojedinačnog sloga.

Vrijednosti u inozemnoj valuti iskazuju se u eurskoj protuvrijednosti.

Za iskazivanje prilagodbi primjenjuje se tekući tečaj Hrvatske narodne banke na dan promjene.

13. Završno stanje

Završno se stanje prati po pojedinom instrumentu, državi, sektoru nerezidenta i tipu ulaganja te predstavlja iznos zaduženja ili odobrenja za uvoz ili izvoz robe i usluga na završni datum izvještajnog razdoblja. Završni datum predstavlja posljednji dan izvještajnog mjeseca.

Vrijednosti u inozemnoj valuti iskazuju se u eurskoj protuvrijednosti.

Za iskazivanje završnih stanja instrumenta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na posljednji dan izvještajnog razdoblja (npr. završno stanje u siječnju 2020. jest stanje na dan 31. siječnja 2020.).

Tablica u nastavku donosi definiciju izgleda sloga u T3:

Red. br. obilježja	Obilježje	Tip polja	Maks. duljina polja	Sadržaj polja / modaliteti
1	Oznaka izvješća	AN	2	T3
2	Oznaka sloga	AN	2	
3	Razdoblje izvješća	AN	6	GGGGMM
4	Oznaka segmenta izvještavanja	AN	2	
5	Vrsta instrumenta	AN	2	
6	Država nerezidenta	A	2	prema izborniku (samo EMU, EU ili OS) i popisu zemalja Europske monetarne unije i Europske unije
7	Sektor nerezidenta			sektor nerezidenta u skladu sa šifarnikom ESA 2010
8	Tip ulaganja	AN	2	
9	Završno stanje prethodnog mjeseca	N	15	Pozitivan iznos na dvije decimalne
10	Korištenje (nastanak obveze ili potraživanja)	N	15	Pozitivan iznos na dvije decimalne
11	Otplata (prestanak obveze ili potraživanja)	N	15	Pozitivan iznos na dvije decimalne
12	Prilagodba	N	15	Iznos na dvije decimalne
13	Završno stanje	N	15	Pozitivan iznos na dvije decimalne

Primjer izgleda izvještajnog sloga tablice "Stanja i transakcije":

Oznaka izvješća	Oznaka sloga	Razdoblje	Oznaka segmenta izvještavanja	Vrsta instrumenta	Država nerezidenta	Sektor nerezidenta
T3	01	202101	01	01	EM	01
T3	01	202101	01	02	EU	01
T3	01	202101	01	01	EU	01
T3	01	202101	01	02	OS	01
T3	01	202101	02	05	OS	01
T3	01	202101	02	05	OS	01

Tip ulaganja	Završno stanje prethodnog mjeseca	Korištenje (nastanak obveze ili potraživanja)	Otplata (prestanak obveze ili potraživanja)	Prilagodba	Završno stanje
01	40.000,00	50.000,00	60.000,00		30.000,00
01	320.000,00	400.000,00	520.000,00	-200.000,00	0,00
01	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00
02	200.000,00	130.000,00	300.000,00		30.000,00
01	90.000,00	100.000,00	80.000,00		110.000,00
01	50.000,00	30.000,00	50.000,00		30.000,00

5. IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE I ROK DOSTAVE IZVJEŠĆA

Neovisno o broju nastalih promjena stanja ili transakcija obveznik izvješćivanja dužan je dostaviti izvješće "KD-ZO" mjesečno. Izvještajni mjesec pritom obuhvaća kalendarski mjesec od prvog do posljednjeg dana uključujući prvi i posljednji dan. Dostava izvješća podrazumijeva obveznu dostavu Tablice 2. "Ukupni uvoz i ukupni izvoz" i Tablice 3. "Stanja i transakcije" te po potrebi Tablice 1. "Osobe za kontakt".

Rok za dostavu izvješća propisan je člankom 41. Odluke, u skladu s kojim je obveznik podatke za proteklo izvještajno razdoblje obavezan dostaviti najkasnije 20 (dvadeset) radnih dana po isteku izvještajnog razdoblja.

6. NAČIN DOSTAVLJANJA IZVJEŠĆA

Obveznici dostavljanja izvješća "KD-ZO" obvezni su izvješće dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci isključivo telekomunikacijskim putem. U ovu svrhu rabit će se aplikacija na adresi

<https://www.hnb.hr/hnbapp/> putem koje obveznici korištenjem internetske tehnologije i sigurne veze za prijenos podataka dostavljaju podatke putem datoteke u zadanom obliku.

U okviru aplikacije Hrvatska narodna banka dodijelit će obveznicima izvješćivanja korisničko ime i lozinku koji su nužni za pristup aplikaciji.

Iznimno, u slučaju tehničkih poteškoća sa strane Hrvatske narodne banke, podaci se Hrvatskoj narodnoj banci moraju dostaviti i na nekom drugom mediju za digitalni prijenos podataka.

Podaci se dostavljaju u datoteci sljedećih standardnih karakteristika:

- format .xml
- kodna stranica CP1250 (LATIN2)
- slogovi prema tablicama 1, 2, i 3
- svako obilježje unutar sloga, uključujući i posljednje, bez obzira na to postoji li sadržaj, odjeljuje se delimiterom #
- svaki slog završava delimiterom CRLF (X'0D0A').

Numerička polja (N), predviđena za unos vrijednosti, imaju definiranu maksimalnu duljinu od 15 znakova te ih nije potrebno popunjavati vodećim nulama, već se unose stvarni brojevi.

Alfa numerička polja (AN) također imaju definirane maksimalne duljine, a popunjavaju se slijeva, bez vodećih praznina.

Hrvatska narodna banka stavit će obveznicima izvješćivanja na raspolaganje formatirani Excel dokument predložka, čiji su format i ugrađene kontrole prikazani u točki 11. ove Upute, a putem kojih će se vršiti unos i pretvaranje u zadani format datoteke za prijenos. Ove će tablice, kao i tekst ove Upute, biti dostupne na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke www.hnb.hr.

Naziv datoteke formira se korištenjem sljedećih elemenata:

- OIB (koji poduzeću dodjeljuje Porezna uprava)
- razdoblje u kojemu se podaci dostavljaju, godina i mjesec u formatu GGGGMM
- redni broj datoteke koja se dostavlja u izvještajnom mjesecu.

Xml datoteka, kao i njezin naziv, formira se automatski pritiskom na akcijski gumb u listu "Kreiranje datoteke", a npr. izgledati će ovako: KDZO-01234567890-202212-01.xml. U navedenom primjeru riječ je o trgovačkom društvu čiji je OIB 01234567890, koje dostavlja podatke u prosincu 2022. godine prvi put.

Redni broj datoteke namijenjen je lakšem praćenju podataka koje dostavlja obveznik izvješćivanja. Tako će obveznik prvu dostavljenu datoteku označiti rednim brojem 1. Međutim, ako dostavljena datoteka sadržava formalne pogreške, smatra se kako obveznik izvješće nije niti dostavio s obzirom na to da se formalno pogrešne datoteke ne preuzimaju u bazu podataka Hrvatske narodne banke te će obveznik izvješćivanja pri ponovljenoj dostavi datoteke s otklonjenim formalnim pogreškama ponoviti naziv datoteke s rednim brojem 1.

Ako je datoteka prihvaćena u bazu podataka Hrvatske narodne banke i nakon toga su konstatirane logičke pogreške pri ponovnoj dostavi datoteke s ispravljenim logičkim pogreškama, obveznik izvješćivanja datoteku označuje rednim brojem 2. Dakle, druga i svaka eventualna daljnja datoteka koja se dostavlja u izvještajnom mjesecu, a koja predstavlja ispravljanje logičkih pogrešaka ili ispravljanje pogrešnih podataka u slogu koje konstatira sam obveznik nosit će redni broj datoteke povećan za jedan u odnosu na prethodno dostavljenu.

Označavanjem rednog broja datoteke omogućit će se praćenje redoslijeda dostavljenih datoteka, lakše komuniciranje s obveznikom referiranjem na određenu datoteku koja sadržava pogrešku te praćenje dinamike kojom obveznik popravljiva pogrešno dostavljene podatke.

Ponovimo; svaka datoteka koja se dostavlja Hrvatskoj narodnoj banci nosi oznaku rednog broja unutar izvještajnog mjeseca. Ako je datoteka odbijena iz formalnih razloga, pri ponovnoj dostavi datoteke ponavlja se i redni broj datoteke jer se datoteka koja sadržava formalne pogreške uopće ne preuzima u bazu podataka Hrvatske narodne banke.

Obveznik izvješćivanja obavezan je u najranijem mogućem roku, a najkasnije istodobno s dostavom podataka za novo izvještajno razdoblje dostaviti ispravljene podatke prethodnog razdoblja. Ako pogrešno dostavljeni podaci prethodnih razdoblja nisu dopunjeni slogovima koji ih ispravljaju, neće biti moguće niti preuzimanje podataka za novo izvještajno razdoblje te će se smatrati da oni nisu niti dostavljeni.

7. NAČIN GENERIRANJA LOZINKE ZA PRISTUP APLIKACIJI "KD-ZO"

Lozinka se dodjeljuje za svakog obveznika izvješćivanja – pravnu osobu. Dakle, istom se lozinkom mogu pri pristupu aplikaciji koristiti osobe čije će podatke obveznik izvješćivanja pri prvoj dostavi podataka putem novog sustava navesti u Tablici 1. "Osobe za kontakt".

Hrvatska narodna banka obveznicima izvješćivanja također putem posebne procedure omogućuje izmjenu lozinke.

Naime, s obzirom na fluktuaciju djelatnika, i iz jedne pravne osobe u drugu, i s jednog radnog mjesta na drugo u okviru istoga trgovačkog društva, očekujemo da će se pojaviti potreba izmjene lozinke, a možda i korisničkog imena.

Odluka o potrebi promjene korisničkog imena i lozinke odnosno e-mail adrese pritom leži na obvezniku izvješćivanja. Naime, o promjeni odgovorne osobe ili osobe odgovorne za dostavu podataka obveznik izvješćivanja obavještava Hrvatsku narodnu banku dostavom novih podataka Tablice 1. Istodobno, ako smatra potrebnim, pristupom proceduri za izmjenu lozinke u aplikaciji za dostavu podataka, u skladu s uputama procedure, mijenja lozinku. Isto tako ako smatra nužnim provesti i izmjenu korisničkog imena, treba uputiti zahtjev Hrvatskoj narodnoj banci.

Odgovornost je obveznika izvješćivanja da promjenom korisničkog imena i lozinke zapriječi pristup aplikaciji i podacima koje dostavlja neovlaštenim osobama.

8. PRAVILA POVJERLJIVOSTI

Zaprimljena izvješća "KD-ZO" prikupljena u skladu s odredbama Odluke Hrvatska narodna banka rabi radi praćenja ostvarenja platne bilance Republike Hrvatske, stanja inozemnog duga Republike Hrvatske i stanja međunarodnih ulaganja Republike Hrvatske.

Zaprimljene podatke Hrvatska narodna banka čuva u skladu sa Zakonom o službenoj statistici te ih ne može dostavljati trećim osobama osim ako zakonskim odredbama nije drugačije određeno.

Dostavljene podatke Hrvatska narodna banka može javnosti učiniti dostupnima samo u agregatnom obliku.

Obveznici izvješćivanja pristupaju aplikaciji za dostavu izvješća "KD-ZO" korištenjem korisničkog imena i lozinke. Lozinku za inicijalni pristup aplikaciji za svakog će obveznika izvješćivanja odrediti Hrvatska narodna banka. Nakon inicijalnog pristupa aplikaciji kroz proceduru izmjene lozinke svaki će obveznik izvješćivanja moći promijeniti dodijeljenu lozinku.

9. PRIHVAT PODATAKA U HRVATSKOJ NARODNOJ BANCII

Po prijehu podataka koje obveznici dostave Hrvatskoj narodnoj bancii, Hrvatska narodna banka provest će formalnu kontrolu ispravnosti dostavljenih podataka. Formalna kontrola pri tome podrazumijeva provjeru odgovara li uneseni sadržaj obilježja instrumenata sadržaju "šifrnika", tj. mogućih vrijednosti za određena polja (npr. nepostojeći OIB u nazivu datoteke, nepostojeći modalitet unutar obilježja i sl.).

Ako podaci ne udovoljavaju uvjetima formalne kontrole (minimalni uvjeti ispravnosti), neće se moći preuzeti u bazu podataka Hrvatske narodne banke i smatrat će se kao da podaci nisu niti dostavljeni. Istovremeno Istodobno generira ekransku poruku za obveznika izvješćivanja kojom ga obavještava da datoteka nije zaprimljena.

Ako dostavljeni podaci udovolje uvjetima formalne kontrole, preuzimaju se u bazu podataka Hrvatske narodne banke i u sljedećem koraku prolaze logičku kontrolu.

Logička kontrola podrazumijeva, prije svega, provjeru dostavljenih numeričkih podataka odnosno provjere dostavljenih podataka o stanjima i transakcijama kao i dodatne provjere polja sa šifrnica i slično.

Nakon logičkih kontrola, ako je potrebno, porukom se obveznik izvješćivanja upozorava da putem aplikacije preuzme datoteku koja će sadržavati poruke o greškama koje su ustanovljene formalnom i logičkom kontrolom dostavljenih podataka.

10. PRIMJER DOSTAVE PODATAKA U TABLICI 3.

U siječnju 2023. poduzeće "Y" od obrtnika "A" iz Mađarske uvezlo je robu s odgodom plaćanja od 6 do 12 mjeseci u vrijednosti 300.000 eura. U istom razdoblju od privatnih nepovezanih poduzeća "B" i "C" iz Njemačke uvezeno je robe u vrijednosti 500.000 eura odnosno 400.000 eura s odgodom plaćanja od 6 do 12 mjeseci.

U veljači 2023. od obrtnika "A" uvezeno je još robe s odgodom plaćanja od 6 do 12 mjeseci u vrijednosti 50.000 eura i otplaćeno je 30.000 eura. Od istog je dobavljača primljeno odobrenje u iznosu od 340.000,00 eura. U istom razdoblju poduzeću "B" otplaćeno je 25.000 eura, a poduzeću "C" 40.000 eura.

U siječnju 2023. poduzeće "Y" izvezlo je obrtniku "D" iz Švicarske robu s odgodom plaćanja od 6 do 12 mjeseci u vrijednosti od 250.000 eura. Također je privatnom poduzeću "E" iz Bosne i Hercegovine, u kojem ima vlasnički udio 25%, izvezlo robu s odgodom plaćanja do 6 mjeseci u vrijednosti 400.000 eura.

U veljači 2023. poduzeću "E" izvezlo je s odgodom plaćanja do 6 mjeseci robu u iznosu od 75.000 eura. Tada je od istog poduzeća naplaćeno 45.000 eura. U veljači je još nepovezanim poduzećima "F", "G" i "H" iz Bosne i Hercegovine, s odgodom plaćanja od 6 do 12 mjeseci, izvezena robu u vrijednosti od 200.000 eura, 150.000 eura odnosno 300.000 eura. Tada je također od obrtnika "D" naplaćeno 25.000 eura.

Prikaz u T3 za veljaču 2023. (i posredno za siječanj 2023. kroz početna stanja veljače) daje se u sljedećoj tablici.

Oznaka izvješća	Oznaka sloga	Razdoblje	Oznaka segmenta izvještavanja	Vrsta instrumenta	Država nerezidentna	Sektor nerezidentna	Tip ulaganja
T3	01	202302	01	03	EU	11	01
T3	01	202302	01	01	EU	11	01
T3	01	202302	01	03	EM	01	01
T3	01	202302	02	06	OS	11	01
T3	01	202302	02	05	OS	01	02
T3	01	202302	02	06	OS	01	01

Završno stanje prethodnog mjeseca	Korištenje (nastanak obveze)	Otplata (prestanak obveze)	Prilagodba	Završno stanje
300.000,00	50.000,00	30.000,00	-320.000,00	0,00
0,00	0,00	0,00	20.000,00	20.000,00
900.000,00		65.000,00		835.000,00
250.000,00		25.000,00		225.000,00
400.000,00	75.000,00	45.000,00		43.000,00
0,00	650.000,00			650.000,00

11. OBILJEŽJA IZVJEŠTAJNIH TABLICA I LOGIČKE KONTROLE

A. Tablica "Osobe za kontakt"

Tablica 1 - Osobe za kontakt							
Ključ	Red.br. obilježja	Obilježje	Sadržaj polja /Modaliteti	Tip polja	Max. duljina polja	Obveznost polja	Objašnjenje /Kontrola
	1	Oznaka izvješća	T1	AN	2	O	
✓	2	Oznaka sloga	01-redovan 02-storno	AN	2	O	
✓	3	Oznaka osobe	OS1 OS2	AN	3	O	
	4	Datum početka odgovornosti	GGGGMM	N	6	O	
	5	Ime i prezime		AN	50	O	
	6	Telefon		AN	10	O	
	7	Telefaks		AN	10	N	
✓	8	E-adresa		AN	30	N	

B. Tablica "Ukupan uvoz I ukupni izvoz"

Tablica 2 - Ukupan uvoz I ukupni izvoz							
Ključ		Obilježje	Sadržaj polja /Modaliteti	Tip polja	Max. duljina polja	Obveznost polja	Objašnjenje /Kontrola
	1	Oznaka izvješća	T2	AN	2	O	
✓	2	Oznaka sloga	01-redovan 02-storno	AN	2	O	
✓	3	Razdoblje	GGGGMM	AN	6	O	
	4	Ukupan Uvoz	0,00	N	15	O	ne smije biti <0
	5	Ukupan izvoz	0,00	N	15	O	ne smije biti <0

Tablica "Stanja I transakcije"

Tablica 3 - Stanja i transakcije							
Ključ		Obilježje	Sadržaj polja /Modaliteti	Tip polja	Max. duljina polja	Obveznost polja	Objašnjenje /Kontrola
	1	Oznaka izvješća	T3	AN	2	O	
✓	2	Oznaka sloga	01-redovan 02-storno	AN	2	O	
✓	3	Razdoblje izvješća	GGGGMM	AN	6	O	
✓	4	Oznaka segmenta izvještavanja	01 uvoz 02 izvoz	AN	2	O	
✓	5	Vrsta instrumenta	01 dani avansi za uvoz robe I usluga 02 uvoz robe I usluga s odgodom plaćanja 0-6 mjeseci 03 uvoz robe I usluga s odgodom plaćanja 6-12 mjeseci 04 primljeni avansi za izvoz robe I usluga 05 izvoz robe I usluga s odgodom naplate 0-6 mjeseci 06 izvoz robe I usluga s odgodom naplate 6-12 mjeseci	AN	2	O	ukoliko je Oznaka segmenta izvještavanja=01 Vrsta instrumenta ne smije biti 04,05 ili 06; ukoliko je Oznaka segmenta izvještavanja=02 Vrsta instrumenta ne smije biti 01, 02 ili 03
✓	6	Država nerezidenta	EU države članice EU OS ostale države	A	2	O	
✓	7	Sektor nerezidenta	sektor nerezidenta sukladno šifarniku ESA 95 01 Nefinancijska društva 02 Središnja banka 03 Ostale monetarne financijske institucije 04 Ostali financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova 05 Financijske pomoćne institucije 06 Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi 07 Središnja država 08 Federalna država 09 Lokalna država 10 Fondovi socijalnog osiguranja 11 Stanovništvo 12 Neprofitne institucije koje služe stanovništvu služe kućanstvima	AN	2	O	
	8	Tip ulaganja	01 Ostala ulaganja (ne postoji izravna vlasnička povezanost kupaca/dobavljača - vlasnički udjel manji od 10%) 02 Direktna ulaganja (postoji vlasnička povezanost kupaca/dobavljača - vlasnički udjel jednak ili veći od 10%)	AN	2	O	
	9	Završno stanje prethodnog mjeseca	0,00	N	15	O	ne smije biti <0
	10	Korištenje (nastanak obveze ili potraživanja)	0,00	N	15	O	
	11	Otplata (prestanak obveze ili potraživanja)	0,00	N	15	O	
	12	Prilagodba	0,00	N	15	N	
	13	Završno stanje	0,00	N	15	O	ne smije biti <0

IV. Uputa za izvještavanje o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom i posebnim transakcijama s inozemstvom (US-PB)

1. OPĆE NAPOMENE

Izvještajna jedinica je institucija u čije se ime izvještaj popunjava.

Sve transakcije koje su predmet ovog izvještaja moraju biti posljedica odnosa između izvještajnog subjekta i nerezidenta. Poslovni odnosi s rezidentima nisu predmet ovog izvještaja. Pojam **rezidenta** odnosno **nerezidenta** definiran je u članku 2. Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja, čiji je ova Uputa sastavni dio. Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju tretman inozemstva ostaje isti. Također, razmjena usluga i posebnih transakcija s nerezidentima koji u RH posluju pod hrvatskim PDV identifikacijskim brojem predmet je ovog istraživanja. Kako bi se njihove transakcije mogle izdvojiti, iznimno se u tom slučaju ne primjenjuje zemlja njihove rezidentnosti, već posebna oznaka na popisu zemalja XX – NEREZIDENTNI PDV BROJ.¹

Izvještaj se sastoji od dva dijela:

1.1. Prihodi i rashodi od razmjene usluga s inozemstvom (tablice 2. i 3.)

U ovaj dio izvještaja podaci se unose na obračunskom principu, odnosno evidentiraju se u trenutku nastanka prihoda/potraživanja odnosno obveze/rashoda, a ne u trenutku plaćanja odnosno naplate. Drugim riječima, prihodi i rashodi od usluga evidentiraju se u pravilu na temelju fakture prema inozemstvu, odnosno iz inozemstva ili obračunatih prihoda i rashoda s inozemstvom ako faktura nije izdana. Podaci se prikazuju u izvještajnom razdoblju (mjesecu, tromjesečju) u kojemu je usluga obavljena, odnosno faktura izdana/primljena.

Iznimno, u slučajevima kad je usluga obavljena, ali je ne prati faktura, već kao temelj za naplatu služi ugovor, obračun ili sličan dokument, prihodi ili rashodi evidentiraju se na temelju takvog dokumenta.

U izvještaju se transakcije uvijek evidentiraju na neto principu, odnosno evidentira se samo vrijednost usluge bez obračunatog PDV-a. PDV koji se obračunava na primljenu/pruženu uslugu ne uključuje se u vrijednost usluge. U slučaju da je primatelj usluge fizička osoba nerezident, potrebno je iznos PDV-a koji se iskazuje na fakturi evidentirati u dijelu B. pod šifrom 6 Porezi.

Definicija rezidentnosti podružnicu inozemne matice u Republici Hrvatskoj smatra rezidentom, a podružnicu domaće matice u inozemstvu smatra nerezidentom. U tom su smislu sve transakcije uslugama između matice i podružnice predmet ovog istraživanja. Predmet su istraživanja i usluge koje domaća podružnica inozemne matice pruži nerezidentima, a fakturira ih matična institucija iz inozemstva te usluge koje pruži inozemna podružnica domaće matice rezidentima, a fakturira ih matična institucija iz RH bez obzira na to što podružnica nije samostalno izdala fakturu niti će ju naplatiti. U tom je slučaju podloga za evidenciju iznos s fakture koju matično poduzeće izdaje trećoj osobi.

Obratno, ako inozemna podružnica domaće matice obavi uslugu trećoj osobi u inozemstvu, a uslugu fakturira i naplati domaću matičnu poduzeće ili ako domaća podružnica inozemne matice

---

¹ PDV identifikacijski broj jest osobni identifikacijski broj (OIB) kojemu se dodaje predznak "HR", a rabi se u sustavu VIES, tj. u informatičkom sustavu za razmjenu podataka između zemalja članica Europske unije o prometu dobara i usluga oporezivom PDV-om.

pruži uslugu rezidentu, a uslugu fakturira i naplati inozemna matica, takvu fakturu ne treba prikazivati kao prihod!

Sve navedene transakcije predmet su izvještavanja i u obrascu IU-IPP ili obrascu IU-P. Obrazac IU-IPP ili obrazac IU-P potrebno je popunjavati ako su ispunjeni uvjeti iz članaka od 8. do 12. Odluke čiji je ova Uputa sastavni dio.

Transakcije se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

U izvještaj je potrebno unijeti sve usluge koje je izvještajna jedinica obavila za nerezidenta i za to mu izdala fakturu (prihodi) ili obrnuto (rashodi), osim usluga vezanih uz turizam. Detaljan opis usluga koje su vezane uz turizam, kao i detaljan opis svake pojedinačne usluge koju treba uključiti u izvješće, nalazi se u dijelu A. ove Upute.

1.2. Posebne transakcije s inozemstvom (tablice 4. i 5.)

U ovom dijelu prikazuju se transakcije s inozemstvom sljedećega karaktera:

- kupoprodaja licencija, koncesija, franšiza i druge nematerijalne imovine
- transferi s osnove osiguranja
- renta (naknade za najam nepokretne imovine)
- novčani transferi – financiranje predstavništava u inozemstvu
- pokloni, pomoći, donacije i sl.
- porezi
- kazne i naknade
- realizirane činidbene garancije
- povrati po uvozu/izvozu robe
- ostali transferi naknade zaposlenicima.

Ove se transakcije prikazuju u izvještajnom razdoblju (mjesecu ili tromjesečju) u kojemu je transakcija obavljena.

Transakcije se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Detaljan opis svih transakcija koje se prikazuju u ovom dijelu izvještaja nalazi se u dijelu B. ove Upute.

Napomena: Transakcije evidentirane u dijelu B. ne mogu ujedno biti sadržane u dijelu A. ove Upute. Drugim riječima, posebne transakcije nisu transakcije koje su vezane uz plaćanje usluga iz dijela A.

2. UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Izvještajne tablice (tablice USLUGE) nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke

<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>. Prije popunjavanja tablice USLUGE potrebno je snimiti lokalno na računalo.

Podaci o prihodima i rashodima unose se za svako izvještajno razdoblje zasebno, a ne kumulativno. Na primjer, kod mjesečnih obveznika podaci za 3. mjesec sadržavaju samo one fakture koje su primljene ili izdane u razdoblju od 1. do 31. ožujka.

Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu: usluge@hnb.hr.

Tablica 1. Osoba za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama koje su odgovorne za dostavljanje podataka. U slučaju potrebe dodatnih pojašnjenja dostavljenih podataka, ispravka već dostavljenih podataka ili u slučaju da podaci uopće nisu dostavljeni, djelatnici Direkcije za opću ekonomsku statistiku i statistiku odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke kontaktirat će osobe čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Sva obilježja u Tablici 1. popunjavaju se za dvije osobe:

- osobu koja je popunila tablicu (OS1) i
- odgovornu osobu (OS2).

Slogovi u Tablici 1. sadržavaju sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

U ovom se polju s padajuće liste odabire "OS1-izvještaj popunio/la" ili "OS2-odgovorna osoba" ovisno za koju osobu se podaci popunjavaju. Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju popuniti u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Ime i prezime

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostalih devet znamenaka za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. Broj telefaksa

Ovo obilježje popunjava se u jednakom formatu kao i broj telefona.

5. E-mail adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-mail adresi osobe za kontakt. E-mail adresa unesena u ovom polju je adresa na koju će se slati potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Napomena: Promjene u podacima za kontakt za odgovorne osobe ili za osobe koje izvještaj popunjavaju evidentirat će se tako da se u sljedećem izvještajnom razdoblju unesu podaci za nove osobe. Pritom nije potrebno mijenjati podatke o korisničkom računu (zaporka i korisničko ime

koje je inicijalno dodijeljeno) jer su podaci o korisničkom računu vezani uz OIB izvještajne institucije, a ne za osobu. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica 1. ostaje ista.

Tablica 2. Prihodi od razmjene usluga s inozemstvom

Ova tablica sadržava podatke o prihodima koje su rezidenti ostvarili od pružanja usluga nerezidentima.

Slog u Tablici 2. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta obavljene usluge – oznaka

Ovo obilježje popunjava se troznamenkastom oznakom usluge i njezinim nazivom s padajuće liste pružanjem koje su ostvareni prihodi u odnosima s inozemstvom. Detaljan opis svih usluga s padajuće liste nalazi se u dijelu A. ove Upute.

2. Zemlja – oznaka

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK, a za transakcije ostvarene s nerezidentima koji imaju hrvatski PDV identifikacijski broj rabi se posebna oznaka XX – NEREZIDENTNI PDV BROJ.

3. Iznos

U ovo se polje unosi iznos u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Tablica 3. Rashodi od razmjene usluga s inozemstvom

Ova tablica sadržava podatke o rashodima koje su rezidenti ostvarili primanjem usluga od nerezidenata.

Slog u Tablici 3. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta obavljene usluge – oznaka

Ovo obilježje popunjava se troznamenkastom oznakom usluge i njezinim nazivom s padajuće liste primanjem koje su ostvareni rashodi u odnosima s inozemstvom. Detaljan opis svih usluga s padajuće liste nalazi se u dijelu A. ove Upute.

2. Zemlja – oznaka

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK, a za transakcije ostvarene s nerezidentima koji imaju hrvatski PDV identifikacijski broj rabi se posebna oznaka XX – NEREZIDENTNI PDV BROJ.

3. Iznos

U ovo se polje unosi iznos u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Napomena: Svaki slog u tablici potrebno je popuniti. Ako postoji više faktura koje imaju istu zemlju i istu vrstu usluge, mogu se zbrojiti i unijeti kao jedan slog.

Napomena: U polja *Vrsta obavljene usluge – oznaka* i *Zemlja – oznaka* predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvaćanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica 4. Posebne transakcije s inozemstvom – priljevi

Ova tablica sadržava podatke o priljevima koje su rezidenti ostvarili isključivo po transakcijama koje su navedene i opisane u dijelu B. ove Upute.

Slog u Tablici 4. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta priljeva

Ovo obilježje popunjava se brojčanom oznakom vrste priljeva i njegovim opisom s padajuće liste.

2. Zemlja – oznaka

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK, a za transakcije ostvarene s nerezidentima koji imaju hrvatski PDV identifikacijski broj rabi se posebna oznaka XX – NEREZIDENTNI PDV BROJ.

3. Iznos

U ovo se polje unosi iznos u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Tablica 5. Posebne transakcije s inozemstvom – odljevi

Ova tablica sadržava podatke o odljevima koje su rezidenti ostvarili po transakcijama koje su navedene i opisane u dijelu B. ove Upute.

Slog u Tablici 5. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta odljeva

Ovo obilježje popunjava se brojčanom oznakom vrste odljeva i njegovim opisom s padajuće liste.

2. Zemlja – oznaka

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK, a za transakcije ostvarene s nerezidentima koji imaju hrvatski PDV identifikacijski broj rabi se posebna oznaka XX – NEREZIDENTNI PDV BROJ.

3. Iznos

U ovo se polje unosi iznos u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Napomena: U polja *Vrsta priljeva*, *Vrsta odljeva* i *Zemlja – oznaka* predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvaćanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica 6. Kreiranje datoteke

U Tablici 6. potrebno je popuniti polja:

- zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od osam znamenaka (s vodećom nulom)
- narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka
- žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se mjesec ili tromjesečje za koje se podaci dostavljaju (mjesečni obveznici odabiru mjesec, dok tromjesečni odabiru Q1, Q2, Q3 ili Q4)
- plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo je polje važno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu excel datoteku "tablice usluge" <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom> pretvoriti u tekstnu datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje datoteke" u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u tekstnu datoteku potrebno je omogućiti makronaredbe). Tako kreirana tekstna datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka s podacima o prihodima i rashodima od razmjene usluga s inozemstvom, kao i najčešća pitanja i odgovori nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (storno fakture, odobrenje i sl.), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima možete ponovno poslati, s time da u "Tablici 6. Kreiranje datoteke" u plavo polje trebate upisati redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljeni podatak!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo prometa

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo prometa, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju, tablice 2., 3., 4. i 5. bit će prazne, dok se tablice 1. i 6. trebaju popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je uz OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to, korisnički se račun izdaje samo jedan i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt.

DIO A. IZVJEŠĆE O PRIHODIMA I RASHODIMA OD RAZMJENE USLUGA S INOZEMSTVOM – OPIS POJEDINAČNIH USLUGA

Predmet su ovog dijela istraživanja sve usluge za koje je izdana/primljena fakture u odnosima s nerezidentima, osim usluga vezanih uz **turizam**, a to su:

- usluge smještaja, organizaciju izleta, krstarenja, usluge prijevoza u turističke svrhe, usluge turističke animacije, usluga smještaja na plovilima i sl.
- plaćanja povezana sa službenim putovanjima u inozemstvo osim kotizacija za seminare i kongrese te naknada za obrazovne programe i stručno osposobljavanje koji su opisani šifrom 895.

Sve ostale usluge treba uključiti u izvješće i rasporediti prema opisima koji slijede.

102 Usluge popravaka i održavanja imovine

Odnosi se na popravke i održavanje (servisiranje) imovine, bez obzira na lokaciju na kojoj se usluga pruža. Pod vrijednošću usluge podrazumijeva se vrijednost obavljenog posla, a ne vrijednost imovine nakon obavljene usluge. U vrijednost usluge treba uključiti vrijednost materijala koji se eventualno ugrađuje.

Uključuje:

- remont ili dokiranje brodova (najam prostora za smještaj broda za obavljanje određenih završnih radova ili popravaka na brodu) te otklanjanje štete nastale na plovidu kao i bilo kakve druge popravke na brodovima i ostalim transportnim sredstvima

- redovne kontrole i održavanje zrakoplova i letjelica (nakon odgovarajućeg naleta) uključujući i tekuće popravke zrakoplova i letjelica
- popravak strojeva i pokretne robe (npr. automobila) u garantnom i izvangarantnom roku
- ostale popravke i održavanje bez obzira na to je li riječ o manjim popravcima ili popravcima koji povećavaju efikasnost ili iskoristivost imovine odnosno produljuju njezin životni vijek.

Ne uključuje:

- popravke koje izvode građevinska i montažerska poduzeća (uključiti u 249a, Građevinske usluge u inozemstvu ili 249b, Građevinske usluge u Republici Hrvatskoj)
- popravke računalne opreme (uključiti u 263, Računalne usluge)
- održavanje uređaja i opreme na terminalima (luke, zračne luke, kolodvori i sl.) (uključiti u 205, Usluge prijevoza)

103 Usluge dorade robe u tuđem vlasništvu

Odnosi se na doradu, preradu i oplemenjivanje robe, što uključuje rafiniranje nafte, preradu prirodnog plina, sastavljanje elektronike, šivanje, poslove dorade u brodogradnji, označavanje, pakiranje i sl. na robi u tuđem vlasništvu. Uključuje samo vrijednost usluge i korištenog materijala, a ne i vrijednost robe koja se doraduje, prerađuje ili oplemenjuje.

Ne uključuje:

- montažu građevinskih elemenata (uključiti u 249a, Građevinske usluge u inozemstvu ili 249b, Građevinske usluge u Republici Hrvatskoj) niti montažu strojeva koji nisu vezani uz građevinske projekte (uključiti u 280, Arhitektonske, inženjerske i ostale tehničke usluge).

205 Usluge prijevoza

Odnosi se na postupak prijevoza ljudi i tereta s jedne lokacije na drugu kao i na sve povezane pomoćne i prateće usluge. Obuhvaća:

Prijevoz tereta: prijevoz tereta u vlasništvu nerezidenta u međunarodnom prometu prijevoznim sredstvima rezidenta, prijevoz tereta u vlasništvu rezidenta prijevoznim sredstvima u vlasništvu nerezidenta, prijevoz tereta u vlasništvu rezidenta unutar Republike Hrvatske prijevoznim sredstvima nerezidenta. Uključuje i usluge utovara na prijevozno sredstvo te istovara, ako je ugovorom između vlasnika robe i prijevoznika dogovoreno da prijevoznik obavi tu uslugu, kao i iznajmljivanje prijevoznih sredstava s posadom u vlasništvu rezidenta nerezidentima za prijevoz tereta i obratno, usluga pri tranzitu struje, usluga prijevoza pošte u ime poštanskih ureda i kurirskih tvrtki.

Prijevoz putnika: prijevoz nerezidenata u međunarodnom prometu prijevoznim sredstvima u vlasništvu rezidenta, prijevoz rezidenata prijevoznim sredstvima nerezidenta, prijevoz putnika unutar Republike Hrvatske prijevoznim sredstvima u vlasništvu nerezidenta. Uključuju se prateći troškovi koji nastaju pri prijevozu putnika (npr. troškovi za višak prtljage, za hranu i piće u prijevoznim sredstvima – osobna potrošnja putnika).

Ostale prateće i pomoćne usluge: sve usluge povezane s uslugama prijevoza u lukama i zračnim lukama te na kolodvorima i na drugim terminalima. Ove usluge obuhvaćaju: utovarivanje, istovarivanje, pohranjivanje, skladištenje, parkiranje, održavanje i čišćenje prijevozne opreme, manevriranje, vuču i spašavanje prijevoznih sredstava, troškove priveza i iznajmljivanja veza (npr.

godišnji vez), tegljenje u lukama, pilotažu, usluge otpremništva i ostale agentske usluge, marže i provizije, pristojbe za provoz i prelet te eksploatacijske troškove prijevoznika.

Ne uključuje:

- usluge financijskog leasinga prijevoznog sredstva (nije predmet ovog istraživanja)
- naknade za iznajmljivanje zrakoplova, željezničkih kompozicija i ostalih prijevoznih sredstava bez posade odnosno najam takvih sredstava (uključiti u 272, Usluge operativnog leasinga)
- naknade za iznajmljivanje plovila i rent-a car usluge (nije predmet ovog istraživanja)
- naknade za iznajmljivanje nerezidentima prijevoznih sredstava s posadom koja su u vlasništvu rezidenata za prijevoz putnika u turističke svrhe (nije predmet ovog istraživanja)
- operativni najam (leasing) transportnih sredstava (uključiti u 272, Usluge operativnog leasinga)
- kurirske usluge koje pružaju kurirske tvrtke (uključiti u 959, Kurirske usluge)
- usluge prijevoza putnika koje rezidenti pružaju nerezidentima unutar svojeg teritorija (nije predmet ovog istraživanja)
- krstarenja unutar zemlje koja su dio kružnog putovanja (nije predmet ovog istraživanja)
- vrijednost isporučenog plina, nafte i električne energije (nije predmet ovog istraživanja)
- osiguranje tereta (uključiti u 253, Usluge osiguranja i mirovinskih fondova)
- robu koju prijevoznici nabavljaju u lukama (nije predmet ovog istraživanja)
- popravke željezničkih postrojenja, luka i uzletišnih postrojenja (uključiti u 249a, Građevinske usluge u inozemstvu ili 249b, Građevinske usluge u Republici Hrvatskoj).

205a Usluge prijevoza koje se ne odnose na prijevoz robe prilikom uvoza

Ovdje treba izdvojiti prihode i rashode koji se odnose samo na usluge prijevoza robe koje nisu vezane uz prijevoz robe pri uvozu!

249a Građevinske usluge u inozemstvu

Odnosi se na prihode i rashode od građevinskih usluga u inozemstvu.

Prihodi uključuju:

Prihode od građevinskih usluga koje rezidentne tvrtke obavljaju u inozemstvu npr. priprema lokacije, građevinski radovi na visokogradnji ili niskogradnji kao i instalacije i montaže strojeva, opreme i postrojenja koje su povezane s građevinskim projektima.

Uključuje:

- usluge iznajmljivanja građevinske opreme ili opreme za rušenje zajedno s rukovateljem
- radove vanjskog čišćenja građevina
- građevinske popravke
- pripremu lokacije
- građevinske radove u visokogradnji i niskogradnji
- instalacije i montaže strojeva, opreme i postrojenja koje su povezane s građevinskim projektima.

Ne uključuje:

- pripremu lokacije za rudarstvo, vađenje nafte i plina (uključiti u 283, Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; ostalo)

- uklanjanje kontaminiranoga gornjeg sloja tla (uključiti u 282, Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; zbrinjavanje otpada i uklanjanje onečišćenja)
- izgradnju tornjeva na naftnim bušotinama (uključiti u 283, Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; ostalo)
- građevinske radove koje podružnice hrvatskih tvrtki izvode u inozemstvu (nije predmet ovog istraživanja)
- vrijednost izvezene robe koja je predmet montaže.

Rashodi uključuju:

vrijednost robe i usluga koju rezidentnim poduzećima fakturiraju nerezidenti za uporabu na inozemnom gradilištu.

Uključuje:

- robu i usluge kojom se rezidentna poduzeća koriste na inozemnom gradilištu, a nabavljaju se od nerezidenata
- naknade zaposlenima i druge ovisne troškove koje nerezidenti fakturiraju rezidentima povezane uz građevinske radove u inozemstvu, uključujući i usluge smještaja radnika

249b Građevinske usluge u Republici Hrvatskoj

Odnosi se na prihode i rashode od građevinskih usluga koje nerezidenti pružaju rezidentima u Republici Hrvatskoj.

Prihodi uključuju:

vrijednost robe, usluga i plaća koje nerezidentna poduzeća plaćaju rezidentima pri izvođenju građevinskih radova na gradilištima u Republici Hrvatskoj.

Uključuje:

- fakturiranu robu i usluge kojima se nerezidentna poduzeća koriste na gradilištima u Republici Hrvatskoj, a nabavljaju se od rezidenata
- naknade zaposlenima i druge ovisne troškove koje nerezidenti plaćaju rezidentima, a povezani su s građevinskim radovima u Republici Hrvatskoj.

Rashodi uključuju:

građevinske usluge koje nerezidentna poduzeća pružaju rezidentima u Republici Hrvatskoj.

Uključuje:

- usluge iznajmljivanja građevinske opreme ili opreme za rušenje zajedno s rukovateljem
- radove vanjskog čišćenja građevina
- građevinske popravke
- pripremu lokacije
- građevinske radove u visokogradnji i niskogradnji
- instalacije i montaže strojeva, opreme i postrojenja povezane s građevinskim projektima.

Ne uključuje:

- pripremu lokacije za rudarstvo, vađenje nafte i plina (uključiti u 283, Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; ostalo)
- uklanjanje kontaminiranoga gornjeg sloja tla (uključiti u 282, Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; zbrinjavanje otpada i uklanjanje onečišćenja)

- izgradnju tornjeva na naftnim bušotinama (uključiti u 283, Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; ostalo)
- građevinske radove koje podružnice inozemnih tvrtki izvode u Republici Hrvatskoj (nije predmet ovog istraživanja)
- vrijednost uvezene robe koja je predmet montaže.

253a Premije osiguranja i potraživanja iz osiguranja

Odnosi se na premije koje rezidentni vlasnici polica plaćaju nerezidentnim društvima za osiguranje i mirovinskim fondovima te na potraživanja iz osiguranja koja nerezidentna društva za osiguranje i mirovinski fondovi plaćaju rezidentu na temelju njegove police za pokriće osiguranog događaja.

Uključuje:

- životno osiguranje
- mirovinske fondove
- osiguranje prijevoza robe od krađe, štete ili potpunoga gubitka tereta
- osiguranje vozila koja se rabe za prijevoz robe
- osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i zdravstveno osiguranje
- osiguranje na svim prijevoznim sredstvima (brodovima, kamionima itd.)
- pomorsko, avionsko i ostalo transportno osiguranje
- osiguranje od požara i ostalih oštećenja imovine
- osiguranje od novčanih gubitaka
- osiguranje od opće odgovornosti
- ostale vrste osiguranja kao što je osiguranje od nezgoda na putovanju i osiguranje povezano s kreditima i kreditnim karticama.

Ne uključuje:

- potraživanja iz osiguranja koje rezidentu isplaćuju rezidentna društva za osiguranje za štete koju je prouzrokovao nerezident
- naknade štete iz komercijalnih odnosa (nije predmet ovog istraživanja).

NAPOMENA: Hrvatska društva za osiguranje i reosiguranje kao i podružnice inozemnih društava za osiguranje **ne izvještavaju** po ovoj usluzi, s obzirom na to da su ona uključena u Statističko istraživanje o međunarodnim transakcijama povezanima s osiguranjem.

253b Pomoćne i prateće usluge u osiguranju

Odnosi se na pomoćne i prateće usluge u osiguranju.

Uključuje:

- provizije za posredovanje i zastupanje u osiguranju te agencijske usluge
- usluge obavljanja poslova pripreme i sklapanja ugovora o osiguranju
- konzultantske usluge u vezi s osiguranjem i mirovinskim osiguranjem
- usluge vrednovanja i usklađivanja
- aktuarske usluge
- usluge upravljanja spasilačkim operacijama
- pravne usluge i usluge nadzora u vezi s odštetama i povratom.

Ne uključuje:

- iznose premija osiguranja i potraživanja iz osiguranja.

NAPOMENA: Hrvatska društva za osiguranje i reosiguranje kao i podružnice inozemnih društava za osiguranje **ne izvještavaju** po ovoj usluzi, s obzirom na to da su ona uključena u Statističko istraživanje o međunarodnim transakcijama povezanim s osiguranjem.

247 Telekomunikacijske usluge

Odnose se na usluge prijenosa zvuka, slike, podataka i drugih informacija preko telefona, telefaksa, telegrama, radija, tv kabela i elektromagnetskih valova, satelita, elektroničke pošte, mobilnih telefona, internetom i sl.

Uključuje:

- usluge poslovnih mreža
- telekonferencije
- prateće usluge (npr. popravak i održavanje satelita, iznajmljivanje komunikacijskih linija)
- usluge on-line pristupa internetu
- iznajmljivanje veze prema satelitima.

Ne uključuje:

- usluge instalacije telekomunikacijske opreme (uključiti u 249a, Građevinske usluge u inozemstvu ili 249b, Građevinske usluge u Republici Hrvatskoj)
- usluge povezane s bazama podataka za pristup podacima i njihovu obradu koje osiguravaju serveri baza podataka (uključiti u 890, Informacijske usluge; ostalo)
- vrijednost informacija koje se prenose.

958 Poštanske usluge

Odnose se na usluge preuzimanja, prijevoza i dostave pisama, novina, časopisa, brošura, ostalih tiskovina, omota i paketa.

Uključuje:

- poštanske šalterske usluge (kao što su prodaja poštanskih maraka, poštanskih uputnica i sl.)
- usluge iznajmljivanja poštanskih sandučića
- usluge povezane s neisporučenom poštom.

Ne uključuje:

- financijske usluge koje pruža nacionalna poštanska uprava (uključiti u 260, Financijske usluge, osim usluga društava za osiguranje i mirovinskih fondova)
- usluge pripreme pošte (uključiti u 284, Ostale poslovne usluge)
- skladištenje robe i povezane usluge (uključiti u 205, Usluge prijevoza)
- poslove koje su ugovorom o međunarodnom prijevozu pošte zaključili poštanski uredi ili kurirske tvrtke, a koje obavljaju transportna poduzeća (uključiti u 205, Usluge prijevoza).

959 Kurirske usluge

Odnose se na usluge preuzimanja, prijevoza i dostave pisama, novina, časopisa, brošura, ostalih tiskovina, omota i paketa, ali za razliku od poštanskih usluga odnose se isključivo na usluge brze ili *door-to-door* dostave koje obavljaju kurirske tvrtke.

Ne uključuje:

poslove koje su ugovorom o međunarodnom prijevozu pošte zaključili poštanski uredi ili kurirske tvrtke, a koje obavljaju transportna poduzeća (uključiti u 205, Usluge prijevoza).

260 Financijske usluge, osim usluga društava za osiguranje i mirovinskih fondova

Odnose se na sve usluge financijskog posredovanja i pomoćne usluge kao npr. provizije i naknade povezane s primanjem depozita i davanjem kredita, hipotekarnim i nehipotekarnim kreditiranjem, akreditivima, garancijama, bankovnim akceptima, kreditnim linijama i sličnim instrumentima, financijskim najmom (leasing), faktoringom, transakcijama s financijskim derivatima, pokroviteljstvom i plasiranjem izdanja, brokerskim uslugama, klirinškim plaćanjima i deviznim transakcijama. Također uključuje usluge financijskog savjetovanja, usluge skrbništva nad financijskom imovinom, usluge pohrane financijske imovine ili zlatnih poluga, usluge vezane uz spajanje i pripajanje, usluge povezane s platnim karticama, usluge upravljanja financijskom imovinom, burzovne usluge, otkup natječajne dokumentacije povezane s financijskim proizvodima, usluge određivanje kreditnog rejtinga, usluge procjene boniteta i sl.

Ne uključuje:

- operativni najam – leasing (uključiti u 272, Usluge najma, uključujući i usluge operativnog leasinga)
- nefinancijske savjetodavne usluge koje pružaju banke
- dobitke i gubitke ostvarene kupnjom ili prodajom vrijednosnih papira i financijskih derivata za vlastiti račun te kupoprodajom deviza koje banka obavlja u svoje ime i za svoj račun.

263 Računalne usluge

Odnose se na usluge vezane uz hardver i softver odnosno obradu podataka.

Uključuje:

- instalaciju hardvera i softvera
- savjetovanje u vezi s korištenjem hardvera i softvera
- analizu, dizajn, programiranje i instalaciju sustava za neposrednu uporabu
- razvijanje, proizvodnju i isporuku softvera prilagođenoga kupcu (po narudžbi)
- ostali softver koji je moguće skinuti s interneta odnosno pružanje dozvole korištenja takvog softvera na ograničeno vrijeme
- održavanje i popravak računala i prateće opreme
- usluge obrade podataka i virtualnu podršku
- usluge izrade internetske stranice i ugošćavanja (*hostinga* odnosno nuđenja serverskoga kapaciteta za ugošćivanje korisnikovih internetskih stranica)
- usluge upravljanja računalnim kapacitetima.

Ne uključuje:

- isporuku softvera na mediju (CD, DVD i sl.) (nije predmet ovog upitnika)
- standardne tečajeve računalne izobrazbe (uključiti u 895, Ostale osobne usluge, kultura i razonoda; usluge obrazovanja)
- autorske i licencijske naknade za uporabu računalnih programa (uključiti u 892, Naknade za prava na korištenje intelektualnog vlasništva – patenti, licencije i ostalo).

889 Informacijske usluge; usluge novinskih agencija

Odnose se na usluge novinskih agencija kao što su npr. kupnja ili prodaja novosti, ekskluzivnih informacija, fotografija, članaka, prodaju novina i časopisa u inozemstvu u nematerijalnom obliku. Uključuje i prihode od novina i časopisa koji ne podliježu carinjenju.

Ne uključuje:

- prodaju novina i časopisa koji podliježu carinjenju.

890 Informacijske usluge; ostalo

Odnose se na usluge vezane uz baze podataka kao što su koncipiranje, pohranjivanje i davanje podataka na raspolaganje on-line, na magnetskim, optičkim ili u tiskanim medijima. Uključuju i web-pretraživače te pretplate na novine, časopise i sl. kroz elektroničku dostavu (e-mail ili sl.), ostale on-line pristupe različitim sadržajima, arhivama, pretplate za usluge novinskih i burzovnih agencija.

891 Naknade za prava na korištenje intelektualnog vlasništva – franšize i slična prava

Odnosi se na naknade vezane uz korištenje franšiza koje uključuju i naknade za izobrazbu, pomoć, oglašavanje. Osim toga, uključuju i autorske naknade koje se plaćaju za uporabu registriranih robnih marki, tj. riječi, simbola, dizajna ili njihovih kombinacija, po kojima se proizvodi ili usluge njihova vlasnika razlikuju od proizvoda ili usluga drugih pružatelja.

Ne uključuje:

- kupnju i prodaju konkretne nematerijalne imovine, npr. franšiza, robnih marki i sl. (uključiti u dio B. ovog izvještaja, šifra 1 – kupoprodaja licencija, koncesija, franšiza i druge nematerijalne imovine).

892 Naknade za prava na korištenje intelektualnog vlasništva – patenti, licencije i ostalo

Odnosi se na naknade za uporabu nematerijalne, neproizvedene i nefinancijske imovine koja proizlazi iz procesa istraživanja i razvoja kao što su patenti, industrijski procesi, naknade za uporabu prema sporazumu o licenciranju, proizvedenih originala ili prototipova (npr. prava na korištenje rukopisa i sl.), televizijska prava prijenosa sportskih, koncertnih i drugih sličnih događanja, naknada za pravo na korištenje intelektualnog vlasništva, tantijemi, naknada za korištenje licencija u industriji i sl.

Ne uključuje:

- distributivna prava na audiovizualne proizvode u ograničenom razdoblju ili području (uključiti u 288, Audiovizualne usluge)
- kupnju i prodaju rezultata istraživanja i razvoja npr. patenata, autorskih prava, industrijskih procesa i sl. (uključiti u 279, Usluge istraživanja i razvoja)
- kupnju i prodaju nematerijalne imovine kao npr. licencije, koncesije, franšize, trgovačke marke (uključiti u dio B. ovog izvještaja, šifra 1 – kupoprodaja licencija, koncesija, franšiza i druge nematerijalne imovine).

270 Usluge povezane s trgovinom; preprodaja robe (engl. *merchandising*)

Preprodaja robe ili *merchandising* postoji u slučajevima kad rezident kupi robu od nerezidenta s namjerom da je preproda drugom nerezidentu uz uvjet da roba nikad ne prijeđe granicu i uđe na

teritorij rezidenta. Drugim riječima, fizičko posjedovanje robe u ovom slučaju je irelevantno, međutim trgovac mora robu posjedovati u pravnom smislu između trenutaka kupnje i prodaje.

Odnosi se na provizije za robu/usluge odnosno razliku u cijeni između prodaje i kupnje koju rezident ostvari. Po ovoj usluzi izvještavaju samo institucije koje ostvaruju prihode od usluga merchantinga. Rashodi po ovoj usluzi nisu predmet ovog istraživanja.

271 Usluge povezane s trgovinom; ostalo

Odnosi se na provizije agentima, zastupnicima i posrednicima, robnim brokerima, dilerima i komisionarima, provizije povezane s prodajom robe na aukcijama, usluge vještačenja vezane uz trgovinu, naknade posrednicima u punjenju turističkih kapaciteta i sl. Vrijedi samo za slučajeve kad osoba koja obavi uslugu ne posjeduje robu koja se prodaje.

Ne uključuje:

- brokerske usluge povezane s financijskim uslugama (uključiti u 260, Financijske usluge, osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova)
- provizije povezane s prijevozom (uključiti u 205, Usluge prijevoza)
- posredovanje u osiguranju (uključiti u 253b, Pomoćne i prateće usluge u osiguranju).

272 Usluge najma, uključujući i usluge operativnog leasinga

Odnosi se na naknade za iznajmljivanje prijevoznih sredstava bez posade i iznajmljivanje na temelju ugovora o operativnom najmu (leasingu) prijevoznih sredstava bez posade i opreme, kao što su zrakoplovi, željeznički kontejnerski vagoni, platforme; najam platformi i zakup domena. Također uključuje iznajmljivanje bilo koje druge vrste strojeva i opreme bez rukovatelja.

Ne uključuje:

- financijski najam – leasing (nije predmet ovog istraživanja)
- iznajmljivanje telekomunikacijskih linija ili kapaciteta (uključiti u 247, Telekomunikacijske usluge)
- iznajmljivanje smještajnih kapaciteta na plovilima bez posade
- iznajmljivanje cestovnih motornih vozila (rent-a-car)
- iznajmljivanje prijevoznih sredstava s posadom (uključiti u 205, Usluge prijevoza)
- prodaju cestovnih motornih vozila na kredit (nije predmet ovog istraživanja)
- iznajmljivanje nekretnina npr. poslovnih prostora, zemljišta, naftnih terminala, stanova i sl. (uključiti u dio B. izvještaja pod 3. Naknade za najam nepokretne imovine (renta)).

275 Pravne usluge

Odnose se na usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata kao što su:

- pravno savjetovanje i zastupanje u svim pravnim, sudskim i zakonskim postupcima
- izradu nacrtu pravne dokumentacije i instrumenata
- usluge čuvanja pologa i namire
- usluge odvjetnika i javnog bilježnika uključujući odvjetničke ugovorne naknade
- usluge sudskih i sudsko/medicinskih vještačenja.

Ne uključuje:

- plaćanja sudskih troškova i drugih pristojbi po sudskim rješenjima i nagodbama (uključiti u dio B. izvještaja pod šifrom 7. Kazne i naknade)

- vrijednosti pologa deponiranih kod odvjetnika ili javnih bilježnika (uključiti u dio B. izvještaja pod šifrom 7. Kazne i naknade).

276 Računovodstvene usluge, revizija, porezno savjetovanje

Odnose se na usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata kao što su:

- evidentiranje komercijalnih transakcija za tvrtke i ostale komitente
- provjeru računovodstvene evidencije i financijskih izvješća
- planiranje i konzultantske usluge u vezi s poreznim obvezama
- pripremu poreznih dokumenata
- usluge revizije, planiranja i kontrole organizacije, poslovne politike i strategije.

277 Usluge savjetovanja i upravljanja, uključujući i usluge odnosa s javnošću

Odnose se na usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata kao što su:

- usluge povezane s poboljšanjem ugleda (imidža) klijenata i njihovim odnosima s javnošću
- savjetovanja za upravljanje i osnivanje tvrtke, upravljanje tržištem, ljudskim resursima i proizvodnjom
- konzultantske usluge povezane s upravljanjem projektima
- usluge povezane s izdavanjem potvrda (certifikata)
- usluge savjetovanja i posredovanja kod sklapanja poslova s inozemstvom
- priprema i pribavljanje dokumentacije za posao (npr. priprema pomoraca za ukrcaj na strane brodove)
- korporativni troškovi vezani uz upravljanje
- usluge i autorski honorari za prevođenje, objave znanstvenih članaka u časopisima i održavanje stručnih predavanja
- oglašavanje na burzi.

Ne uključuje:

- usluge oglašavanja (uključiti u 278, Usluge oglašavanja, istraživanje tržišta).

278 Usluge oglašavanja, istraživanje tržišta

Odnose se na usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata kao što su:

- dizajn, kreiranje i plasiranje oglasa na tržište, usluge plakatiranja, priprema i distribucija oglednih materijala
- medijsko plasiranje (uključuje kupnju i prodaju oglasnog prostora, promidžbenog vremena te sponzorstva)
- izložbene usluge koje pružaju trgovinski sajmovi
- promociju proizvoda (uključujući katalošku prodaju i organizaciju igara na sreću)
- marketing povezan s prodajom i distribucijom izvezene robe
- istraživanje tržišta, ispitivanje i anketiranje javnog mijenja.

Ne uključuje:

- usluge odnosa s javnošću (uključiti u 277, Usluge savjetovanja, odnosi s javnošću).

279 Usluge istraživanja i razvoja

Usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata povezane s osnovnim istraživanjem, s primijenjenim istraživanjem ili s eksperimentalnim razvojem novih proizvoda i procesa. U načelu obuhvaća ovakve djelatnosti u prirodnim znanostima te u društvenim i humanističkim znanostima.

Osim toga, uključuje i vrijednost kupljene odnosno prodane nematerijalne imovine koja je nastala kao rezultat ovakvih djelatnosti (npr. patenti, autorska prava (*copyright*), industrijski procesi).

Uključuje također:

- laboratorijske i druge usluge, analize, dijagnostike, projekte, studije i elaborate
- kliničko ispitivanje lijekova u zdravstvenim institucijama
- registraciju lijekova i medicinskih proizvoda kod nadležnih zdravstvenih institucija odnosno agencija.

Ne uključuje:

- tehničke usluge (uključiti u 280, Arhitektonske, inženjerske i ostale tehničke usluge).

280 Arhitektonske, inženjerske i ostale tehničke usluge

Usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata, a povezane s arhitektonskim dizajnom urbanih i ostalih razvojnih projekata, s planiranjem i dizajnom projekta, s nadgledanjem izgradnje brana, mostova, zračnih luka, projekata "ključ u ruke", s mjerenjem (npr. geodetskim), kartografijom, testiranjem i certifikacijom proizvoda te tehničkom kontrolom (npr. kalibracija).

Uključuje također:

- savjetodavne i konzultantske građevinske studije: studije o tehničkoj izvedivosti, studije o učinku projekta, elaborate analize tehničkog stanja elemenata, ispitivanje materijala, tehničku asistenciju u cestogradnji i brodogradnji i sl.
- usluge građevinskog projektiranja za mehaničke i električne instalacije u zgradama
- usluge građevinskog projektiranja za industrijski proces i proizvodnju: planiranje i specifikaciju za instalacije strojeva, projekte povezane s podzemnim vodama, naftne projekte, tvornička postrojenja, sustave instrumentacije
- usluge uređenja izložbenog prostora, grafičke usluge, usluge zavarivanja, atestiranja, otkupa natječajne i aukcijske dokumentacije, nadzora i sl.
- montažu strojeva i opreme koja nije povezana s građevinskim projektima
- zaštitarsku uslugu robe i imovine
- ispitivanje instalirane opreme
- tjelesnu i tehničku zaštitu osoba i njihove imovine
- arhiviranje dokumentacije.

Ne uključuje:

rudarski inženjering (uključiti u 283, Poljoprivredne, rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu, ostalo

- usluge procjene štete (uključiti u 253b, Pomoćne i prateće usluge u osiguranju)
- usluge dizajna i montaže strojeva, opreme i postrojenja koje su vezane uz građevinske projekte (uključiti u 249a, Građevinske usluge u inozemstvu ili 249b, Građevinske usluge u Republici Hrvatskoj).

282 Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; zbrinjavanje otpada i uklanjanje onečišćenja

Usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata kao što su obrada i zbrinjavanje radioaktivnoga i ostalog otpada, recikliranje i uništavanje ambalaže, uklanjanje kontaminiranoga gornjeg sloja tla, razminiranje terena, čišćenje od onečišćenja zbog izlivanja nafte, obnova rudničkih lokacija, usluge dekontaminacije i sanacije i sve ostale usluge povezane s čišćenjem i obnovom okoliša.

283 Poljoprivredne i rudarske usluge i ostale usluge prerade na terenu; ostalo

Usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata, kao što su žetva, obrada usjeva, kontrola nametnika, usluge smještaja, skrbi, uzgoja i cijepjenja životinja, usluge povezane s lovom, šumarstvom, sječom drva te ribolovom, usluge proizvodnje nafte i plina, uključujući bušenje, izgradnju tornjeva, usluge popravaka, demontiranja i cementiranja izvora nafte i plina, usluge istraživanja povezane s mineralnim gorivima i rudarski inženjering i geološko mjerenje (npr. istraživanje tla).

Uključuje također:

- preradu na terenu ili rad na robi koja je uvezena bez promjene vlasništva i prerađena, ali ne i ponovo izvezena u zemlju iz koje je poslana (nego je prodana u zemlji u kojoj je prerađena ili u trećoj zemlji)
- preradu na terenu ili rad na robi koja je izvezena bez promjene vlasništva i prerađena, ali ne i ponovo uvezena u zemlju iz koje je poslana (nego je prodana u zemlji u kojoj je prerađena ili u trećoj zemlji).

284 Ostale poslovne usluge

Odnose se na razne poslovne usluge koje se obavljaju između rezidenata i nerezidenata, a koje nisu dovoljno precizno objašnjene pod drugim oznakama i rabe se samo u **iznimnim** slučajevima.

Ne uključuje:

- usluge povezane s turizmom,
- ulazne i izlazne fakture za izaslane radnike u zemlju različitu od zemlje u kojoj imaju ugovor o radu – evidentiraju se oznakom odgovarajuće usluge
- razne bonuse – evidentiraju se oznakom odgovarajuće usluge
- korporativne troškove – raspoređuju se na konkretne usluge.

288 Audiovizualne usluge

Usluge koje se odnose na proizvodnju filmova te radijskih i televizijskih programa i snimanje glazbe.

Uključuje:

- distributivna prava na audiovizualne proizvode (npr. filmske i televizijske programe) u ograničenom razdoblju ili na ograničenom području
- televizijska prava prijenosa sportskih, koncertnih i drugih sličnih događanja
- distributivna prava i naknade za videoigre koje se učitavaju preko televizijskih kanala
- pretplatničke usluge za kodirane televizijske kanale, kao što su kabelsko emitiranje, emitiranje zrakom ili besplatno emitiranje

- prava glazbenih kompozitora koja su povezana s prodajom ploča i koja se plaćaju preko naplatnih društava
- prava povezana s glazbenim predstavama ili kazališnim predstavama
- prava na izvođenje kazališnih djela u inozemstvu u izvedbi kazališnih družina
- naknade koje se plaćaju rezidentnim glumcima, producentima i dr. za produkcije u inozemstvu (ili koje se plaćaju nerezidentima za rad obavljen u Republici Hrvatskoj)
- prodaju filmskih prava.

895 Ostale osobne usluge; usluge obrazovanja

Odnose se na usluge između rezidenata i nerezidenata povezane s obrazovanjem kao što su:

- kotizacije za seminare, kongrese, troškovi za organiziranje konferencija i stručno osposobljavanje u inozemstvu
- održavanje dopisnih tečajeva i e-tečajeva (*e-learning*)
- emitiranje obrazovnih programa
- plaćanje nastavnika koji pružaju obrazovne usluge izravno u zemlji učenika.

Ne uključuje:

- rashode putnika za obrazovanje (nije predmet ovog istraživanja).

896 Ostale osobne usluge; zdravstvene usluge

Odnose se na usluge između rezidenata i nerezidenata kao npr. usluge koje pružaju liječnici, veterinari, medicinske sestre, pomoćno medicinsko osoblje i sl. kao i laboratorijske i slične usluge, pružene na daljinu ili na mjestu nesretnog događaja.

Ne uključuje:

- rashode putnika za zdravlje (nije predmet ovog istraživanja).

897 Ostale osobne usluge; kultura i razonoda, ostalo

Odnosi se na usluge između rezidenata i nerezidenata povezane s muzejima, knjižnicama, arhivima i ostalim kulturnim, sportskim i rekreacijskim djelatnostima.

Uključuje:

- međunarodne transfere profesionalnih sportaša, naknade za razvoj i formiranje sportaša
- kotizacije i naknade sportskim institucijama za nastup na međunarodnim susretima
- organiziranje modnih revija, koncerata, sportskih susreta i sl.
- nagrade na filmskim i drugim festivalima.

DIO B. POSEBNE TRANSAKCIJE S INOZEMSTVOM – UPUTE

1. Kupoprodaja licencija, koncesija, franšiza i druge nematerijalne imovine

Uključuje plaćanja koja rezultiraju iz kupoprodaje licencija, koncesija, franšiza, trgovačkih marki (engl. *trademarks*) i druge nematerijalne imovine između rezidenata i nerezidenata.

Također uključuje i trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova.

Ne uključuje:

- naknade za korištenje licencija, koncesija, franšiza i druge nematerijalne imovine (šifre 891 i 892 dijela A. ove Upute)
- prodaju patenata, autorskih prava i druge imovine koja je nastala kao rezultat istraživanja i razvoja (uključiti u šifru 279-Usluge istraživanja i razvoja).

2. Transferi s osnove osiguranja

Uključuje isplate šteta koje rezidentima neposredno isplaćuju nerezidentna društva za osiguranje po policama drugih rezidenata i nerezidenata.

Po ovoj transakciji izvještavaju samo institucije koje ostvaruju priljeve od transfera s osnove osiguranja. Odljevi po ovoj transakciji nisu predmet ovog istraživanja.

NAPOMENA: Hrvatska osiguravateljska i reosiguravateljska društva te podružnice inozemnih društava za osiguranje **ne izvještavaju** po ovoj stavci, s obzirom na to da su ona uključena u Statističko istraživanje o međunarodnim transakcijama povezanima s osiguranjem.

3. Naknade za najam nepokretne imovine (renta)

Uključuje naplate i plaćanja na osnovi iznajmljivanja svih vrsta nepokretne imovine između rezidenata i nerezidenata npr. zemljišta, kuća, stanova, poslovnih prostora, naftnih terminala, dalekovoda, dodjela prava na propusnost, tj. usluga dodjele kapaciteta za prijenos električne energije i sl.

Naplate i plaćanja na ovoj osnovi ne moraju uvijek sadržavati fakturu. U slučaju da je riječ o renti, a ne postoji faktura, transakciju je nužno unijeti u izvješće.

4. Novčani transferi – financiranje predstavništva u inozemstvu

Uključuje novčane transakcije od domaćih trgovačkih društava prema svojim predstavništvima u inozemstvu za potrebe pokrivanja operativnih troškova, plaća i sl.

NAPOMENA:

Fakture izdane od inozemnih pružatelja usluga predstavništvu, a nisu predmet ovog dijela Upute, evidentiraju se pod odgovarajućom oznakom usluge.

5. Pokloni, pomoći, donacije i sl.

Uključuje novčane i nenovčane transfere s karakterom poklona, pomoći, donacija, nasljedstva, alimentacija, sponzoriranja sportskih natjecanja, kulturnih i drugih priredaba, novčanih dobitaka

od igara na sreću, članarine i doprinose za članstvo u vjerskim, humanitarnim, znanstvenim, gospodarskim, kulturnim i drugim organizacijama i udruženjima (uključujući međunarodne organizacije).

5.a. Uključuje priljeve prikazane u točki 5., a koji se odnose isključivo na sektor Neprofitnih organizacija koje služe kućanstvima. Ovaj sektor uključuje neprofitne institucije koje služe stanovništvu i koje se uglavnom bave proizvodnjom netržišne robe i usluga namijenjenih određenim grupama stanovništva. Primjer: sindikati, vjerske organizacije, političke stranke, nevladine udruge i sl.

6. Porezi

Uključuje plaćanja raznih poreza na dohodak odnosno dobit, poreza na dodanu vrijednost ili poreza na imovinu koje rezidenti plaćaju tijelima stranih državnih uprava. Uključuje npr. poreze na kapitalnu dobit, porez na dividendu, porez na imovinu, nasljedstva i slično. Uključuje iznos PDV-a koji je iskazan na fakturama na kojima je primatelj usluge fizička osoba nerezident.

7. Kazne i naknade

Uključuju plaćanja raznih kazni ili naknada na temelju ugovora, sudskih ili izvansudskih nagodbi ili sudskih presuda te ostala plaćanja po sudskim presudama, sudskih depozita, jamčevina, troškove naknade za postupke arbitraže i sl. Uključuje također i zatezne kamate, penale i ostale kazne zbog nepravodobnog plaćanja.

8. Realizirane činidbene garancije

Uključuje naplatu i plaćanja po realiziranim činidbenim garancijama.

9. Povrati po uvozu/izvozu robe

Povrati sredstava na osnovi uvezene/izvezene robe kao bonus za uspješan plasman robe na tržištu.

10. Ostali transferi

Uključuje sve ostale priljeve i odljeve izvještajne jedinice iz inozemstva ili u inozemstvo za koje ne postoji protučinidba (roba ili usluga), a koji nisu obuhvaćeni opisima navedenima u dijelu B ove Upute. To mogu biti npr. naknade za štete nanese ljudima ili imovini kao i druge naknade za štete koje nisu pokrivena policama osiguranja i sl.

11. Naknade zaposlenicima

Uključuju ukupan iznos plaća, dodataka na plaću i ostalih naknada na osnovi rada uključujući i doprinose u fondove socijalne sigurnosti. Odnosi se na naknade zaposlenicima koje isplaćuju hrvatske institucije radnicima na radu u inozemstvu duljem od godinu dana, nerezidentima koji rade u RH na temelju ugovora o radu, ugovora o djelu, članstava u nadzornim odborima i slično. Također, odnosi se na priljeve iz inozemstva na osnovi plaća koji se ne isplaćuju izravno na račun fizičkih osoba, već na račun pravnih osoba koje posluju u svojstvu posrednika, čime postaju obveznici izvještavanja.

Uključuje:

- plaće izaslanih radnika koji borave u inozemstvu dulje od godinu dana (postaju nerezidenti).

Ne uključuje:

- **naknade zaposlenicima na temelju ugovora dvaju poslovnih subjekata o pružanju usluge prema kojem su radnici izaslani na rad u inozemstvo, ali ostaju u radnom odnosu u svojoj matičnoj instituciji. Ovakve isplate treba uključiti u odgovarajuću šifru usluge koja se obavlja.** Na primjer, ako je izvještajna institucija sklopila ugovor s inozemnim društvom o primanju računalne usluge te su u sklopu tog ugovora poslani radnici na rad na određeno vrijeme u izvještajnu instituciju, eventualne isplate radnicima nisu uključene u ovu transakciju, već ih treba uključiti u računalne usluge (rashod).
- isplate plaća nerezidentima koji rade u predstavništvima u inozemstvu. Naime, plaćanja za troškove poslovanja predstavništva u inozemstvu već su obuhvaćena u USPB izvješću, u okviru posebnih transakcija (dio B., 4. Novčani transferi – financiranje predstavništva u inozemstvu).

V. Uputa za popunjavanje obrasca OS-HO (Transakcije rezidenata s nerezidentima povezane s osiguranjem)

1. OPĆE NAPOMENE

Ovim se obrascem prikupljaju podaci o prihodima i rashodima na osnovi transakcija povezanih s osiguranjem hrvatskih društava za osiguranje i reosiguranje te podružnica inozemnih društava za osiguranje u poslovanju s nerezidentima. Podaci se prikupljaju tromjesečno, radi sastavljanja pozicije *Osiguranje* i drugih s njom povezanih pozicija u platnoj bilanci Republike Hrvatske kao i radi sastavljanja međunarodne investicijske pozicije Republike Hrvatske.

Podatke je potrebno iskazivati u **trenutku izvršenja (fakturiranja) usluge, a ne u trenutku plaćanja**, i to *posebno za svaki mjesec tromjesečja* za koje se obrazac popunjava. Osim po mjesecima, podatke je potrebno iskazati i *prema zemljama* nerezidenata kojima je pružena usluga odnosno od kojih je usluga primljena. Razdvajanje po mjesecima važno je za sastavljanje platne bilance Republike Hrvatske na mjesečnoj razini, dok je razdvajanje prema zemljama potrebno kako bi se udovoljilo zahtjevima koje postavljaju Eurostat i Europska središnja banka.

Traženi podaci trebaju biti izraženi u **eurima**, pri čemu je iznose obračunate u stranoj valuti potrebno konvertirati u eure primjenjujući srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Obrazac se sastoji od pet tablica koje je potrebno popuniti u skladu s uputama navedenima u nastavku.

2. UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Izvještajne tablice (obrazac OS-HO – Transakcije rezidenata s nerezidentima povezanim s osiguranjem) nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>. Prije popunjavanja obrazac OS-HO potrebno je snimiti lokalno na računalo.

Podaci se unose za svako izvještajno razdoblje zasebno, a ne kumulativno.

Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu osiguranje@hnb.hr.

Tablica P. Podaci o osobama za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama za kontakt: osobi odgovornoj za dostavljene podatke kao i osobi koja popunjava izvještaj. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka ili ispravkom već dostavljenih podataka ili ako podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Odjela za statistiku platne bilance HNB-a obratit će se osobama čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Slog u Tablici P. sadržava sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

Unosi se šifra osobe s pridružene padajuće liste:

OS1 – Izvještaj popunio/popunila

OS2 – Odgovorna osoba

Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju upisati u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Ime i prezime

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe koja je popunila izvještaj i odgovorne osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. E-adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-adresi osobe za kontakt. E-adresa unesena u ovom polju adresa je na koju će biti poslana potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnom potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Tablica A. Ukupne usluge osiguranja

Ova tablica sadržava podatke o ukupnim zaračunatim bruto premijama i likvidiranim štetama u bruto iznosu za tri vrste osiguranja: osiguranje robe u prijevozu, neživotno osiguranje i životno osiguranje.

Slog u Tablici A. Ukupne usluge osiguranja:

1. Naziv stavke

Unosi se naziv stavke s pridružene padajuće liste:

A.1.1. Zaračunate bruto premije za osiguranje robe u prijevozu – ukupne zaračunate bruto premije za osiguranje robe u prijevozu

A.1.2. Likvidirane štete u bruto iznosu za osiguranje robe u prijevozu – ukupan bruto iznos likvidiranih šteta za osiguranje robe u prijevozu

A.2.1. Zaračunate bruto premije za neživotno osiguranje – ukupne zaračunate bruto premije za ostala neživotna osiguranja

A.2.2. Likvidirane štete u bruto iznosu za neživotno osiguranje – ukupan bruto iznos likvidiranih šteta za ostala neživotna osiguranja

A.3.1. Zaračunate bruto premije za životno osiguranje – ukupne zaračunate bruto premije za životna osiguranja

A.3.2. Likvidirane štete u bruto iznosu za životno osiguranje – ukupan bruto iznos likvidiranih šteta za životna osiguranja

2. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

3. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

4. Iznos

U ovo se polje unosi pripadajući iznos za pojedinu stavku u izvještajnom mjesecu. Iznosi se unose u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Tablica B. Transakcije s nerezidentima

U ovu se tablicu unose podaci o zaračunatim bruto premijama i likvidiranim štetama u bruto iznosu hrvatskih društava za osiguranje i reosiguranje i podružnica inozemnih društava za osiguranje nerezidentima prema navedenim vrstama osiguranja i prema zemljama nerezidenata te podaci o transakcijama po prijelaznim računima. (Npr.: nerezident prouzroči prometnu nezgodu u RH, a oštećeni rezident traži isplatu štete od domaćeg osiguravatelja. Domaći osiguravatelj isplaćuje štetu, ali refundira taj iznos, uvećan za proviziju, od inozemnog osiguravatelja s kojim ima korespondentni ugovor. Ukupni refundirani iznos upisuje se u poziciju 1.2. *Priljev*. Obratan je slučaj kada rezident prouzroči prometnu nezgodu nerezidentu. Oštećeni nerezident traži isplatu štete od svojega nerezidentnog osiguravatelja. Nerezidentni osiguravatelj refundira iznos štete od rezidentnog osiguravatelja. Refundirani iznos upisuje se u poziciju 1.1. *Odljev*.)

Slog u Tablici B. Transakcije s nerezidentima sadržava sljedeća obilježja:

1. Naziv stavke

Unosi se naziv stavke s pridružene padajuće liste.

B.1.1. Osiguranje robe u prijevozu – zaračunate bruto premije nerezidentima za osiguranje robe u prijevozu.

B.1.2.1. Osiguranje robe u prijevozu – likvidirane štete u bruto iznosu – nerezidentu na temelju njegove police – likvidirane štete nerezidentima na temelju njihovih policia za osiguranje robe u prijevozu (npr. nerezident osigura robu u prijevozu kroz RH kod domaćeg osiguravatelja, pretrpi štetu i traži na temelju te police isplatu štete).

B.1.2.2. Osiguranje robe u prijevozu – Likvidirane štete u bruto iznosu – nerezidentu na temelju police rezidenta – likvidirane štete nerezidentima na temelju policia rezidenata za osiguranje robe u prijevozu (npr. rezident osigura robu kod domaćeg osiguravatelja, proda robu strancu, a ta roba bude izgubljena ili oštećena; domaći osiguravatelj isplaćuje štetu stranom vlasniku robe na temelju police rezidenta).

B.2.1. Neživotno osiguranje – zaračunate bruto premije nerezidentima po neživotnim osiguranjima isključujući osiguranje robe u prijevozu.

B.2.2.1. Neživotno osiguranje – likvidirane štete u bruto iznosu – nerezidentu na temelju njegove police – likvidirane štete nerezidentima na temelju njihovih policia po neživotnim osiguranjima isključujući osiguranje robe u prijevozu (npr. nerezident osigura brodicu kod domaćeg osiguravatelja, pretrpi štetu i traži na temelju te police isplatu štete).

B.2.2.2. Neživotno osiguranje – likvidirane štete u bruto iznosu – nerezidentu na temelju police rezidenta – likvidirane štete nerezidentima na temelju policia rezidenata po neživotnim osiguranjima isključujući osiguranje robe u prijevozu (npr. nerezident doživi prometnu nezgodu u RH, a krivac za nesreću je rezident koji ima policu kod domaćeg osiguravatelja; domaći osiguravatelj isplaćuje štetu nerezidentu na temelju police rezidenta).

B.3.1. Životno osiguranje – zaračunate bruto premije za životno osiguranje.

B.3.2. Životno osiguranje – likvidirane štete u bruto iznosu – bruto likvidirane štete za životno osiguranje.

B.3.3. Dodatne osigurane svote – uključuje dohodak od investiranja matematičke pričuve osiguranja života koji pripada nerezidentima.

B.4.1. Pružene pomoćne usluge – prihodi koje su domaći osiguravatelji i reosiguravatelji ostvarili od pružanja pomoćnih usluga nerezidentima. Ova pozicija obuhvaća i provizije koje su rezidentna društva za osiguranje i reosiguranje ostvarila od nerezidentnih društava za reosiguranje kao doprinos reosiguravatelja u troškovima cedenta.

B.4.2. Primljene pomoćne usluge – odnosi se na iznose koje su zaračunali nerezidentni posrednici i zastupnici za pomoćne usluge pružene domaćim društvima za osiguranje i reosiguranje. Ova pozicija obuhvaća i provizije koje su nerezidentni posrednici, zastupnici, društva za osiguranje i reosiguranje zaračunali hrvatskim društvima za osiguranje i reosiguranje za pribavljanje usluga osiguranja i reosiguranja.

Napomena: Pomoćne usluge obuhvaćaju usluge posredovanja i zastupanja u osiguranju koje obavljaju posrednici i zastupnici te zastupničke usluge koje su pomoć kod osiguranja, kao što su konzultantske usluge, aktuarske usluge, procjena rizika i sl. U poziciju *Pomoćne usluge* ne treba uključiti provizije po prijelaznim računima.

B.5.1. Premije predane u reosiguranje – premije koje su predane u reosiguranje inozemnom reosiguravatelju.

B.5.2. Udio reosiguravatelja u likvidiranim štetama – udjeli inozemnog reosiguravatelja u likvidiranim štetama.

C.1.1. Prijelazni račun – odljev – ukupne vrijednosti isplata nerezidentnim osiguravajućim društvima po prijelaznim računima, uvećane za eventualnu proviziju.

C.1.2. Prijelazni račun – priljev – ukupne vrijednosti naplata od nerezidentnih osiguravajućih društava po prijelaznim računima, uvećane za naplaćenu proviziju.

2. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

3. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

4. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

5. Iznos

U ovo se polje unosi iznos za pojedinu stavku u izvještajnom mjesecu. Iznosi se unose u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Bitna napomena: Molimo da sve odljeve i priljeve po prijelaznim računima ne iskazujete ni u jednoj stavci osim u stavkama C.1.1. Prijelazni račun – odljev i C.1.2. Prijelazni račun – priljev, koje su predviđene za transakcije po prijelaznim računima.

Tablica D. Stanje matematičke pričuve

U ovaj se dio obrasca unose podaci o stanju matematičke pričuve osiguranja života, i to onaj dio koji pripada **nerezidentima**.

Slog u Tablici D. Stanje mat. pričuve sadržava sljedeća obilježja:

1. Naziv stavke

Unosi se naziv stavke s pridružene padajuće liste:

D.1.1. Stanje matematičke pričuve osiguranja života koja pripada nerezidentima

2. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

3. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

4. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

5. Stanje na kraju mjeseca

U ovo se polje unosi stanje matematičke pričuve osiguranja života koja pripada nerezidentima na kraju mjeseca. Iznosi se unose u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke u tom izvještajnom razdoblju.

Važno!

Društva za reosiguranje u Tablicu A. Ukupne usluge osiguranja i u Tablicu B. Transakcije s nerezidentima od stavke B.1.1. do stavke B.3.3. upisuju transakcije aktivnih poslova reosiguranja, dok u Tablicu B. Transakcije s nerezidentima u stavke B.5.1. i B.5.2. upisuju transakcije pasivnih poslova reosiguranja (retrocesiju).

Napomena: U polja kojima je pridružena padajuća lista predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvatanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica E. Kreiranje datoteke

U Tablici E. Kreiranje datoteke potrebno je popuniti polja:

zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od osam znamenaka (s vodećom nulom)

narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka

žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se tromjesečje za koje se podaci dostavljaju (Q1, Q2, Q3 ili Q4)

plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo je polje bitno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "Obrazac OS-HO" (<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>) pretvoriti u .xml datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje datoteke" u kojem je opisan sam postupak (za pretvaranje u .xml datoteku potrebno je omogućiti izvođenje makronaredbi). Tako kreirana .xml datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka o transakcijama hrvatskih rezidenata s nerezidentima povezanim s osiguranjem nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (naknadno pristigli podaci, storno police i sl.), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima može se ponovno poslati s time da se u "Tablici E. Kreiranje datoteke" u plavo polje upisuje redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljeni podatak!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka koji su predmet ovog istraživanja

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju tablice A., B. i D. bit će prazne, a tablice P. i E. trebaju se popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je za OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to izdaje se samo jedan korisnički račun i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni

u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica P. ostaje ista.

VI. Uputa za popunjavanje obrasca TR-HT (prihodi i rashodi rezidentnih prijevoznika od pružanja transportnih usluga nerezidentima)

1. OPĆE NAPOMENE

Ovim obrascem prikupljaju se podaci o transportnim uslugama koje hrvatska transportna poduzeća pružaju **nerezidentima**. Ove informacije prikupljaju se tromjesečno, isključivo u svrhu kompilacije pozicije "Transport" i drugih s njom povezanih pozicija u platnoj bilanci Republike Hrvatske.

Pojam rezidenta definiran je člankom 2. stavkom 1. Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja čiji je ova Uputa sastavni dio.

Sve druge osobe koje nisu navedene u članku 2. stavku 1. Odluke smatraju se **nerezidentima**.

U ovaj obrazac informacije o приходима i rashodima od pružanja transportnih usluga nerezidentima trebaju se iskazivati u **trenutku njihova nastanka**, a ne u trenutku plaćanja. Ove informacije trebaju biti izražene u **eurima**, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture (za nekonvertibilne valute treba primijeniti tržišni tečaj za američki dolar (USD), koji se potom konvertira u eure). Ako precizni iznosi nastalih prihoda i/ili rashoda nisu poznati, **dostatna je i pozorna procjena** njihova iznosa.

Informacije se trebaju unositi **odvojeno za svaki mjesec tromjesečja** za koje se obrazac popunjava. Osim po mjesecima, podatke je potrebno iskazati i *prema zemljama* nerezidenata kojima je pružena usluga odnosno od kojih je usluga primljena. Razdvajanje po mjesecima važno je za sastavljanje platne bilance Republike Hrvatske na mjesečnoj razini, dok je razdvajanje prema zemljama potrebno kako bi se udovoljilo zahtjevima koje postavljaju Eurostat i Europska središnja banka.

2. UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Tablica P. Podaci o osobama za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama za kontakt: osobi odgovornoj za dostavljene podatke i osobi koja popunjava izvještaj. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka ili ispravkom već dostavljenih podataka ili ako podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Odjela za statistiku platne bilance HNB-a obratit će se osobama čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu transport@hnb.hr.

Slog u Tablici P. sadržava sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

Unosi se šifra osobe s pridružene padajuće liste:

OS1 – Izvještaj popunio/popunila

OS2 – Odgovorna osoba

Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju upisati u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Osoba za kontakt

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe koja je popunila izvještaj i odgovorne osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. E-adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-adresi osobe za kontakt. E-adresa unesena u ovo polje adresa je na koju će se slati potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Tablica 1. Prihodi

Ova tablica sadržava podatke o prihodima koje su rezidenti iz TR-HT uzorka ostvarili od pružanja usluga nerezidentima. Ako poduzeće koje popunjava obrazac obavlja transportne usluge putem različitih vrsta prijevoza, potrebno je za svaku vrstu prijevoza zasebno popuniti vrste prihoda.

Slog u Tablici 1. Prihodi sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta prijevoza

Unosi se šifra i naziv vrste prijevoza s pridružene padajuće liste:

- 1 – cestovni
- 2 – pomorski
- 3 – riječni
- 4 – zračni
- 5 – željeznički
- 6 – cjevovodni
- 7 – prijenos električne energije
- 8 – ostalo.

2. Naziv stavke

U ovo se polje s pridružene padajuće liste odabire vrsta prihoda za koju se upisuju podaci:

A.1. Prihodi od prodaje karata u inozemstvu

A.2. Prihodi od prodaje karata nerezidentima u Republici Hrvatskoj

B.1. Prihodi pri uvozu u Republiku Hrvatsku

B.2. Prihodi pri izvozu iz Republike Hrvatske

B.3. Ostali prijevoz robe za račun nerezidenta

C.1. Trajno iznajmljivanje transportne opreme

C.2.1.1. Iznajmljivanje transportne opreme s posadom za prijevoz putnika

C.2.1.2. Iznajmljivanje transportne opreme s posadom za prijevoz robe

C.2.2. Iznajmljivanje transportne opreme bez posade

C.3. Agencijske usluge i usluge otpremništva

C.4. Spasilačke operacije i tegljenje

C.5. Ostali prihodi – specifikacija pozicije

U dijelu **A.** unose se podaci o prihodima od prodaje putničkih karata nerezidentima (uključujući i pristojbe za prtljagu i slične pristojbe te prihode od osobne potrošnje putnika tijekom putovanja).

Budući da se pretpostavlja da rezidentnost putnika nije poznata, potrebno je popuniti samo poziciju A.1., u koju se unosi ukupan prihod od prodaje putničkih karata u inozemstvu.

Iznimno, ako je poduzeću poznata rezidentnost svakog putnika, popunjava se i pozicija A.2., u koju se unosi prihod od prodaje putničkih karata nerezidentima u RH (u tom slučaju i u poziciju A.1. upisuje se samo prihod od prodaje putničkih karata nerezidentima u inozemstvu).

U dijelu **B.** unose se podaci o prihodima od međunarodnoga prijevoza robe. Izdvojeno se iskazuju prihodi vezani uz prijevoz robe koja se uvozi u RH, prijevoz robe koja se izvozi iz RH (bez obzira na to je li usluga obavljena za račun rezidenta ili za račun nerezidenta) te ostali prijevoz robe za račun nerezidenta (prijevoz robe između trećih zemalja, prijevoz robe u tranzitu kroz RH, prijevoz poštanskih pošiljaka inozemnih pošiljatelja i slično).

U dijelu **C.** unose se prihodi od pružanja ostalih usluga nerezidentima. U pozicije C.1., C.2.1.1., C.2.1.2. i C.2.2. upisuju se prihodi od iznajmljivanja transportne opreme nerezidentima. U poziciju C.1. unosi se trajno iznajmljivanje, pod čime se podrazumijeva iznajmljivanje opreme na vrlo dugi rok, koji približno odgovara ekonomskom vijeku te opreme. Kod iznajmljivanja opreme na kraći rok razdvajaju se prihodi od iznajmljivanja opreme s posadom (pozicije C.2.1.1. i C.2.1.2., ovisno o namjeni opreme) od onog bez posade (pozicija C.2.2.). Pozicija C.3. uključuje prihode koje ostvaruju rezidenti od organizacije prijevoza, prodaje karata, usluge otpremništva i sl. Pozicija C.4. obuhvaća usluge tegljenja, pilotiranja, spasilačke operacije, usluge vučne službe i sl. U poziciju C.5. unose se ostali prihodi od pružanja usluga nerezidentima, pri čemu ova pozicija treba obuhvatiti samo one usluge koje su (izravno ili neizravno) vezane uz pružanje transportnih usluga. Za ovu poziciju potrebno je prikazati i specifikaciju po elementima od kojih se sastoji. Naziv specifikacije upisuje se u polje *Napomena*.

3. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

4. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

5. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

6. Iznos

U ovo se polje unosi iznos prihoda za odabranu stavku i zemlju ostvaren u mjesecu za koji se izvještava od pružanja usluga nerezidentima. Iznosi se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

7. Napomena

U ovo polje unosi se dodatni opis pojedine stavke, a obavezan je za stavku C5. Ostali prihodi – specifikacija pozicije.

Tablica 2. Rashodi

Ova tablica sadržava podatke o rashodima koje su rezidenti iz TR-HT uzorka ostvarili obavljanjem transportnih usluga, a koji su plaćeni ili će biti plaćeni nerezidentima. Ako poduzeće koje popunjava obrazac obavlja transportne usluge putem različitih vrsta prijevoza, potrebno je za svaku vrstu prijevoza zasebno popuniti vrste rashoda.

Slog u Tablici 2. Rashodi sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta prijevoza

Unosi se šifra i naziv vrste prijevoza s pridružene padajuće liste:

- 1 – cestovni
- 2 – pomorski
- 3 – riječni
- 4 – zračni
- 5 – željeznički
- 6 – cjevovodni
- 7 – prijenos električne energije
- 8 – ostalo.

2. Naziv stavke

U ovo se polje s pridružene padajuće liste odabire vrsta rashoda za koju se upisuju podaci:

- D.1. Trajno unajmljivanje transportne opreme
- D.2.1.1. Unajmljivanje transportne opreme s posadom za prijevoz putnika
- D.2.1.2. Unajmljivanje transportne opreme s posadom za prijevoz robe
- D.2.2. Unajmljivanje transportne opreme bez posade
- D.3. Manipulacija i kontrola robe
- D.4. Lučke, terminalske i druge pristojbe

- D.5. Održavanje transportne opreme i manji popravci u inozemstvu
- D.6. Spasilačke operacije i tegljenje
- D.7. Agencijske usluge i usluge otpremništva
- D.8. Gorivo i opskrba
- D.9. Nadnice inozemne posade
- D.10. Ostali troškovi – specifikacija pozicije.

Pozicije D.1., D.2.1.1., D.2.1.2. i D.2.2. popunjavaju se analogno istovjetnim pozicijama u Tablici 1. *Prihodi* u dijelu C (molim vidjeti upute koje se odnose na taj dio).

Pozicija D.3. Manipulacija i kontrola robe uključuje usluge kao što su: ukrcavanje i iskrcavanje tereta, skladištenje, pakiranje i prepakiranje te slične usluge povezane s manipulacijom i kontrolom robe u prijevozu.

Pozicija D.4. Lučke, terminalske i druge pristojbe uključuje usluge povezane s lučkim uslugama, uslugama priveza i unajmljivanja veza, aerodromske usluge, pristojbe za prelet, navigacijske usluge, usluge na željezničkoj postaji, usluge autobusnih terminala i usluge korištenja garaža, usluge parkiranja, cestarine, tunelarine i mostarine i sl.

Pozicija D.5. Održavanje i manji popravci opreme uključuje usluge održavanja, čišćenja prijevoznih sredstva i opreme te manje popravke prijevoznih sredstava i opreme.

Pozicija D.6. Spasilačke operacije i tegljenje uključuje usluge tegljenja, usluge pilotiranja, spasilačke operacije, usluge vučne službe i sl.

Pozicija D.7. Agencijske usluge i usluge otpremništva uključuje rashode koje ostvaruju rezidenti pri organizaciji prijevoza, prodaji karata, otpremništva i sl.

Pozicija D.8. Gorivo i opskrba uključuje vrijednost goriva i ostale robe kupljene u inozemstvu kojom se opskrbljuju prijevozna sredstva.

Pozicija D.9. Nadnice inozemne posade uključuje iznose nadnica koje su plaćene posadi – nerezidentima.

Pozicija D.10. treba sadržavati sve ostale troškove plaćene nerezidentima, koji su vezani uz obavljanje transportnih usluga. Ovu poziciju potrebno je i specificirati po elementima od kojih se sastoji. Naziv specifikacije upisuje se u polje *Napomena*.

3. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

4. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

5. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

6. Iznos

U ovo se polje unosi iznos rashoda za odabranu stavku i zemlju ostvaren u mjesecu za koji se izvještava od obavljanja transportnih usluga, a koji su plaćeni ili će biti plaćeni nerezidentima. Iznosi se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

7. Napomena

U ovo polje unosi se dodatni opis pojedine stavke, a obavezan je za stavku D10. Ostali troškovi – specifikacija pozicije.

Napomena: U polja kojima je pridružena padajuća lista predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvaćanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica E. Kreiranje datoteke

U Tablici E. Kreiranje datoteke potrebno je popuniti polja:

- zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od osam znamenaka (s vodećom nulom)
- narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka
- žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se tromjesečje za koje se podaci dostavljaju (Q1, Q2, Q3 ili Q4)
- plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo polje je bitno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "Obrazac TR-HT" (<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>) pretvoriti u .xml datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "E. Kreiranje datoteke", u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u .xml datoteku potrebno je omogućiti izvođenje makronaredbi). Tako kreirana .xml datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka o transakcijama povezanim s međunarodnim prijevozom nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (naknadno pristigli podaci, storno računa i sl.), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima može se ponovo poslati s time da u

"Tablici E. Kreiranje datoteke" u plavo polje treba upisati redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljene podatke!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka koji su predmet ovog istraživanja

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju tablice 1. i 2. bit će prazne, dok se tablice P. i E. trebaju popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je za OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to izdaje se samo jedan korisnički račun i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica P. ostaje ista.

VII. Upita za popunjavanje obrasca TR-HO (prateće usluge u transportu nerezidentnim prijevoznicima i drugim nerezidentima)

1. OPĆE NAPOMENE

Ovim obrascem prikupljaju se podaci o pratećim uslugama koje hrvatska poduzeća pružaju inozemnim prijevoznicima i drugim nerezidentima. Ove informacije prikupljaju se tromjesečno, isključivo u svrhu kompilacije pozicije "Transport" i drugih s njom povezanih pozicija u platnoj bilanci Republike Hrvatske.

Pojam rezidenta definiran je člankom 2. stavkom 1. Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja, čiji je ova Uputa sastavni dio.

Sve druge osobe koje nisu navedene u članku 2. stavku 1. Odluke smatraju se **nerezidentima**.

U ovom obrascu informacije o prihodima i rashodima od pružanja usluga povezanih s transportom nerezidentima trebaju se iskazivati u **trenutku njihova nastanka**, a ne u trenutku plaćanja. Ove informacije trebaju biti izražene u **eurima**, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture (za nekonvertibilne valute treba primijeniti tržišni tečaj za američki dolar (USD), koji se potom konvertira u eure). Ako precizni iznosi nastalih prihoda i/ili rashoda nisu poznati, **dostatna je i pozorna procjena** njihova iznosa.

Informacije se trebaju unositi **odvojeno za svaki mjesec tromjesečja** za koje se obrazac popunjava. Osim po mjesecima, podatke je potrebno iskazati i *prema zemljama* nerezidenata kojima je pružena usluga odnosno od kojih je usluga primljena. Razdvajanje po mjesecima važno je za sastavljanje platne bilance Republike Hrvatske na mjesečnoj razini, dok je razdvajanje prema zemljama potrebno kako bi se udovoljilo zahtjevima koje postavljaju Eurostat i Europska središnja banka.

2. UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Tablica P. Podaci o osobama za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama za kontakt: osobi odgovornoj za dostavljene podatke i osobi koja izvještaj popunjava. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka ili ispravkom već dostavljenih podataka ili ako podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Odjela za statistiku platne bilance HNB-a obratit će se osobama čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu: transport@hnb.hr.

Slog u Tablici P. sadržava sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

Unosi se šifra osobe s pridružene padajuće liste:

OS1 – Izvještaj popunio/popunila

OS2 – Odgovorna osoba

Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju upisati u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Osoba za kontakt

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe koja je popunila izvještaj i odgovorne osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. E-adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-adresi osobe za kontakt. E-adresa unesena u ovo polje adresa je na koju će se slati potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Tablica 1. Prihodi

Ova tablica sadržava podatke o prihodima koje su rezidenti iz TR-HO uzorka ostvarili od pružanja usluga nerezidentima. Ako poduzeće koje popunjava obrazac obavlja prateće usluge u transportu putem različitih vrsta prijevoza, potrebno je za svaku vrstu prijevoza zasebno popuniti vrste prihoda.

Slog u Tablici 1. Prihodi sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta prijevoza

Unose se šifra i naziv vrste prijevoza s pridružene padajuće liste:

1 – cestovni

- 2 – pomorski
- 3 – riječni
- 4 – zračni
- 5 – željeznički
- 6 – cjevovodni
- 7 – prijenos električne energije
- 8 – ostalo.

2. Naziv stavke

U ovo se polje s pridružene padajuće liste odabire vrsta prihoda za koju se upisuju podaci:

- A.1. Manipulacija i kontrola robe
- A.2. Lučke, terminalske i druge pristojbe
- A.3. Održavanje i manji popravci opreme
- A.4. Spasilačke operacije i tegljenje
- A.5. Agencijske usluge i usluge otpremništva
- A.6. Gorivo i opskrba
- A.7. Ostali prihodi – specifikacija pozicije.

Prihodi od pružanja pratećih usluga u transportu inozemnim prijevoznicima i drugim nerezidentima jesu:

- A.1. Manipulacija i kontrola robe uključuju usluge kao što su: ukrcavanje i iskrcavanje tereta, skladištenje, pakiranje i prepakiranje te slične usluge povezane s manipulacijom i kontrolom robe u prijevozu.
- A.2. Lučke, terminalske i druge pristojbe uključuju usluge povezane s lučkim uslugama, uslugama priveza i iznajmljivanja veza, aerodromske usluge, pristojbe za prelet, navigacijske usluge, usluge na željezničkoj postaji, usluge autobusnih terminala i usluge korištenja garaža, usluga parkiranja, cestarine, tunelarine i mostarine i sl.
- A.3. Održavanje i manji popravci opreme uključuju usluge održavanja, čišćenja prijevoznih sredstva i opreme te manje popravke prijevoznih sredstava i opreme.
- A.4. Spasilačke operacije i tegljenje uključuju usluge tegljenja, usluge pilotiranja, spasilačke operacije, usluge vučne službe i sl.
- A.5. Agencijske usluge i usluge otpremništva uključuju provizije koje ostvaruju rezidenti kod organizacije prijevoza, prodaje karata i sl.
- A.6. Gorivo i opskrba uključuju vrijednost goriva i ostale robe kojom se opskrbljuju nerezidentna prijevozna sredstva.
- A.7. Ostali prihodi trebaju sadržavati sve ostale prihode naplaćene od inozemnih prijevoznika, a koji su vezani uz obavljanje transportnih usluga. Ovu uslugu potrebno je i specificirati po elementima od kojih se sastoji. Naziv specifikacije upisuje se u polje *Napomena*.

3. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

4. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

5. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

6. Iznos

U ovo se polje unosi iznos prihoda za odabranu stavku i zemlju ostvaren u mjesecu za koji se izvještava od pružanja usluga nerezidentima. Iznosi se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

7. Napomena

U ovo polje unosi se dodatni opis pojedine stavke, a obvezan je za stavku A7. Ostali prihodi – specifikacija pozicije.

Tablica 2. Rashodi

U ovu tablicu upisuju se eventualni troškovi plaćeni inozemnim prijevoznicima, a koji su vezani uz obavljanje pratećih usluga u transportu nerezidentima. Ako poduzeće koje popunjava obrazac obavlja pomoćne transportne usluge putem različitih vrsta prijevoza, potrebno je za svaku vrstu prijevoza zasebno popuniti vrste rashoda.

Slog u Tablici 2. Rashodi sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta prijevoza

Unosi se šifra i naziv vrste prijevoza s pridružene padajuće liste:

- 1 – cestovni
- 2 – pomorski
- 3 – riječni
- 4 – zračni
- 5 – željeznički
- 6 – cjevovodni
- 7 – prijenos električne energije
- 8 – ostalo.

2. Naziv stavke

Unose se šifra i naziv stavke s pridružene padajuće liste:

B1. Plaćanja inozemnim prijevoznicima – specifikacija pozicije

3. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

4. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

5. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

6. Iznos

U ovo se polje unosi iznos rashoda ostvaren u mjesecu za koji se izvještava, a koji su plaćeni ili će biti plaćeni nerezidentima i vezani su uz obavljanje pratećih usluga u transportu. Iznosi se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

7. Napomena

U ovo polje obvezno se unosi dodatni opis stavke B1. Plaćanja inozemnim prijevoznicima – specifikacija pozicije.

Napomena: U polja kojima je pridružena padajuća lista predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvaćanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica E. Kreiranje datoteke

U Tablici E. Kreiranje datoteke potrebno je popuniti polja:

- zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od 8 znamenaka (s vodećom nulom)
- narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka
- žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se tromjesečje za koje se podaci dostavljaju (Q1, Q2, Q3 ili Q4)
- plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo je polje važno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "Obrazac TR-HO" (<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>) pretvoriti u .xml datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje

datoteke" u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u .xml datoteku potrebno je omogućiti izvođenje makronaredbi). Tako kreirana .xml datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka o transakcijama povezanim s međunarodnim prijevozom nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (naknadno pristigli podaci, storno računa i sl.), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima možete ponovo poslati s time da u "Tablici E. Kreiranje datoteke" u plavo polje trebate upisati redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljeni podatak!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka koji su predmet ovog istraživanja

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju tablice 1. i 2. bit će prazne, a tablice P. i E. trebaju se popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je za OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to izdaje se samo jedan korisnički račun i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica P. ostaje ista.

VIII. Uputa za popunjavanje obrasca TR-IT (usluge nerezidentnih prijevoznika rezidentima)

1. OPĆE NAPOMENE

Ovim obrascem prikupljaju se informacije o transportnim uslugama koje nerezidentne pravne osobe koje pružaju transportne usluge pružaju rezidentima. Ove informacije prikupljaju se tromjesečno, isključivo u svrhu kompilacije pozicije "Transport" i drugih s njom povezanih pozicija u platnoj bilanci Republike Hrvatske.

Pojam rezidenta definiran je člankom 2. stavkom 1. Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja, čiji je ova Uputa sastavni dio.

Sve druge osobe koje nisu navedene u članku 2. stavku 1. Odluke smatraju se *nerezidentima*.

U ovom obrascu informacije o prihodima i rashodima koji su predmet ovog izvještaja trebaju se iskazivati u **trenutku njihova nastanka**, a ne u trenutku plaćanja. Ove informacije trebaju biti izražene u **eurima**, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture (za nekonvertibilne valute treba primijeniti tržišni tečaj za američki dolar (USD), koji se potom konvertira u eure. Ako precizni iznosi nastalih prihoda i/ili rashoda nisu poznati, **dostatna je i pozorna procjena** njihova iznosa.

Informacije se trebaju unositi **odvojeno za svaki mjesec tromjesečja** za koje se obrazac popunjava. Osim po mjesecima, podatke je potrebno iskazati i *prema zemljama* nerezidenata kojima je pružena usluga odnosno od kojih je usluga primljena. Razdvajanje po mjesecima važno je za sastavljanje platne bilance Republike Hrvatske na mjesečnoj razini, dok je razdvajanje prema zemljama potrebno kako bi se udovoljilo zahtjevima koje postavljaju Eurostat i Europska središnja banka.

UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Tablica P. Podaci o osobama za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama za kontakt: osobi odgovornoj za dostavljene podatke i osobi koja popunjava izvještaj. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka ili ispravkom već dostavljenih podataka ili ako podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Odjela za statistiku platne bilance HNB-a obratit će se osobama čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu transport@hnb.hr.

Slog u Tablici P. sadržava sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

Unosi se šifra osobe s pridružene padajuće liste:

OS1 – Izvještaj popunio/popunila

OS2 – Odgovorna osoba

Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju upisati u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Osoba za kontakt

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe koja je popunila izvještaj i odgovorne osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. E-adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-adresi osobe za kontakt. E-adresa unesena u ovo polje adresa je na koju će se slati potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno

upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obaveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Tablica 1. Prihodi

Ova tablica sadržava podatke o prihodima koje su nerezidenti ostvarili od pružanja usluga rezidentima.

Ako poduzeće koje popunjava upitnik izvještava o različitim vrstama prijevoza, potrebno je za svaku vrstu prijevoza zasebno popuniti vrste prihoda.

Slog u Tablici 1. Prihodi sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta prijevoza

Unosi se šifra i naziv vrste prijevoza s pridružene padajuće liste:

- 1 – cestovni
- 2 – pomorski
- 3 – riječni
- 4 – zračni
- 5 – željeznički
- 6 – cjevovodni
- 7 – prijenos električne energije
- 8 – ostalo.

2. Naziv stavke

U ovo se polje s pridružene padajuće liste odabire vrsta prihoda za koju se popunjavaju podaci:

- A.1. Prodaja karata u Republici Hrvatskoj
- A.2. Prodaja karata hrvatskim rezidentima u inozemstvu
- B.1. Prijevoz robe hrvatskih poduzeća unutar RH ili u tranzitu kroz druge zemlje
- B.2. Prijevoz poštanskih pošiljki iz RH
- C.1. Ostali prihodi inozemnih prijevoznika – specifikacija pozicije.

U dio A. unose se podaci o prihodima nerezidentnih prijevoznika od prodaje putničkih karata rezidentima (uključujući i pristojbe za prtljagu i slične pristojbe te prihode od osobne potrošnje putnika tijekom putovanja). S obzirom na to da se pretpostavlja da rezidentnost putnika nije poznata, potrebno je popuniti samo poziciju A.1., u koju se unosi ukupan prihod od prodaje putničkih karata u Republici Hrvatskoj.

Iznimno, ako je poduzeću poznata rezidentnost svakog putnika, popunjava se i pozicija A.2., u koju se unosi prihod od prodaje putničkih karata hrvatskim rezidentima u inozemstvu (u tom slučaju, i u poziciju A.1. upisuje se samo prihod od prodaje putničkih karata rezidentima u Republici Hrvatskoj).

Dio B. odnosi se na o prihode nerezidentnih prijevoznika od prijevoza robe rezidenata. U poziciju B.1. unose se prihodi od prijevoza robe rezidenata unutar Republike Hrvatske i u tranzitu kroz

druge zemlje. VAŽNO: U ovu poziciju ne unose se prihodi od prijevoza robe pri uvozu u Republiku Hrvatsku niti pri izvozu iz Republike Hrvatske.

U poziciju B.2. unose se prihodi od prijevoza poštanskih pošiljki iz Republike Hrvatske u inozemstvo ili unutar Republike Hrvatske (ali ne i prihodi od prijevoza poštanskih pošiljki iz inozemstva u Republiku Hrvatsku).

U dio C. unose se eventualni prihodi nerezidentnih prijevoznika od pružanja ostalih usluga rezidentima, a koje su vezane uz pružanje transportnih usluga. Za ovu poziciju potrebno je prikazati i specifikaciju po elementima od kojih se sastoji. Naziv specifikacije upišite u kolonu *Napomena*.

3. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenkastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

4. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

5. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

6. Iznos

U ovo se polje unosi iznos prihoda nerezidenata za odabranu stavku i zemlju ostvaren u mjesecu za koji se izvještava od pružanja usluga rezidentima. Iznosi se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

7. Napomena

U ovo polje unosi se dodatni opis pojedine stavke, a obavezan je za stavku C.1. Ostali prihodi inozemnih prijevoznika – specifikacija pozicije.

Tablica 2. Rashodi

Ova tablica sadržava podatke o rashodima koje su nerezidenti ostvarili od pružanja usluga rezidentima.

Ako poduzeće koje popunjava upitnik izvještava o različitim vrstama prijevoza, potrebno je za svaku vrstu prijevoza zasebno popuniti vrste rashoda.

Slog u Tablici 2. Rashodi sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta prijevoza

Unosi se šifra i naziv vrste prijevoza s pridružene padajuće liste:

1 – cestovni

- 2 – pomorski
- 3 – riječni
- 4 – zračni
- 5 – željeznički
- 6 – cjevovodni
- 7 – prijenos električne energije
- 8 – ostalo.

2. Naziv stavke

U ovo se polje s pridružene padajuće liste odabire vrsta rashoda za koju se upisuju podaci:

D.1. Agencijske provizije

D.2. Ostali rashodi inozemnih prijevoznika – specifikacija pozicije.

U dijelu D. iskazuju se troškovi nerezidentnih prijevoznika pri obavljanju transportnih usluga, a koji su plaćeni (ili će biti plaćeni) rezidentima.

U poziciju D.1. unose se agencijske provizije koje rezidentne agencije naplaćuju nerezidentnim prijevoznicima za prodaju njihovih usluga u Republici Hrvatskoj.

Pozicija D.2. treba sadržavati sve ostale troškove nerezidentnih prijevoznika plaćene rezidentima, koji su vezani uz obavljanje transportnih usluga. Ovu poziciju potrebno je i specificirati po elementima od kojih se sastoji. Naziv specifikacije upisuje se u polje *Napomena*.

3. Godina

Ovo obilježje popunjava se četveroznamenastom oznakom godine s padajuće liste na koju se podaci odnose.

4. Mjesec

Ovo obilježje popunjava se oznakom mjeseca s padajuće liste na koji se podaci odnose.

5. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa. Iznimno, za Kosovo se unosi oznaka XK.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

6. Iznos

U ovo se polje unosi iznos rashoda nerezidentnih prijevoznika ostvaren u mjesecu za koji se izvještava, a koji su plaćeni rezidentima. Iznosi se izražavaju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

7. Napomena

U ovo polje unosi se dodatni opis pojedine stavke, a obavezan je za stavku D.2. Ostali rashodi inozemnih prijevoznika – specifikacija pozicije.

Napomena: U polja kojima je pridružena padajuća lista predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvatanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica E. Kreiranje datoteke

U Tablici E. Kreiranje datoteke potrebno je popuniti polja:

- zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od 8 znamenaka (s vodećom nulom)
- narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka
- žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se tromjesečje za koje se podaci dostavljaju (Q1, Q2, Q3 ili Q4)
- plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo je polje važno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "Obrazac TR-IT" (<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>) pretvoriti u .xml datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje datoteke" u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u .xml datoteku potrebno je omogućiti izvođenje makronaredbi). Tako kreirana .xml datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka o transakcijama povezanim s međunarodnim prijevozom nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (naknadno pristigli podaci, storno računa i sl.), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima možete ponovno poslati s time da u "Tablici E. Kreiranje datoteke" u plavo polje trebate upisati redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljeni podatak!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka koji su predmet ovog istraživanja

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju tablice 1. i 2. bit će prazne, dok se tablice P. i E. trebaju popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je za OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to izdaje se samo jedan korisnički račun i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica P. ostaje ista.

IX. Uputa za popunjavanje obrasca OPL-M (upitnik o poslovima oplemenjivanja s inozemstvom)

1. OPĆE NAPOMENE

Ovim se obrascem prikupljaju podaci o uslugama oplemenjivanja koje rezidenti pružaju nerezidentima i obratno te o tokovima robe povezanim s uslugama oplemenjivanja. Pod uslugama oplemenjivanja smatraju se operacije transformacije, dogradnje, sastavljanja, obnavljanja, poboljšanja i sl., s ciljem proizvodnje nove ili znatno poboljšane robe. To nužno ne uključuje promjenu u klasifikaciji proizvoda. Iznosi se iskazuju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Pojam nerezidenta definiran je člankom 2. Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja, čiji je ova Uputa sastavni dio.

2. UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Tablica P. Podaci o osobama za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama za kontakt: osobi odgovornoj za dostavljene podatke i osobi koja izvještaj popunjava. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka ili ispravkom već dostavljenih podataka ili ako podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Odjela za statistiku platne bilance HNB-a obratit će se osobama čiji su podaci navedeni u ovoj tablici. Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu oplemenjivanje@hnb.hr.

Slog u Tablici P. sadržava sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

Unosi se šifra osobe s pridružene padajuće liste:

OS1 – Izvještaj popunio/popunila

OS2 – Odgovorna osoba.

Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju upisati u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Osoba za kontakt

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe koja je popunila izvještaj i odgovorne osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. E-adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-adresi osobe za kontakt. E-adresa unesena u ovo polje adresa je na koju će se slati potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Oplemenjivanje u Republici Hrvatskoj

Tablica A.1. Vrijednost robe koja se uvozi na oplemenjivanje i izvozi nakon oplemenjivanja

Poslovni subjekti koji nisu obveznici Intrastata za jedan ili oba toka robe ne popunjavaju Tablicu A.1. za te tokove, ali popunjavaju Tablicu A.2. U mjesecu u kojemu postanu obveznici Intrastata počinju popunjavati i Tablicu A.1.

Slog u Tablici A.1. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta transakcije

Unosi se jedna ili više oznaka koje označavaju odgovarajuću vrstu transakcije robom s pridružene padajuće liste:

1 – roba uvezena na oplemenjivanje bez promjene vlasništva – za koju se očekuje da će se, nakon završetka procesa oplemenjivanja, vratiti u inozemstvo vlasniku robe ili nekoj trećoj osobi; u tom slučaju u polje Iznos unosi se vrijednost uvezene robe na oplemenjivanje iz dokumenata koji je prate (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

2 – roba izvezena nakon oplemenjivanja u inozemstvo vlasniku robe ili trećoj osobi – koju odredi vlasnik robe; u tom slučaju u polje Iznos unosi se bruto vrijednost robe koja sadržava vrijednost robe prije oplemenjivanja uvećanu za dodanu vrijednost materijala i usluge pružene od strane izvještajne institucije (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

3 – roba uvezena na oplemenjivanje koja ostaje u Republici Hrvatskoj – odnosi se na robu koja se uveze na oplemenjivanje, a nakon oplemenjivanja ne vraća se u inozemstvo, već ostaje u vlasništvu izvještajne institucije ili se prosljeđuje drugom kupcu unutar RH. U polje Iznos unosi se vrijednost uvezene robe na oplemenjivanje iz dokumenata koji je prate (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

2. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO). Popis

je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna šifra XK. Predstavlja zemlju namjene/isporuke iz Intrastat obrasca ili namjene/podrijetla iz carinske deklaracije.

3. Iznos

Unosi se vrijednost robe uvezene na oplemenjivanje ili vrijednost robe izvezene nakon oplemenjivanja. Treba prikazati ukupnu vrijednost robe, što znači da vrijednost robe nakon oplemenjivanja uključuje vrijednost uvezene robe (materijala) na oplemenjivanje uvećanu za vrijednost ugrađenog materijala i vrijednost domaće usluge (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

(statistička vrijednost robe koja je prikazana u Intrastat obrascu ili carinskoj deklaraciji pri uvozu/izvozu robe). Iznos se iskazuje u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Tablica A.2. Prihod od pružene usluge oplemenjivanja u RH ili inozemstvu (domaće tvrtke katkad samo pružaju uslugu oplemenjivanja u inozemstvu, bez izvoza/uvoza robe)

Slog u Tablici A.2. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta transakcije

Ovo obilježje popunjava se oznakom vrste transakcije s pridružene padajuće liste:

1a – prihod od usluge oplemenjivanja za robu koja se nakon oplemenjivanja vraća u inozemstvo i prihod od usluge oplemenjivanja u inozemstvu bez izvoza/uvoza robe)

1b – prihod od usluge oplemenjivanja za robu koja nakon oplemenjivanja ostaje u Republici Hrvatskoj.

2. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).. Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna šifra XK. Predstavlja zemlju namjene/isporuke iz Intrastat obrasca ili namjene/podrijetla iz carinske deklaracije.

3. Iznos

Unosi se iznos koji je naveden u fakturi ispostavljenoj vlasniku robe za obavljenju uslugu oplemenjivanja, a u koji obvezno treba biti uključena i vrijednost eventualno ugrađenoga vlastitog materijala. Iznos se iskazuje u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Oplemenjivanje u inozemstvu

Tablica B.1. Vrijednost robe koja se izvozi na oplemenjivanje i uvozi nakon oplemenjivanja

Slog u Tablici B.1. sadržava sljedeća obilježja:

1. Vrsta transakcije

Unosi se jedna ili više oznaka koje označavaju odgovarajuću vrstu transakcije robom s pridružene padajuće liste:

1 – roba izvezena na oplemenjivanje u inozemstvo bez promjene vlasništva – za koju se očekuje da će se, nakon završetka procesa oplemenjivanja, vratiti izvještajnoj instituciji; u tom slučaju u polje Iznos unosi se vrijednost izvezene robe iz dokumenata koji ju prate (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

2 – roba uvezena nakon oplemenjivanja u inozemstvu, vlasniku robe u Republici Hrvatskoj – u tom slučaju u polje Iznos unosi se bruto vrijednost robe koja uključuje vrijednost robe prije oplemenjivanja uvećanu za dodanu vrijednost materijala i usluge pružene od strane oplemenjivača u inozemstvu (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

2a – roba kupljena u inozemstvu, oplemenjena u inozemstvu te nakon oplemenjivanja vraćena u Republiku Hrvatsku (šifra vrste posla 52) – u polje Iznos unosi se vrijednost kupljene robe uvećana za vrijednost usluge oplemenjivanja obavljene u inozemstvu (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

3 – roba izvezena na oplemenjivanje koja ostaje u inozemstvu – u polje Iznos unosi se vrijednost robe koja je izvezena na oplemenjivanje te se nakon oplemenjivanja ne vraća u Republiku Hrvatsku, već je izvještajna institucija (vlasnik robe) prodaje oplemenjivaču ili nekom drugom kupcu u inozemstvu. To je vrijednost izvezene robe iz dokumenata koji ju prate (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

2. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).. Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna šifra XK. Predstavlja zemlju namjene/ispоруke iz Intrastat obrasca ili namjene/podrijetla iz carinske deklaracije.

3. Iznos

Unosi se vrijednost robe uvezene na oplemenjivanje ili vrijednost robe izvezene nakon oplemenjivanja. Treba prikazati ukupnu vrijednost robe, što znači da roba uvezena nakon oplemenjivanja uključuje vrijednost izvezene robe (materijala) na oplemenjivanje, vrijednost ugrađenog materijala i vrijednost inozemne usluge oplemenjivanja (fakturna vrijednost robe iz Intrastat obrasca ili statistička vrijednost robe iz carinske deklaracije).

Napomena: Ako je tijekom nekog mjeseca bilo više istovrsnih transakcija s istom zemljom, one se sumiraju na razini mjeseca.

Tablica B.2. Rashod za primljenu uslugu oplemenjivanja

Slog u Tablici B.2. sadržava sljedeća obilježja:

Vrsta transakcije

Unosi se jedna od ponuđenih oznaka za vrstu transakcije s pridružene padajuće liste:

1a – rashod za primljenu uslugu oplemenjivanja na robi koja se vraća u Republiku Hrvatsku

1b – rashod za primljenu uslugu oplemenjivanja na robi koja nakon oplemenjivanja ostaje u inozemstvu.

2. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).. Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna šifra XK. Predstavlja zemlju namjene/isporuke iz Intrastat obrasca ili namjene/podrijetla iz carinske deklaracije.

3. Iznos

Unosi se iznos koji je naveden u fakturi primljenoj od inozemnog pružatelja usluge oplemenjivanja.

Napomena: U polja kojima je pridružena padajuća lista predviđeno je upisivanje vrijednosti s pridruženih padajućih lista. Svojevoljno upisivanje nekih drugih vrijednosti u navedena polja rezultirat će nemogućnošću prihvaćanja izvještaja u bazu u Hrvatskoj narodnoj banci.

Tablica E. Kreiranje datoteke

U Tablici E. Kreiranje datoteke potrebno je popuniti polja:

- zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od osam znamenaka (s vodećom nulom)
- narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka
- žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se mjesec za koji se podaci dostavljaju (01, 02, ..., 12)
- plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo polje je bitno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "Obrazac OPL-M" (<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>) pretvoriti u .xml datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje datoteke" u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u .xml datoteku potrebno je omogućiti

izvođenje makronaredbi). Tako kreirana .xml datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka o transakcijama povezanim s uslugama oplemenjivanja nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (naknadno pristigli podaci, storno računa ili ako se naknadno utvrdi da je došlo do promjene vrste transakcije, zemlje ili iznosa, npr. ako se u nekom mjesecu prijavi izvoz robe na oplemenjivanje bez promjene vlasništva, a naknadno se ispostavi da će roba ostati u inozemstvu i promijeniti vlasnika), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima možete ponovno poslati s time da u "Tablici E. Kreiranje datoteke" u plavo polje trebate upisati redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljeni podatak!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka koji su predmet ovog istraživanja

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju tablice A.1., A.2., B.1. i B.2. bit će prazne, a tablice P. i E. trebaju se popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je za OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to izdaje se samo jedan korisnički račun i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica P. ostaje ista.

X. Upute za popunjavanje obrasca GRAD-USL Međunarodne transakcije povezane s građevinskim uslugama

1. OPĆE NAPOMENE

Ovim se obrascem prikupljaju podaci o građevinskim uslugama u inozemstvu uključujući usluge montaže koje su povezane s građevinskim projektima. U obrascu se ne prikazuje vrijednost izvezene robe koja je predmet montaže, već samo vrijednost usluge montaže.

Ovaj obrazac popunjava se u slučajevima:

- ako rezidentno trgovačko društvo nema osnovanu podružnicu u inozemstvu, već pruža građevinske usluge putem nekoga drugoga organizacijskog oblika (ureda, pogona...)

- ako podružnica nerezidentnoga trgovačkog društva u RH pruža građevinsku uslugu nepovezanome nerezidentnom društvu
- ako rezidentno/nerezidentno trgovačko društvo (matica) ima osnovanu podružnicu u inozemstvu/RH i prima/ispostavlja fakturu za građevinsku uslugu između matice i podružnice. U tom slučaju rezidentno društvo (matica ili podružnica) dužno je popunjavati i redovno dostavljati HNB-u i propisane obrasce o vlasničkim ulaganjima (IU-P ili IU-IPP) ako zadovoljava uvjete navedene u člancima od 8. do 12. Odluke o prikupljanju podataka za potrebe sastavljanja platne bilance, stanja inozemnog duga i stanja međunarodnih ulaganja. U Obrazac GRAĐ-USL tada se unose samo one vrijednosti transakcija koje su u obrascima IU-P ili IU-IPP prikazane kao usluge (oblik prijenosa imovine 10), a odnose se samo na građevinske usluge obavljene između matice i podružnice.

Iznosi se iskazuju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

2. UPUTE ZA POPUNJAVANJE IZVJEŠTAJNIH TABLICA

Tablica P. Podaci o osobama za kontakt

Ova tablica sadržava podatke o osobama za kontakt: osobi odgovornoj za dostavljene podatke i osobi koja izvještaj popunjava. U slučaju potrebe za dodatnim pojašnjenjima dostavljenih podataka ili ispravkom već dostavljenih podataka ili ako podaci uopće nisu dostavljeni, zaposlenici Odjela za statistiku platne bilance HNB-a obratit će se osobama čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Sva dodatna pitanja upućuju se na e-adresu: oplemenjivanje@hnb.hr.

Slog u Tablici P. sadržava sljedeća obilježja:

1. Oznaka osobe

Unosi se šifra osobe s pridružene padajuće liste:

OS1 – Izvještaj popunio/popunila

OS2 – Odgovorna osoba.

Važno je napomenuti da su podaci za obje osobe obvezni. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju upisati u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

2. Osoba za kontakt

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe koja je popunila izvještaj i odgovorne osobe, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

3. Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

4. E-adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-adresi osobe za kontakt. E-adresa unesena u ovo polje adresa je na koju će se slati potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obaveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Tablica A. Građevinske usluge u inozemstvu

Unosi se jedna od ponuđenih oznaka za vrstu transakcije s pridružene padajuće liste:

1. Vrijednost pruženih (fakturiranih) građevinskih usluga u inozemstvu – prihod – upisuje se vrijednost realizacije po zemljama i mjesecima u izvještajnom razdoblju

1.1. Plaće, tj. rad inozemnih kooperanata i ostale plaće obračunate nerezidentima – rashod – ukupna vrijednost obračunatih plaća nerezidentima uključujući i nerezidentne kooperante

1.2. Materijal izvezen iz RH i korišten pri radovima – dio prihoda – vrijednost materijala izvezenog iz RH i upotrijebljenog pri izvođenju radova u inozemstvu

1.3. Materijal kupljen u inozemstvu i korišten pri radovima u inozemstvu (materijal kooperanata i ostali materijal) – rashod – ukupna vrijednost materijala kupljenog u inozemstvu i upotrijebljenog pri izvođenju radova

1.4. Obračunati porez u inozemstvu – rashod – vrijednost obračunatog poreza u inozemstvu

1.5. Ostali troškovi domaćeg izvođača povezani s izvođenjem radova u inozemstvu – rashod – uključuje sve ostale troškove povezane s obavljanjem građevinskih radova u inozemstvu, npr. najam opreme, smještaj radnika, pripremu terena za izvođenje radova, instaliranje strojeva i sl. (ne uključuje amortizaciju strojeva).

2. Zemlja

Ovo obilježje popunjava se prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO). Popis je također raspoloživ na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna šifra XK. Predstavlja zemlju namjene/ispоруke iz Intrastat obrasca ili namjene/podrijetla iz carinske deklaracije.

3. Iznos

Unosi se iznos za odabranu stavku, mjesec i zemlju u eurima, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Tablica E. Kreiranje datoteke

U Tablici E. Kreiranje datoteke potrebno je popuniti polja:

- zeleno polje – u ovo polje unosi se matični broj izvještajne institucije u formatu od osam znamenaka (s vodećom nulom)

- narančasto polje – u ovo polje unosi se OIB izvještajne institucije u formatu od 11 znamenaka
- žuto polje – u ovo polje unosi se godina, a u polju pokraj s padajuće liste odabire se tromjesečje za koje se podaci dostavljaju (Q1, Q2, Q3 ili Q4)
- plavo polje – u ovo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje. Ovo je polje važno pri evidentiranju ispravaka.

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "Obrazac GRAĐ-USL" (<http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>) pretvoriti u .xml datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje datoteke" u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u .xml datoteku potrebno je omogućiti izvođenje makronaredbi). Tako kreirana .xml datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr/hnbapp/>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka o transakcijama povezanim s građevinskim uslugama nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/statistika/informacije-za-obveznike-izvjestavanja/statistika-odnosa-s-inozemstvom>.

3. POSEBNE NAPOMENE

3.1. Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan (naknadno pristigli podaci, storno računa ili ako se naknadno utvrdi da je došlo do promjene vrste transakcije, zemlje ili iznosa), omogućeno je višestruko slanje datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima možete ponovno poslati s time da u "Tablici E. Kreiranje datoteke" u plavo polje trebate upisati redni broj slanja izvještaja za predmetno izvještajno razdoblje.

Potrebno je naglasiti da se kao ispravak šalje kompletna datoteka, a ne datoteka koja sadržava samo ispravljeni podatak!

3.2. Slučaj da u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka koji su predmet ovog istraživanja

Ako u izvještajnom razdoblju nije bilo podataka, izvještaj svejedno treba poslati. U tom slučaju Tablica A. bit će prazna, a tablice P. i E. trebaju se popuniti te se takav izvještaj šalje po istom postupku.

3.3. Promjena osobe za kontakt

Korisnički račun vezan je za OIB izvještajne institucije i služi samo za prijenos podataka. S obzirom na to izdaje se samo jedan korisnički račun i njime se može koristiti više osoba. Nova osoba za kontakt svoje će podatke unijeti u izvještajnu tablicu te će novi podaci time biti preneseni u našu evidenciju. Pritom nije potrebno obavještavati HNB o promjenama osoba za kontakt. Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica P. ostaje ista.

XI. Upute za popunjavanje obrasca IU-T2 (upitnik o inozemnim vlasničkim ulaganjima – stanja i transakcije)

1. OPĆE NAPOMENE

Izveštajne tablice (tablice IU-T2) nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/propisi/odluke-platna-bilanca/h-odluke-platne-bilance.htm>.

Prije popunjavanja tablicu IU-T2 potrebno je snimiti lokalno na računalo.

Podaci se unose se za svako izvještajno razdoblje zasebno, a ne kumulativno (osim podataka u Tablici A2!) Na primjer, u izvještaju za 2. tromjesečje 2023. unose se isključivo podaci koji se odnose na transakcije ili događaje koji su se dogodili u drugom tromjesečju 2023., odnosno stanja koja se odnose na kraj 2. tromjesečja 2023.

U svim tablicama na pozicijama gdje je ponuđena padajuća lista podatak se odabire s padajuće liste, a ne upisuje se ručno.

Svi bročani podaci upisuju se u tisućama eura.

Podaci koji ne postoje za izvještajno razdoblje ne upisuju se u tablice kao vrijednost nula (0), već se pozicije u tablici ostavljaju prazne.

1.1. Tablica 1. Osoba za kontakt

Oznaka osobe	Ime i prezime	Broj telefona	Broj telefaksa	E-mail adresa

Ova tablica sadržava podatke o odgovornoj osobi za dostavljene podatke. U slučaju potrebe dodatnih pojašnjenja dostavljenih podataka, ispravka već dostavljenih podataka ili u slučaju da podaci uopće nisu dostavljeni, djelatnici Direkcije za opću ekonomsku statistiku i statistiku odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke kontaktirat će osobe čiji su podaci navedeni u ovoj tablici.

Oznaka osobe

Ovo obilježje popunjava se podatkom iz padajuće liste, ovisno o tome je li riječ o osobi za kontakte, odnosno o odgovornoj osobi. Važno je napomenuti da su oba podatka o osobama obvezna. Ako je osoba koja popunjava izvještaj ujedno i odgovorna osoba, podaci se moraju popuniti u dva retka. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Ime i prezime

Ovo obilježje popunjava se imenom i prezimenom osobe za kontakt, pri čemu se ime i prezime razdvajaju jednim praznim mjestom. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Broj telefona

Ovo obilježje popunjava se u zadanom formatu: pozivni broj, broj telefona, pri čemu su tri znamenke rezervirane za pozivni broj (grad ili mobilna mreža), a preostale znamenke za broj telefona.

Broj telefaksa

Ovo obilježje popunjava se u jednakom formatu kao i broj telefona. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

E-mail adresa

Ovo obilježje popunjava se podatkom o e-mail adresi osobe za kontakt. E-mail adresa unesena u ovom polju je adresa na koju će biti slane potvrde o primitku datoteke. Važno je provjeriti je li adresa ispravno upisana jer u protivnome potvrda neće biti dostavljena. Ovo polje je polje obveznog unosa te, ako ostane prazno, datoteku neće biti moguće dostaviti.

Promjene u podacima za kontakt za odgovorne osobe ili za osobe koje izvještaj popunjavaju evidentirat će se tako da se samo u idućem izvještajnom razdoblju unesu nove osobe. Pritom nije potrebno mijenjati podatke o korisničkom računu (zaporka i korisničko ime koje je inicijalno dodijeljeno). Ako se podaci za kontakt ne mijenjaju, Tablica 1. ostaje ista.

Šifarnik A. Inozemni ulagači u izvještajni subjekt

Šifra inozemnog ulagača		Zemlja inozemnog ulagača *	Postotak udjela u kapitalu* (%)	Naziv i sjedište inozemnog ulagača	Djelatnost inozemnog ulagača	Način ulaska u vlasničku strukturu
Vrsta inozemnog ulaganja *	Broj inozemnog ulagača					

Ova tablica sadržava podatke o svim inozemnim vlasnicima (nerezidentima) koji na kraju izvještajnog tromjesečja imaju udjele u vlasništvu izvještajnog subjekta.

Iznimno se u šifarnik upisuje i **inozemni ulagač koji izlazi iz vlasništva** izvještajnog subjekta u **izvještajnom razdoblju**, te se u rubriku "postotak udjela u kapitalu" upisuje nula (0). U sljedećem izvještajnom razdoblju ovog se ulagača više ne prijavljuje!

Jednom dodijeljena šifra inozemnom vlasniku nikad se više ne može ponovno upotrijebiti za drugoga inozemnog vlasnika, već se za svakoga novoga inozemnog vlasnika mora rabiti nova šifra.

Inozemna vlasnička ulaganja, prema iznosu udjela u temeljnom kapitalu, dijele se na izravna, portfeljna i ostala vlasnička ulaganja. **Izravnim vlasničkim ulaganjem** smatra se svako ulaganje kojim ulagač stječe 10 ili više posto u temeljnom kapitalu izvještajnog subjekta.

U izravna vlasnička ulaganja, osim toga, ulaze i ulaganja horizontalno povezanih poduzeća te "obrnuta ulaganja".

Izravna vlasnička ulaganja, horizontalna povezanost (engl. *fellow enterprises*). Ovakav specifičan oblik izravnih vlasničkih ulaganja podrazumijeva ulaganja kod kojih ulagač posjeduje manje od 10% udjela u kapitalu, ako je ulagač dio iste grupe poduzeća kao i izvještajni subjekt. U

ovom smislu grupu poduzeća čine pravne osobe nad kojima izravno ili neizravno upravljanje obavlja jedinstvena pravna ili fizička osoba.

Ako je inozemni ulagač pravna osoba navedena u šifarniku B (inozemna pravna osoba u kojoj izvještajni subjekt ima više od 10%), a čije ulaganje iznosi manje od 10% u izvještajni subjekt, riječ je o "**obrnutom ulaganju**", te ga se upisuje šifrom B iz Šifarnika A u Tablicu A1.

Portfeljna i ostala vlasnička ulaganja odnose se na ulaganja kojima nerezident ostvaruje manje od 10 posto udjela u vlasništvu trgovačkog društva, a da istodobno nije horizontalno povezano s izvještajnim subjektom. Ovdje se odvojeno prikazuju portfeljna vlasnička ulaganja u vrijednosne papire (dionice) i ostala vlasnička ulaganja u vlasničke udjele.

Za portfeljna i ostala vlasnička ulaganja popunjavaju se samo rubrike označene zvjezdicom (*).

Šifra inozemnog ulagača

Ova se šifra sastavlja iz dvije rubrike: vrsta inozemnog ulaganja i broj inozemnog ulagača, a odgovara prethodno dostavljenim šiframa u IUT2 i/ili IU-IP obrascu.

Vrsta inozemnog ulaganja

S padajuće liste odabire se odgovarajuća vrsta inozemnog ulaganja:

A – izravno vlasničko ulaganje iz inozemstva

B – obrnuto ulaganje, izravni ulagač iz inozemstva posjeduje manje od 10% udjela izvještajnog subjekta, a naveden je u Šifarniku B jer je u većinskom vlasništvu izvještajnog subjekta

FA – horizontalno povezano poduzeće, sa zajedničkim "konačnim vlasnikom" nerezidentom.

Ako inozemni ulagač **posjeduje manje od 10%** vlasničkog udjela u izvještajnom subjektu i **dio je iste grupe poduzeća** kao i izvještajni subjekt, te imaju **zajedničkoga "konačnog vlasnika" nerezidenta**, dodjeljuje mu se oznaka koja počinje **slovnom oznakom FA** (engl. *fellow enterprise*)!

FB – horizontalno povezano poduzeće, sa zajedničkim "konačnim vlasnikom" rezidentom

Ako inozemni ulagač **posjeduje manje od 10%** vlasničkog udjela u izvještajnom subjektu i **dio je grupe poduzeća** izvještajnog subjekta ili imaju **zajedničkoga "konačnog vlasnika" rezidenta**, dodjeljuje mu se oznaka koja počinje **slovnom oznakom FB** (engl. *fellow enterprise*).

C – portfeljno vlasničko ulaganje u vrijednosne papire (dionice)

O – ostala vlasnička ulaganja u vlasničke udjele, koji nisu dionice

Broj inozemnog ulagača

Odabire se broj s padajuće liste, koji mora odgovarati broju u šifri inozemnog ulagača koja je bila dostavljena na IU-IP obrascu, ili za prethodna izvještajna razdoblja na IU-T2 obrascu.

Kad je šifra jednom dodijeljena jednom poduzeću, nikad se više ne može ponovo upotrijebiti za drugo inozemno poduzeće, već se za svako novo poduzeće mora rabiti nova šifra!

Portfeljni i ostali inozemni vlasnici ne prijavljuju se pojedinačno, već agregirano na razini pojedine zemlje, tako da se ovo polje ne popunjava za portfeljne i ostale ulagače.

Zemlja inozemnog ulagača

Unosi se dvoslovna oznaka zemlje u kojoj inozemni ulagač ima sjedište prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK.

Postotak udjela u vlasništvu

Unosi se postotak udjela na dvije decimale, koji ima inozemni ulagač na kraju izvještajnog tromjesečja.

Za portfeljne i ostale ulagače unosi se udio u kapitalu (na dvije decimale) **za zemlje** iz kojih svaki od ulagača sudjeluje s manje od 10% u kapitalu (primjerice, ako imamo tri ulagača iz Njemačke koji imaju redom 2%, 3% i 6%, u ovu se rubriku upisuje 11%).

Naziv i sjedište inozemnog vlasnika

Unose se točan naziv i sjedište inozemnog ulagača, ne koristeći se posebnim znakovima (poput &).

Djelatnost inozemnog vlasnika

Unosi se NACE Rev.2 (engl. *National Classification of Economic Activities*), šifra djelatnosti inozemnog ulagača od četiri znamenke. Šifra djelatnosti NACE Rev.2 odgovara šifri djelatnosti iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti (NKD 2007), koja se upotrebljava u Republici Hrvatskoj.

Način ulaska u vlasničku strukturu

Unosi se jedan od modaliteta ulaska inozemnog ulagača u vlasničku strukturu izvještajnog subjekta prema sljedećem šifrniku:

- 1 – osnivanjem pravne osobe (samostalno ili zajedno s drugim inozemnim ili domaćim ulagačem/ulagačima)
- 3 – preuzimanjem udjela u kapitalu u procesu privatizacije
- 4 – preuzimanjem udjela u kapitalu od drugih domaćih ili inozemnih pravnih ili fizičkih osoba.

Šifrnik D. Domaća poduzeća u kojima izvještajni subjekt ima 50% ili više udjela u vlasništvu

OIB	Naziv i sjedište domaće pravne osobe	Postotak udjela u kapitalu (%)

U ovu tablicu upisuju se podaci o svim domaćim pravnim osobama u čijem kapitalu izvještajni subjekt ima 50% ili više. Pravne osobe se upisuju redom, tako da se u stupac 1 upiše njihov OIB, a potom naziv i postotak udjela u kapitalu koji izvještajni subjekt ima u domaćoj pravnoj osobi.

Tablica A.1. IZRAVNA VLASNIČKA ULAGANJA IZ INOZEMSTVA – novčane i nenovčane transakcije

Izravna vlasnička ulaganja odnose se na ulaganja u izvještajnom razdoblju putem kojih nerezident nakon ostvarene transakcije ima 10 ili više posto udjela u vlasništvu trgovačkog društva.

Izravnim ulaganjima iz inozemstva smatraju se i **ulaganja inozemnog "horizontalno povezanog poduzeća"** i **"obrnuta ulaganja"**.

Traženi podaci trebaju biti izraženi u **tisućama eura** (npr. 12.000.000,00 eura se upisuje kao 12.000,00), a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan transakcije.

Šifra inozemnog ulagača	Mjesec	Tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu (u tisućama eura)	Vrsta vlasničkog ulaganja	Način plaćanja	Udio u temeljnom kapitalu Ostvaren transakcijom (%)

Šifra inozemnog ulagača

Ovo obilježje popunjava se šifrom iz Šifrnika A. (npr. A001, B001, FA001 ili FB001), kako je opisano u Šifrniku A. Polje je podijeljeno na ista polja kao u šifrniku te se sa padajućih lista odabiru šifre koje odgovaraju šiframa u Šifrniku A.

Mjesec

U ovo polje upisuje se šesteroznamenkasta oznaka godine i mjeseca (npr. za siječanj. 2023. godine unosi se šifra 202301) na koji se transakcija odnosi. Iskazuje se mjesec ulaganja, odnosno kupnje ili prodaje dionica ili udjela u kapitalu, a ne mjesec njegova ugovaranja ili upisa u registar Trgovačkog suda.

Tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu

Tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu (u tisućama eura). U nedostatku informacija, može se koristiti knjigovodstvenom vrijednošću).

U ovo polje unosi se tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu koji su pribavljeni ovom transakcijom. Podatak se unosi u tisućama eura (npr. 12.000.000,00 eura se upisuje kao 12.000,00).

Ako su uplaćeni u novcu, unosi se uplaćeni iznos, bez obzira na to je li mu svrha osnivački ulog, dokapitalizacija ili je plaćen drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi (ili Hrvatskom fondu za privatizaciju) radi stjecanja dionica ili udjela u kapitalu.

Transakcije koje rezultiraju povećanjem kapitala, ali ne temeljnoga kapitala, već npr. pričuva pravne osobe, također se unose u ovaj stupac.

Za druge načine stjecanja dionica ili udjela u kapitalu (stvari, prava i licencije ili sl.) unosi se tržišna vrijednost uložene imovine (u nedostatku informacija, može se koristiti knjigovodstvenom vrijednošću).

U slučaju zamjene dužničkog odnosa vlasničkim (npr. pretvaranje kredita u udio u kapitalu), unosi se vrijednost duga koji se pretvara u temeljni kapital.

Neparticipirajuće povlaštene dionice treba izdvojiti od kupnje/prodaje običnih dionica/udjela u kapitalu i u stupac "način plaćanja" unijeti oznaku "P".

Svaka prodaja udjela u kapitalu odnosno povlačenje inozemnoga kapitala unosi se s negativnim predznakom.

Vrsta vlasničkog ulaganja

Unosi se šifra koja odgovara vrsti vlasničkog ulaganja:

- 1 – osnivački ulog
- 2a – povećanje temeljnoga kapitala
- 2b – povećanje pričuva pravne osobe
- 3 – privatizacija (otkup udjela u kapitalu od Hrvatskog fonda za privatizaciju)
- 4 – preuzimanje udjela u kapitalu od drugih pravnih ili fizičkih osoba / prodaja udjela drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi.

Način plaćanja

Unosi se šifra načina plaćanja dionica odnosno udjela u kapitalu prema sljedećem šifrniku:

- 1 – uplata u novcu
- 3 – stvari
- 4 – prava i licencije
- 5 – zamjena dužničkog odnosa vlasničkim
- 7 – financijska potraživanja ili imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)
- 7a – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva
- 7b – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva
- 7c – vlasnički udjeli (dionice) stečeni kroz dividendu u dionicama

(Ako su udjeli stečeni kroz dividendu (dobit prethodne godine) i superdividendu (iz dobiti prethodnih godina), dio superdividende ne prikazuje se u Tablici A.1., već samo prijenos unutar računovodstvenih pozicija u Tablici A.2.)

- 8 – pripajanja i spajanja
- 11 – prijenos nekretnine
- 12 – prijenos vlasništva bez naknade
- P – neparticipirajuće povlaštene dionice

Prava koja proizlaze iz prava potraživanja inozemnog ulagača prema izvještajnom subjektu s osnova pozajmica ne označavaju se šifrom 4, nego šifrom 5.

Modalitet 7 – financijska potraživanja / imovina (osim dionica / vlasničkih udjela).
Podrazumijeva npr.:

- **stjecanje vl. udjela / dionica prijenosom potraživanja ili financijske imovine** (a koja nisu dionice ili vl. udjeli); npr. kada nerezident za stečene udjele ustupi potraživanje koje ima prema nekom drugom nerezidentom društvu, stvarajući pritom potraživanje izvještajnog subjekta prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čija je ova Uputa sastavni dio
- **stjecanje/prodaju udjela, a koji će biti naknadno plaćeni (odjednom ili u tranšama)**; upisuje se ukupan iznos stečenih/prodanih udjela u trenutku knjigovodstvene evidencije stjecanja/prodaje; tako npr., ako je vrijednost stečenih udjela 4.500.000 eura i dogovoreno je da će nerezident stečene vl. udjele platiti u budućnosti u tri tranše po 1.500.000,00 eura, u mjesecu prijenosa vlasništva odnosno knjigovodstvene evidencije prijavljuje se svih 4.500.000 eura; istodobno se za iznos koji nije uplaćen stvara potraživanje prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuju u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čija je ova Uputa sastavni dio
- **isplate temeljnoga kapitala ili pričuva s odgodom**, a čime se u bilanci društva stvara obveza prema vlasniku vl. udjela/dionica; tako npr., ako je ugovorom donesena odluka o smanjenju temeljnoga kapitala za 4.500.000 eura, no da će se isplata dogoditi u budućnosti, odmah se prijavljuje svih 4.500.000 eura (s datumom donošenja odluke); istodobno se za iznos koji nije isplaćen prijavljuje i novonastali kredit zaduženja, tj. obveza prema nerezidentu u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čija je ova Uputa sastavni dio.

Modalitet 7a – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva.

Modalitet 7b – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva.

Modalitet 11 – prijenos nekretnine. Ovdje je riječ o unosu nekretnine u kapital poduzeća.

Modalitet 12 – prijenos vlasništva bez naknade obuhvaća stjecanje vlasničkih udjela bez naknade, ali obvezno u stupac "Tržišna vrijednost ulaganja" treba upisati tržišnu vrijednost ili knjigovodstvenu vrijednost prenesenih udjela!

Udio u temeljnom kapitalu ostvaren transakcijom

Unosi se postotak udjela u temeljnom kapitalu izvještajnog subjekta koji je inozemni ulagač (nerezident) **stekao prikazanom transakcijom. Ako se transakcijom postotak udjela nije promijenio, polje se ostavlja prazno.** Ako je riječ o **prodaji dionica odnosno udjela u kapitalu, postotak se unosi s negativnim predznakom.**

Napomena: Promjene pozicija kapitala u Tablici A.2. moraju biti koordinirane s podacima unesenima u Tablici A.1. Primjerice, transakcija upisana u Tablici A.1. u pravilu mora rezultirati promjenom neke pozicije kapitala u Tablici A.2. u odnosu na prethodno tromjesečje.

Tablica A.1. PORTFELJNA I OSTALA VLASNIČKA ULAGANJA IZ INOZEMSTVA – novčane i nenovčane transakcije

Portfelja i ostala vlasnička ulaganja odnose se na ulaganja kojima nerezident ostvaruje manje od 10 posto udjela u vlasništvu trgovačkog društva, a da istodobno nije horizontalno povezano s

izvještajnim subjektom ili da nije riječ o "obrnutom ulaganju", koje se prijavljuje u tablici "A1. Izravna vlasnička ulaganja iz inozemstva".

Ovdje je važno odvojeno prikazati portfeljna vlasnička ulaganja u vrijednosne papire (dionice) od vlasničkih ulaganja u vlasničke udjele.

Ova se tablica popunjava samo u izvještajnom razdoblju u kojemu se dogodi transakcija kupnje/prodaje udjela!

Traženi podaci trebaju biti izraženi u **tisućama eura** (npr. 12.000.000,00 eura upisuje se kao 12.000,00), a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan transakcije.

Šifra inozemnog ulagača	Mjesec	Tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu (u tisućama eura)	Način plaćanja

Šifra inozemnog ulagača

Odabire se šifra s padajuće liste, koja odgovara šifri iz Šifrnika A, te ima oblik C – dvoslovna šifra zemlje za vlasnička ulaganja u vrijednosne papire (dionice) odnosno O – dvoslovna šifra zemlje za vlasnička ulaganja u udjele. Šifra se odabire s padajuće liste, a ne upisuje se ručno.

Mjesec

U ovo polje upisuje se šesteroznamenkasta oznaka godine i mjeseca (npr. za siječanj, 2023. godine unosi se šifra 202301) na koji se transakcija odnosi.

Tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu (u tisućama eura).

Za portfeljne ulagače transakcije se iskazuju agregirano na razini zemlje i mjeseca.

U ovo polje unosi se tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu koji su pribavljeni ovom transakcijom. Podatak se unosi u tisućama eura (npr. 12.000.000,00 eura upisuje se kao 12.000,00).

Način plaćanja

Unosi se šifra načina plaćanja dionica odnosno udjela u kapitalu prema sljedećem šifrniku:

- 1 – uplata u novcu
- 2 – maržni kredit (engl. *margin credit*)
- 3 – stvari
- 4 – prava i licencije
- 5 – zamjena dužničkog odnosa vlasničkim
- 7 – financijska potraživanja ili imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)
- 7a – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva
- 7b – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva
- 7c – vlasnički udjeli (dionice) stečeni kroz dividendu u dionicama
- 8 – pripajanja i spajanja.
- 11 – prijenos nekretnine

12 – prijenos vlasništva bez naknade

P – neparticipirajuće povlaštene dionice.

Prava koja proizlaze iz prava potraživanja inozemnog ulagača prema izvještajnom subjektu s osnova pozajmica ne označavaju se šifrom 4, nego šifrom 5.

Modalitet 7 – financijska potraživanja / imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)

Podrazumijeva npr.:

- **stjecanje vl. udjela / dionica prijenosom potraživanja ili financijske imovine** (koja nisu dionice ili vl. udjeli); npr. kada nerezident za stečene udjele ustupi potraživanje koje ima prema nekom drugom nerezidentom društvu, stvarajući pritom potraživanje izvještajnog subjekta prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čija je ova Uputa sastavni dio
- **stjecanje/prodaju udjela, koji će biti naknadno plaćeni (odjednom ili u tranšama)**; upisuje se ukupan iznos stečenih/prodanih udjela u trenutku knjigovodstvene evidencije stjecanja/prodaje; tako npr., ako je vrijednost stečenih udjela 4.500.000 eura i dogovoreno je da će nerezident stečene vl. udjele platiti u budućnosti u tri tranše po 1.500.000,00 eura, u mjesecu prijenosa vlasništva odnosno knjigovodstvene evidencije prijavljuje se svih 4.500.000 eura; istodobno se za iznos koji nije uplaćen stvara potraživanje prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čija je ova Uputa sastavni dio
- **isplate temeljnoga kapitala ili pričuva s odgodom**, a čime se u bilanci društva stvara obveza prema vlasniku vl. udjela / dionica; tako npr., ako je ugovorom donesena odluka o smanjenju temeljnoga kapitala za 4.500.000 eura, no da će se isplata dogoditi u budućnosti, odmah se prijavljuje svih 4.500.000 eura (s datumom donošenja Odluke); istodobno se za iznos koji nije isplaćen prijavljuje i novonastali kredit zaduženja, tj. obveza prema nerezidentu u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čija je ova Uputa sastavni dio.

Modalitet 7a – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva.

Modalitet 7b – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva.

Modalitet 11 – prijenos nekretnine. Ovdje je riječ o unosu nekretnine u kapital poduzeća.

Modalitet 12 – prijenos vlasništva bez naknade obuhvaća stjecanje vlasničkih udjela bez naknade, ali obvezno u stupac "Tržišna vrijednost ulaganja" treba upisati tržišnu vrijednost ili knjigovodstvenu vrijednost prenesenih udjela.

Tablica A.2. Stanje pozicija kapitala na kraju tromjesečja

90) UPISANI TEMELJNI KAPITAL bez premija na emitirane dionice	
901) od toga, UPISANI TEMELJNI KAPITAL KOJI NIJE PLAĆEN	
91) PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE	
92) REVALORIZACIJSKE PRIČUVE	
93) PRIČUVE (ZAKONSKE, STATUTARNE i OSTALE)	

94) ZADRŽANI DOBICI ILI PRENESENI GUBITAK	
95) NETO DOBIT (GUBITAK) TEKUĆE POSLOVNE GODINE	
95a) Dobit ili gubitak tekuće poslovne godine koji je posljedica vrijednosnih usklađivanja (Vidi upute!)	
*OSTVARENA NETO DOBIT (GUBITAK) <u>SAMO ZA</u> IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE	
9) UKUPNI KAPITAL (suma 90 - 95)	
NERASPODIJELJENA DOBIT (PRENESENI GUBITAK) POVEZANIH DRUŠTAVA IZ ŠIFRARNIKA D	

Ova se tablica popunjava za izvještajne subjekte koji imaju inozemnog vlasnika više od 10%!

U ovu se tablicu unose računovodstveni podaci poduzeća.

90) Upisani temeljni kapital (vlasnička glavica) (u tisućama eura)

U ovo se polje upisuje knjigovodstvena (nominalna) vrijednost bez premija na emitirane dionice.

901) Upisani temeljni kapital koji nije plaćen (u tisućama eura)

U ovo se polje upisuje knjigovodstvena vrijednost potraživanja po upisanom, a neuplaćenom temeljnom kapitalu.

91) Premije na emitirane dionice (u tisućama eura)

U ovo se polje upisuje razlika između nominalne i stvarne vrijednosti upisanoga temeljnoga kapitala (ako su dionice/udjeli prodani stjecateljima po cijeni višoj/nišoj od nominalne)

92) Revalorizacijske pričuve (u tisućama eura)

U ovo se polje unosi knjigovodstvena vrijednost na kraju izvještajnog tromjesečja.

93) Pričuve (u tisućama eura)

Unosi se knjigovodstvena vrijednost svih pričuva koje nisu rezultat revalorizacije, na kraju izvještajnog tromjesečja. Za društva za osiguranje ova pozicija NE uključuje tehničke pričuve.

94) Zadržani dobiti ili preneseni gubitak (u tisućama eura)

Ukupna zadržana dobit ili preneseni gubitak. Gubitak se unosi s negativnim predznakom.

Ako u prvom tromjesečju poslovne godine nije donesena odluka o raspodjeli dobiti/gubitka prethodne poslovne godine, iznos neto dobiti/gubitka prethodne poslovne godine pripisuje se zadržanoj dobiti / prenesenom gubitku.

Kada se izglasa isplata dividende (dobiti samo prethodne poslovne godine), ova pozicija umanjuje se za iznos izglasane dividende, koja se unosi u Tablicu A.4., neovisno o tome kada će dividenda biti isplaćena. Kada bude isplaćena, u Tablicu A5 unosi se samo dio isplaćen inozemnim investitorima.

Kada se izglasa isplata zadržane dobiti (prethodnih godina), ova pozicija umanjuje se za isplaćenu zadržanu dobit. U Tablicu A5 unosi se samo dio isplaćen inozemnim investitorima.

95) Neto dobit (gubitak) tekuće poslovne godine (u tisućama eura)

U ovo se polje unosi stanje dobiti ili gubitka tekuće poslovne godine, zaključno s posljednjim danom izvještajnog tromjesečja. Gubitak se unosi s negativnim predznakom.

Razlika neto dobiti (gubitka) tekuće poslovne godine između tekućega i prethodnog izvještajnog razdoblja treba odgovarati poziciji ostvarene neto dobiti samo za izvještajno razdoblje. U prvom tromjesečju poslovne godine pozicija neto dobiti (gubitka) tekuće poslovne godine i pozicija ostvarene neto dobiti samo za izvještajno razdoblje trebaju biti jednake ako su poslovna i kalendarska godina jednake, s obzirom na to da je cijeli iznos neto dobiti (gubitka) prethodne poslovne godine prenesen na zadržanu dobit / gubitak ili raspodijeljen vlasnicima.

Iznimka su izvještajni subjekti kojima poslovna godina ne počinje s prvim mjesecom tromjesečja. U tom slučaju prethodna napomena ne vrijedi.

95a) Dobit ili gubitak tekuće godine koji je posljedica vrijednosnih usklađivanja (u tisućama eura)

Ovo polje uključuje sljedeće stanje zaključno s posljednjim danom izvještajnog tromjesečja sljedećih pozicija računovodstvenog plana:

Dobici/gubici od revalorizacija zaliha (npr. otpisi); Revalorizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine; Revalorizacija financijske imovine i obveza (npr. otpisi dugova); Realizirani i nerealizirani kapitalni dobiti/gubici; Tečajne razlike

***Ostvarena neto dobit (gubitak) samo za izvještajno razdoblje**

U ovo se polje unosi dobit ili gubitak tekućega izvještajnog razdoblja. Izvještajna razdoblja u smislu ovog obrasca jesu: od 1. siječnja do 31. ožujka, od 1. travnja do 30. lipnja, od 1. srpnja do 30. rujna te od 1. listopada do 31. prosinca.

Ova pozicija treba odgovarati razlici neto dobiti (gubitka) tekuće poslovne godine između tekućega i prethodnoga izvještajnog razdoblja, osim u prvom tromjesečju poslovne godine, kada bi navedene pozicije trebale biti jednake.

Iznimka su izvještajni subjekti kojima poslovna godina ne počinje s prvim mjesecom tromjesečja. U tom slučaju prethodna napomena ne vrijedi.

9) Ukupni kapital (u tisućama eura)

Ovo polje je zbroj pozicija od 90 do 95.

Neraspodijeljena dobit (preneseni gubitak) u domaćim pravnim osobama iz Šifrnika D (u tisućama eura)

Ovu rubriku popunjavaju samo subjekti koji imaju popunjen Šifrnika D, tj. oni u čijem kapitalu najmanje jedan nerezident sudjeluje s 10% ili više (upisan u **Šifrnika A** obrasca) i ako imaju najmanje 50% udjela u kapitalu najmanje jedne domaće pravne osobe!

Osim toga, ne popunjavaju je oni subjekti koji svoje udjele u kapitalu vrednuju prema metodi udjela! **Ako se koriste metodom troška ulaganja, obvezno trebaju popuniti ovu rubriku!**

Unosi se neraspodijeljena dobit / preneseni gubitak pravne osobe, **a koji se na osnovi udjela u kapitalu pripisuje izvještajnom subjektu**. Primjerice, ako neraspodijeljena dobit pravne osobe A na kraju izvještajnog tromjesečja iznosi 100 eura, a izvještajni subjekt ima 50% udjela u kapitalu, onda u ovu rubriku treba upisati 50 ($100 \times 50\% = 50$)

Neraspodijeljenu dobit / preneseni gubitak čine kumulirana dobit / gubitak prethodnih poslovnih godina, uvećana/umanjena za dobit/gubitak tekuće poslovne godine.

Tablica A.4. Raspored dobiti (gubitka) prethodne poslovne godine

1. Mjesec donošenja odluke	
2. Dobit (gubitak) prije oporezivanja	
2.a. Dobit (gubitak) prije oporezivanja kao posljedica vrijednosnih usklađivanja (Vidi upute!)	
3. Dobit (gubitak) nakon oporezivanja	
4. Za raspodijeliti svim članovima (vlasnicima)	

Ova se tablica u pravilu **popunjava jedanput godišnje**, u tromjesečju u kojemu se donese odluka o raspodjeli dobiti za prethodnu poslovnu godinu ili je ustanovljen gubitak po završnom računu.

Bez obzira na to je li ukupna dobit/gubitak prethodne poslovne godine raspodijeljen vlasnicima ili prenesen u zadržanu dobit/gubitak, ova se tablica popunjava jednom godišnje po odluci.

1. Mjesec donošenja odluke

Unosi se mjesec u kojemu je donesena odluka o raspodjeli dobiti za prethodnu poslovnu godinu ili je ustanovljen gubitak po završnom računu.

2. Dobit prije oporezivanja (u tisućama eura)

Unosi se ukupan iznos ostvarene dobiti/gubitka prije oporezivanja za prethodnu poslovnu godinu.

2.a. Dobit prije oporezivanja posljedica vrijednosnih usklađivanja (u tisućama eura)

Uključuje sljedeće pozicije: Dobici/gubici od revalorizacija zaliha (npr. otpisi); Revalorizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine; Revalorizacija financijske imovine i obveza (npr. otpisi dugova); Realizirani i nerealizirani kapitalni dobiti/gubici; Tečajne razlike.

3. Dobit nakon oporezivanja (u tisućama eura)

Unosi se dio dobiti/gubitka koji uvećava/umanjuje zadržanu dobit pravne osobe. Unosi se dobit nakon oporezivanja u prethodnoj poslovnoj godini. Podaci se unose u tisućama eura.

4. Za raspodijeliti svim vlasnicima (u tisućama eura)

Odnosi se na iznos prihoda od kapitala (dividendi ili udjela u dobiti) koji se po odluci o raspodjeli dobiti isplaćuje svim (ne samo inozemnim) vlasnicima. Ovaj iznos treba uključivati i sve unaprijed isplaćene prihode od kapitala koji su vezani uz ovu raspodjelu dobiti. U ovaj redak NE unose se prihodi od kapitala koji se isplaćuju na teret zadržane dobiti prethodnih razdoblja (ili pričuva), tome služi Tablica A.5. Podaci se unose u tisućama eura.

Tablica A.5. Isplate udjela u dobiti/dividendi i zadržane dobiti prethodnih razdoblja inozemnim ulagačima

Šifra inozemnog ulagača	Mjesec	Isplaćena dividenda / udio u dobiti (u tisućama eura)	Isplaćena zadržana dobit prethodnih godina (u tisućama eura)

Ova se tablica popunjava samo u izvještajnom razdoblju u kojemu se dogodi isplata udjela u dobiti ili dividendi, te zadržane dobiti prethodnih razdoblja.

Šifra inozemnog vlasnika

Ručno se upisuje šifra iz Šifrarnika A (npr. A001, FA001, C-AT, O-DE). Za inozemne portfeljne vlasnike (nerezidentne) transakcije se iskazuju zbirno po zemljama – sa šiframa C ili O iz Šifrarnika A.

Mjesec

Unosi se mjesec jednog od događaja iz stupaca 3 ili 4.

Isplaćena dividenda / udio u dobiti (u tisućama eura)

Unosi se iznos isplaćene dividende / udjela u dobiti **iz posljednje zaključene poslovne godine** (koji nije umanjen za porez na dividendu / udio na dobit), a koji se odnosi na inozemnog ulagača/ulagače. Ovdje se unosi i avansno isplaćena dividenda / udio u dobiti.

Isplaćena zadržana dobit prethodnih godina (u tisućama eura)

Unosi se iznos (koji nije umanjen za porez na dividendu / udio na dobit) koji se po odluci pravne osobe isplaćuje inozemnom ulagaču na teret zadržane dobiti prijašnjih godina (**ne iz dobiti koja je ostvarena tijekom tekuće godine**).

Zadržana dobit / preneseni gubitak iz Tablice A2 treba se umanjiti u trenutku isplaćene zadržane dobiti.

Isplaćene poslovne pričuve koje se prijavljuju u Tablici A1 ne prijavljuju se u ovoj tablici!

Tablica NAPOMENA

Napomena:	
-----------	--

U rubrici Napomena treba objasniti eventualne neuobičajene pojave koje utječu na popunjavanje obrasca, a za koje izvještajni subjekt ocijeni da ih treba dodatno pojasniti.

Šifarnik B. Inozemne pravne osobe u kojima izvještajni subjekt ima udjele u kapitalu.

Šifra inozemne pravne osobe		Zemlja inozemne pravne osobe*	Postotak udjela u kapitalu* (%)	Naziv i sjedište inozemne pravne osobe	Djelatnost inozemne pravne osobe
Vrsta inozemnog ulaganja*	Broj inozemne pravne osobe				

Ova tablica sadržava podatke o svim inozemnim pravnim osobama u kojima izvještajni subjekt na kraju izvještajnog tromjesečja ima udjele u vlasništvu.

Iznimno se u šifrnici upisuje i inozemna pravna osoba iz čijeg vlasništva izvještajni subjekt izlazi u izvještajnom razdoblju te se u rubriku "postotak udjela u kapitalu" upisuje nula (0). U sljedećem izvještajnom razdoblju ova se inozemna pravna osoba više ne prijavljuje.

Jednom dodijeljena šifra inozemnoj pravnoj osobi nikad se više ne može ponovo upotrijebiti za drugu inozemnu pravnu osobu, već se za svaku novu pravnu osobu mora rabiti nova šifra.

Inozemna vlasnička ulaganja prema iznosu udjela u temeljnom kapitalu, dijele se na **izravna, portfeljna i ostala vlasnička ulaganja**. **Izravnim vlasničkim ulaganjem** smatra se svako ulaganje kojim izvještajni subjekt stječe 10 ili više posto u temeljnom kapitalu inozemne pravne osobe.

U izravna vlasnička ulaganja, osim toga, ulaze i ulaganja u horizontalno povezana poduzeća te "obrnuta ulaganja".

Izravna vlasnička ulaganja, horizontalna povezanost (engl. *fellow enterprises*).

Ovakav specifičan oblik izravnih vlasničkih ulaganja podrazumijeva ulaganja kod kojih izvještajni subjekt posjeduje manje od 10% udjela u kapitalu inozemne pravne osobe, koja je dio iste grupe poduzeća kao i izvještajni subjekt i imaju zajedničkoga "konačnog vlasnika" nerezidenta ili je ta inozemna pravna osoba dio grupe poduzeća izvještajnog subjekta ili imaju zajedničkoga "konačnog vlasnika" rezidenta. U ovom smislu grupu poduzeća čine pravne osobe nad kojima izravno ili neizravno upravljanje obavlja jedinstvena pravna ili fizička osoba.

Ako je inozemna pravna osoba u koju izvještajni subjekt ulaže manje od 10% navedena u šifrnici A (inozemna pravna osoba koja u izvještajnom subjektu ima više od 10% udjela), riječ je o "**obrnutom ulaganju**" te ga se upisuje šifrom A iz Šifrnika B u Tablicu B1.

Portfeljna i ostala vlasnička ulaganja odnose se na ulaganja kojima izvještajni subjekt ostvaruje manje od 10% udjela u inozemnoj pravnoj osobi, a da istodobno ta inozemna pravna osoba nije horizontalno povezana s izvještajnim subjektom. Ovdje se odvojeno prikazuju portfeljna vlasnička ulaganja u vrijednosne papire (dionice), ulaganja u investicijske fondove i ostala vlasnička ulaganja u vlasničke udjele.

Za portfeljna i ostala vlasnička ulaganja popunjavaju se samo rubrike označene zvjezdicom (*).

Šifra inozemne pravne osobe

Ova se šifra sastavlja iz dvije rubrike: vrsta inozemnog ulaganja i broj inozemne pravne osobe, a odgovara prethodno dostavljenim šiframa u IU-T2 i/ili IU-IP obrascu.

Vrsta inozemnog ulaganja

S padajuće liste odabire se odgovarajuća vrsta inozemnog ulaganja.

B – inozemna pravna osoba u kojoj izvještajni subjekt ima 10% ili više udjela u kapitalu

A – obrnuto ulaganje, izvještajni subjekt posjeduje manje od 10% udjela u vlasništvu inozemne pravne osobe koja je navedena u šifrnici A (inozemna pravna osoba koja u izvještajnom subjektu ima više od 10%)

FA – horizontalno povezano poduzeće, sa zajedničkim "konačnim vlasnikom" nerezidentom.

Ako je **inozemno poduzeće, u kojemu izvještajni subjekt posjeduje manje od 10% udjela u kapitalu, dio iste grupe poduzeća kao i izvještajni subjekt i imaju zajedničkoga "konačnog**

vlasnika" nerezidenta, dodjeljuje mu se oznaka koja počinje **slovnom oznakom FA** (horizontalno povezano poduzeće, engl. *fellow enterprise*).

FB – horizontalno povezano poduzeće, sa zajedničkim "konačnim vlasnikom" rezidentom

Ako je **inozemno poduzeće, u kojemu izvještajni subjekt posjeduje manje od 10% udjela u kapitalu, dio grupe poduzeća izvještajnog subjekta ili imaju zajedničkoga "konačnog vlasnika" rezidenta**, dodjeljuje mu se oznaka koja počinje **slovnom oznakom FB** (horizontalno povezano poduzeće, engl. *fellow enterprise*).

C – portfeljno vlasničko ulaganje u vrijednosne papire (dionice)

O – ostala vlasnička ulaganja u vlasničke udjele, koji nisu dionice

I – ulaganja u investicijske fondove.

Broj inozemne pravne osobe

Odabire se broj s padajuće liste, koji mora odgovarati broju u šifri inozemne pravne osobe koja je bila dostavljena na IU-IP obrascu ili za prethodna izvještajna razdoblja na IU-T2 obrascu.

Kad je šifra jednom dodijeljena jednoj inozemnoj pravnoj osobi, nikad se više ne može ponovo upotrijebiti za drugu inozemnu pravnu osobu, već se za svaku novu inozemnu pravnu osobu mora rabiti nova šifra!

Portfeljna ulaganja u inozemne pravne osobe ne prijavljuju se pojedinačno, već agregirano na razini pojedine zemlje, **tako da se ovo polje ne popunjava za portfeljna i ostala ulaganja.**

Zemlja inozemne pravne osobe

Unosi se dvoslovna oznaka zemlje u kojoj inozemna pravna osoba ima sjedište, prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Popisi su također raspoloživi na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK.

Postotak udjela u vlasništvu

Unosi se postotak udjela na dvije decimale, koji izvještajni subjekt ima u inozemnoj pravnoj osobi na kraju izvještajnog tromjesečja.

Za portfeljna ulaganja unosi se udio u kapitalu na razini **zemlje** u kojoj su inozemne pravne osobe (primjerice, ako imamo tri portfeljna ulaganja u pravne osobe iz Njemačke u kojima izvještajni subjekt ima redom 2%, 3% i 6%, u ovu se rubriku upisuje za šifru C – DE 11%).

Naziv i sjedište inozemne pravne osobe

Unosi se točan naziv i sjedište inozemne pravne osobe ne koristeći se posebnim znakovima (poput &).

Djelatnost inozemne pravne osobe

Unosi se NACE Rev.2 (engl. *National Classification of Economic Activities*), šifra djelatnosti inozemne pravne osobe od četiri znamenke. Šifra djelatnosti NACE Rev.2 odgovara šifri djelatnosti iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti (NKD 2007), koja se upotrebljava u Republici Hrvatskoj.

Šifrnari B.B. Inozemne pravne osobe u kojima je posredno ostvaren udio u kapitalu

Šifra inozemne pravne osobe	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Razina 4	Razina 5	Zemlja inozemne pravne osobe	Naziv i sjedište inozemne pravne osobe	Postotak udjela u kapitalu (%)

U ovu tablicu upisuju se podaci o svim inozemnim pravnim osobama u kojima izvještajni subjekt posredno ostvaruje udio u kapitalu. Ovakav odnos ostvaruje se preko inozemnih pravnih osoba u kojima je neposredno ostvaren udio u kapitalu veći od 10% (upisane u Šifrnari B.), a koje u kapitalu neke druge pravne osobe sudjeluju s 50% ili više i tako dok god vrijedi da je zadovoljen odnos od minimalno 50% vlasništva u sljedećoj pravnoj osobi.

Šifra inozemne pravne osobe

Unosi se šifra inozemne pravne osobe iz Šifrnarika B (koja se sastoji od dvije oznake: vrste inozemnog ulaganja i broja inozemne pravne osobe), koja u kapitalu neke druge pravne osobe sudjeluje s 50% ili više.

Polja Razina 1 – Razina 5

Unosi se na način opisan u Primjeru 1.

Zemlja inozemne pravne osobe

Unosi se dvoslovna oznaka zemlje u kojoj inozemna pravna osoba ima sjedište, prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vode se u elektroničkom obliku i objavljuju na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Popisi su također raspoloživi na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi".

Naziv i sjedište inozemne pravne osobe

Unosi se točan naziv i sjedište inozemne pravne osobe

Postotak udjela u kapitalu

Unosi se postotni udio koji inozemna pravna osoba iz Šifrnarika B. ostvaruje u svakoj pojedinoj pravnoj osobi iz Šifrnarika B.B. Primjerice, za pravne osobe šifrirane s B001-1, B001-2, B001-1-

1 i B001-1-2 unose se udjeli u kapitalu koje je B001 ostvario u B001-1, B001-2, B001-1-1 i B001-1-2.

Primjer 1.

Izveštajni subjekt preko pravne osobe Alfa šifrirane s B001 u Šifrniku B ostvaruje posredni udio u kapitalu u četiri inozemne pravne osobe.

Rezydentni subjekt u nerezidentu Alfi GmbH ima ulaganje u kapital veće od 10%. U ovom primjeru to je 20% udjela u kapitalu.

Pravna osoba Alfa GmbH ima 50% udjela u kapitalu austrijske pravne osobe Beta, 80% udjela u talijanskoj pravnoj osobi Gama i 35% u belgijskoj pravnoj osobi Delta (što se, budući da ne prelazi 50%, ne smatra posrednim ulaganjem, pa se ne unosi u tablicu).

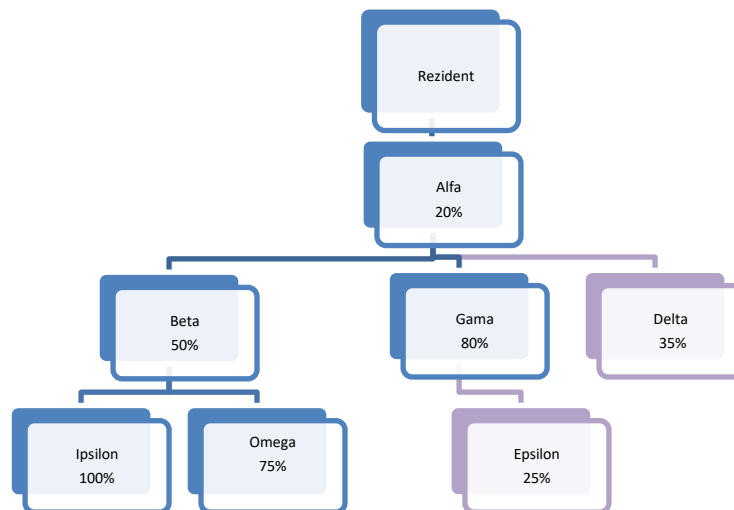
Pravna osoba Beta ima 100% udjela u kapitalu austrijske pravne osobe Ipsilon i 75% udjela u kapitalu njemačke pravne osobe Omega. Pravna osoba Alfa posredno ima u subjektu Ipsilon 50%, a u subjektu Omega ima 37,5% udjela.

Talijanska pravna osoba Gama ima 25% udjela u talijanskoj pravnoj osobi Epsilon (što se, budući da ne prelazi 50%, ne smatra posrednim ulaganjem).

Sve dok je zadovoljeno pravilo da subjekt B001 ima posrednu kontrolu nad subjektom u lancu, subjekt se unosi u Šifrnik B.B. U ovom primjeru Alfa ima upravljačku kontrolu nad Betom, a Beta ima nad Ipsilonom, čime i posredno ima i Alfa kontrolu nad Ipsilonom.

U Šifrniku B.B. upisuju se samo Beta, Gama, Ipsilon i Omega jer u njima Alfa GmbH ostvaruje posredno udio u kapitalu.

Grafički prikaz vlasničkih odnosa:

Šifrnik B.B. izgleda ovako:

Šifra inozemne pravne osobe	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Razina 4	Razina 5	Zemlja inozemne pravne osobe	Naziv i sjedište inozemne pravne osobe	Postotak udjela u kapitalu

B001	1					AT	Beta GmbH	50
B001	2					IT	Gama	80
B001	1	1				AT	Ipsilon	50
B001	1	2				DE	Omega	37,5

Tablica B.1. IZRAVNA VLASNIČKA ULAGANJA U INOZEMSTVO

Izravna vlasnička ulaganja odnose se na ulaganja kojima rezident ostvaruje 10% ili više udjela u vlasništvu inozemne pravne osobe. Izravnim ulaganjima u inozemstvo smatraju se i ulaganja u horizontalno povezana poduzeća manja od 10% i obrnuta ulaganja.

Traženi podaci trebaju biti izraženi u **tisućama eura** (npr. 12.000.000,00 eura se upisuje kao 12.000,00), a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan transakcije ili srednji tečaj Hrvatske narodne banke na posljednji dan izvještajnog tromjesečja za iskazivanje stanja na kraju tromjesečja.

Treba napomenuti da je tablica koncipirana na način da razlike konačnog i početnog stanja moraju biti objašnjene u ostalim stupcima u tablici, koji su smješteni između stupaca konačnoga i početnog stanja. Drugim riječima, sljedeća jednakost mora biti zadovoljena:

Novo stanje (11) = početno stanje (3) + transakcije (4) + novoostvorena dobit/gubitak (5) – potraživanja za izglasanu dividendu (6) – potraživanja za izglasanu isplatu zadržane dobiti (7) + tečajne prilagodbe (8) + cjenovne prilagodbe (9) + prilagodbe zbog reklasifikacija (10).

U zagradama su navedeni brojevi stupaca. **Stupci 13 i 14 ne utječu na konačni rezultat.**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	11a	11b	12	13	14
Šifra inozemne pravne osobe	ISIN	Početno stanje (isto kao stupac 11 prethodnog Q)	Promjene				Revalorizacije			Novo stanje – Ako ne postoji tržišna vrijednost, unosi se broj pozicija iz stupaca 11.a. i 11.b. (u tisućama eura)	Knjigovodstvena vrijednost dionica/udjela u kapitalu u vlasništvu izvještajnog subjekta (u tisućama eura)	Knjigovodstveno stanje neraspodijeljene dobiti/gubitka koja na osnovi udjela u kapitalu pripada izvještajnom subjektu (u tisućama eura)	Stanje udjela u vlasništvu (%)	Naplaćena dividenda	Naplaćena ZD
			Transakcije	Novoostvorena dobit/gubitak koja na osnovi udjela u vlasništvu pripada izvještajnom subjektu	Potraživanja za izglasanu dividendu (koja pripada izvještajnom subjektu)	Potraživanja za izglasanu isplatu zadržane dobiti (koja pripada izvještajnom subjektu)	Tečajna prilagodba	Cjenovna prilagodba	Prilagodba zbog reklasifikacije						
B 001															
A 001 (reverse)															
FA 001/ FB 001 (fellows)															

U Tablicu B.1. unose se podaci **samo za dio** koji, prema udjelu u kapitalu, pripada izvještajnom subjektu.

Šifra inozemne pravne osobe

Ovo obilježje popunjava se šifrom iz Šifrarnika B. (npr. B – 001, A – 001, FA – 001 ili FB – 001), kako je opisano u Šifrarniku B. Polje je podijeljeno na ista polja u šifrarniku te se s padajućih lista odabiru šifre kao u Šifrarniku B.

ISIN oznaka

ISIN oznaka je jedinstvena međunarodna oznaka vrijednosnog papira. Unosi se samo ako je dionici dodijeljena ISIN oznaka.

Početno stanje

Unosi se vrijednost stanja ulaganja na početku tromjesečja. Ova vrijednost mora odgovarati konačnom stanju na kraju prethodnog tromjesečja! (stupac 11 prethodnog tromjesečja).

Transakcija

Unosi se tržišna ili ugovorena vrijednost dionica ili udjela u kapitalu koji su pribavljeni ovom transakcijom.

Transakcije koje rezultiraju povećanjem kapitala, a ne povećavaju temeljni kapital, već npr. pričuve pravne osobe, također se unose u ovaj stupac.

Iznos mora odgovarati transakciji prikazanoj u Tablici B.2.1. Transakcije – izravna ulaganja.

U nedostatku informacija kao tržišnom vrijednošću nefinancijskog sredstva može se koristiti knjigovodstvenom vrijednošću.

Svaka prodaja udjela u kapitalu odnosno povlačenje inozemnoga kapitala unosi se s negativnim predznakom.

Novoostvorena dobit/gubitak koja na osnovi udjela u kapitalu pripada izvještajnom subjektu

Unosi se vrijednost новоostvarene, a neisplaćene dobiti/gubitka inozemnih pravnih osoba u tom u izvještajnom tromjesečju koja se na osnovi udjela u kapitalu odnosi na izvještajni subjekt.

Računamo je kao razliku pozicije Stanje dobiti/gubitka poslovne godine tekućega i prethodnog izvještajnog tromjesečja, od kojih, međutim, treba izdvojiti razlike koje su posljedica promjene tečaja.

Razliku stanja treba izračunati u originalnoj valuti zemlje sjedišta inozemne pravne osobe, a onda primijeniti srednji tečaj HNB-a na posljednji dan izvještajnog tromjesečja, kako bi se izolirale tečajne razlike.

Svi podaci moraju biti prikazani konsolidirano. Tako podaci prikazani za poduzeće npr. B001 moraju sadržavati i podatke o subjektima u kojima izvještajni subjekt posredno ostvaruje udio u kapitalu, a samim i time i u novoostvorenoj dobiti/gubitku.

Primjerice, stanje pozicija dobiti britanske pravne osobe Alfa GmbH u kojoj izvještajni subjekt ima 80% udjela u 2023Q1 je 100.000 GBP, a u 2023Q2 150.000 GBP. Pozicija "novoostvorena dobit/gubitak" za 2023Q2 računa se na sljedeći način:

$150.000 \text{ GBP} - 100.000 \text{ GBP} = 50.000 \text{ GBP} \times 80\% = 40.000 \text{ GBP}$. Na ovaj se iznos primjenjuje srednji tečaj HNB-a na posljednji dan izvještajnog tromjesečja. Pretpostavimo da je tečaj 1,15 EUR/GBP – u tom slučaju iznos koji treba upisati je 46.000 eura ($40 \times 1,15$) odnosno 46. Ovdje

podrazumijevamo da je stanje dobiti na 2023Q2 već umanjeno za eventualno nastala potraživanja za izglasane dividende / isplate zadržane dobiti prethodnih razdoblja.

Osim tečajnih razlika, ovaj iznos dobiti/gubitka trebao bi isključivati eventualne revalorizacije kao npr. revalorizacija zaliha (npr. otpisi), revalorizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, revalorizacija financijske imovine i obveza (npr. otpisi dugova), realizirane i nerealizirane kapitalne dobiti/gubici i sl. Eventualne revalorizacije trebalo bi uključiti u stupac 9 – Cjenovne prilagodbe!

Potraživanja za izglasanu dividendu

Unosi se iznos potraživanja za dividendu/udio u dobiti **iz posljednje zaključene poslovne godine** koja će na temelju odluke o raspodjeli biti isplaćena izvještajnom subjektu. Npr. ako pravna osoba iz inozemstva izglasa dividende u iznosu od 100 GBP, a izvještajni subjekt sudjeluje u kapitalu s 50%, tada se na njega odnosi 50 GBP ($100 \times 50 / 100 = 50$). Na ovaj se iznos primjenjuje srednji tečaj HNB-a na posljednji dan izvještajnog tromjesečja.

Potraživanja za izglasanu isplatu zadržane dobiti prethodnih razdoblja

Unosi se iznos potraživanja za isplatu zadržane dobiti prethodnih razdoblja koja će na temelju odluke o raspodjeli biti isplaćena izvještajnom subjektu. Na ovaj se iznos primjenjuje srednji tečaj HNB-a na posljednji dan izvještajnog tromjesečja.

Tečajna prilagodba

Unosi se razlika konačnoga i početnog stanja koja nije rezultat transakcija niti drugih prilagodbi, već je posljedica promjene odnosa tečaja inozemne i domaće valute.

Primjer.

Prikazano je početno stanje od 115.000,00 EUR (100.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan prethodnoga izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,15 EUR/GBP). Pretpostavimo da novih transakcija nije bilo, a tečaj je na posljednji dan tekućega izvještajnog tromjesečja 1,16 EUR/GBP. Sada je prikazano stanje ulaganja jednako 116.000,00 EUR. Iznos koji se upisuje u stupac 9 kao tečajna prilagodba računa se kao: $100 \times (1,16 - 1,15) = 1$, odnosno čini razliku stanja zbog promjene tečaja. U slučaju da je tečaj na posljednji dan tekućega izvještajnog tromjesečja 1,14 EUR/GBP : $100 \times (1,14 - 1,15) = -1$ odnosno tečajna prilagodba je jednaka -1 .

Cjenovna prilagodba

Unosi se razlika u odnosu na početno stanje koja je posljedica promjene tržišne vrijednosti ulaganja. Primjenjuje se za ulaganja koja je moguće tržišno vrednovati, odnosno za koja postoji tržišna cijena. Za ulaganja koja se prikazuju na osnovi knjigovodstvenog vrednovanja, cjenovna prilagodba može nastati zbog revalorizacije ulaganja! U tom slučaju, razlika dva stanja koja nije objašnjena transakcijama niti drugim prilagodbama prikazuje se kao cjenovna prilagodba.

Primjer

Prikazano je početno stanje od 115.000,00 EUR (100.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan prethodnoga izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,15 EUR/GBP). Pretpostavimo da novih transakcija nije bilo, ali je zbog određenih tržišnih kretanja došlo do promjene vrijednosti ulaganja odnosno cijene dionica / vlasničkih udjela. Uzmimo da su tržišna kretanja bila povoljna te je vrijednost ulaganja (cijena dionice / vlasničkog udjela) porasla za 10%. Drugim riječima:

$$100.000 \text{ GBP} \times 1,1 = 110.000 \text{ GBP}$$

pa je cjenovna prilagodba jednaka:

$$110.000 \text{ GBP} - 100.000 \text{ GBP} = 10.000 \text{ GBP}$$

Ovaj se iznos u eurima prikazuje uz primjenu tečaja na prvi dan izvještajnog tromjesečja (7,5):

$$10.000 \text{ GBP} \times 1,15 = 11.500 \text{ EUR}$$

Međutim, ovdje zbog promjene tečaja imamo i tečajne prilagodbe koje se računaju:

$$(1,16 - 1,15) \times 110.000 \text{ GBP} = 1.100 \text{ EUR}$$

Konačno stanje iznosi:

$$110.000 \text{ GBP} \times 1,16 = 127.600 \text{ EUR}$$

Razlika u odnosu na početno stanje iznosi:

$$127.600 - 115.000 = 12.600 \text{ EUR}$$

što predstavlja prilagodbe cijena i tečaja, od čega su prilagodbe cijena 10.000 EUR, a tečaja 1.100 EUR

Prilagodba zbog reklasifikacije

Unose se prilagodbe koje su rezultat promjene stanja ulaganja zbog reklasifikacije ulaganja iz portfeljnog u izravno ili obrnuto. Drugim riječima, ulaganje koje je u jednom tromjesečju donosilo manje od 10%, a u drugom više od 10% udjela u vlasništvu treba u prvom tromjesečju prikazivati kao portfeljno, a u drugom kao izravno. Neusklađenosti koje proizlaze iz razlike dva stanja u tom slučaju treba prikazivati kao prilagodbe zbog reklasifikacije.

Prilagodbe u ovom slučaju predstavljaju razliku između stanja na kraju izvještajnog i prethodnog tromjesečja, koja nije rezultat niti transakcija, niti tečajnih prilagodbi, niti promjene cijena dionica već isključivo reklasifikacije ulaganja.

Primjer

Na kraju prethodnog tromjesečja inozemni investitor posjedovao je 20% udjela u temeljnom kapitalu inozemnoga trgovačkog društva (izravni ulagač), jednake nominalne i tržišne vrijednosti 100.000,00 GBP. U tijeku izvještajnog tromjesečja prodao je 11% za 50.000,00 GBP, pa je tako postao portfeljni ulagač s 9% udjela u temeljnom kapitalu. Pretpostavimo da je tržišna vrijednost tog udjela na kraju izvještajnog mjeseca 50.000,00 GBP.

U ovom slučaju, u tekućem tromjesečju prikazujemo početno stanje (stupac 3 u Tablici B.1. IZRAVNA ULAGANJA) od 115.000,00 EUR (100.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan prethodnoga izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,15 EUR/GBP), dok je u Tablici B.1. PORTFELJNA ULAGANJA početno stanje (stupac 4) nula. Novom transakcijom prodaje udjela, ulaganje postaje portfeljno, pa je na kraju tromjesečja stanje izravnih ulaganja nula (stupac 11 Tablice B.1. IZRAVNA ULAGANJA), dok je stanje portfeljnih ulaganja (stupac 9 Tablice B.1. PORTFELJNA ULAGANJA) 58.000,00 EUR (50.000,00 GBP na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan tekućeg izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,16 EUR/GBP). U tom slučaju razlika u odnosu na početno stanje iznosi +50.000,00 GBP za portfeljna i -50.000,00 GBP za izravna ulaganja, što je posljedica reklasifikacije ulaganja iz izravnog u portfeljno, pa je treba prikazati kao prilagodbu reklasifikacije. Ovaj iznos u eurima se prikazuje uz primjenu tečaja na prvi dan izvještajnog tromjesečja (1,15):

$$50.000 \times 1,15 = 57.500 \text{ EUR}$$

Prilagodbe tečaja računaju se na isti način kako je već prikazano.

Novo stanje

Unosi se stanje izravnih vlasničkih ulaganja u pravnu osobu iz stupca 1 na kraju izvještajnog tromjesečja. Konkretno, riječ je o ulaganjima u pravne osobe koje su navedene u Šifrniku B/A. Treba unijeti tržišnu vrijednost dionica/udjela u kapitalu koje izvještajni subjekt posjeduje na kraju izvještajnog tromjesečja. Ako ne postoji tržišna vrijednost, treba unijeti zbroj pozicija 11.a. i 11.b. Na ovaj se iznos primjenjuje srednji tečaj HNB-a na posljednji dan izvještajnog tromjesečja.

Napomena. Mora biti zadovoljena sljedeća jednakost:

Novo stanje (11) = početno stanje (3) + transakcije (4) + novoostvorena dobit/gubitak (5) – potraživanja za izglasanu dividendu (6) – potraživanja za izglasanu isplatu zadržane dobiti (7) + tečajne prilagodbe (8) + cjenovne prilagodbe (9) + prilagodbe zbog reklasifikacija (10).

U zagradama su navedeni brojevi stupaca. Stupci 13 i 14 ne utječu na konačni rezultat.

Knjigovodstvena vrijednost dionica/udjela u kapitalu koji pripadaju izvještajnom subjektu

Unosi se knjigovodstvena vrijednost dionica/udjela u ukupnom kapitalu (upisani kapital + pričuve) pravnih osoba u kojima izvještajni subjekt ima najmanje 10% udjela u kapitalu [ili manje od 10%, a ako je: a) navedena pravna osoba istodobno izravni ulagač u izvještajni subjekt (posjeduje više od 10% udjela u vlasništvu izvještajnog subjekta, šifra iz Šifrnika A); b) pravna osoba je član iste grupe kao i izvještajni subjekt **i imaju zajedničkoga "konačnog vlasnika" nerezidenta** (šifra FA); c) pravna osoba je član grupe poduzeća izvještajnog subjekta **ili imaju zajedničkoga "konačnog vlasnika" rezidenta**. (šifra FB)].

Ako izvještajni subjekt ovakva ulaganja vrednuje prema **metodi udjela**, ova bi pozicija trebala uključivati i neraspodijeljenu dobit koja mu se pripisuje s osnove sudjelovanja u kapitalu, pa u tom slučaju NE SMIJE popunjavati poziciju 11.b. jer je ona već obuhvaćena u ovoj rubrici!

Ako izvještajni subjekt ovakva ulaganja vrednuje prema **metodi troška ulaganja**, ova pozicija uključuje samo ulaganja u kapital, bez neraspodijeljene dobiti koja bi mu se trebala pripisati s osnove sudjelovanja u vlasništvu. U tom slučaju OBVEZNO treba popuniti poziciju 11.b.

Knjigovodstveno stanje neraspodijeljene dobiti/gubitka koja na osnovi udjela u kapitalu pripada izvještajnom subjektu

Popunjavaju samo izvještajni subjekti koji ulaganja vrednuju prema metodi troška ulaganja!

Unosi se vrijednost neraspodijeljene dobiti / prenesenoga gubitka koji se na osnovi udjela u kapitalu pripisuje izvještajnom subjektu. Primjerice, ako izvještajni subjekt u nekoj inozemnoj pravnoj osobi iz Šifrnika B. ima 50% udjela u kapitalu, a ova pravna osoba na kraju izvještajnog tromjesečja ima poziciju ostvarene dobiti (zadržane dobiti prethodnih razdoblja i tekuće dobiti) jednaku protuvrijednosti od 100.000 eura, tada se u ovu rubriku upisuje 50 (100 x 50% = 50).

Također neraspodijeljena dobit/gubitak uključuje i dobit/gubitak tekuće godine koja još nije knjigovodstveno raspodijeljena.

Ako su ispravno ispunjene pozicije izvještaja, stanje dobiti/gubitka (stupac 11b) u izvještajnom tromjesečju trebalo bi, u stranoj valuti, odgovarati zbroju stanja dobiti/gubitka (stupac 11b) prethodnog tromjesečja i novoostvarene dobiti/gubitka (stupac 7) tekućeg tromjesečja, umanjeno za eventualno nastala potraživanja za izglasane dividende/ isplate zadržane dobiti prethodnih razdoblja. Na ovaj se iznos primjenjuje srednji tečaj HNB-a na posljednji dan izvještajnog tromjesečja.

Tablica B.1. PORTFELJNA I OSTALA VLASNIČKA ULAGANJA U INOZEMSTVO

Portfeljna i ostala vlasnička ulaganja koja se unose u ovu tablicu odnose se na ulaganja kojima rezident nakon ostvarene transakcije posjeduje manje od 10% udjela u vlasništvu inozemnoga trgovačkog društva **koje istodobno nije horizontalno povezano s izvještajnim subjektom** ili da se ne radi o „obrnutom ulaganju“, a koje se prijavljuje u Tablici „B1. Izravna ulaganja“.

Ovdje je bitno odvojeno prikazati vlasnička ulaganja u vrijednosne papire (dionice) od vlasničkih ulaganja u vlasničke udjele, sa šiframa iz Šifrnika B.

Traženi podaci trebaju biti izraženi u **tisućama eura** (npr. 12.000.000,00 eura se upisuje kao 12.000,00), pri čemu je iznose u stranoj valuti potrebno konvertirati u eure, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture ili srednji tečaj Hrvatske narodne banke u tom izvještajnom razdoblju za iskazivanje stanja na kraju tromjesečja.

Treba napomenuti da je tablica koncipirana na način da razlike konačnoga i početnog stanja moraju biti objašnjene u ostalim stupcima u tablici, koji su smješteni između stupaca konačnog i početnog stanja. Drugim riječima, sljedeća jednakost mora biti zadovoljena:

Novo stanje (8) = početno stanje (3) + transakcije (4) + tečajne prilagodbe (5) + cjenovne prilagodbe (6) + prilagodbe zbog reklasifikacija (7).

U zagradama su navedeni brojevi stupaca. Stupac 9 ne utječe na konačni rezultat.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Šifra inozemne pravne osobe	ISIN	Početno stanje (isto kao stupac 10 prethodnog Q)	Promjena	Revalorizacije			Novo stanje	Naplaćena dividenda	Kod domaćeg skrbnika (DA/NE)
			Transakcija	Tečajna prilagodba	Cjenovna prilagodba	Prilagodba zbog reklasifikacije			

Šifra inozemne pravne osobe

Odabire se šifra s padajuće liste, a koja odgovara šifri iz Šifrnika B te ima oblik C – dvoslovna šifra zemlje za vlasnička ulaganja u vrijednosne papire (dionice) odnosno O – dvoslovna šifra zemlje za vlasnička ulaganja u udjele. Šifra se odabire s padajuće liste, a ne upisuje se ručno.

ISIN

ISIN oznaka je jedinstvena međunarodna oznaka vrijednosnog papira. Unosi se samo ako je dionici dodijeljena ISIN oznaka.

Početno stanje

Unosi se vrijednost stanja ulaganja na početku tromjesečja. Ova vrijednost mora odgovarati konačnom stanju na kraju prethodnog tromjesečja! (stupac 8 prethodnog tromjesečja).

Transakcija

Unosi se tržišna vrijednost dionica ili udjela u kapitalu koji su pribavljeni ovom transakcijom.

Transakcije koje rezultiraju povećanjem kapitala, a ne povećavaju temeljni kapital, već npr. pričuve pravne osobe, također se unose u ovaj stupac.

Iznos mora odgovarati transakciji prikazanoj u Tablici B.2.2. Transakcije – portfeljna i ostala ulaganja.

U nedostatku informacija kao tržišnom vrijednošću nefinancijskog sredstva može se koristiti knjigovodstvenom vrijednošću.

Svaka prodaja udjela u kapitalu odnosno povlačenje inozemnoga kapital unosi se s negativnim predznakom. Napomena: Za inozemne pravne osobe u kojima izvještajni subjekt ima manje od 10% dionica ili udjela u kapitalu, a s kojima nije horizontalno povezan, nije potrebno prijavljivati svaku transakciju pojedinačno, već zbirno, na razini mjeseca i ISIN koda. Primjerice, ako je pravna osoba u jednom mjesecu kupila dionice ili udjele u kapitalu s istim ISIN kodom, može zbrojiti sve te transakcije i prikazati ih zbirno, za taj mjesec i taj ISIN kod.

Tečajna prilagodba

Unosi se razlika u odnosu na početno stanje koja je posljedica tečajne prilagodbe.

Primjer

Prikazano je početno stanje od 115.000,00 EUR (100.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan prethodnoga izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,15 EUR/GBP). Pretpostavimo da novih transakcija nije bilo, a tečaj je na posljednji dan tekućega izvještajnog tromjesečja 1,16 EUR/GBP. Sada je prikazano stanje ulaganja jednako 116.000,00 EUR. Iznos koji se upisuje u stupac 9 kao tečajna prilagodba računa se kao: $100 \times (1,16 - 1,15) = 1$, odnosno čini razliku stanja zbog promjene tečaja. U slučaju da je tečaj na posljednji dan tekućega izvještajnog tromjesečja 1,14 EUR/GBP : $100 \times (1,14 - 1,15) = -1$ odnosno tečajna prilagodba je jednaka -1 .

Cjenovna prilagodba

Unosi se razlika u odnosu na početno stanje koja je posljedica promjene tržišne vrijednosti ulaganja.

Primjer

Prikazano je početno stanje od 115.000,00 EUR (100.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan prethodnoga izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,15 EUR/GBP). Pretpostavimo da novih transakcija nije bilo, ali je zbog određenih tržišnih kretanja došlo do promjene vrijednosti ulaganja odnosno cijene dionica / vlasničkih udjela. Uzmimo da su tržišna kretanja bila povoljna te je vrijednost ulaganja (cijena dionice / vlasničkog udjela) porasla za 10%. Drugim riječima:

$$100.000 \text{ GBP} \times 1,1 = 110.000 \text{ GBP}$$

pa je cjenovna prilagodba jednaka:

$$110.000 \text{ GBP} - 100.000 \text{ GBP} = 10.000 \text{ GBP}$$

Ovaj se iznos u eurima prikazuje uz primjenu tečaja na prvi dan izvještajnog tromjesečja (7,5):

$$10.000 \text{ GBP} \times 1,15 = 11.500 \text{ EUR}$$

Međutim, ovdje zbog promjene tečaja imamo i tečajne prilagodbe koje se računaju:

$$(1,16 - 1,15) \times 110.000 \text{ GBP} = 1.100 \text{ EUR}$$

Konačno stanje iznosi:

$$110.000 \text{ GBP} \times 1,16 = 127.600 \text{ EUR}$$

Razlika u odnosu na početno stanje iznosi:

$$127.600 - 115.000 = 12.600 \text{ EUR}$$

što predstavlja prilagodbe cijena i tečaja, od čega su prilagodbe cijena 10.000 EUR, a tečaja 1.100 EUR

Prilagodba zbog reklasifikacije

Unose se prilagodbe koje su rezultat promjene stanja ulaganja zbog reklasifikacije ulaganja iz portfeljnog u izravno ili obrnuto. Drugim riječima, ulaganje koje je u jednom tromjesečju bilo ispod 10%, a u drugom iznad 10% udjela u vlasništvu treba u prvom tromjesečju prikazivati kao portfeljno, a u drugom kao izravno. Neusklađenosti koje proizlaze iz razlike dva stanja u tom slučaju treba prikazivati kao prilagodbe zbog reklasifikacije.

Prilagodbe u ovom slučaju predstavljaju razliku između stanja na kraju izvještajnog i prethodnog tromjesečja, koja nije rezultat ni transakcija ni promjene cijena dionica ili tečaja već isključivo reklasifikacije ulaganja.

Primjer

Na kraju prethodnog tromjesečja inozemni investitor posjedovao je 20% udjela u temeljnom kapitalu inozemnoga trgovačkog društva (izravni ulagač), jednake nominalne i tržišne vrijednosti 100.000,00 GBP. U tijeku izvještajnog tromjesečja prodao je 11% za 50.000,00 GBP, pa je tako postao portfeljni ulagač s 9% udjela u temeljnom kapitalu. Pretpostavimo da je tržišna vrijednost tog udjela na kraju izvještajnog mjeseca 50.000,00 GBP.

U ovom slučaju, u tekućem tromjesečju prikazujemo početno stanje (stupac 3 u Tablici B.1. IZRAVNA ULAGANJA) od 115.000,00 EUR (100.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan prethodnoga izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,15 EUR/GBP), dok je u Tablici B.1. PORTFELJNA ULAGANJA početno stanje (stupac 4) nula. Novom transakcijom prodaje udjela ulaganje postaje portfeljno, pa je na kraju tromjesečja stanje izravnih ulaganja nula (stupac 11 Tablice B.1. IZRAVNA ULAGANJA), dok je stanje portfeljnih ulaganja (stupac 9 Tablice B.1. PORTFELJNA ULAGANJA) 58.000,00 EUR (50.000,00 GBP, na što je primijenjen srednji tečaj HNB-a na posljednji dan tekućega izvještajnog tromjesečja za koji pretpostavljamo da je bio 1,16 EUR/GBP). U tom slučaju razlika u odnosu na početno stanje iznosi +50.000,00 GBP za portfeljna i -50.000,00 GBP za izravna ulaganja, što je posljedica reklasifikacije ulaganja iz izravnog u portfeljno, pa je treba prikazati kao prilagodbu reklasifikacije. Ovaj se iznos u eurima prikazuje uz primjenu tečaja na prvi dan izvještajnog tromjesečja (1,15):

$$50.000 \times 1,15 = 57.500 \text{ EUR}$$

Prilagodbe tečaja računaju se na isti način kako je već prikazano.

Novo stanje

Treba unijeti tržišnu vrijednost dionica/udjela u kapitalu koje izvještajni subjekt ima na kraju izvještajnog tromjesečja.

Treba napomenuti da je tablica koncipirana na način da razlike konačnog i početnog stanja moraju biti objašnjene u ostalim stupcima u tablici, koji su smješteni između stupaca konačnog i početnog stanja. Drugim riječima, sljedeća jednakost mora biti zadovoljena:

Novo stanje (8) = početno stanje (3) + transakcije (4) + tečajne prilagodbe (5) + cjenovne prilagodbe (6) + prilagodbe zbog reklasifikacija (7).

U zgradama su navedeni brojevi stupaca. Stupac 9 ne utječe na konačni rezultat.

Naplaćena dividenda

Unosi se stvarno primljeni iznos dividendi/udjela u dobiti koji je izvještajni subjekt primio od inozemne pravne osobe iz stupca 1.

Kod domaćeg skrbnika DA/NE

DA – ako su stečene/otučene dionice, odnosno udjeli u kapitalu (bile) u skrbništvu domaćih skrbnika.

NE – ako stečene/otučene dionice, odnosno udjeli u kapitalu nisu (bile) u skrbništvu domaćih skrbnika.

Tablica B.2.1. Transakcije – izravna ulaganja

U ovu tablicu unose se transakcije iz stupca 4 – Transakcije Tablice B.1. IZRAVNA ULAGANJA s prikazom mjeseca unutar izvještajnog tromjesečja u kojem se transakcija dogodila.

Šifra inozemne pravne osobe	Mjesec	Iznos	Način plaćanja	Ostvareni udio u vlasništvu (%)

Šifra inozemne pravne osobe

Ovo obilježje popunjava se šifrom iz Šifrarnika B. (npr. B – 001, A – 001, FA – 001 ili FB – 001), kako je opisano u Šifrarniku B. Polje je podijeljeno na ista polja u šifrarniku te se s padajućih lista odabiru šifre kao u Šifrarniku B.

Mjesec

Unosi se šesteroznamenasta oznaka mjeseca i godine (npr. za siječanj. 2023. godine unosi se šifra 202301) na koji se transakcija odnosi. Iskazuje se mjesec ulaganja, odnosno kupnje ili prodaje dionica/udjela u kapitalu, a ne mjesec njegova ugovaranja.

Iznos

Unosi se iznos unesen u Tablicu B.1. IZRAVNA ULAGANJA, stupac 4 – Transakcije, koji se odnosi na prikazani mjesec i pravnu osobu.

Način plaćanja

Unosi se šifra koja odgovara vrsti vlasničkog ulaganja:

- 1 – uplata u novcu
- 2 – maržni kredit brokera

- 3 – stvari
- 4 – prava i licencije
- 5 – zamjena dužničkog odnosa vlasničkim / pretvaranje inozemnog potraživanja u vlasnički ulog
- 7 – financijska potraživanja ili imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)
- 7a – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva
- 7b – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva
- 7c – vlasnički udjeli (dionice) stečeni kroz dividendu u dionicama
- 8 – pripajanja i spajanja
- 11 – prijenos nekretnine
- 12 – prijenos vlasništva bez naknade
- P – neparticipirajuće povlaštene dionice.

Napomena:

Prava koja proizlaze iz prava potraživanja izvještajnog subjekta prema poduzeću primatelju izravnog ulaganja s osnova pozajmica ne označavaju se šifrom 4, nego šifrom 5.

Modalitet 7 – financijska potraživanja / imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)

Podrazumijeva npr:

- **stjecanje vl. udjela / dionica prijenosom potraživanja ili financijske imovine** (a koja nisu dionice ili vl. udjeli); npr. kada nerezident za stečene udjele ustupi potraživanje koje ima prema nekom drugom nerezidentom društvu, stvarajući pritom potraživanje izvještajnog subjekta prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čiji je ova Uputa sastavni dio
- **stjecanje/prodaju udjela, a koji će biti naknadno plaćeni (odjednom ili u tranšama)**; upisuje se ukupan iznos stečenih/prodanih udjela u trenutku knjigovodstvene evidencije stjecanja/prodaje; tako, npr., ako je vrijednost stečenih udjela 4.500.000 eura i dogovoreno je da će nerezident stečene vl. udjele platiti u budućnosti u tri tranše po 1.500.000,00 eura, u mjesecu prijenosa vlasništva odnosno knjigovodstvene evidencije prijavljuje se svih 4.500.000 eura; istodobno se za iznos koji nije uplaćen stvara potraživanje prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čiji je ova Uputa sastavni dio
- **isplate temeljnoga kapitala ili pričuva s odgodom**, a čime se u bilanci društva stvara obveza prema vlasniku vl. udjela / dionica; tako npr., ako je ugovorom donesena odluka o smanjenju temeljnoga kapitala za 4.500.000 eura, no da će se isplata dogoditi u budućnosti, odmah se prijavljuje svih 4.500.000 eura (s datumom donošenja odluke); istodobno se za iznos koji nije isplaćen prijavljuje i novonastali kredit zaduženja, tj. obveza prema nerezidentu u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čiji je ova Uputa sastavni dio.

Modalitet 7a – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva.

Modalitet 7b – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva.

Modalitet 11 – prijenos nekretnine. Ovdje je riječ o unosu nekretnine u kapital poduzeća.

Modalitet 12 – prijenos vlasništva bez naknade obuhvaća stjecanje vlasničkih udjela bez naknade, u stupac Iznos obvezno ili tržišnu vrijednost udjela ili procjenu na temelju knjigovodstvene vrijednosti udjela (stupac 11 iz Tablice B.1. IZRAVNA ULAGANJA, zbroj stupaca 11.a.i 11.b.)!

Ostvareni udio u vlasništvu

Unosi se postotak (na dvije decimale) udjela u temeljnom kapitalu inozemne pravne osobe koji je izvještajni subjekt stekao prikazanom transakcijom. Ako je riječ o prodaji dionica/udjela u kapitalu, postotak se unosi s negativnim predznakom. **Napomena: Promjene pozicija kapitala u Tablici B.1. moraju biti koordinirane s podacima unesenima u Tablici B.2. Primjerice, transakcija upisana u Tablici B.2. u pravilu mora rezultirati promjenom neke pozicije kapitala u Tablici B.1. ili u odnosu na prethodno tromjesečje.**

Tablica B.2.2. Transakcije – portfeljna i ostala ulaganja

U ovu tablicu unose se transakcije iz stupca 4 – Transakcije Tablice B.1. PORTFELJNA I OSTALA ULAGANJA s prikazom mjeseca unutar izvještajnog tromjesečja u kojem se transakcija dogodila.

Šifra inozemne pravne osobe	Mjesec	Iznos	Način plaćanja	Ostvareni udio u vlasništvu (%)

Šifra inozemne pravne osobe

Odabire se šifra s padajuće liste, a koja odgovara šifri iz Šifrarnika B te ima oblik C – dvoslovna šifra zemlje za vlasnička ulaganja u dionice odnosno O – dvoslovna šifra zemlje za vlasnička ulaganja u udjele. Šifra se odabire s padajuće liste, a ne upisuju se ručno.

Mjesec

Unosi se šesteroznamenasta oznaka godine i mjeseca (npr. za siječanj 2023. godine unosi se šifra 202301) na koji se transakcija odnosi. Iskazuje se mjesec ulaganja, odnosno kupnje ili prodaje dionica/udjela u kapitalu, a ne mjesec njegova ugovaranja.

Način plaćanja

Unosi se šifra koja odgovara vrsti vlasničkog ulaganja:

- 1 – uplata u novcu
- 2 – maržni kredit brokera
- 3 – stvari
- 4 – prava i licencije
- 5 – zamjena dužničkog odnosa vlasničkim / pretvaranje inozemnog potraživanja u vlasnički ulog
- 7 – financijska potraživanja ili imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)
- 7a – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva
- 7b – fin. imovina u obliku dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva
- 7c – vlasnički udjeli (dionice) stečeni kroz dividendu u dionicama
- 8 – pripajanja i spajanja
- 11 – prijenos nekretnine
- 12 – prijenos vlasništva bez naknade
- P – neparticipirajuće povlaštene dionice.

Napomena:

Prava koja proizlaze iz prava potraživanja izvještajnog subjekta prema poduzeću primatelju izravnog ulaganja s osnova pozajmica ne označavaju se šifrom 4, nego šifrom 5.

Modalitet 7 – financijska potraživanja / imovina (osim dionica / vlasničkih udjela)
Podrazumijeva npr:

- **stjecanje vl. udjela / dionica prijenosom potraživanja ili financijske imovine** (a koja nisu dionice ili vl. udjeli); npr. kada nerezident za stečene udjele ustupi potraživanje koje ima prema nekom drugom nerezidentom društvu, stvarajući pritom potraživanje izvještajnog subjekta prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čiji je ova Uputa sastavni dio
- **stjecanje/prodaju udjela, a koji će biti naknadno plaćeni (odjednom ili u tranšama)**; upisuje se ukupan iznos stečenih/prodanih udjela u trenutku knjigovodstvene evidencije stjecanja/prodaje; tako, npr., ako je vrijednost stečenih udjela 4.500.000 eura i dogovoreno je da će nerezident stečene vl. udjele platiti u budućnosti u tri tranše po 1.500.000,00 eura, u mjesecu prijenosa vlasništva odnosno knjigovodstvene evidencije prijavljuje se svih 4.500.000 eura; istodobno se za iznos koji nije uplaćen stvara potraživanje prema nerezidentu (tzv. kredit odobrenja) koje se prijavljuje u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čiji je ova Uputa sastavni dio
- **isplate temeljnoga kapitala ili pričuva s odgodom**, a čime se u bilanci društva stvara obveza prema vlasniku vl. udjela / dionica; tako npr., ako je ugovorom donesena odluka o smanjenju temeljnoga kapitala za 4.500.000 eura, no da će se isplata dogoditi u budućnosti, odmah se prijavljuje svih 4.500.000 eura (s datumom donošenja odluke); istodobno se za iznos koji nije isplaćen prijavljuje i novonastali kredit zaduženja, tj. obveza prema nerezidentu u **skladu s glavom IV. KREDITNI POSLOVI Odluke**, čiji je ova Uputa sastavni dio.

Modalitet 7a – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela rezidentnog društva.

Modalitet 7b – podrazumijeva stjecanje vlasničkog udjela prijenosom (ustupanjem) dionica / vlasničkih udjela nerezidentnog društva.

Modalitet 11 – prijenos nekretnine. Ovdje je riječ o unosu nekretnine u kapital poduzeća.

Modalitet 12 – prijenos vlasništva bez naknade obuhvaća stjecanje vlasničkih udjela bez naknade, u stupac Iznos obvezno ili tržišnu vrijednost udjela ili procjenu na temelju knjigovodstvene vrijednosti udjela (stupac 8 iz Tablice B.1. PORTFELJNA I OSTALA ULAGANJA)!

Ostvareni udio u vlasništvu

Unosi se postotak (na dvije decimale) udjela u temeljnom kapitalu inozemne pravne osobe koji je izvještajni subjekt stekao prikazanom transakcijom. Ako je riječ o prodaji dionica/udjela u kapitalu, postotak se unosi s negativnim predznakom.

Napomena: Promjene pozicija kapitala u Tablici B.1. moraju biti koordinirane s podacima unesenima u Tablici B.2. Primjerice, transakcija upisana u Tablici B.2. u pravilu mora rezultirati promjenom neke pozicije kapitala u Tablici B.1. ili u odnosu na prethodno tromjesečje.

Tablica Dodatak A. Podaci o aktivnostima inozemnih pravnih osoba u većinskom vlasništvu izvještajnog subjekta

Poslovna godina	Zemlja inozemne pravne osobe	Djelatnost (oznaka NACE)	Broj pravnih osoba	Broj zaposlenih	Prodaja (u tisućama eura)	Troškovi zaposlenika (u tisućama eura)	Dodana vrijednost (u tisućama eura)	Bruto investicije u materijalnu imovinu (u tisućama eura)	Izvoz proizvoda i usluga (u tisućama eura)	Uvoz proizvoda i usluga (u tisućama eura)

Obveznici su popunjavanja ove tablice izvještajni subjekti koji imaju većinski udio u kapitalu pravnih osoba u inozemstvu, ali samo ako u izvještajnom subjektu inozemna osoba nema 50% ili više udjela u kapitalu. Drugim riječima, obveznici izvještavanja samo su one pravne osobe koje zadovoljavaju oba sljedeća uvjeta:

- 1. imaju većinski udio u kapitalu pravne osobe sa sjedištem u inozemstvu**
- 2. u vlasničkoj strukturi nemaju dioničara/imatelja udjela iz inozemstva koji ima 50% ili više udjela u kapitalu. Drugim riječima, u Šifrniku A nije navedena niti jedna pravna osoba s udjelom od 50% ili više.**

Ova tablica popunjava se samo jednom godišnje, u izvještaju za prvo tromjesečje tekuće godine. Iznimno, ako podaci nisu spremni, mogu se dostaviti i u izvještaju za drugo tromjesečje. Ako nema nikakvih ispravaka prethodno upisanih podataka, tablicu u izvještajima za preostala tri/dva tromjesečja treba ostaviti praznu, odnosno ne treba ponavljati već upisane podatke.

Unose se podaci za sve pravne osobe u inozemstvu čijim poslovanjem izvještajni subjekt upravlja izravno ili neizravno preko druge pravne osobe. Osnovni kriterij je upravljanje pravnom osobom, što znači da osim pravnih osoba kojima izvještajni subjekt izravno upravlja preko većinskog udjela u kapitalu, treba uključiti i sve pravne osobe u kojima ne sudjeluje izravno u kapitalu, ali upravlja njima posredno, preko neke druge pravne osobe! Pravne osobe treba podijeliti posebno prema zemlji sjedišta odnosno djelatnosti. Rubrike se popunjavaju na sljedeći način:

Poslovna godina

Unosi se godina za koju se izvještaj podnosi (primjerice u Q12023 unosi se 2022.)

Zemlja inozemne pravne osobe

Unosi se dvoslovna oznaka zemlje u kojoj inozemna pravna osoba ima sjedište, prema abecednom popisu država i zemalja i njihovih oznaka.

Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka vodi se u elektroničkom obliku i objavljuje na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke. Obilježje se popunjava unosom dvoslovne oznake države ili međunarodne financijske institucije sa spomenutih popisa.

Popis država i zemalja sastavljen je na temelju normi HRN EN ISO 3166-1:2020, a mijenja se na temelju izmjena i dopuna koje objavljuje Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO).

Popisi su također raspoloživi na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke u dokumentu "Odnosi s inozemstvom – prilozi i popisi". Iznimno, za Kosovo se rabi posebna oznaka XK.

Djelatnost

Unosi se NACE Rev.2 (engl. *National Classification of Economic Activities*), šifra djelatnosti inozemne pravne osobe od četiri znamenke. Šifra djelatnosti NACE Rev.2 odgovara šifri djelatnosti iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti (NKD 2007), koja se upotrebljava u Republici Hrvatskoj.

Broj pravnih osoba

Treba upisati broj pravnih osoba u pojedinoj zemlji te određenoj djelatnosti kojima izvještajni subjekt upravlja izravno ili neizravno.

Broj zaposlenika

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnom broju zaposlenika na kraju izvještajne godine.

Prodaja (u tisućama eura)

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnim prihodima od prodaje ostvarenima u izvještajnoj godini. Iznos se upisuje u tisućama eura.

Troškovi zaposlenika (u tisućama eura)

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnim troškovima zaposlenih u izvještajnoj godini. Iznos se upisuje u tisućama eura.

Dodana vrijednost (u tisućama eura)

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnoj ostvarenoj dodanoj vrijednosti u izvještajnoj godini. Iznos se upisuje u tisućama eura. Dodana vrijednost treba se izračunati tako da se od prihoda od prodaje oduzmu troškovi prodanih proizvoda (usluga) ili, drugim riječima, da se od prihoda od prodaje oduzme intermedijarna potrošnja.

Bruto investicije u materijalnu imovinu (u tisućama eura)

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnim bruto investicijama u materijalnu imovinu u izvještajnoj godini. Iznos se upisuje u tisućama eura.

Izvoz proizvoda i usluga (u tisućama eura)

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnom izvozu proizvoda i usluga u izvještajnoj godini. Ovo se odnosi na sav izvoz uključujući i izvoz prema izvještajnom subjektu ili drugim pravnim osobama s kojima je pravna osoba povezana vlasničkim odnosima. Iznos se upisuje u tisućama eura.

Uvoz proizvoda i usluga (u tisućama eura)

Za sve pravne osobe iz određene zemlje i djelatnosti treba navesti podatke o ukupnom uvozu proizvoda i usluga u izvještajnoj godini. Ovo se odnosi na sav uvoz uključujući i uvoz od izvještajnog subjekta ili drugih pravnih osoba s kojima je pravna osoba povezana vlasničkim odnosima. Iznos se upisuje u tisućama eura.

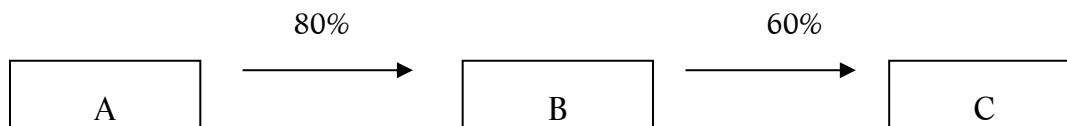
Svi iznosi izraženi u stranim valutama pretvaraju se u eure, a pri preračunavanju iz originalnih valuta primjenjuje se srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan fakture.

Napomena

Ova statistika (Dodatak A) isključuje poduzeća u većinskom vlasništvu izvještajnog subjekta u inozemstvu, koja su neaktivna, tj. nemaju niti zaposlenih niti ostvaruju prihode od prodaje. Dakle, podaci bi trebali biti prikazani samo za aktivna poduzeća u inozemstvu, tj. ona koja ostvaruju prihode ili imaju najmanje 1 zaposlenog.

U Dodatku A šalju se podaci o aktivnostima društava u inozemstvu koja su kontrolirana od strane društva koje je većinski u domaćem vlasništvu. Domaće društvo ima kontrolu nad inozemnim ako izravno ili neizravno drži više od 50% udjela u kapitalu inozemnog društva. Dakle, inozemno društvo može biti izravno ili neizravno kontrolirano od strane domaćeg društva.

Primjer neizravne kontrole

Društvo B ima izravnu kontrolu (više od 50%) nad društvom C, ali društvo B je pod izravnom kontrolom društva A, pa je društvo C neizravno kontrolirano od strane društva A. Ovo je primjer neizravnoga većinskog vlasništva, koje je glavni kriterij za određivanje kontrole nad određenim društvom.

Uzmimo da je društvo A u izvještajnoj ekonomiji. Podaci koje izvještava u Dodatku A trebali bi biti konsolidirani odnosno društvo B trebalo bi producirati konsolidirane podatke za sve subjekte u svom većinskom vlasništvu, tj. za sva društva u drugom, trećem koljenu itd. Obveza konsolidacije podataka postoji dokle god društva imaju više od 50% udjela u nekom drugom društvu odnosno dokle god vrijedi da je zadovoljen uvjet više od 50% vlasništva u sljedećoj pravnoj

osobi. Lanac se prekida čim se u eventualnom sljedećem poduzeću ostvaruje 50% ili manje udjela u vlasništvu.

Primjer

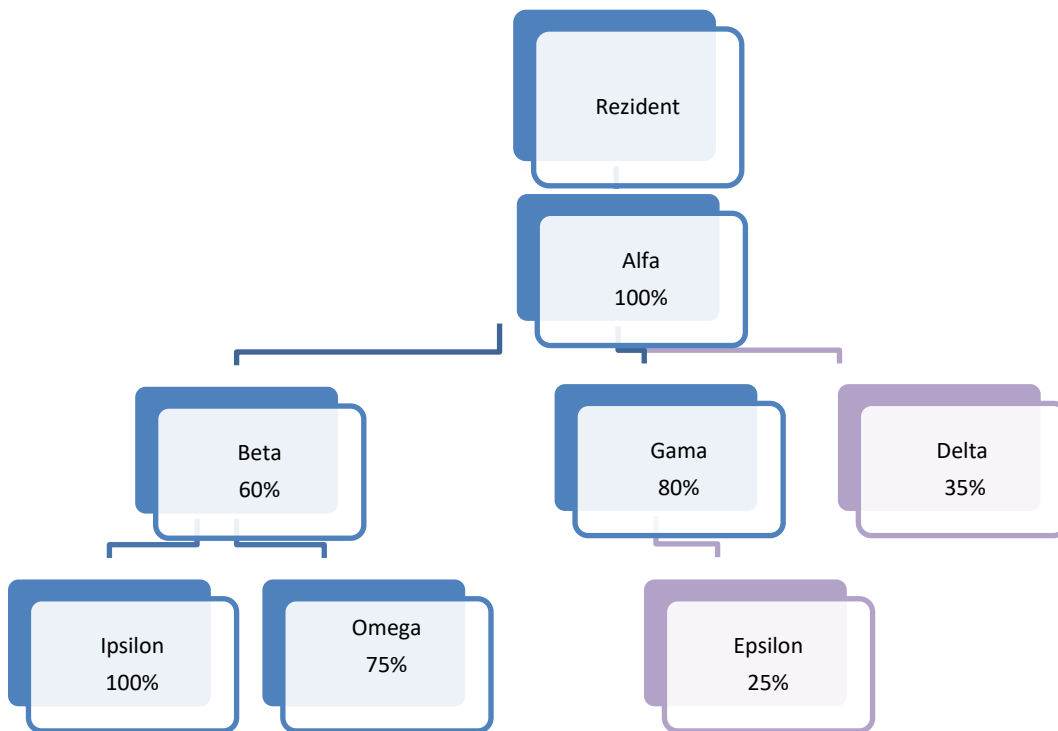
Izveštajni subjekt preko pravne osobe Alfa šifrirane s B001 u Šifrniku B (u kojoj izravno ostvaruje 100% udjela u kapitalu) ostvaruje neizravno udio u kapitalu u četiri inozemne pravne osobe.

Pravna osoba Alfa GmbH ima 60% udjela u kapitalu austrijske pravne osobe Beta, 80% udjela u talijanskoj pravnoj osobi Gama i 35% u belgijskoj pravnoj osobi Delta (što se, budući da ne prelazi 51%, ne treba obuhvatiti u sklopu ove tablice).

Pravna osoba Beta ima 100% udjela u kapitalu austrijske pravne osobe Ipsilon i 75% udjela u kapitalu njemačke pravne osobe Omega.

Talijanska pravna osoba Gama ima 25% udjela u talijanskoj pravnoj osobi Epsilon (što se, budući da ne prelazi 51%, ne treba obuhvatiti u sklopu ove tablice).

Grafički prikaz vlasničkih odnosa:

Podaci o aktivnostima poduzeća:

Pravna osoba	Zemlja inozemne pravne osobe	Djelatnost (oznaka NACE)	Broj zaposlenih	Prodaja (u tisućama eura)
Alfa	DE	7010	10	100,00

Beta	AT	7021	5	75,00
Ipsilon	AT	7022	15	150,00
Omega	DE	6910	20	120,00
Gama	IT	7010	25	200,00

Tablica Dodatak A treba izgledati ovako:

Zemlja inozemne pravne osobe	Djelatnost (oznaka NACE)	Broj pravnih osoba	Broj zaposlenih	Prodaja (u tisućama eura)	Troškovi zaposlenika (u tisućama eura)	Dodana vrijednost (u tisućama eura)	Bruto investicije u materijalnu imovinu (u tisućama eura)	Izvoz proizvoda i usluga (u tisućama eura)	Uvoz proizvoda i usluga (u tisućama eura)
DE	7010	5	75	645,00	-	-	-	-	-

Dakle, kroz društvo u kojemu je izravno ostvaren većinski udio u kapitalu, konsolidirano se prikazuju podaci i o ostalim društvima u kojima je kontrola ostvarena neizravno.

Kreiranje datoteke

U tablici "Kreiranje datoteke" potrebno je popuniti polja:

narančasto polje – polje u koje se unosi OIB izvještajne institucije u formatu od 11

znamenaka

žuto polje – polje u koje se unosi godina te se pokraj odabire s padajuće liste tromjesečje za koje se podaci dostavljaju

plavo polje – u plavo polje unosi se redni broj podnošenja izvještaja za tromjesečje upisan u žutom polju. Ovo je polje važno pri evidentiranju ispravaka jer će ispravljeni podaci imati redni broj slanja 2, 3...

Nakon što su podaci uneseni u tablice, potrebno je popunjenu Excel datoteku "tablice IU-T2"

(<http://www.hnb.hr/propisi/odluke-platna-bilanca/h-odluke-platne-bilance.htm>) pretvoriti u XML datoteku. Pretvaranje se obavlja u radnom listu "Kreiranje datoteke" u kojemu je opisan sam postupak (za pretvaranje u XML datoteku potrebno je omogućiti makronaredbe). Tako kreirana tekstna datoteka automatski se sprema u istu mapu kao i prvotna Excel datoteka i spremna je za slanje u Hrvatsku narodnu banku putem web-aplikacije koja se nalazi na stranici <https://www.hnb.hr>.

Detaljne Upute za rad s aplikacijom za dostavu datoteka s podacima o inozemnim vlasničkim ulaganjima nalaze se na internetskoj stranici Hrvatske narodne banke <http://www.hnb.hr/propisi/odluke-platna-bilanca/h-odluke-platne-bilance.htm>.

Posebne napomene

Ispravak poslanog izvještaja

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, omogućen je višestruki unos datoteke. Dakle, ako dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan, Excel datoteku s ispravljenim podacima možete poslati još jednom, s tim da u "Kreiranje datoteke" u plavom polju trebate odabrati koji put šaljete izvještaj (za jedan veći od izvještaja čije promjene šaljete, npr. ako

šaljete ispravak podataka koje ste poslali prvi put, u plavo polje unosi se broj 2). U ispravljenoj verziji obvezno se dostavljaju podaci koji su bili točni u prethodno dostavljenoj datoteci, a za koju se šalje ispravak.

U slučaju da dođe do promjene u izvještaju koji je već poslan za razdoblje 2012 Q1 – 2013 Q4, Excel datoteku s ispravljenim podacima trebete poslati u formi koja se primjenjivala u tom razdoblju IU-T2 2012-2013. Jednako tako, ako se dostavljaju ispravci podataka za 2015. godinu, ispravljena se datoteka šalje preko excel datoteke IU-T2 2015. Prethodne i nova forma, a koja se primjenjuje od 2015. godine, nalaze se na web-stranici HNB-a.